

Unsa ang espirituhanong kinabuhi — ug unsaon pag-uyon niini

Teofan ang Ermitanyo

Mga Sulat:

|| 1 || 2 || 3 || 4 || 5 || 6 || 7 || 8 || 9 || 10 || 11 || 12 || 13 || 14 || 15 || 16 || 17 || 18 || 19 || 20 || 21 || 22 || 23 || 24 || 25 || 26
|| 27 || 28 || 29 || 30 || 31 || 32 || 33 || 34 || 35 || 36 || 37 || 38 || 39 || 40 || 41 || 42 || 43 || 44 || 45 || 46 || 47 || 48 || 49 || 50
|| 51 || 52 || 53 || 54 || 55 || 56 || 57 || 58 || 59 || 60 || 61 || 62 || 63 || 64 || 65 || 66 || 67 || 68 || 69 || 70 || 71 || 72 || 73 || 74
|| 75 || 76 || 77 || 78 || 79 || 80 ||

|| 1 |

Human kita magkasabot sa dili pa ka molarga paingon sa Moscow nga hisgutan sa sinulat ang mga butang nga gikinahanglan nimo, natural lang nga nagdahom ko nga pag-abot nimo ipahibalo nimo ko bahin sa imong kaugalingon ug sa imong bag-ong palibot. Naghulat ko ug naghulat, apan karon dugay na kaayo ko nga naghulat nga walay bisan unsang balita. Unsa man ang nahitabo? Maayo ka ba? Hinaut nga panalipdan ka sa Inahan sa Dios. O nabag-o ba ang imong hunahuna?! Bisan unsa mahimo — ug posible kana. Kung mao kini ang kahimtang, nagsulat ko karon aron kung naa kay kabalaka bahin kanako — nga usa ko ka pas-an o unsa pa man — imo na kini matangtang sa imong hunahuna. Ang pagsulat kanimo, labi na sa ingon ani nga mga butang, dili usa ka pas-an para kanako — sa kasukwahi, usa kini ka dakong kalipay, nga maghatag ug lain-laing kalingawan sa akong kasagarang mga buluhaton. Mosulti pa ko og usa ka butang: kung ang atong gipangplano dili matuman, mobati ko nga daw nakasinati ko og kawad-on o kamalasan. Dili ko na ipatin-aw kanimo kung giunsa kini, apan balik-balikon ko nga mao kini ang mahitabo ug mao kini ang angay nga mahitabo. Busa dili ko maghatag kanimo og tambag, kondili usa ka hangyo: sumulat. Bisan pa man dili ka magdahom og dakong kinaadman gikan kanako, ang yano nga pagrepaso sa tanan nga angay hunahunaon makahatag kanimo og dakong kaayohan, mubanhaw sa imong handumanan bahin niining tibuok dapita ug magpunting sa imong pagtagad niini, tingali uban sa bag-ong kusog ug espesyal nga enerhiya. Ug unsa kaha kadako nga panalangin kana! Kay kung makasinati kita og kalisud sa kinabuhi, kini halos kanunay motumaw dili tungod sa dautang tuyo ug malisyaha kondili tungod sa kakulang sa kadasig ug gana alang sa matarong.

Busa, sumulat.

| 2 |

Nawala ko sa mga huna-huna: unsa kaha kini? Mao ni! Medyo masakit si Lola. Ang 'lola' usa ka pulong nga puno sa kadaugan. Para sa mga apo nga babaye, walay mas mainit nga dapit kay sa ilang mga lola, ug para sa mga lola, walay mas pinalangga kay sa maayong mga apo nga babaye. Ug tungod niini, kinahanglan nato pasalamatang Diyos. Ug kinahanglan nimong dasigon ang imong lola sa mas kanunay ug maminaw pag-ayo sa iyang gisulti. Ang mga tigulang nga babaye adunay kinaadman nga nakuha pinaagi sa kasinatian ug mga pagsulay sa kinabuhi. Ug kasagaran, ilang ginapadayag ang ingon nga maalamon nga mga pagtulun-an sa yano nga mga pulong nga dili nimo makita bisan sa mga libro. Bisan pa man nga nakahatag ka og igo kaayo nga pagpasabot nganong dugay ka na wala nagsulat, angay gihapon ka hatagan og gamay nga pahimangno alang sa pagtul-id. Apan, nagtuo ko nga mas andam kang mag-usab sa imong kaugalingon kung pasalamatang tika sa imong pagsulat ug sa gisulat nimo, ug tinuod, nagpasalamat gayud ko nimo.

Nisaad ka nga magmatinuoron. Maayo! Ang pagkamatinud-anon mao ang labing importante sa pagsulat-sulat, kay kung dili, walay pulos nga magsugod pa. Ug kanunay nga magsulat nga gawasnon — tanan nga naa sa imong hunahuna, ug labi na, ipatin-aw pag-ayo ang mga pangutana nga naglibot-libot sa imong huna-huna ug padayon nga nangayo og solusyon. Unya makit-an ang mga solusyon, sama sa yutang kauhaw nga mosuhop sa tubig. Ug kini ang labing maayong paagi aron makab-ot ug mapalig-on sa imong kalag ang mga konsepto nga nagpatin-aw sa kinauyokan sa mga hilisgutan ug butang nga atong giisip nga gikinahanglan alang sa atong kaugalingon uban sa klarong panan-aw sa mata sa atong hunahuna. Unsa may pulos kung mosulat ko kanimo bahin sa usa ka butang, apan ang imong kalag nabisi sa lain? Walay pulos nga pakig-istorya kana, sama sa duha ka tawo nga nag-atubang sa likod sa usag usa, nga ang matag-usa naghubad sa iyang nakita. Murag nagkasabot kita nga dili maghisgot og mga abstraksyon ug maghimo og mga plano ug teyorya, kondili ipadagan ang atong panag-istorya subay sa mga kasamtangang panghitabo sa kinabuhi. Busa, magpadayon kita hakbang-hakbang.

Isulat ang imong makita sa atubangan sa imong mga mata. Sulod sa duha ka adlaw, ingon ka, nakatambong ko sa kasagarang sosyal nga kalingawan dinhi: Nalingkod ko sa teatro, naglakaw-lakaw, mitambong sa usa ka soirée. Ug unsa kining kasamok, unsang mga pakigpulong, unsang maalamon nga paghukom bahin sa tanan, unsang pamatasan? Katingalahan kini tanan kanako, ug dili nako makatigom ang akong hunahuna tungod sa kadaghan sa tawo." Mao kana ang imong pagbati sa sinugdanan, apan tan-awa pag-ayo. Ang impresyon nga imong nasinati, human sa hilom ug yano nga kinabuhi sa pamilya sa baryo, hingpit nga normal. Masulti ko nimo: mao kana ang hinungdan nganong gihukman nimo kung asa ang kamatuoran sa kinabuhi ug asa ang bakak — apan wala ko kahibalo unsay natigom sa imong kalag gikan sa tanan nga nahitabo. Kay posible nga sa nawong adunay pagdumili sa ingon nga mga mando, apan sa mas lawom adunay simpatiya alang niini ug tinguha nga mabalik kini. Ang kinabuhi nga imong nasilip adunay makapahubog nga kalidad: bisan pa makita sa mga tawo nga dili kini husto, gihuyop gihapon sila niini, sama sa usa ka adik sa opyum nga nahibalo nga makapabuang kini kaniya, apan giinom gihapon niya kini. Unsa man imong gibati? Gihuyop pa ba gihapon ka niining kinabuhaha? Mao ba kana ang paagi nga gusto nimong puy-on? Palihug isulat kanako bahin niini sa detalyado — ug tinud-anon.

| 3 |

Nalipay kaayo ko sa imong tubag! "Dili ko kini madani; sa kasukwahi, gipalayo ko niini. Sulod sa pipila ka adlaw pagkahuman, nabungkag ko, gilutos ug nangandoy ang akong kalag, ug wala ko makig-uyon sa akong kaugalingon. Nanginahanglan ko og daghang paningkamot aron makalimot niini." Ngano wala nimo kini gihisgutan sa miaging higayon? Murag sa akong pagtuo, pinaagi sa imong paghilom, nagtago ka og tinik o splinter. Hinaut nga kini nga pagbati sa pagbulag sa kalibutanong kinabuhi ug kalibutanong kalingawan magpabilin kanimo hangtod sa kahangturan. Apan posible usab nga mahigugma ka. Murag dili gyud nimo malikayan ang pakig-uban sa ingon nga kinabuhi. Ang ikaduhang higayon dili na kaayo makaguba ug makalibog, ang ikatulo mas gamay pa, ug unya wala na gyud — sama sa giingon bahin sa vodka: ang unang baso sama sa pako, ang ikaduha sama sa lawin, ug unya padayon lang. Unsa man ang masinati sa mga kinahanglan mosulod sa tindahan sa tabako? Mosakit ang imong mga mata, mosakit ang imong ilong, ug dili ka makaginghawa. Apan kadtong nanigarilyo wala gyud'y gibati; bisan pa ang mga bag-o, pagkahuman sa pipila ka gutlo, dili na kaayo mopikit, mosibog o mokohò, unya mawala na gayud kining mga kasamok. Siguroha nga walay susama nga mahitabo kanimo bahin sa han-ay sa imong kinabuhi nga nakasamok sa imong kalinaw.

Murag nauna na nimo ang akong pangutana ug miingon ka: "Ug sa akong tan-aw, dili gyud ko makasugot sa ingon ana nga kinabuhi. Gitan-aw nako pag-ayo ug nakit-an nga dili kini kinabuhi. Dili nako kini masaysay, apan kumbinsido ko nga dili kini kinabuhi. Daghan kaayong lihok dinhi, apan walay kinabuhi. Tan-awa ang akong mananahi, nagdali-dali siya sa iyang mga buluhaton, apan unsa kaha klase sa kinabuhi ang iyang gipanag-iyay?" Ang imong hayag nga gamay nga ulo mibunga og katingalahang hunahuna. Karon mas masaligan na nako ang imong posisyon. Ang pagbati lang dali ra mabali: mahimo kini mausab. Apan kon kini suportahan sa lig-on nga hunahuna, kini mapalig-on ug mopalig-on usab sa hunahuna. Kung magkahiusa sila, mura sila'g kuta. Apan aron mas lig-on pa kini nga kuta, kinahanglan nimong masabtan ngano nga walay kinabuhi sa maong kinabuhi. Kung magpadayon ang atong mga panag-istorya, kini mahimong klaro sa detalye sa paglabay sa panahon; sa pagkakaron, ingon lang nako kini: walay kinabuhi kana nga kinabuhi tungod kay wala kini nag-okupar ug nagpakaon sa tanang aspeto sa kinabuhi sa tawo, kondili sa usa ka gamay nga bahin niini, ug usa nga naa sa

katapusang dapit, o sa tinuod, sa gilid sa kinabuhi, nga wala makahikap sa sentro niini. Kompleks ug daghan og aspeto ang kinabuhi sa tawo. Aduna kini pisikal nga bahin, mental nga bahin, ug espirituhanong bahin. Ang matag-usa adunay kaugalingong kusog ug panginahanglan, kaugalingong paagi ug ehersisyo aron matubag kini. Kung ang tanan natong kusog naglihok ug ang tanan natong panginahanglan natubag, unya buhi gayud ang usa ka tawo. Ug kung usa ra ka bahin sa iyang mga gahum ang naglihok ug usa ra ka bahin sa iyang mga panginahanglan ang natubag, nan kining kinabuhi dili tinuod nga kinabuhi: pareho ra kini sa imong makinang panahi, nga molihok ra og tarong kung ang tanan nga bahin niini naglihok. Kung ang bisan unsang bahin mohunong sa paglihok, mohunong usab ang makina: dili kini buhi. Ang usa ka tawo dili mabuhi og tinuod nga kinabuhi sa tawo kung dili tanan sa iyang sulod naglihok. Sa makina ra makita ang paghunong sa iyang kinabuhi — lihok — apan sa usa ka tawo, ang kawalay lihok sa iyang tibuok kinabuhi isip tawo, diin usa ra ka bahin ang naglihok ug pipila ra ka panginahanglan ang natubag, mahitabo nga dili makita, bisan pa tinuod kini, sama sa pagka-tinuod sa kawalay lihok sa maong makina. Mao kana ang balaod sa kinabuhi sa tawo! I-aplikar nato kini sa atong gihisgutan. Unsang mga pwersa ang naglihok didto ug unsang mga panginahanglan ang matubag? Ang mga kamot, tiil, dila, mata, dalunggan, pangamoy, paghikap, panumduman, imahinasyon, pantasya ug ka-aktibo sa panghuna-huna naglihok tanan — tanan magkahiusa, ang labing ubos nga bahin sa tawo, nga pareho ra sa sa mga hayop; ug usa ra ka panginahanglan sa kinabuhi sa hayop ang natubag, o mas tukma, ang pagkalipay-lipay niining kinabuhaha, nga makita usab sa mga batan-ong kordero ug karnero kung pasagdan sila sa usa ka luntiang parang. Gawas pa niini nga mga gahum, ang tawo adunay duha o tulo pa ka lebel niini ug ang ilang pangunang sentro.

Karon, kamo na ang maghukom kon ang ingon nga kinabuhi matawag bang kinabuhi. Ang inyong pagbati nagsulti kaninyo nga walay kinabuhi dinhi. Gipakita nako kaninyo ang pangunang hinungdan nganong walay kinabuhi. Tingali dili pa klaro kaninyo karon ang epekto niining hinungdana, apan ang kinatibuk-ang ideya dili gyud mapakyas masabtan; ang mga detalye mahimong klaro sa paglabay sa panahon. Kay tuyo nako nga ipagawas ang tanan nga gikinahanglan gikan sa estruktura sa kinaiyahan sa tawo. Kinahanglan kitang mabuhi sumala sa paglalang sa Diyos kanato, ug kon ang usa ka tawo dili mabuhi niining paagiha, masulti nato nga wala gyud siya mabuhi. Palihug kontento na lang ka niini sa pagkakaran.

| 4 |

Sa miaging higayon, wala nako natubag tanan nimong gihisgutan sa imong sulat. Nagpadala ko kanimo og usa ka addendum. Ingon ka: "Ani pa ang akong nakita: ang tanan nagdali-dali, naglagas sa pagdakop sa usa ka butang, ug walay bisan kinsa nga makadakop bisan unsa. Nahitabo nga naglakaw ko sa usa ka dalan o lugar nga puno sa tawo — unsa ka kagubot ug kasamok didto! Apan unya motan-aw ko: pareho ra kini sa ilang mga panimalay, ug tingali sa ilang mga kalag. Dili ko masabtan: posible ba nga mabuhi ingon ani? Ug mao ni usab akong nakita: nagasiksikay sila, nagabugkosay ug nagahakopay, walay usa nga adunay kaugalingong kabubut-on o kagawasan. Ayaw pagsuot sa imong gusto, ayaw paglakaw sa imong gusto, ayaw pag-istorya sa imong gusto — ayaw pagbuhat bisan unsa sa imong gusto. Ang tanan sakop sa usa ka balaod nga walay nakahibalo kinsa ang nagsulat; kini nagpugos sa tanan, apan walay kaisog nga makalapas niini. Hinuon, nahimo silang mga tirano sa usag usa. Kung mosuway ka sa dili pagsunod sa bisan kinsa, malisod gyud ang imong kahimtang. Ako, pananglitan, mo-awit kung ganahan ko mo-awit. Pagkahuman sa tanan, paraiso man ni: malingaw ko ug malingaw usab ang mga mamati. Apan dinhi, gusto ka man o dili, kinahanglan gyud ka mo-awit. Gisugyot kini sa mahumok kaayo nga paagi, apan ang pagdumili giisip nga ilegal. Ug mao nga mo-awit ka. Dili na madala ang kabug-aton — hapit na mabuto ang imong dughan, apan ipabugal gihapon nimo ang imong kaugalingon aron ipakita nga gikan sa kasingkasing ang imong pag-awit. Nakabantay ko niini sa uban usab. Mao na kana ang kagawasan! Apan sa gawas, mura'g gawasnon ang tanan. Gawasnon, apan naputot ang ilang mga kamot ug tiil! Tungod niini, gisugdan nako pagtan-aw pag-ayo aron masuta kung gikan ba sa kasingkasing ang ilang tanan nga gibuhay. Ug unsa man akong nakita? Tingali sayop ko, apan wala ko makakita bisan unsa nga gikan sa kasingkasing. Peke ang pagpakita og pagmahal, ingon man ang pagkaandam sa pag-alagad ug ang pagrespeto sa usag usa. Peke ang tanan. Sa luyo sa hapsay ug elegante nga hitsura natago ang lahi kaayo nga kalag, nga kung ipadayag, walay bisan kinsa ang makakita nga elegante, o bisan makaya pa gani. Ug mao nga nahimong usa ka tigum sa mga hipokrito ug mga nagpakaaron-ingnon kita. Grabe ka komedya! Ug ang mas nakapahingangha pa nako mao nga murag bugnaw

kaayo ang tanan. Unsaon man na?! Murag mag-amigo man ang tanan sa usag usa, andam ihatag ang ilang kalag sa usag usa, apan bugnaw kaayo ang palibot!

Sakto kaayo. Wala nay idugang sa imong paghulagway. Dugay na kini nga napansin ug gipahimangnoan isip usa ka pag-amping. Gihulagway ni Macarius ang Dakung ang kalibog ug ang pagpangita sa usa ka butang nga imong nakita ingon niini: Ang mga anak niining panahona sama sa trigo nga gibubo sa salaang niining yuta, ug sila gisala taliwala sa mausab-usab nga mga hunahuna niining kalibutan, taliwala sa kanunay nga kagubot sa mga butang sa kalibutan, mga tinguha, ug komplikado nga materyal nga mga konsepto. Si Satanas nag-uyog sa mga kalag ug nagsala sa tibuok makasasala nga kaliwatan sa tawo gamit ang salaang, mao ang mga butang sa kalibutan. Sukad sa Pagkahulog, sa dihang gisupak ni Adan ang sugo ug misumpo sa dautang prinsipeng nakabaton og gahum ibabaw kaniya, iyang gisala ang tanang anak sa niining kapanahona pinaagi sa kanunay nga makapahuyop ug magubot nga mga hunahuna ug gidala sila sa panagbangi sa salaang sa yuta. Sama sa trigo sa salaang nga ginabayo ug, sa kanunay nga paglabay-labay, ug gilabay-baylo niini, busa ang prinsipeng sa limbong nagpuno sa tanang tawo sa mga butang sa kalibutan, gina-uyog sila, gidala sila sa kalibog ug kabalaka, hinungdan nga nagakapit sila sa walay pulos nga mga hunahuna, hugaw nga mga tinguha, kalibutanong mga koneksyon, kanunay nga ginadani ang tibuok makasasala nga kaliwatan ni Adan. Ug ang Ginoo nagtaga sa mga apostoles sa umaabot nga pagrebelde sa dautan batok kanila: " "Gipangayo ni Satanas nga isala kamo sama sa trigo, apan nag-ampo ako alang kanimo, aron dili mapukan ang imong pagtuo" (Lucas 22:31-32). Kay kining pulong ug kahulugan, nga gisulti sa Magbubuhay kang Cain, klaro kaayo: "*Ikaw mahimong usa ka takas ug usa ka maglalangoy-langoy sa yuta*" (Genesis 4:12), nag-alagad isip usa ka tinago nga hulagway ug pagkapareho alang sa tanang makasasala, tungod kay ang kaliwatan ni Adan, pagkahuman nakalapas sa sugo ug nahimong makasasala, tinago nga gidawat kining pagkapareho. Ang mga tawo madala sa kalibog pinaagi sa mausab-usab nga hunahuna sa kahadlok, kabalaka, tanang matang sa kagubot, tinguha, ug lain-laing mga kalipay. Ang prinsipeng ning kalibutan nagpukaw sa matag kalag nga dili natawo sa Dios, ug, sama sa trigo nga kanunay nagaliko-liko sa salaang, iyang gipukaw ang hunahuna sa tawo sa nagkalain-laing paagi, hinungdan nga ang tanan malibog ug madani sa mga tukso sa kalibutan, mga kalipay sa unod, kahadlok, ug kalibog" (Conversation 5, 1, 2).

Ani-a ang dugang sa imong obserbasyon! Nabantayan nimo nga kini naglungtad ug mahitabo. Ug gipakita ni San Macarius ang hinungdan niini ug ang pangunang tinubdan niini. Kini nga panan-aw sa maong isyu sa gihisgutan nga sirkulo dili dawaton, ug imposible nga hisgutan kini. Nangayo ko nga imo kining panan-aw ipasulod sa kasingkasing ug kanunay nga hinumduman. Nagpadayag kini sa kinauyokan sa maong butang ug, kon dawaton nimo kini uban sa pagtuo, magsilbi kini nga panalipod kanimo gikan sa mga kaanyag sa sekular nga kinabuhi. Aron mas makahunahuna pa ka bahin niini ug mas mailhan nimo kini nga paagi sa paghunahuna, palihug basaha ang tibuok ikalimang pakighinabi ni San Macarius. Gihatag nako kini nga libro sa imong inahan, ug gusto niya kini paliton.

Sa akong bahin, idugang nako nga kini nga pagpangita og usa ka butang ug pagkawalay-kasatisfaksyon sa tanan nagdepende sa akong gisulat sa miaging higayon: nga dili tanan nga kina-iyang sa tawo mapalig-on niini nga paagi sa kinabuhi, ug dili tanan niyang panginahanglan matubag. Ang dili mapuno nga bahin, sama sa gutom, nangayo og pagkaon aron mapuno ang kagutom ug kauhaw niini, ug nagduso sa tawo nga pangitaon kini. Ang tawo mudagan aron pangitaon kini; apan samtang naglibot-libot siya sa samang lingin, nga dili makatagbaw sa nagutom nga bahin, walay katagbawan, wala matagbaw ang gutom ug kauhaw, wala mihunong ang panginahanglan sa pagkaon, ug wala mihunong ang pagpangita. Ug dili gayud kini mihunong sa mga nagkinabuhi sumala sa espiritu sa kalibutan. Gipabilin sila sa kaaway sa kangitngit, aron dili nila mapansin ang ilang sayop, nga nagdagan sila sa sayop nga dalan ug naningkamot alang sa sayop nga butang, ug niining kangitngit gipakantos ug gipamatay niini kining mga pobre nga kalag. Ug busa gilibog sila sa kaaway nga walay bisan kinsa ang mangahas mosulti kanila sa ilang sayop. Mungurog sila sama sa mabangis nga mga hayop. Dili ba kini ang pag-ungol sa leon nga naglibot-libot bisan asa, nga nangita kinsa ang iyang kan-on (1 Ped. 5:8)?

Mahitungod sa ubang aspeto sa sekular (kalibutanon) nga kinabuhi nga imong nabantayan, moingon lang ko nga dili na kini mausab. Kay ang ingon nga kinabuhi mao ang kinabuhi sa nahulog nga katawhan, nga ang nag-unang kinaiya mao ang paghigugma sa kaugalingon, o egoismo, nga nagbutang sa kaugalingon isip tumong ug sa tanan ug sa tanang butang ingon nga paagi aron makab-ot kana nga tumong. Mao kini ang hinungdan nganong gusto sa tanan nga ipataw ang ilang mga tinguha sa uban o pugson sila niini, nga imong husto kaayo nga gitawag nga tiraniya. Bisin unsa pa kadako ang paningkamot sa usa ka tawo sa pagpanam-is sa iyang mga tinguha, sa luyo niini nagbarug ang kaugalingonon, nga gusto kang gamiton alang sa ilang kaugalingong katuyoan o

himuon kang usa ka paagi aron makab-ot kini. Mao kini ang hinungdan sa pagkahipo, nga ang kinauyokan niini mao ang kusog nga paningkamot sa pagtago sa dautang bahin sa kaugalingon sa tanang paagi nga posible nga walay pagtul-id niini; kay kon dili, maputol ang impluwensya sa usa ka tawo sa uban ug, ingon nga sangputanan, ang iyang paggamit kanila isip usa ka paagi. Mao usab kini ang hinungdan nganong tanang tawo mura'g bugnaw — tungod kay ang matag-usa nakasentro sa kaugalingon ug wala magpakaylap sa mga sinag sa mainit nga kinabuhi sa ilang palibot.

Tinuod, tingali makaila ka og pipila ka tawo nga maloloy-on ang disposisyon: magdikit sila nimo ug direkta nilang masabtan ang imong kasingkasing. Kini nga disposisyon usa ka nahabilin sa pagkamagsoon nga gihimo sa tawo alang sa uban; apan dinhi kini nag-alagad sa egoismo, nga gigamit kini ingon labing maayong paagi sa paghan-ay sa iyang mga kalihokan. Nailhan ko ang usa ka ingon ana nga tawo. Mas maayo pa ang usa ka tinud-anay nga egoista kaysa sa ingon ana nga mga simpatiya. Sa ulahi, makita nimo asa sila magdala, apan sa una, pipila ra ka tawo ang makab-ot niini.

Tinuod, pirmi ka makasinati og mga serbisyo, apan ginabuhat kini aron unya mapugos ka sa pagbuhat og napulo ka buluhaton alang sa ilang kaayohan. Mosinggit ka, "Pero unsaon man na? Ang tanan dinhi naghatag bili sa pagkamatinud-anon, ug ang pagpakita og kawalay pagkamatinud-anon sa bisan unsa nagpasabot sa paglaglag sa imong kaugalingon." Tinuod nga ingon ana, apan kining pagkamatinud-anon usa ka maskara sa pagka-makasarili; ang tibuok punto dinhi mao ang dili mapakurangan ang dungog, nga mao'y hinungdan nganong kasagaran buhaton ang labing dautang binuhatan, basta kini matago sa uban. Makadungog ka pa gani o nakadungog na gayud ka sa mga paghukom: siya usa ka makasariling lalaki, siya usa ka makasariling babaye! Ayaw hunahunaa nga ang mga nagaingon niini way sala sa kaugalingon sa pagka-makasarili. Dili, kini nga paghukom para sa mga dili magpasalig sa kaugalingon nga ma-manipula o magamit isip paagi sa makasariling katuyoan sa mga nagahukom kanila sa ingon ani nga paagi. Ug, ingon resulta, direkta kini nga nagpadayag sa mga nagahukom ingon nga mga lalaki ug babaye nga makasarili. Nakadungog ko nga ang ingon nga mga tawo mosaway pa gani sa mga monghe tungod sa pagka-makasarili, nga nag-ingon nga para ra sa ilang kaugalingon sila nagkinabuhi. Mga pobre nga monghe! Wala silay kan-on, wala silay imnon, wala silay tulog; nagbarog sila adlaw ug gabii, mosunod sa mga sugo, wala silay kaugalingong kabubut-on ug wala silay kaugalingong tinguha — apan gi-label gihapon sila nga makasarili! Gikan niini lang, mahimo nimong husayon ang bili sa mga akusasyon sa pagka-makasarili nga imong masugat o masugat pa sa mga sekular nga tawo. Ang buot ipasabot niini: nakit-an sa gubot ang bato.

Sa pagbasa nako pag-usab sa akong gisulat, nakita nako nga naghimo ko og grabe kaayo nga paghukom sa sekular nga kinabuhi, apan dili nako bawi-on ang akong mga pulong. Tingali wala unta nako gisulat ang akong gisulat, apan sama sa imong nabantayan nga adunay ngitngit nga mga dapit sa kahayag, nawala ang akong kadasig — sa pag-awit sa parehas nga tugtog; ug sa akong tan-aw dili ka masuko niini human sa imong gisulti. Apan nagdahom ko nga mangutana ka: "Unsa man ang buhaton nato?" Atong pagahukman kana sa atong padayon nga sulat-sulat. Sa pagkakaran, ingon ani lang akong isulti: siyempre, dili nimo hingpit nga malayo sa tanan, apan balibara sa pagsulod sa lingin sa sosyal nga kinabuhi kutob sa mahimo, ug kung mapugos ka batok sa imong kabubut-on, magpakaaron-ingnon nga wala ka diha: ayaw tan-awa ug ayaw paminawa. Pasagdi lang ang imong makita nga molabay sa atubangan sa imong mga mata ug ang imong madungog nga molabay sa atubangan sa imong mga dalunggan. Sa gawas, molihok sama sa tanan, mura'g bukas kaayo ka, apan bantayi ang imong kasingkasing gikan sa simpatiya ug mga pagbati. Mao kini ang labing importante: bantayi ang imong kasingkasing... ug anaa ka didto sa lawas lang, dili sa espiritu, nga matinud-anon nga nagatuman sa sugo sa apostol: *"Ang mga naggamit sa kalibutan sama sa wala maggamit niini"* (1 Cor. 7:31). Ang kalibutan dinhi nagpasabot sa parehas nga butang sama sa hayag ug sekular nga kinabuhi para kanato. Ikaw mahimong usa ka tawo nga naghandum sa kalibutan, nga mao, usa ka tawo nga kinahanglan makigkontak sa sekular nga kinabuhi; apan kon imo nga ilayo ang imong kasingkasing sa tanan, ikaw mahimong usa ka tawo nga dili naghandum sa ingon nga kinabuhi, nga mao, usa ka tawo nga wala mag-apil niini tungod sa simpatiya ug tinguha, apan napugos sa iyang tinuod nga kahimtang.

Gikapoy ko kamo sa akong taas nga sulat, apan gipugos ninyo ko sa pagsulat niini. Nangayo ko nga ayaw ninyo pasagdi ang akong gisulat, labi na ang katapusang mga linya.

Unsa kadaghan nga mga pangutana ang imong gipangutana bahin sa miaging duha ka sulat! Nagpakita kini nga ikaw usa ka masinabtanon, mabuhi, ug madawatong estudyante ug nagsaad kini og kalampanan. Mas nagdani kini kanako sa pagsulat. Apan dili nako tubagon karon ang tanan, pasagdan nako ang mga tubag para sa sunod higayon. Akong hisgutan ang mga butang nga labing makainteresar kanimo. Nakasulat ka: "Ang imong mga pulong bahin sa mga aspeto, kusog, ug panginahanglan sa kinaiyahan sa tawo nagdani kanako sa akong kaugalingon. Mosulod ko. Nakakita ko ug butang, apan kadaghanan niini malabo o hingpit nga dili makita para nako. Dako kaayo akong tinguha nga masayran unsa ang espirituhanon, mental, ug pisikal nga aspeto sa usa ka tawo, unsa ang panginahanglan sa matag-usa, ug giunsa kini pagtubag. Gusto kaayo nako nga mapadayon ang akong kaugalingon sa lebel sa dignidad sa tawo — tinuod, ingon sa atong gikatakda sa Magbubuhay."

Maayo kaayo! Gihikap nimo ang mismong pundasyon sa atong kinabuhi, nga ang pagpasabot niini maghatag kanato og basihan para sa tanang mosunod nga pangatarungan. Unsaon pa kaha pagkinabuhi sa usa ka tawo kung dili sumala sa iyang pagkahimo? Pinaagi sa pagtukod og lig-on nga mga konsepto sa pagkahimo sa tawo, makab-ot nato ang labing tukmang timailhan kung giunsa siya kinahanglan magkinabuhi. Sa akong tan-aw, daghang mga tawo ang dili nagkinabuhi sumala sa angay nila kay nagtuo sila nga ang mga lagda sa husto nga kinabuhi gipataw gikan sa gawas, imbis nga gikan sa kinaiyahan sa tawo mismo, ug nga dili na nila kini kinahanglan. Kung kumbinsido sila nga mao kini ang kahimtang, dili na nila kini supakon o kalikayan. Busa, paminawa pag-ayo.

Ang atong lawas naglangkob sa lain-laing mga organo, nga ang matag-usa nagbuhat sa kaugalingong gimbuhaton, nga importante alang sa pisikal nga kinabuhi. Adunay tulo ka pangunang organo: 1) ang tiyan uban sa бага, kasingkasing, mga artery ug mga ugat, mga sudlanan sa lymph ug daghang uban pang mga sudlanan, mga kapilyari ug mga glandula, nga nagsilbi alang sa lain-laing bahin sa dugo ug likido sa lawas; ang ilang gimbuhaton mao ang pagpalig-on sa lawas, o pagtukod sa unod; 2) ang sistema sa mga kaunoran ug bukog, nga ang gimbuhaton mao ang lihok sulod ug gawas; ug 3) ang sistema sa nerbiyos, nga ang sentro mao ang ulo, utok sa likod ug sistema sa mga ganglion — nga nahimutang ubos sa mga babag sa tiyan ug dughan, uban sa mga sanga nga misulod sa tibuok lawas; ang gimbuhaton niini mao ang pagkasensitibo. Kung ang dagan niining mga gimbuhaton ug ang ilang panag-uyon husto, himsog ang lawas ug dili delikado ang kinabuhi; apan kung kini nga kahusay masamok, masakiton ang lawas ug delikado ang kinabuhi. Ang matag gimbuhaton adunay kaugalingong panginahanglan, nga mopakabati sa buhing binuhat, nga nangayo og katagbawan. Ang panginahanglan sa tiyan, o sa bahin nga nagahatag nutrisyon ug nagaporma sa unod, mao ang pagkaon, ilimnon, hangin, ug tulog; ang panginahanglan sa bahin sa kaunoran ug bukog mao ang panginahanglan sa pagpugos sa kaunoran, nga mabati sa tanan pagkahuman sa dugay nga paglingkod, ug direktso ang panginahanglan sa lihok, nga nagapugos sa usa ka tawo sa paglakaw, pagpanaw, ug pagbuhat og usa ka butang; ang mga panginahanglan sa bahin sa nerbiyos mao ang makalipay nga pagdasig sa mga nerbiyos sa tibuok lawas, sama sa pagbati sa kainit ug katugnaw ug uban pa, ug labi na gayud ang makalipay nga pagdasig sa atong lima ka sentido, diin ang sistema sa nerbiyos mitungha aron makig-uban sa gawas nga kalibutan.

Kini tanan, sama sa imong makita, pisikal, bisan unsa pa man ang kalabotan sa kalag niini. Apan tungod kay kini hugot nga nalambigit sa lawas, gidawat kini sa iyang pagkatawo ug giisip ang tanang panginahanglan sa lawas nga iya mismo. Mao nga ingon kita: Gusto ko mokaon, minum, matulog, molakaw, maglakaw-lakaw, magtrabaho, makakita og lain-laing kolor, makadungog og lain-laing tunog, makabaho og lain-laing baho, ug uban pa. Human masuhop ang tanang panginahanglan sa lawas, giisip sa kalag nga mao na ang iyang buluhaton ang pagtuman niini ug nagpaningkamot kini sa pagkaon, ilimnon, tulog, sinina, puy-anan, ug uban pa, nga naningkamot sa tanang paagi aron masiguro nga ang lawas malinaw ug dili kini samokan sa makasamok nga mga hangyo niini. Kini nga batasan sa kalag batok sa lawas, nga gipadayon niini dili pinaagi sa pagkat-on kondili sa iyang kaugalingon, pinaagi sa usa ka sulod nga pagpugos, nagpakita sa kaugalingon niini ingon usa ka matang sa instinkt — usa ka gugma sa kinabuhi, usa ka gugma sa lawas, usa ka tinguha nga pahulayon ang lawas ug makuha ang tanan nga gikinahanglan alang niini.

Ang kinatibuk-an niini mao ang pisikal nga bahin sa kinabuhi sa tawo. Apan dili tanan dinhi pareho nga pisikal, o lamanon ug senswal. Ang nutrisyonal nga bahin ra ang kusgan kaayo nga lamanon, apan bisan kini gihimong mahimayaon pinaagi sa pag-angay sa kalipay niini sa mga panginahanglan ug tumong sa kalag mismo. Ang mga organo sa lihok ug pagbati nag-alagad sa mga panginahanglan sa kalag labaw pa kaysa sa

panginahanglan sa lawas. Ug usa ka organo, nga daw naa sa gawas sa sistema sa ubang mga organo, mao ang organo sa paglitok, eksklusibo nga organo sa kalag, nga gidisenyo aron mag-alagad lamang niini.

Ang usa ka pisikal, karniyal, ug senswal nga kinabuhi — nga moral nga masawayon — mao ang kinabuhi sa usa ka tawo nga nadala sa sobra nga gugma sa kinabuhi ug gugma sa lawas, nga gihimo ang kalinaw sa lawas, o ang hingpit nga katagbawan sa mga panginahanglan sa lawas lamang, nga iyang pangunang tumong ug kabalaka, nga nakalimot sa kalag ug, labi na gayud, sa espiritu. Sa samang higayon, ang matag pisikal nga panginahanglan, nga natural ug yano, modaghan ngadto sa daghang nakuha nga panginahanglan pinaagi sa batasan ug pagkaadik sa lain-laing paagi sa pagtuman niini. Kuhaa ang pagkaon, o ilimnon, o sinina. Unsa kaha ang pinakasayun dinhi? Ug bisan pa, pila kaha ka panginahanglan ang dili mapulihan: bisan pa mamatay ka, ihatag lang nako! Mao nga makita nato nga ang uban walay bakanteng oras, nagdagan sa pagpaninguha sa ilang gikinahanglan aron mapahimakas ang ilang mga panginahanglan, bisan pa man daghan pang uban nga tawo ang abala sa pagbuhat sa samang butang para kanila. Ang ingon nga mga tawo dili malikayan nga mag-antos sa kagutom sa kalag ug espiritu, kon dili pa gani sila hingpit nga napugngan, napildi, ug nalunod sa senswalidad.

Palihug hunahunaa kini tanan. Mahitungod sa kalag — hangtod sa sunod nga sulat.

| 6 |

Misulod ka na sa sulod; mosulod kita pag-usab didto. Tan-awa ang kadaghan ug lain-laing mga lihok ug kalihukan didto! Usa ka butang, unya lain, mosulod, unya mogawas, dawaton, unya balibaran, buhaton ug buhaton pag-usab. Kay ang kalag kanunay nga nagalihok ug dili magpabilin sa usa ka dapit. Kung magtan-aw kita sa kalag nga magkuyog, wala kitay masabti — kinahanglan nato nga bahinon ang mga lihok niini sa mga kategorya ug susihon ang matag kategorya nga bulag. Sa una pa, atong gisusi ug gibahin ang tanang lihok sa kalag ngadto sa tulo ka kategorya — hunahuna, tinguha, ug pagbati, nga gitawag ang matag-usa nga lahi nga bahin sa kalag — ang naghunahuna, ang nagtinguha, ug ang nagbati. Ato kining dibisyon ug sugdan nato ang pagsusi sa matag bahin.

Ang naghunahuna nga bahin. Kung makakita kita og kalibog sa atong kaugalingon, kini kasagaran makita sa atong mga hunahuna, samtang ang mga tinguha ug pagbati nabalisa na ubos sa impluwensya sa hunahuna. Apan dili tanan sa kategorya sa hunahuna usa ka dili hapsay nga lihok; adunay pipila ka seryosong kalihokan taliwala niini. Kini, sa tinuud, naglangkob sa tinuod nga buhat sa kinabuhi sa kalag sa bahin sa hunahuna. Ang mga kalihokan mao ang mosunod:

1) Sa diha nga makabantay ka og usa ka butang sa gawas pinaagi sa imong mga pandama o makadungog ka sa uban nga naghigot sa ilang nabantayan pinaagi sa ilang mga pandama, ang imong imahinasyon dayon kini hulagwayon ug ang imong panumduman hinumduman kini; ug walay bisan unsa ang makasulod sa kalag gawas sa imahinasyon ug panumduman. Unya ang mosunod nga kalihokan sa hunahuna gibase sa imahinasyon ug panumduman. Ang wala natala sa panumduman, dili nimo maimahin-ihambal, ug dili nimo hunahunaon. Mahitabo nga ang mga hunahuna natawo diretso gikan sa kalag, apan kini dayon mabutangan og hulagway. Busa ang bahin sa paghunahuna sa kalag hingpit nga nakabase sa hulagway.

2) Apan ang imahinasyon ug panumduman nagkuha ug nagatipig lang sa materyal para sa mga hunahuna. Ang lihok sa mga hunahuna mismo naggikan sa kalag ug gipadagan sa mga balaod niini. Hinumdumi kung giunsa sa imong manghud nga lalaki, sa dihang nakakita siya ug bag-ong butang, dayon mitan-aw kanimo o sa uban uban sa mga pangutana: "Unsa ni? Kinsa ang naghimo niini? Gikan sa unsa kini gihimo?" — ug dili siya malinaw hangtud matubag ang tanan niyang pangutana ug masiyahan siya. Ang aspeto sa paghunahuna sa kalag magsugod gayud sa pagtumaw niining mga pangutana ug nagmugna og mga hunahuna isip tubag niini o modawat og andam nang hunahuna bahin niini gikan sa uban. Ang imahinasyon ug panumduman dili maghunahuna. Sila mga trabahante, mga sulugoon. Ang abilidad sa kalag diin motumaw ang ingon nga mga pangutana ug diin gipangita ug gihimo ang mga hunahuna isip tubag niini gitawag nga rason, nga ang trabaho mao ang maghuna-huna, magpamalandong, ug pagpangita sa gikinahanglan nga mga solusyon. Observa ang imong kaugalingon, ug makita nimo nga walay butang nga mahimo nga walay paghunahuna ug pagtagad. Ang matag gamay nga butang kinahanglan hisgutan. Bisin pa unsa ka dali kini tan-awon, ang pagtagad nalambigit bisin asa ug mosunod sa mga pangutana nga gihisgutan sa ibabaw.

3) Sa dihang naghunahuna ka, wala pa'y klarong hunahuna. Matukod ang klarong hunahuna sa dihang makakaplag ka og solusyon sa usa sa mga pangutana. Ang imong hunahuna padayon sa pagpangita, naningkamot

sa pagsabot unsa ang usa ka butang, asa kini gikan, unsa ang katuyoan niini, ug uban pa. Sa diha nga makaplagaan nimo ang tubag sa imong kaugalingon o madungog nimo kini gikan sa uban ug mouyon ka niini, kasagaran moingon ka, "Karon nasabtan na nako, wala na'y angay hisgutan pa, nakahukom na." Kini nga solusyon naghatag sa imong hunahuna og kalinaw bahin sa hilisgutan nga nakapuno sa imong hunahuna. Unya, ang imong hunahuna mobalhin sa ubang mga hilisgutan, ug ang natukod nga hunahuna matipig sa imong hunahuna — sa imong memorya, diin kini kuhaon kung kinahanglan isip tabang sa pagsulbad sa ubang mga pangutana, ug isip paagi sa paghimo sa ubang mga hunahuna. Ang kinatibuk-an sa tanang konsepto nga nabuo sa ingon niini nga paagi naglangkob sa hulagway sa imong mga hunahuna, nga imong ipadayag sa imong panultihon bisan unsa pa man. Mao kini ang gingharian sa imong kahibalo, nga nakuha pinaagi sa panghunahunaong paningkamot. Mas daghan nga mga pangutana ang imong natubag, mas klaro ang imong mga hunahuna o konsepto bahin sa mga butang; mas daghan ang ingon nga mga konsepto nga naa nimo, mas lapad ang imong sirkulo sa kahibalo. Busa, sama sa imong makita, sa ibabaw sa memorya ug imahinasyon nagbarug ang pangatarungan, nga pinaagi sa mental nga paningkamot, nakakuha para nimo og klaro nga mga konsepto o kahibalo bahin sa mga butang.

Dili nato makaplagaan ang tukmang tubag sa matag pangutana. Kadaghanan niini nagpabilin nga walay solusyon. Maghunahuna kita og maghunahuna, apan wala kitay maabot nga bisan unsang klaro. Mao nga moingon kita: tingali kini, tingali kana. Naghatag kini kanato og mga opinyon ug mga asumsyon, nga sa kinatibuk-an, dili molabaw sa gidaghanon sa klarong pagsabot nga naa nato.

Kung ang usa ka tawo, nga naghisgot sa usa ka nailhan nga klase sa mga butang, nakatigom og daghang klarong hunahuna ug konsepto bahin niini, gikan sa ilang kaugalingon ug sa uban, ug napuno ang wala pa masulbad pinaagi sa malampusong opinyon ug asumsyon, nga ilang giisip nga igo na kining hugpong sa mga hilisgutan nga nailhan ug nasabtan na, unya ilang gihan-ay ang tanan nilang nakuha, gipresentar kini sa usa ka magkahiusa ug magkasuod nga paagi, ug gihatag kanato ang usa ka siyensya bahin niining mga hilisgutan. Ang siyensya mao ang korona sa intelektwal nga buhat sa pangatarungan.

Ginasulti ko kini kaninyo aron mas klaro ninyong masabtan unsa ang natural ug lehitimong kalihokan sa atong intelektwal nga gahum. Kinahanglan kini nga masigasig nga hisgutan ang wala pa mailhi aron masabtan kini. Gamay ra kaayo ang mga tawo nga gitakda nga mahimong siyentista, ug dili tanan makatuon sa siyensya, apan ang tanan makahimo ug angay maghisgot sa mga butang sa atong palibot aron makab-ot ang pipila ka konsepto bahin niini. Mao kini ang angay pun-on sa intelektwal nga gahum sa matag-usa. Pila ang makab-ot niini nagdepende sa kusog niini, apan kinahanglan kini kanunay nga mag-apil sa seryosong buluhaton sa paghunahuna ug paghisgot sa mga kamatuoran. Samtang, unsa man ang atong makita sa atong mental nga kahimtang? Usa ka padayon nga lihok sa mga hulagway ug ideya nga walay klarong katuyoan o han-ay. Ang mga hunahuna motumaw nga sunod-sunod, usahay sunod-sunod, usahay supak sa usag usa, usahay mudagan pasulong, usahay mobalik, usahay moliko sa kilid, nga walay hunong sa bisan unsa. Dili kini pangatarungan, kondili paglibot-libot ug pagpalipat sa hunahuna; Busa, usa ka kahimtang nga sukwahi kaayo sa angay unta nga kinaiya sa atong gahum sa paghunahuna — usa ka sakit nga naugat na kaayo niini ug komon sa tanan nga dili ka makakita bisan usa ka tawo nga makapadayon sa seryosong paghunahuna nga dili mawad-an og pokus ug malibog, nga makababag sa ginabuhat nga buluhaton ug magdala sa lain-laing direksyon. Kasagaran natong pangutan-on: unsa kaha kini nga kahimtang? Mao ni: ang hunahuna moanam-anam sa arkibo sa panumduman ug, uban sa tabang sa imahinasyon, mosala sa tanang natipong basura didto, molihok gikan sa usa ka sugilanon ngadto sa lain sumala sa pamilyar nga mga balaod sa koneksyon sa mga ideya, maghabi sa wala pa masinati, ug kasagaran bisan sa imposible, ngadto sa nangagi, hangtud nga kini mobalik sa hustong pagbati ug mobalik sa realidad sa palibot niini. Ingon sila: naghunahuna siya og lawom. Naghunahuna siya og lawom, apan sa kawad-on, dili sa seryosong diskusyon sa maong butang. Pareho kini sa pagdamgo samtang natulog — walay pulos ug bakakong paghunahuna. Tan-awa ang imong kaugalingon — ug makita nimo nga kadaghanan sa atong oras gigahin sa ingon ana nga bakakong paghunahuna ug naglaylay nga mga hunahuna. Sa ubang mga adlaw (ug dili ba daghan pa ana?), wala gyud bisan usa ka seryosong hunahuna nga mosulod sa huna-huna. Naga-awhag ko kanimo nga tagda kini ug tubaga ang pangutana: angay ba nga ang usa ka rasyonal nga binuhat molihok ingon ani? Samtang naghulat ka, mobalhin ko sa ubang kategorya sa mental nga kalihokan.

Ang gustong bahin. Ang pwersa nga naglihok dinhi mao ang kabubut-on, nga nagtinguha sa pag-angkon, paggamit o pagbuhat sa bisan unsa nga mapuslanon, gikinahanglan o makalipay para niini, ug dili kini nagtinguha sa bisan unsa nga supak niini. Ang paglihok sa kabubut-on nanginahanglan og katugbang nga lihok, kay ang kabubut-on usa ka direkta, aktibo nga pwersa nga ang sukaranan nga panginahanglan mao ang mabuhi ug molihok. Gikontrol niini ang tanang gahum sa kalag ug lawas ug ang tanang kapanguhaan nga anaa niini, nga iyang gigamit kung gikinahanglan. Sa kinauyokan niini anaa ang kadasig, o kugi — usa ka kauhaw sa lihok — ug ang mga makapadasig niini mao ang kalipay, kapuslanan, ug panginahanglan; kon kini mawala, matulog ang kadasig ug ang mga aktibong pwersa mawagtangan og tensiyon ug maluya. Kini nagpadayon sa tinguha, ug ang tinguha nagpasiugda sa kadasig.

Ang proseso sa pagpadayag niining aspeto sa kalag mao ang mosunod. Ang kalag ug lawas adunay mga panginahanglan, diin ang adlaw-adlaw nga mga panginahanglan — sa pamilya ug sa katilingban — nakadugtong. Kining mga panginahanglan dili sa ilang kaugalingon makapukaw og espesipikong tinguha, kondili nagpugos lang kanato sa pagpangita og katagbawan. Sa dihang matubag ang usa ka panginahanglan sa bisan unsang paagi, kauban sa pagmata sa panginahanglan, matawo ang tinguha alang sa butang nga nakatagbaw na niini. Ang tinguha kanunay adunay espesipikong butang nga makatagbaw sa panginahanglan. Ang lain-laing panginahanglan natubag sa lain-laing paagi, busa kon motungha ang usa ka panginahanglan, lain-laing tinguha ang mamugna: alang sa usa ka butang, unya sa lain, unya sa ikatulo nga butang nga makatagbaw sa panginahanglan. Sa hayag nga kinabuhi sa usa ka tawo, dili makita ang mga tinguha sa luyo sa mga panginahanglan. Ang mga panginahanglan ra ang nagpanagtag sa kalag ug nangayo og katagbawan, mura'g para sa ilang kaugalingon.

Unsaon man sa kalag pagdumala niini nga mga tinguha? Kinahanglan kini mopili kung asa sa mga gitinguhang butang ang ihatagan ug prayoridad. Sa higayon nga nahimo na ang pagpili, usa ka desisyon ang gihimo — buhaton, o makuha, o gamiton ang napiling butang. Sa higayon nga nahimo na ang desisyon, mapili ang mga paagi ug matino ang pamaagi ug han-ay sa pagpatuman. Kini gisundan, sa katapusan, sa buhat sa husto nga panahon ug sa husto nga lugar. Ang tanan, bisan ang labing gamay nga butang, mosunod niini nga han-ay. Mahimo nimo kini susihon sa imong kaugalingon sa bisan unsang imong mga buluhaton. Pinaagi sa praktis, kining tanan nga mga lihok usahay buhaton dayon, ug ang tinguha dayon mosunod ang aksyon. Ang pagpili, desisyon, ug mga paagi kuhaon gikan sa miaging mga lihok ug dili na magkinahanglan og espesyal nga pag-andam.

Sa usa ka tawo nga dugay na ang kinabuhi, halos tanan ginabuhay na pinaagi sa batasan. Talagsa ra kaayo nga adunay bisan unsang paningkamot o paningkamot nga molapas sa kasagarang han-ay sa mga butang ug kahibalo. Mahitabo nga ang usa ka natukod nga kinabuhi nagkinahanglan og mga lihok nga angay niini. Tungod kay kanunay kini balik-balik nga ginabuhay, natural nga nahimong batasan, kinaiya, lagda sa kinabuhi, ug kinaiya sa personalidad. Ang kinatibuk-an sa tanang ingon ani nga mga batasan, lagda, ug rutina maoy nagtukod sa estilo sa kinabuhi sa usa ka iladong tawo, sama sa kinatibuk-an sa natukod nga mga konsepto nga nagmugna sa hulagway sa iyang mga hunahuna ug panan-aw. Kung mailhan nimo ang estilo sa kinabuhi sa usa ka tawo, mahimo nimong mahibal-an unsay iyang gihunahuna sa bisan unsang takna ug unsaon niya paglihok sa pipila ka mga kahimtang.

Ang magmamando sa usa ka aktibo nga kinabuhi mao ang pagka-maampingon, nga pareho sa rason, apan nag-alagad lamang sa kabubut-on. Sa mental nga larangan, ang rason ang nagbuot unsay naglungtad, ug sa larangan sa tinguha ug lihok, kini ang nagbuot unsay angay buhaton aron makab-ot ang matarong nga gitinguha. Kung masanay siya sa husto nga paghukom niini, aron ang usa ka tawo kanunay o kadaghanan sa panahon malampuson sa pagdumala sa iyang mga buluhaton, nan siya matarong nga giila nga maalamon — ang abilidad sa malampusong pagdumala sa mga buluhaton, sa husto nga pagtimbang sa mga paagi batok sa katuyoan ug sa mga buluhaton batok sa mga eksternal nga kahimtang.

Base sa gisulti, dili na maglisod ka sa paghimo og konklusyon bahin sa natural ug matarong nga kalihokan sa kabubut-on, nga, sama sa imong makita, mao ang pangulo sa tanang gahum nato ug sa tibuok natong kinabuhi. Ang katungdanan niini mao ang pagtino sa porma, paagi, ug sukod sa pagtuman sa mga tinguha nga gikan sa panginahanglan o sa pag-ilis niini, aron ang kinabuhi mohayag sa husto, nga magdala og kalinaw ug kalipay sa mga buhi. Sama sa giingon, aduna kitay mga panginahanglan ug tinguha — espirituhanon, pisikal, adlaw-adlaw, ug sosyal. Dili kini magpakita sa parehas nga paagi sa tanan, tungod kay ang kinabuhi dili mosubay sa parehas

nga agi para sa tanan; lain-lain kini sa matag indibidwal. Nasa tawo ang pagbuot kon giunsa, sa iyang kahimtang, niya mapahimakas ug angay pahimakas ang iyang mga panginahanglan ug tinguha, pag-angay sa angay nga pamaagi alang niini, ug pagkinabuhi subay niini. Ang makatarunganong pagkinabuhi, subay sa natukod nga mga pamatasan, sa tanang buluhaton ug paningkamot niini — mao kini ang buluhaton sa gustong o aktibong bahin sa atong kinabuhi. Ingon man unta. Apan tan-awa pag-ayo ug hunahunaa unsay mahitabo.

Sa atong hunahuna, masinati nato ang kalibog, pagkagubot, ug paglaylay sa hunahuna, samtang sa atong mga tinguha, masinati nato ang kawalay-pagkapareho, kagubot, ug pagka-kapritso, nga gisundan sa dili pareho nga mga lihok. Unsa kadugay nato gigugol ang atong panahon sa kawalay pulos ug walay kapuslanan: nagalibot-libot ta dinhi ug didto, wala ta kahibalo ngano; gibuhat nato ug gibalik-balik ang mga butang, dili nato matubag og tarong; nagsugod ta og lain-laing paningkamot ug lain-laing buluhaton, apan ang resulta kay kalibog ug pagpasigarbo. Motungha ang mga tinguha, ug wala kitay mahimo bahin niini: pasagdi lang sila. Ug maayo pa unta kung kaisa ra kini, apan hapit matag oras kini mahitabo. Ngano man ni? Ang atong ginoo, ang kabubut-on, nahimong malabo. Tan-awa usab pila ka daghan ang mga gawasnong pampukaw sa tinguha nga naa nato: kasuko, pagdumot, pag-inggit, kahakog, garbo, garbo, ug uban pa. Ang tinubdan sa mga tinguha unta mao ang natural nga panginahanglan sa natukod nga kinabuhi sa pamilya ug katilingban, apan unsa may natural niini tanan? Gub-on lang nila ang kinaiyahan ug ang tanang han-ay sa kinabuhi. Asa man gikan kining barbarikong pagsulong? Ibilin ko na kini sa inyong paghunahuna, ug ako mismo magdali na paingon sa katapusan.

| 8 |

Ang bahin sa pagbati mao ang kasingkasing. Kinsa bay wala kahibalo sa kadako sa kahinungdanon sa atong kasingkasing sa kinabuhi? Ang tanan nga mosulod sa kalag gikan sa gawas ug gihimo sa naghunahuna ug aktibo nga bahin niini, gitipigan sa kasingkasing; ug ang tanan nga gipadayag sa kalag paingon sa gawas, moagi usab sa kasingkasing. Mao nga gitawag kini nga sentro sa kinabuhi.

Ang buluhaton sa kasingkasing mao ang pagbati sa tanan nga may kalabotan kanato. Ug kini kanunay ug walay hunong nga nabati ang kahimtang sa kalag ug lawas, ingon man ang nagkalain-laing impresyon gikan sa piho nga mental ug pisikal nga mga lihok, gikan sa naglibot ug natagbo nga mga butang, gikan sa eksternal nga kahimtang ug, sa kinatibuk-an, gikan sa dagan sa kinabuhi, nga nagpugos ug nag-awhag sa usa ka tawo sa pagpangita og kalipay niini tanan ug sa paglikay sa dili maayong pagbati. Ang kahimsog ug kakulian sa lawas, ang pagkabibo ug pagkahuyang, kakapoy ug kusog, sigla ug pagkatulog-tulog; unya ang makita, madungog, matandog, maamoy, matilawan, ang nahinumduman ug gihunahuna, ang giisip ug gipamalandungan, ang gibuhat, ginabuhat ug buhaton pa, ang nakuha ug ginakuha, ang makuha ug dili makuha, ang paborable kanato o dili paborable — bisan kini usa ka tawo o kombinasyon sa mga kahimtang, — tanan niini gipakita sa kasingkasing ug makapahasol niini sa makalipay o makalain nga paagi. Base niini, dili kini makasinati og usa ka gutlo nga kalinaw, apan kanunay kini nga nabalisa ug nabalaka, sama sa barometro sa wala pa ang bagyo. Apan mabati kini, ug daghan ang molabay nga walay bakas, sama sa imong masuta sa mga higayon nga unang higayon ta moadto sa usa ka lugar, ang tanan didto makapuno sa atong hunahuna, apan sa ikaduha ug ikatulo nga pagbalik, hapit wala nay bisan unsa.

Ang matag impluwensya sa kasingkasing nagmugna og espesyal nga pagbati niini, apan walay mga pulong sa atong pinulongan aron mailhan ang kalainan niini. Gipadayag nato ang atong pagbati sa kinatibuk-an: maayo — dili maayo, ganahan — dili ganahan, lingaw — makapapakoy, kalipay — kasubo, kasubo — kalipay, kalinaw — kabalaka, kasuko — katagbawan, kahadlok — paglaum, pagdumot — simpatiya. Observa ang imong kaugalingon ug imong makaplagan nga ang imong kasingkasing mobati og usa ka butang o lain pa.

Apan ang kahinungdanon sa kasingkasing sa pagluwas sa atong kinabuhi dili lang aron mag-antos sa mga impresyon ug magpamatuod sa atong makatagbaw o dili makatagbaw nga kahimtang, kondili usab aron mapadayon ang kusog sa tanang gahum sa kalag ug sa lawas. Tan-awa kung unsa kadali matuman ang usa ka buluhaton nga makapahimuot kanato, nga gipangandoy sa atong kasingkasing! Apan kon mahisgotan ang butang nga dili duol sa kasingkasing, mohunong ang mga kamot ug dili molihok ang mga tiil. Mao nga kadtong nakahibalo sa pagdumala sa ilang kaugalingon, sa dihang atubang sila sa usa ka gikinahanglan nga buluhaton nga dili makapahimuot sa kasingkasing, dali silang mangita og makapahimuot nga bahin niini ug, pagkahiuyon sa kasingkasing niini, mapadayon nila ang enerhiya nga gikinahanglan alang sa maong buluhaton. Ang kadasig, ang pwersa nga nagpadagan sa kabubut-on, gikan sa kasingkasing. Pareho usab kini sa mental nga trabaho: ang usa

ka hilisgutan nga duol sa kasingkasing mas paspas ug mas komprehensibo nga hisgutan. Ang mga hunahuna moabut sa natural nga paagi, ug ang trabaho, bisan unsa pa kadugay kini molungtad, dili lisod.

Dili tanan ganahan sa tanang butang, ug dili usab patas ang hilig sa kasingkasing sa tanan, apan ang uban mas hilig sa usa ka butang, ug ang uban sa lain. Gipadayag kini sa mosunod nga paagi: ang matag-usa adunay kaugalingong panlasa. Kini nagdepende sa bahin sa natural nga hilig, ug sa bahin — ug tingali mas dako pa? — sa unang mga impresyon, sa mga impresyon sa pagkabata ug sa mga hitabo sa kinabuhi. Apan bisan pa unsaon paghulma sa mga hilig, kini mopugos sa usa ka tawo nga han-agon ang iyang kinabuhi sa ingon ana nga paagi, nga palibutan ang iyang kaugalingon sa ingon ana nga mga butang ug relasyon sumala sa gisugo sa iyang hilig ug diin siya kontento. Ang katagbawan sa mga tinguha sa iyang kasingkasing nagahatag kaniya og kalinaw — usa ka matam-is nga kalinaw nga mao ang sukdanan sa iyang kalipay. Walay makasamok kanila — mao kana ang kalipay.

Kung ang usa ka tawo kanunay magpabilin nga matin-aw ang hunahuna sa iyang mga panghunahuna ug maampingon sa iyang mga lihok, makasinati siya sa labing gamay nga dili maayong mga panghitabo sa kinabuhi nga makapasubo sa iyang kasingkasing ug, ingon resulta, makab-ot niya ang kinadak-ang bahin sa kalipay. Apan, sama sa nahisgutan na, ang hunahuna talagsa ra molihok sa husto, magpahimulos sa mga damgo ug kalibog, ug ang aktibong hunahuna molapas sa iyang normal nga agi, madala sa mga mausab-usab nga tinguha nga gipukaw dili sa panginahanglan sa kinaiyahan, kondili sa langyaw nga mga pagbati. Mao nga ang kasingkasing walay kalinaw ug, samtang ang hunahuna ug kasingkasing naa sa ingon nga kahimtang, dili kini makab-ot. Ang mga pagbati ang labing nagpahamtang og tiraniya sa kasingkasing. Kung walay mga pagbati, adunay gayud mga kalisdanan, apan dili gayud kini makapahirang sa kasingkasing sama sa gibuhit sa mga pagbati. Unsa ka-sunog sa kasingkasing ang kasuko! Unsa kini pagpanakit sa pagdumot! Unsa ka-kaon sa dautang pagpanag-iya! Unsa kadako nga kabalaka ug pag-antos ang hinungdan sa dili matagbaw o napasipala nga garbo! Unsa ka bug-at ang kasubo kanato kung masakitan ang atong garbo! Apan kon atong tan-awon pag-ayo, atong makita nga ang tanan natong kabalaka ug kasakit sa kasingkasing naggikan sa mga pagbati. Kining dautang mga pagbati, kon matuman, magahatag og kalipay, apan sa mubo ra nga panahon, ug kon kini dili matuman, apan sa sukwahi, makasugat og pagsupak, kini magresulta sa dugay ug dili matugkad nga kasubo.

Busa, klaro nga ang atong kasingkasing mao gayud ang gamot ug sentro sa kinabuhi. Pinaagi sa pagsenyas sa maayong o dautang kahimtang sa usa ka tawo, kini nagdasig sa ubang pwersa sa paglihok ug dayon mosuhop sa ilang mga epekto, nga nagpalig-on o nagpaluya sa pagbati nga nagbuot sa kahimtang sa usa ka tawo. Mura'g angay kini hatagan og hingpit nga kontrol sa pagdumala sa kinabuhi, sama sa daghan kaayo nga mga tawo, ug sa mas gamay nga sukod sa tanan. Mura'g ingon ana, ug tingali sa kinaiyahan mao gyud kini ang katuyoan, apan mitumaw ang mga pagbati ug gilukop ang tanan. Uban niini, sayop nga gipakita sa kasingkasing ang atong kahimtang, dili na husto ang mga impresyon, naliso ang mga hilig, ug ang kusog sa ubang pwersa gidirekta sa sayop nga dalan. Busa, ang balaod karon mao ang pagpugong sa kasingkasing ug pagpasakop sa mga pagbati, lami, ug tinguha niini sa hugot nga pagsaway. Kung ang usa ka tawo malimpyohan na gikan sa mga pagbati, tugoti siyang magbuot sa iyang kasingkasing, apan samtang kusgan pa ang mga pagbati, ang pagbuot sa kasingkasing nagpasabot sa klarong pagsilot sa kaugalingon sa tanang matang sa sayop nga lakang. Ang labing dautan mao kadtong naghimo sa kalipay sa kasingkasing ug kalingawan, ingon sa ilang pag-ingon, nga tibuok katuyoan sa ilang kinabuhi. Tungod kay ang mga kalipay ug kalingawan sa unod ug sa pagbati mas kusog nga mabati, ang ingon nga mga tawo kanunay mahulog sa bastos nga senswalidad ug mahimong mas ubos pa kaysa linya nga nagbulag sa tawo gikan sa ubang buhing binuhat.

Busa ania ninyo ang kalag ug ang espirituhanong kinabuhi sa tanang aspeto niini! Gihimo kong tin-aw kung unsa ang angay nga naa sa matag kilid ug unsa ang dili. Ug bisan dili ko na kamo pahimangnoan, nakita nako sa inyong pagkaandam ang pagsunod sa una ug pagsalikway sa ikaduha. Ug panalangini kamo, Ginoo!

Nisulat ka: "Gisuwayan nako nga seryoso ang akong hunahuna apan wala nako kini makaya. Abi nako tungod kay dili pa ko naandan sa pagpangatarungan, busa nagkuha ko og usa ka maayong libro aron matabangan ko nga mapunting ang akong hunahuna sa praktikal nga pagpangatarungan, apan pareho ra gihapon. Ang akong hunahuna sige'g libot sa mga walay pulos nga butang. Sa katapusan, nawala gyud ko sa akong hunahuna — ug diin ko naadto ug unsang mga sugilanon ang akong gihimo. Usa sa among mga higala ang nakapabalik sa akong pagka-

matinuoron pinaagi sa pangutana: "Ngano man ka nag-philosophize? Bahin sa unsa?" Apan wala gyud ko nag-philosophize, nagdamgo ra diay ko. Kanunay na kana mahitabo, apan kaniadto wala ko magtagad niini. Karon nakita nako kini, ug nakita nako nga dili unta kini ingon ana, apan unsaon nako? Dili nako makontrol ang akong mga hunahuna.

Isulti nako nimo unya unsaon pag-atubang niini, apan karon mangayo ko nimo nga idugang pa nimo sa imoha ang usa ka obserbasyon: paningkamoti nga makapuyo bisan usa ka adlaw nga walay kasuko ug pagdumot ug sultih ko unsaon nimo pagdumala niini.

Unya mangutana ka nako: "Nakahukom ka: dinhi naa ka'y kalag ug espirituhanong kinabuhi. Apan wala nimo gihisguti ang tanan nga mahitabo sa kalag. Wala'y bisan usa ka pulong bahin sa mga birtud o pagkamapa-Devoto. Ug nakita nako nga sa among pamilya, sa among mga paryente ug daghang kaila, kini unang nahimutang dili lang sa mga pulong kondili usab sa mga buhat. Ngano man nga wala sila nahisgutan?"

Bag-o pa lang ko mosulat bahin niini. Gusto unta nako isulti kaniadto ang akong isulti karon, apan naghunahuna ko nga maghulat lang ko ug tan-awon kung unsaon nimo pagreaksyon sa tanan nga gisulti. Ug karon ang imong pangutana. Salamat sa imong seryosong pagtagad sa gisugyot. Angay kini sa imong maayong porma nga hunahuna. Ang kulang nga imong nabantayan dili gyud kulang, apan kung hisgutan nako ang imong gihunahuna nga kulang, dili na kini angay dinhi. Dili kini ang buluhaton sa kalag nga magtagad sa ingon ani nga mga butang. Mao kana ang sakop sa espiritu, samtang ang kalag hingpit nga nakatutok sa estruktura sa atong panandaliang, kalibutanong paglungtad. Ang tanan niini nga kahibalo gibase lamang sa kasinatian, ug ang mga kalihokan niini gitumong sa pagtubag sa mga panginahanglan sa panandaliang kinabuhi sa kalibutan, ug ang mga pagbati niini motumaw ug mapadayon lamang gikan sa makita nga mga kahimtang ug posisyon. Bisin usa nga labaw pa niini dili kini kabalak-an. Bisin pa man nga adunay mas labaw pa niini niini, bisita ra kini nga gikan sa lain, mas hataas nga gingharian — mao ang gingharian sa espiritu.

Unsa man kini nga espiritu? Kini mao ang gahum nga ginhuyop sa Diyos sa nawong sa tawo sa dihang nahuman Niya ang paglalang kaniya. Ang tanang matang sa mga binuhat sa yuta gipagawas pinaagi sa sugo sa Diyos gikan sa yuta. Ang matag kalag sa mga buhing binuhat nanggawas gikan sa yuta. Bisin pa man nga ang kalag sa tawo susama sa kalag sa mga hayop sa ubos nga bahin niini, sa taas nga bahin niini kini walay ikatandi nga labaw pa niini. Ang pagkatawo niini nagdepende sa paghiusa niini sa espiritu. Ang espiritu, nga gipanghuyop sa Dios ngadto sa tawo ug nakig-uban niini, nagpasaka kaniya kaayo ibabaw sa matag kalag nga dili tawo. Busa, sa atong kaugalingon, mapansin nato, gawas pa sa makita sa mga hayop, ang kinaiya sa kalag sa tawo, ug labi pa gayud, ang kinaiya sa espiritu mismo.

Ang espiritu, isip usa ka kusog nga nagagikan sa Dios, nakaila sa Dios, nangita sa Dios, ug makakaplag og pahulay kaniya ra gayud. Gipamatud-an sa usa ka espirituhanong intuwisyon nga kini nagagikan sa Dios, nabati niini ang hingpit nga pagsalig kaniya ug giisip niini nga katungdanan ang pagpalipay kaniya sa tanang paagi ug ang pagkinabuhi alang kaniya ra ug pinaagi kaniya.

Ang mas konkretong mga pagpadayag niining mga lihok sa espiritu mao ang: 1) Kahadlok sa Dios. Tanan nga tawo, bisin unsa pa ang hugna sa ilang pag-uswag, nakahibalo nga adunay labing hataas nga pagkatawo, ang Dios, Nga nagmugna sa tanan, nagpadayon sa tanan ug nagdumala sa tanan, nga nagsalig sila Kaniya sa tanang butang ug kinahanglan Siyang palipay-on, nga Siya mao ang Hukom ug Tagahatag og ganti sa matag-usa sumala sa ilang mga buhat. Mao kini ang natural nga simbolo sa pagtuo, nga gisulat sa espiritu. Sa pag-angkon niini, ang espiritu nagpasidungog sa Dios ug napuno sa kahadlok sa Dios. 2) Konsensya. Sa pagkahibalo sa espiritu sa iyang obligasyon nga pahimulosan ang Dios, dili kini mahibalo unsaon pagtuman niini kon dili kini giya sa konsensya. Human ipahibalo sa espiritu ang bahin sa Iyang kahibalo sa tanan pinaagi sa maong natural nga simbolo sa pagtuo, gisulat sa Dios niini ang mga gikinahanglan sa Iyang pagkabalaan, pagkamatarong, ug pagkamaayo, ug gisaligan kini sa buluhaton sa pagbantay sa pagtuman niini ug sa paghukom sa kaugalingon base sa pagkasakto o pagkalisod niini. Kini nga aspeto sa espiritu mao ang konsensya, nga nagpaila unsa ang husto ug unsa ang sayop, unsa ang makapahimuot sa Dios ug unsa ang dili, unsa ang angay ug dili angay buhaton; pagkahuman niini, kini magmando nga buhaton kini, ug dayon ganti-an ang pagtuman niini sa kahupayan, ug silotan ang dili pagtuman sa pagbasol. Ang konsensya mao ang maghahatag sa balaod, ang tigbantay sa balaod, ang huwes, ug ang magahatag sa ganti. Kini mao ang natural nga mga tabla sa pakigsaad sa Dios, nga naglangkob sa tanang tawo. Ug makita nato sa tanang tawo, kauban sa kahadlok sa Dios, ang mga lihok sa konsensya.

3) Paghandum sa Dios. Gipadayag kini sa unibersal nga paningkamot alang sa hingpit nga pagkamaayo ug klaro usab kini nga makita sa unibersal nga pagkawalay-kasatisfaksyon sa bisin unsang gimugna. Unsa ang

kahulugan niining pagkawalay-kasatisfksyon? Nagpasabot kini nga walay bisan unsang gimugna ang makatagbaw sa atong espiritu. Gikan sa Dios, nangita kini sa Dios, nagtinguha nga matilawan Siya, ug sa pagpuyo sa usa ka buhing panaghiusa ug pakig-uban uban Niya, makakaplag kini og kalinaw diha Niya. Sa diha nga makab-ot na kini, malinaw na kini, apan hangtod kini makab-ot, dili kini makasinati og kalinaw. Bisan unsa pa kadaghan ang mga binuhat ug maayong butang nga naa sa usa ka tawo, dili gyud kini igo. Ug ang tanan, sama sa imong nabantayan na, nangita ug nangita. Nangita sila ug makakaplag, apan pagkahuman makakaplag, biyaan nila kini ug magsugod pag-usab sa pagpangita, aron pagkahuman makakaplag niini, mabi-byaan usab nila kini. Ug sige lang, walay katapusan. Nagpasabot kini nga dili nila gipangita ang angay nilang pangitaon, ni asa nila kini angay pangitaon. Dili ba kini klaro nga nagpakita nga adunay usa ka pwersa sa sulod nato nga nagadani kanato gikan sa yuta ug sa mga butang sa yuta — paingon sa langitnon?

Dili ko isaysay kaninyo sa detalyado ang tanang pagpadayag sa espiritu, apan ipatawag lang nako ang inyong pagtagad sa presensya niini kanato ug hangyoon kamo nga hunahunaon kini pag-ayo aron kamo mismo makasiguro nga ang espiritu tinuod gayud nga naa kanato. Kay kini mao ang talagsaong kinaiya sa tawo. Ang kalag sa tawo naghimo kanato nga gamay ra labaw sa mga hayop, apan ang espiritu naghimo kanato nga hapit na pareho sa mga anghel. Sigurado, pamilyar ka sa kahulugan sa mga hugpong sa pulong nga atong gigamit: ang espiritu sa usa ka manunulat, ang espiritu sa usa ka katawhan. Kini usa ka hugpong sa talagsaong mga kinaiya, tinuod apan sa pipila ka paagi ideal, masabtan sa hunahuna, lisod dakpon ug dili matandog. Tinuod usab kini sa espiritu sa tawo; ang espiritu sa usa ka manunulat, pananglitan, giisip nga ideal, samtang ang espiritu sa tawo anaa kaniya ingon usa ka buhing pwersa, nga nagpamatuod sa iyang presensya pinaagi sa buhi ug masabtan nga mga lihok.

Gikan sa akong gisulti, gusto nako nga inyong buhaton ang mosunod nga konklusyon: kadtong walay lihok o buhat sa espiritu dili patas sa dignidad sa tawo.

| 10 |

Nangutana ka: "Apan giunsa nimo pag-ingon nga ang tanan adunay espiritu uban sa maong mga pagpadayag, samtang daghan kaayo ang mga tawo nga wala mailhi ang Dios?" Kadtong mga tawo wala mailhi nga adunay tinuod nga Dios, apan silang tanan nagpahayag nga Siya mao ang . Sa pagtuo nga adunay Diyos ug sa tinguha nga mas tukma nga maila kung kinsa Siya, sila nasayop ug gitawag nila ang Diyos nga dili gayud Siya: ang uban mitawag sa adlaw, ang uban sa bulan o sa mga bitoon, o sa lain pa. Apan dili tanan nalimbong pag-ayo. Sa dihang gipakatag sa Dios ang mga nasud sa nawong sa yuta human sa Torre sa Babel, gidala nila ang kaniadto nga husto nga mga konsepto sa Dios isip usa ka dili makita nga Espiritu, Magbubuhat, Makagwapa, Hukom, ug Tagahatag og ganti. Napreserbar sa tanan nga Siya mao ang Magbubuhat, Maghatag, ug Tagahatag og Ganti, apan ang Siya usa ka dili materyal nga Espiritu wala napreserbar sa tanan, kondili "*giilisan nila ang himaya sa dili madunot nga Dios ngadto sa hulagway nga gihimo sama sa madunot nga tawo—ug mga langgam ug mga hayop nga upat ka tiil ug mga nagagapang*" (Roma 1:23). Nasabtan nila ang Dios, nga mao ang nahibaloan nila nga adunay Dios, apan wala nila Siya gihimaya ingon Dios (bers. 21). Sa mga katawhang Sidlakan, ang mga Persyano, Indiano, Asyano, ug Amerikano adunay mas halangdong konsepto sa Dios. Ang mga Griyego ug Romano, aron lang isulti, gipagamay ang Dios. Ang mga Amerikano, pananglitan ang mga Indiyano, nagtawag sa Diyos nga unibersal nga espiritu — dili makita, naglangkob sa tanan. Kini usa ka taas kaayo nga konsepto, ug ang espiritu kung biyaan nga mag-inusara dili makalapas niini. Ang mga Indiano sa Asya misulod pa gyud sa mas lawom nga pagsabot sa Dios, apan, samtang gipadayon nila ang konsepto sa Iyang pagkawalay-porma, pagka-makagahum sa tanan, ug pagka-anaa bisan asa, sa dihang ilang gisulayan nga tukion pag-ayo ang Iyang mga buhat sa paglalang ug pagdumala, napuno sila sa daghang kalibog ug nagsulat og daghang mga sugilanon nga puno sa katingalahan.

Mao ni ang pasabot sa pag-ingon nga adunay mga tawo nga wala mailhi ang Dios! Dili kini nagpasabot nga adunay mga tawo nga wala mosugid sa paglungtad sa Dios. Ang pipila ka mga biyahero mitestigo nga nakasugat sila og mga tawo ug mga tribo nga wala gyud mailhi ang Dios ug wala magsimba Niya. Ang bugtong tinuod sa maong testimonya mao nga wala sila makadungog og bisan unsang pag-angkon sa pagtuo ug wala sila makakita og bisan unsang pagsimba sa Dios — apan wala man gani naglungtad ang usa o ang usa pa... Aron mahibal-an kini, kinahanglan unta nga nagpuyo sila sa taliwala niining mga tawo sulod sa mas dugay nga panahon. Si Becker nagpuyo sa taliwala sa usa ka piho nga katawhan sulod sa tibuok bulan — duol sa mga lanaw diin nag-agos ang Suba sa Nilo — ug wala siya makakita og bisan unsang pagsimba sa Dios. Apan, ingon niya,

miabot ang bag-ong bulan — Nakita nako nga ang hari moadto sa lain nga lugar, ang tanang mga tigulang nagkatigum, ug nag-andam sila og usa ka baka. Pag-abot sa gitudlo nga adlaw, miadto sila sa usa ka bungtod ug gisakripisyo nila ang toro. Kung mibiya ko duha o tulo ka adlaw nga mas sayo, ingon ni Becker, makapamatuod unta ko nga tinud-anay nga kining katawhan dili mosimba sa Dios.

Busa, kalimti nga adunay mga tawo nga wala mailhi ang paglungtad sa Dios. Aduna'y pipila ka mga eskolar nga nagtuo nga makabuhi sila nga walay Diyos, ug mosulti sila ug magsulat og mga libro bahin niini, apan sa dihang ang ilang mga dila ug panulat mosulti og ingon ana ka walay sulod nga mga pulong, lain ang gisulti sa ilang kasingkasing. Ipasigarbo nila nga wala sila motuo sa Diyos, apan duha-duha kaayo nga sa katapusan malampuson sila niini atubangan sa ilang kaugalingong konsensya.

Sa pagkaila sa Dios, ang matag usa nagpakita og konsensya, nagpasidungog sa Dios, nag-ampo Niya, ug naglaum alang sa umaabot nga kinabuhi diin ang matag usa pagadaug-an sumala sa ilang mga binuhatan. Ang pwersa nga naglangkob sa tanang ingon nga pagtuo ug pagtuo mao ang espiritu. Atong hunahunaon nga ang matag tawo adunay espiritu — ang labing hataas nga aspeto sa kinabuhi sa tawo, usa ka kusog nga nagadani kanila gikan sa makita paingon sa dili makita, gikan sa panandaliang paingon sa walay katapusan, gikan sa binuhat paingon sa Magbubuhay, nga naghulagway sa mga tawo ug nagpalahi kanila gikan sa tanang ubang buhing binuhat sa yuta. Kini nga pwersa mahimong maluya sa lain-laing lebel, ang mga hangyo niini mahimong masayop og hubad, apan dili kini hingpit nga mapugngan o madaut. Kini usa ka integral nga bahin sa atong kina-ihangtawo ug nagpakita sa kaugalingong paagi sa matag usa.

Mao kini ang akong gisulti tungod sa imong pangutana. Apan dili kini dautan. Gusto unta nako mosulat kanimo dili bahin niini, kondili bahin sa nahitabo ug nahitabo karon sa kalag ilawom sa impluwensya sa espiritu nga nagkahiusa niini. Apan hisgutan nato kini pag-ayo sa sunod.

| 11 |

Ipadayon nako kung asa ko mihunong — mao ang, unsay mitumaw sa kalag ingon nga resulta sa iyang panaghiusa sa espiritu, nga gikan sa Diyos? Tungod niini, nabag-o ang tibuok kalag ug, gikan sa pagka-hayopnon sa kinaiyahan, nahimong tawo, uban sa mga gahum ug lihok nga gihisgutan sa ibabaw. Apan dili kana ang atong gihisgutan karon. Nagpabilin kini sumala sa gihulagway, nagpadayag kini og mas taas nga mga tinguha ug misaka pa og usa ka grado, nahimong espirituhanong kalag.

Ang ingon nga espirituhanong pagbag-o sa kalag makita sa tanang aspeto sa kinabuhi niini — mental, aktibo, ug emosyonal.

Sa mental nga bahin sa kalihokan sa espiritu, adunay paningkamot alang sa kahingpitan sa kalag. Ang mental nga kalihokan mismo hingpit nga gibase sa kasinatian ug obserbasyon. Gikan sa mga nahibal-an sa ingon niini nga paagi, nga gipikas-pikas ug walay koneksyon, kini nagtukod og mga generalisasyon, naghimo og mga inferensya ug busa nakab-ot ang bata kang mga proposisyon sa lohika sa paghunahuna bahin sa nailhang han-ay sa mga butang. Mahimo na kini mohunong didto. Bisan pa, dili kini matagbaw niini, apan naningkamot pa gayud og mas taas, nga nagtinguha sa pagtino sa kahulugan sa matag sirkulo sa mga butang sa kinatibuk-an sa paglalang. Pananglitan, mahibal-an kung unsa ang usa ka tawo pinaagi sa obserbasyon, generalisasyon, ug inferensiya. Apan dili kita matagbaw niini, busa mangutana kita sa atong kaugalingon: "Unsa ang kahulugan sa tawo sa kinatibuk-ang paglalang?" Sa pagpangita sa tubag, ang uban maghukom: siya ang ulo ug korona sa mga binuhat; ang uban: siya usa ka pari — sa kahulugan nga iyang gitigom ang mga tingog sa tanang binuhat nga walay hunahuna nagdayeg sa Dios ug nagtanyag og pagdayeg sa Labawng Magbubuhay uban sa usa ka maalamon nga kanta. Ang kalag adunay tinguha nga magmugna og ingon nga mga hunahuna mahitungod sa matag laing klase sa binuhat ug mahitungod kanila tanan. Ug tinuod gayud nga gimugna kini niini. Kung kini may kalabutan o wala, lain na nga pangutana, apan walay duhaduha nga ang kalag adunay tinguha nga pangitaon kini, gipangita kini, ug gimugna kini. Kini ang paningkamot alang sa pagkahingpit, kay ang kahulugan sa usa ka butang mao ang ideya niini.

Kini nga tinguha komon sa tanan. Bisan pa ang mga tawo nga wala maghatag bili sa bisan unsang kahibalo gawas sa empirikal nga kahibalo dili makalikay sa pag-idealisa batok sa ilang kabubut-on, nga wala nila mabantayi. Gidumili nila ang mga ideya pinaagi sa ilang mga pulong, apan sa tinuod ginatukod gihapon nila kini. Ang mga hunahuna nga ilang gidawat, nga kung wala kini dili molihok ang bisan unsang sirkulo sa kahibalo, mao ang labing ubos nga klase sa mga ideya.

Ang hingpit nga paagi sa paghunahuna mao ang metafisika ug tinuod nga pilosopiya, nga kanunay nang ana ug kanunay nga magpabilin sa gingharian sa kahibalo sa tawo. Ang espiritu, nga kanunay nga anaa kanato isip usa ka hinungdanong pwersa, nagpamalandong sa Dios mismo isip Magbubuhay ug Pag-amuma, ug nagadani sa kalag ngadto sa kana nga dili makita ug walay utlanan nga gingharian. Tingali, sumala sa pagka-diyosnon niini, ang espiritu gitakda nga hunahunaon ang tanang butang sa Dios, ug buhaton unta kini kon wala ang Pagkahulog. Apan bisan karon, bisan kinsa nga gustong hunahunaon ang tanan nga naglungtad sa hingpit nga porma kinahanglan magsugod sa Dios o sa simbolo nga gisulat sa Dios sa espiritu. Ang mga magtutuo nga dili magbuhay niini dili mga pilosopo. Tungod kay dili sila motuo sa mga ideya nga gitukod sa kalag base sa inspirasyon sa espiritu, sila nagbuhay og dili matarong kon dili sila motuo sa naglangkob sa espiritu, kay kana usa ka binuhay sa tawo, ug kini balaan.

Ang aktibong bahin sa lihok sa espiritu mao ang tinguha ug pagbuhay sa mga buhat nga walay paglaum sa ganti o mga birtud, o mas labaw pa — ang tinguha nga mahimong birtuoso. Sa tinuod, ang buluhaton sa kalag niining bahin (buot) mao ang pag-andam og pansamantalang kinabuhi para sa usa ka tawo, aron siya mapanalanginan. Sa pagtuman niini nga katuyoan, ginabuhay niini ang tanan base sa pagtuo nga ang ginabuhay mao ang makalipay, mapuslanon, o gikinahanglan para sa kinabuhi nga iyang giandam. Samtang, dili kini malipay niini, apan molapas pa kini sa maong lingin ug maghimo og mga buhat ug paningkamot dili tungod kay kini gikinahanglan, mapuslanon, ug makalipay, kondili tungod kay kini maayo, maayo ug matarong, naningkamot alang niini uban sa tibuok niyang kadasig, bisan pa man nga wala kini'y ikatampo sa iyang pansamantalang paglungtad ug makadaot pa gani niini, ug gihimo sa iyang kaugalingong gasto. Sa uban, ang ingon nga mga tinguha nagpakita sa ingon ka kusog nga ilang isakripisyo ang tibuok nilang pagkatawo alang niini, aron mabuhi nga layo sa tanan. Ang mga pagpakita sa ingon nga matang sa tinguha makita bisan asa, bisan pa sa gawas sa Kristiyanismo. Asa kini gikan? Gikan sa espiritu. Ang sukaranan sa usa ka balaan, maayo, ug matarong nga kinabuhi nakasulat sa konsensya. Sa pagdawat sa kahibalo niini pinaagi sa panaghiusa sa espiritu, ang kalag nabihag sa dili makita nga katahum ug kadakila niini ug nagpasiya nga ipaila kini sa larangan sa iyang mga buluhaton ug kinabuhi, ug usbon kini sumala sa mga kinahanglanon niini. Ug ang tanan mosimpatya sa ingon nga mga tinguha, bisan pa man nga dili tanan hingpit nga nagahin niini; apan walay bisan usa ka tawo nga usahay dili magahin sa iyang paningkamot ug kabtangan alang sa mga buhat nga subay niini nga espiritu.

Ang sensitibo nga bahin sa kalihokan sa espiritu mao ang tinguha ug gugma sa kalag alang sa katahum, o, sama sa kasagarang pag-ingon, alang sa kaelegante. Ang espesipikong gimbuhaton niining bahin sa kalag mao ang pag-ila, pinaagi sa mga sentido, sa mga paborable o dili paborable nga kahintang ug sa mga eksternal nga impluwensya base sa katagbawan o kakulang sa katagbawan sa mental ug pisikal nga mga panginahanglan. Apan makita nato sa sirkulo sa mga pagbati, kauban niining mga makasarili — atong tawgon nga ingon ana — nga mga pagbati, daghang mga pagbati nga dili makasarili nga motumaw nga lahi kaayo sa katagbawan o kakulang sa katagbawan sa mga panginahanglan — mga pagbati sa kalipay sa katahum. Ang mata dili gustong mobiya sa usa ka bulak, ug ang dalunggan dili gustong molikay sa pagkanta, tungod lang kay matahum silang duha. Ang tanan maghan-ay ug magdekorar sa ilang panimalay sa usa ka paagi o sa lain pa tungod kay mas nindot kini tan-awon. Moadto kita sa paglakaw-lakaw ug mopili og lugar tungod niini gayud nga hinungdan, kay nindot kini. Labaw sa tanan, ania ang kalipay nga makuha gikan sa mga pintura, eskultura, musika ug pagkanta, ug labaw sa tanan, ania ang kalipay nga makuha gikan sa mga buhat sa panulaan. Ang mga elegante nga buhat sa arte nagapahimuot dili lamang sa katahum sa ilang panlabas nga porma, kondili labi na sa katahum sa ilang sulod nga sulod, usa ka katahum nga maalamong gikontemplar, hingpit. Diin man gikan ang ingon nga mga panghitabo sa kalag? Sila mga bisita gikan sa lain nga gingharian, gikan sa gingharian sa espiritu. Ang espiritu, nga nakaila sa Dios, natural nga nasabtan ang katahum sa Dios ug naningkamot nga malingaw niini nga nag-inusara. Bisin pa nga dili kini makahimo sa hingpit nga pag-ila kung unsa kini, apan, sa tinago nga pagdala sa sulod niini sa iyang gipili nga kapalaran, klaro kaayo kini sa pagpakita kung unsa kini dili, nga gipadayag kini pinaagi sa dili pagkasatisfied sa bisan unsang gimugna. Ang paghunahuna, pagtilaw, ug pag-ilabay sa kaanyag sa Diyos mao ang panginahanglan sa espiritu; kini ang kinabuhi niini ug ang kinabuhi sa paraiso. Sa pagdawat sa kahibalo niini pinaagi sa panaghiusa sa espiritu, ang kalag madani niini ug, sa pagsabot niini pinaagi sa espirituhanong hulagway niini, malipayon kini nga mopadulong sa iyang kaugalingon sa bisan unsang butang nga motungha sa iyang palibot ingon usa ka hulagway niini (mga dilettante), o kini mismo ang maghimo ug magtukod og mga butang diin kini naglaum nga ipakita kini sama sa pagpakita niini kaniya (mga artista ug mga tigpasundayag). Dinhi gikan kining mga bisita — matam-is, layo sa tanang senswal nga pagbati, nagpasaka sa kalag ngadto sa espiritu ug nagdasig niini! Gusto

nakong ipunto nga sa tanang artipisyal nga buhat, apil nako niining klaseha ang mga buhat nga ang sulod mao ang banal nga kaanyag sa dili makita nga banal nga mga butang, ug dili ang mga buhat nga, bisan pa man matahum, nagrepresentar sa parehas nga ordinaryo nga espirituhanon ug pisikal nga pag-eksister o sa parehas nga mga butang sa kalibutan nga naglangkob sa kasagarang palibot niining maong pag-eksister. Ang kalag, nga giya sa espiritu, dili lamang nangita og katahum, kondili usab og mga pagpadayag sa matahum nga porma sa dili makita nga matahum nga kalibutan, diin ang espiritu nagdani niini pinaagi sa iyang impluwensya.

Mao kini ang gihatag sa espiritu sa kalag, samtang naghiusa kini kanila, ug mao kini ang paagi nga ang kalag mahimong espirituhanon! Dili ko nagtuo nga kini maghatag kanimo og kalisud, apan akong hangyo nga ayaw pagtabok-tabok lang sa gisulat, kondili hisguti kini pag-ayo ug i-aplikar sa imong kaugalingon. Espirituhanon na ba ang imong kalag? Sa katapusan, ikaw man gani manganta ug magtugtog og musika! Usa ka adlaw atong susihon kining bahin nimo subay sa gipahimangnoang kinahanglanon nga kinahanglan nimong ipakita ang maayong arte.

| 12 |

Karon atong susihon o kuhaon ang konklusyon gikan sa tanan nga gisulti. Tan-awa pila ka aspeto, o mas tukma pa, mga grado sa kinabuhi nga atong anaa! Aduna'y espirituhanong bahin ug grado sa kinabuhi, aduna'y espirituhanon-emosyonal, aduna'y emosyonal mismo, aduna'y emosyonal-pisikal (murag wala nako kini gihatagan og hustong pagtagad — naglakip kini sa mga obserbasyon uban sa imahinasyon ug panumduman, mga tinguha gikan sa panginahanglan sa lawas ug mga pagbati sa pisikal nga kahimtang ug mga impresyon), ug aduna'y pisikal. Adunay lima ka lebel, apan ang usa ka tawo adunay usa ra ka nawong, ug kining usa ka nawong nagkinabuhi og usa ka kinabuhi, unya lain, unya ikatulo, ug, depende sa kinabuhi nga gipanginabuhi niini, kini makab-ot og usa ka espesyal nga kinaiya, nga makita sa iyang mga panan-aw, sa iyang mga lagda, ug sa iyang mga pagbati, nga mao, mahimo kini nga espirituhanon — uban sa espirituhanong panan-aw, lagda, ug pagbati, o mental — uban sa mental nga konsepto, lagda, ug pagbati, o karniyal — uban sa karniyal nga hunahuna, buhat, ug pagbati. (Dili nako giisip ang mga tunga-tungang kahimtang — mental-espirituhanon ug mental-pisikal — aron dili kaayo malunod sa mga detalye.) Dili kini nagpasabot nga kung espirituhanon ang usa ka tawo, wala na'y lugar ang emosyonalidad ug pisikalidad kaniya, kondili ang espirituhanong kinaiya na ang maghari kaniya, nga nagasupil ug nagasulod sa emosyonalidad ug pisikalidad; ni usab nagpasabot kini nga kung emosyonal ang usa ka tawo, mawala na ang iyang espiritwalidad ug pisikalidad, kondili ang emosyonalidad na ang mamahimong dominante, maghari sa tanan ug magtakda sa tono sa tanan, ug bisan ang espiritwalidad nabalotan sa tabon sa emosyonalidad; Dili usab nga kung ang usa ka tawo makarniyal, mawala ang iyang espiritwalidad ug pagka-saplagon, kondili ang tanan kaniya mahimong makarniyal, ug ang iyang espiritwalidad ug pagka-saplagon mahimong makarniyal, masubordinado sa unod, gipyat-piyatan niini, ug gihuptan nga ulipon niini.

Tungod kay, bisan unsang hugna ang giagian sa usa ka tawo, nagpabilin nga kabahin kaniya ang ubang aspeto sa iyang kinabuhi, dili gyud siya hingpit nga ulipon sa bisan unsang hugna nga dili na niya makaya nga makagawas sa kini nga pagkaulipon, apan kanunay siyang adunay kahigayunan nga molihok gikan sa usa ka hugna paingon sa lain, nga pahuyangon ang usa ka aspeto sa iyang kinabuhi ug palig-onon ang lain. Busa, ang usa ka espirituhanong tawo mahimong mahulog sa senswalidad ug karniyalidad, ug ang usa ka karniyal nga tawo mahimong mosaka sa espirituhanong kahimtang kon ang una higugmaon ang senswal ug karniyal, ug ang ikaduha mangita sa espirituhanong butang. Ang tawo kanunay nga gawasnon. Gihatag kaniya ang kagawasan kauban sa pagkahibalo sa kaugalingon, ug kauban niini, naglangkob kini sa kinauyokan sa espiritu ug sa sukdanan sa pagkatawo. Patya ang pagkahibalo sa kaugalingon ug ang kagawasan, ug mapalong nimo ang espiritu, ug ang tawo dili na tawo.

Apan sa pag-angkon nga ang tawo adunay kagawasan nga mosaka ug moubos sa mga grado sa iyang kinabuhi, dili nako giingon sa samang higayon nga pareho ra kadali ug kahapsay alang kaniya ang paglihok, bisan pa mosaka siya gikan sa ubos paingon sa taas o moubos gikan sa taas paingon sa ubos, o nga kining mga lihok mahimo nga mahitabo kaniya ingon kadali ug kasagaran sama sa pagbalhin gikan sa usa ka kwarto ngadto sa lain, nga mahitabo daghang beses sa usa ka adlaw. Gusto lang nako isulti nga ang usa ka tawo nga maself-, may hunahuna ug gawasnon, responsable sa iyang sulod nga kahimtang, ug kon makita niya nga naa siya sa usa ka kahimtang nga dili madawat ug magpabilin siya niini, siya mismo ang angay basulon niini ug manubag siya sa atubangan sa Diyos ug sa tawo.

Ang matag hugna o pagpadayag sa atong kinabuhi nga gipakita dinhi natural kanato ug busa dili kini mapugngan sa kaugalingon. Ang dili natural, ug busa dili madawat sa iyang kaugalingon, mao ang kahimtang diin ang mga hunahuna nagalibot-libot, molupad ug mobukal, ang mga tinguha dali mausab, gipukaw sa mga pagbati nga dili natural kanato kondili langyaw, ug ang pagbati sa kasingkasing nabalisa ug nabug-atan niining maong mga pagbati. Gipunting ko nga tinuyo kining mga dili natural nga butang sa atong sulod sa dihang naghigot ko bahin sa espirituhanong kinabuhi aron madani ang inyong pagtagad niini. Gipunting usab nako kini karon aron mas masabtan ninyo kini nga butang ug hatagan kini sa angay nga pagtahod. Ang paglayas sa hunahuna, ang kawalay-kamatud-an sa mga mainit nga tinguha, ug ang kabalaka sa kasingkasing kanunay kitang makasamok, nga nagpugong kanato sa husto nga pagbuhat sa bisan unsa ug hapit kanunay magdala kanato sa sayop nga dalan. Kini usa ka sakit nga unibersal ug laganap, apan dili kini natural; imbis, atong nakuha kini sa atong kaugalingong kabubut-on. Nasayud ang kaaway kung unsa kini ka mapuslanon para kaniya, ug sa dihang mosulay siya sa pagtuksar sa usa ka tawo, una niyang sulayan nga itulod sila niining alimpulos — una niyang ipaila kanila ang usa ka sapa sa mga hunahuna, unya iyang pasiga ang mainit nga mga tinguha sa ilawom nila, ug iyang pukawon ang kasingkasing niini.

Ang mga nadala sa niini nga punto nakaabot na sa punto sa tukso. Kung dili sila makabawi sa ilang paghuna-huna, mahulog sila ug, sa pagkahulog, madala sa usa ka alimpulos sa magubot nga mga hunahuna, tinguha, ug pagbati, usahay sa mubo nga panahon, usahay sa taas nga panahon, ug kasagaran hangtod sa kahangturan. Kana nga kinabuhi, nga kabahin niini, hinumdumi, imong nasinati, molabay gayud sa maong alimpulos ug, base sa mga hugna niini, usahay mas magubot, usahay mas hilom, usahay mas yano, usahay lapad kaayo — sa tibuok nitong kahubas ug kaulaw. Apan bisan pa niini, talagsa ra gyud ang walay ingon ana nga kagubot sa sulod. Dili, dili — kini mopadayon. Mahitungod sa paglibot-libot sa hunahuna ug imahinasyon, wala ko kahibalo kung kinsa ang walay ingon ana. Busa, timan-i kini nga atong sakit (ug nabantayan na nimo kini sa pipila ka bahin, nga nagreklamo sa dili nimo makontrol ang imong mga hunahuna) — ug, sa diha nga nabantayan na nimo kini, sugdi ang buhat sa pagtambal. Ayaw gayud pagbiya sa hunahuna nga adunay dautang butang sa sulod nimo nga kanunay andam nga itumba ka gikan sa husto nga dalan ug madala ka sa sayop.

Sa bahin sa espirituhanon ug pisikal, sila, sama sa nahisgutan na, walay sala sa ilang kaugalingon, kay natural man kini kanato; apan ang usa ka tawo nga giporma sa espirituhanon o, labi pang dautan, sa pisikal, dili walay sala. Siya may sala sa pagtugot nga maghari kaniya ang usa ka butang nga dili unta angay maghari ug angay unta nga naa sa ubos nga posisyon. Busa, makita nga bisan pa nga natural ang espiritwalidad, dili natural alang sa usa ka tawo nga mahimong espiritwal; ingon usab, natural ang pagkamakarne, apan dili natural alang sa usa ka tawo nga mahimong makarne. Ang sala dinhi mao ang eksklusibong pagdominar sa butang nga unta subordinado.

Apan kung maghari ang espiritwalidad sa usa ka tawo, bisan pa man katingalahan ang iyang kinaiya ug disposisyon, dili siya makasala, una, tungod kay ang espiritwalidad mao ang sukdanan sa kinabuhi sa tawo ug, ingon niini, tungod kay espiritwal siya, tinuod siyang tawo, samtang ang usa ka sensual ug karniyal nga tawo dili tinuod nga tawo; ug ikaduha, tungod kay bisan unsa pa ka-espirituhanon ang usa ka tawo, dili niya malikayan nga tagdon ang kalag ug unod, apan iyang gipugngan ug gisupil kini sa espiritu. Bisan pa kung ang iyang kalag dili lapad (sa siyentipikong kahibalo, sa arte, ug uban pang mga paningkamot) ug ang iyang unod hugot kaayo nga gipugngan, siya gihapon usa ka tinuod, hingpit nga tawo. Apan ang usa ka espirituhanong tawo (maalamon, maalam sa kahanas, seryoso sa pagbuhat), ug labi na gayud ang usa ka karnal nga tawo, dili tinuod nga tawo, bisan pa unsa siya ka-impresibo sa gawas. Wala siyay ulo. Busa, ang usa ka yano nga tawo nga nahadlok sa Dios labaw pa sa usa ka taas og edukasyon ug elegante nga tawo nga wala'y tumong ug tinguha nga malipay ang Dios. Husga ang mga buhat sa literatura ug arte sa parehas nga pamantayan. Ang mga buhat diin ang tanan makalupigan klaro nga dautan; apan bisan pa ang mga diin naghari ang espiritwalidad wala magtuman sa ilang katuyoan, bisan pa man nga kini labaw kaysa makalupigan nga mga buhat. Mao kana ang paghukom alang lamang sa mga buhat nga walay espirituhanong elemento; kadtong direkta nga supak sa tanang espirituhanong butang, mao ang sa Diyos ug sa mga butang nga langitnon, mga sugyot nga supak gayud ug dili angay pasagdan.

Gikan niini makita nimo nga, sumala sa natural nga pagkahimo, ang tawo kinahanglan mabuhi sa espiritu, isul-ob ang tanan sa ilawom sa espiritu, ug pun-on ang tanang espirituhanon sa espiritu, ug labi pa gayud ang tanang pisikal — ug pagkahuman niana, ang tanang eksternal, mao ang kinabuhi sa pamilya ug sosyal. Mao kini ang sumbanan!

Dili ko naningkamot nga kumbinsihon ka nga mabuhi sa espiritu ug isumpo ang tanan niini, kay nagtuo ko nga kon nasabtan nimo ang tanan nga gisulti, ang desisyon nga mabuhi sa ingon niini nga paagi anaa na sa sulod nimo. Ipinahayag na nimo ang imong lig-on nga tinguha nga motindog sa lebel sa kinabuhi sa tawo sama sa gituyo niini. Karon nakita na nimo kung unsaon kini pagkahimutang, ug siyempre gusto nimo kini ipadayag ingon ana. Sa katapusan, nagpuyo ka hangtod karon sa imong pamilya ug taliwala sa imong mga paryente sama sa gihulagway, nga mao, sumala sa espiritu, bisan pa man nga nagtuon ka og siyensya, kahibalo ka unsaon pagdumala sa panimalay, ug usa ka maestro sa musika ug pagkanta. Dili para kanimo nga palamboon ang espiritwalidad sa imong kaugalingon, kondili aron kini mapadayon ug mapreserbar, nga panalipdan nimo ang imong kaugalingon gikan sa mga impluwensya ug tukso sa espirituhanon ug karni nga kinabuhi, diin nagsugod ka na og nahulog sa alimpulos niini. Mao kini ang among gikasabutan nga hisgutan. Ug siyempre, nagpaabot ka og desisyon sa labing dali nga panahon: busa unsa man ang angay nimong buhaton?

| 13 |

Gusto unta nako tubagon ang pangutana sa katapusan sa akong miaging sulat, apan miabot ang imong adlaw sa ngalan, ug nahunahuna nako nga ipadayag kanimo ang akong maayong panghinaut niining okasyonha.

Una sa tanan, nag-ampo ko nga mag-ayo ang imong panglawas, kay kini mao ang kondisyon aron makabot ang tanang panalangin nga giisip sa usa ka tawo nga maayo, ug aron malingaw o matilawan kini. Unsa man nga kalipay ang posible alang sa usa ka tawo nga masakiton ug huyang, kon ang tanan niyang mga pagbati naa sa dili normal nga kahimtang? Ang bugtong eksepsyon mao ang espirituhanong paglipay. Dili kini nagdepende sa kahimtang sa panglawas ug masinati bisan pa sa pisikal nga pag-antos. Ang mga martir tinuod nga nalipay atol sa ilang labing grabeng pag-antos, ug dili lang nila kini giingon sa ilang mga dila.

Ug unsa man ang angayng ipangandoy pagkahuman ana? Kasagaran, ang mga tawo mangandoy og kalipay. Gusto pud nako nga malipayon ka. Apan unsa gyud man ang angayng ipangandoy dinhi?! Sa katapusan, wala pa'y nakahubit unsa gyud ang kalipay o kinsa gayud ang malipayon. Sumala sa akong pagsabot, ang malipayon nga tawo mao ang nakabati og kalipay. Busa mao kana ang akong gipangandoy para nimo, nga malipayon ka! Nanghinaut ko nga pirmi ka magbati og kalipay. Ngano ug giunsa? Daghan kaayong lain-laing ideya ug panlasa ang mga tawo bahin niini nga imposible nga masabtan. Hinaut nga malinaw-on kong isulti kanimo nga basta dili ka nagkinabuhi sa espiritu, ayaw pagdahum og kalipay. Ang espirituhanon ug pisikal nga kinabuhi, kon maayo ang dagan sa mga butang, nagahatag og butang nga susama sa kalipay, apan kini usa ka malangay-langay nga ilusyon sa kalipay nga dali ra mawala. Labaw pa, ang magubot nga palibot nga naporma tali sa kalag ug lawas, nga gipukaw sa mainit nga mga hunahuna, tinguha, ug pagbati, kanunay nga kusgan, ug uban niini, tungod sa hilo sa mga pagbati, sayop nga kalipay ra ang mahimo, kalimot sa pag-antos, sama sa mahitabo sa opyum, apan dili ang pagkawala sa pag-antos ug kasakit sa kasingkasing. Ang kasakit sa kasingkasing usa ka hinungdanon nga bahin niadtong kinabuhi. Ang espiritu, bisan pa, molupad sa ibabaw sa tanang kagubot ug dad-on ang nagpuyo niini, nga nagtugot kaniya sa pagtilaw sa walay katapusang mga panalangin niini ug naghimo kaniya nga tinuod ug permanente nga malipayon.

Unsa man kaha? Kinahanglan ba natong tapuson didto ang atong maayong panghinaut? Dili, sa akong hunahuna, dili kana igo. Kung matapos lang sa kinabuhi dinhi ang atong kinabuhi, nan, siyempre, igo na unta nga isulti: magpabiling himsog ug malipayon. Apan tungod kay kini dili matapos diha, kondili magpadayon pa sa ulahi sa lubnganan ug didto pa gayud mahimong usa ka kinabuhi nga makahukom, aron hingpit ang akong mga maayong panghinaut, dili ko mapugngan ang pag-ampo nga panalanginan usab ka didto. Hinaut nga panalanginan usab ka didto. Ginaampo ko kini para kaninyo gikan sa tibuok nakong kasingkasing ug labaw sa tanan, ug nag-ampo ko nga may pag-ampo ngadto sa Ginoo nga Iya kamo nga giya nga malig-on sa niining kinabuhi ug unya madala kamo ngadto sa Iyang hingpit nga panalangin nga Ginghamian.

Siyempre, nasayud ka nga grabe ka lisod ang mga kondisyon. Aduna, siyempre, mga hinungdanong kondisyon, apan grabe ba kini? Sa pagkakaran, mosulti ko sa kinatibuk-an: oo ug dili, depende sa paagi sa pagpadako sukad pagkabata; ug base niini, akong gisugyot nga dili kini grabe para nimo. Ginatuman na nimo kini. Pag-amping lang ug ayaw paglayas sa dalan.

Nahunahuna nako nga magpadala kanimo og pipila ka tam-is para sa imong pista, apan wala ko kahibalo kung makahimo ba ko sa pag-andam niini. Maningkamot ko.

Kung imong nahinumduman, nakasulti ko kanimo kaniadto bahin sa usa ka pinong, delikadong elemento nga mas pinong pa kaysa kahayag. Gitawag kini nga eter. Apan dili ang ngalan ang importante, kondili ang pag-ila nga kini naglungtad. Gikilala nako nga naglungtad ang ingon nga pinong elemento, nga misulod ug mitabok sa tanan, nga nagsilbi nga katapusang utlanan sa materyal nga paglungtad. Nagtuo ko nga ang tanang bulahan nga espiritu — ang mga anghel ug mga santo sa Dios — nagpuyo niining elemento, nga sila mismo nagsul-ob og usa ka partikular nga bisti nga gihimo usab niining maong elemento. Ang panit sa atong kalag gihimo usab niining elemento (sabta sa kini nga pulong ang espiritu, nga mao ang kalag sa atong tawhanong kalag). Ang kalag mismo espiritu, dili materyal, apan ang panit niini gihimo gikan niining pinong dili materyal nga elemento. Ang atong lawas bug-at, apan ang panit sa kalag pinong kaayo ug nagsilbi nga tunga-tunga tali sa kalag ug sa lawas. Pinaagi niini, ang kalag naglihok sa lawas ug ang lawas sa kalag. Apan gihisgutan lang nako kini sa paglabay. Hinumdumi lang nga ang kalag adunay usa ka pinong panit ug kini nga panit pareho alang sa atong kalag sama sa tanang espiritu. Gikan niini, dili na nimo lisod konklusyunan nga ang unibersal nga pinong elemento diin gihimo kining mga panit ug diin nagpuyo ang tanang espiritu usa usab ka tunga-tungha alang sa panag-uban nga komunikasyon tali sa atong mga kalag ug sa ilang mga espiritu.

Karon, pahawa ang imong hunahuna gikan niining hulagway ug itutok ang imong pagtagad sa atong adlaw-adlaw nga mga buluhaton. Nagpuyo ka karon sa Moscow, naglingkod sulod sa mga bungbong sa imong apartment, napalibotan sa tanang kilid sa mga bilding, ug bisan asa ka motan-aw, makasugat ka og mga babag: daghang mga butang ang nagbabag sa kalinaw ug panglantaw sa imong mga mata. Apan kung mosaka ka ibabaw sa Moscow sa usa ka lobo, makita nimo dili lang ang tibuok siyudad kondili pati ang palibot niini nga walay babag. Kung mosaka pa gyud ka og mas taas, makita nimo kung unsay naa sa mas layo pa. Palig-ona ang imong panan-aw ug mosaka pa gyud ka sa kataas-taasan, makita nimo ang St. Petersburg, Paris, London, ug uban pa. Tanan kini tungod kay nahimong hait ang imong panan-aw ug walay babag sa imong panan-aw.

Karon, balika sa mga balaan sa Dios. Ang maong elemento moagi sa tanan ug wala'y babag bisan asa. Ang sinag sa adlaw moagi sa salamin, ug kana nga elemento moagi sa salamin, sa mga bungbong, sa yuta, ug sa tanan. Apan sama sa pag-agi niini sa tanan, ang mga nagpuyo niini makalusot usab sa tanan kung kinahanglan, sama sa paglusot sa Manluluwas ngadto sa kwarto sa taas diin naa ang mga apostoles, *"sa dihang nakasusi ang mga pultahan sa balay diin nagtigom ang Iyang mga disipulo"* (Juan 20:19). Nagpuyo sila sa usa ka piho nga dapit, apan kon sugoan o tugotan, dali sila madala niining elemento ngadto sa lugar nga ilang kinahanglan adtoan, ug dili lang sila makasugat og babag, apan dili gani nila kini makita. Kung kinahanglan, sila madala, ug kung walay ingon nga panginahanglan, magpabilin sila sa ilang lugar ug makakita sa tanang direksyon unsa ang asa ug unsa ang nahitabo. Ug kung ilang itutok ang ilang mga mata sa yuta, sa ato pa, kanato nga mga makasasala, klaro usab nila kitang makita... dili lang ang atong mga dagkong lawas, nga wala nila'y labot, apan makita nila ang atong mga kalag mismo kung unsa kini, dili direkta, kondili pinaagi sa panit sa kalag, nga susama sa ilang panit ug sa elemento diin sila nagpuyo — kay ang kahimtang sa kalag tinuod nga makita sa panit niini.

Karon hunahunaa: duha ka tawo ang naglingkod ug nag-istorya, nga ang matag-usa adunay kaugalingong kahimtang sa hunahuna. Wala'y bisan kinsa kanila ang makakita sa sulod sa kalag sa usa ug usa tungod sa bug-at nga tabon sa lawas, diin natago ang kalag; apan ang mga anghel ug mga santo, kon itutok nila ang ilang pagtan-aw kanila, makita nila ang ilang mga kalag ingon sa pagkaanaa niini ug unsay sulod niini, kay ang ilang pagkatawo ug ang sulod nila masinaw sa ilang gawasnong panit. Kon adunay balaan nga mga hunahuna ug pagbati sa sulod nila, hayag ang ilang gawasnong panit, ug sa matag balaan nga pagbati kini masanag sa usa ka talagsaong paagi. Apan kung ang iyang mga hunahuna ug pagbati dili hingpit nga putli, nan ang iyang panit dili hayag ug nangitngit sa kaugalingong paagi tungod sa matag hugaw nga pagbati, usahay makita kini nga sama sa ulap, usahay sama sa kangitngit sa gabii. Kung mosaka ka sa langit ug makamatngon gamit ang panan-aw sa anghel, pagkahuman, siyempre, kini nga lawas, unya, kon motan-aw ka paubos sa yuta, makakita ka imbis sa lain-laing daghang mga tawo og pipila ka mga landong: hayag, medyo hayag, hamog, ug malungkot. Ug dili na ikatingala nga ang mga nagsul-ob og hayag nga kolor mura'g malungkot kanimo kon dautan ang ilang kalag, ug ang mga nagsul-ob og panapton nga gisi-gisi mura'g hayag kon putli ang ilang kalag. Ug mao kini ang pagtan-aw kanato sa mga langitnon, ug base sa ilang pagtan-aw kanato, sila malipay o masubo alang kanato.

Pasagdi ko nga mangutana kanimo: giunsa ka pagtan-aw sa santa nga nagbitbit nimo sa iyang ngalan, labi na karon nga mas duol na ang iyang pagbantay kanimo tungod kay mas mapisan ka nga nagalihok ngadto kaniya? Giunsa ka pagtan-aw sa imong guardian angel, nga kanunay uban kanimo, ug giunsa ka pagtan-aw sa Ginoo mismo, nga naglingkod sa tuo sa Amahan apan nagsaad nga mag-uban kanato kanunay? Ang ilang pagtan-aw

kanimo mao gayud ang imong tinuod nga pagkatawo. Dali nakong idugang nga wala ko'y tuyo nga malibog ka niining pangutana o nga itabon ang kahayag sa imong selebrasyon; sa kasukwahi, naglaum ko nga makahatag kanimo og espirituhanong kahupayan ug kalipay. Kay dili ko magdahom nga makita ka gikan sa langit nga malungkot o malabo. Wala pa ka'y panahon nga malumong sama sa panganod, busa makita ka nga hayag. Bisan pa, ang akong matinud-anong panghinaut para kanimo sa adlaw sa imong ngalan mao kini: nga ikaw kanunay mahimong ug magpabilin ingon nga makita ka sa mga langitnong binuhat nga hayag. Unya mosulod ka diretso gikan niining kinabuhi ngadto kanila. Mao kini ang akong gipanghinaut para kanimo gikan sa tibuok nakong kasingkasing.

| 14 |

Gawas pa sa akong gisulti kaniadto, gusto pa nako mosulti og laing butang bahin sa maong hilisgutan. Akong isaysay ang pipila ka mga kasinatian nga nagpakita nga ang kalag sa sulod sa iyang panit nagpakita og dagway nga motugma sa iyang sulod nga pagbati. Sa panahon sa kinabuhi ni San Andres, ang buang para kang Kristo, adunay usa ka pari (walay minyo) sa Constantinople nga nagapusa, nag-inusara, ug tawo nga hilig sa pag-ampo. Gipasidunggan siya sa tanan, sa ato pa, girespeto siya. Apan nakigkita kaniya si San Andres ug nakita niya nga nagsul-ob siya og usa ka matang sa ngitngit nga hamog, ug sa iyang liog gilibotan sa usa ka bitin nga adunay nakasulat nga "ang bitin sa kahakog". Ingon ana ang iyang kalag! Samtang, walay lain makakita niini. Ang espirituhanong mata nga gipakabanaog ni San Andres ra ang makakita niini (. Si San Andres, pagkahuman sa pribadong pakig-istorya niining pari, gidala siya sa paghinulsol, ug siya nabag-o. Dinhi ug sa sunod, ang mga nota gikuha gikan sa edisyon sa 1914). Apan ang mga langitnong binuhat adunay mas hayag pa nga mga mata. Busa, samtang nagtuo kita nga walay makakita kanato sa unsa kita gayud, daghang mata ang nakakita kanato. Tan-awa pila ka daghan ang mga bitoon sa langit! Mas daghan pa nga mga mata ang nakatutok kanato.

Apan bisan kita mismo, kung dili man kita makakita, mahimo natong masuta kung unsa kita. Ginasulti kini kanato sa atong konsensya — usa ka dili madunot nga huwes. Mahimo kining patihon sa pipila ka panahon, apan kanunay kini makagawas sa pagpugos ug makapataas sa iyang tingog, bisan pa sa mga dili hingpit nga matinud-anon sa konsensya. Ug sa mga wala madungisan, ang iyang tingog kanunay klaro ug malig-on. Naglungtad kini ug gitawag nga tingog sa Dios sa espiritu sa tawo. Nagpakita usab kini sa opinyon nga gihunahuna sa mga langitnong binuhat kanato o sa panan-aw nila kanato. Busa, kung ang konsensya mosulti kanato nga kita putli sa tanang butang sa atubangan sa Dios ug sa tawo, kining testimonya sa konsensya makita sa kahayag nga naglibot sa atong kalag — ug ang tanan sa langit makakita kanato nga hayag. Apan kung ang atong konsensya mosaway kanato tungod kay hugaw kita, nan kita magpakita nga ngitngit. Bisan pa niana, ang atong mga anghel nga magbabantay kanunay kitang tan-awon pag-ayo, ug ila kitang gihukman nga ngitngit o hayag sumala sa atong sulod nga pagbati, kon kini permanente o aksidente.

Gawas sa mga anghel ug mga santo, makita usab kita sa mga pwersa sa kangitngit, bisan dili nato sila makita. Apan kon putli ang kalag, dili nila kini matan-aw, kay nahadlok sila sa kahayag sama sa mga paniki, ug motan-aw lang sila niini kon magsugod na kini'g ngitngit. Naglupad-lupad sila sa daghang grupo bisan asa, ug sa diha nga makabantay sila og nangitngit nga kalag, dayon dayon nilang atakehon kini sa kadaghanan ug sugdan ang pagbaliko niini sa lain-laing paagi pinaagi sa mga hunahuna, mainitong tinguha, ug emosyonal nga kagubot. Kana nga magubot nga dapit, nga akong giingon nga ilegal nga natukod tali sa kalag ug lawas, usa ka lugar diin ang mga demonyo moupo sa kalag ug magsugod sa paglabay-labay niini sama sa abog sa hangin. Maningkamot sila nga mosilip sa hayag nga mga kalag, apan sila mapalayas ug mapukan sama sa mga pana sa mga sinag sa kahayag. Sa Antioquia adunay usa ka salamangkero nga ginganlan og Cyprian. Usa ka batan-ong lalaki nangayo kaniya nga gamiton ang iyang salamangka aron mapabor kaniya si Justina, usa ka matahum nga Kristohanong babaye nga gusto niyang pakaslan, apan dili gani siya motan-aw kaniya. Gipadala ni Cyprian ang pipila sa iyang mga demonyo kaniya sa daghang higayon aron pukawon ang iyang gugma para sa batan-ong lalaki sa ilang kaugalingong paagi, apan miduol sila sa iyang puloy-anan ug wala makasulod, ug Pagbalik nila, ilang giingon nga gikan sa sulod, usa ka kahayag ang mipahawa ug gisunog sila, kay si Justina gisul-oban sa kahayag sama sa panganod, ug dili nila siya matan-aw (Ang nahitabo pagkahuman dili na importante para kanato karon. Ang batan-ong lalaki ug ang salamangkero pareho nga nibalik sa Kristo. Tan-awa ang Kinabuhi sa mga Santo).

Kini ang labing maayong pananglitan kung unsa ka hayag ang kalag kon kini Kristiyano, putli sa konsensya, ug matinud-anon sa Ginoo. Sa usa ka limpyo nga konsensya, ang kahadlok sa Dios mopuno sa kalag

ug mopadayon nga dili kini malapas. Unya ang Ginoo, nga anaa bisan asa ug nagpuno sa tanang butang, mibisita niining kalaga, ug kini nahimong hingpit nga kahayag ug misidlak sama sa usa ka bitoon.

Nagpabilin nga putli ug hayag, ang kalag mosulod sa sunod nga kalibutan pagkahuman mobiya sa lawas nga pareho ka hayag. Si Santo Antonio kaniadto nakig-istorya sa iyang mga disipulo ug nakakita og usa ka sinag sa kahayag nga misaka paingon sa langit. Sa dihang gitan-aw niya kini pag-ayo ug nakaila siya unsa kini, miingon siya, "Si Santo Ammon kini nga misaka paingon sa langit kauban ang mga anghel."

Busa kini ang angay ninyong paninguhaon. Ayaw pagsalig sa inyong panagway, kay posible nga lahi ang atong makita sa atong kaugalingon kaysa sa atong tinuod nga pagkatawo. Apan, siyempre, mas maayo ang tinuod nga pagkamaayo kaysa sa pagpakita nga maayo ka. Nahinumdom ko sa mga pulong ni Basilio ang Dako, nga miingon: ang lawas atong kaugalingon; ang tanan natong butang, sugod sa atong sinina, mao ang naglibot kanato. Ug unsa kita? Kita mao ang kalag (uban sa espiritu). Didto, sa pagpalayo sa atong hunahuna gikan sa tanan nga naa sa gawas nato ug gikan sa lawas mismo, kinahanglan natong tipuon ang atong kaugalingon, mosulod sa atong sulod, hunahunaon ang tanan ug magpasiya: unsa ka, inahan, among kalag?

Nibalik kini kanato sa among gilakwan gamay — mao ang desisyon: unsaon pagkinabuhi sa espiritu ug paggamit niini aron dasigon ang kalag ug lawas ug tanang butang sa gawas? Apan hisgutan nato pa kana sa lain nga panahon.

| 15 |

Nalipay kaayo ko nga ganahan ka sa akong pakigpulong bahin niining maong elemento. Dawata kini, ukit-a kini pag-ayo sa imong hunahuna, ug kanunay kini hinumdumi. Makita nimo kung unsa kini ka mapuslanon kanimo sa tanan. Unsa kadaghan nga mga butang ang mapatin-aw niini ug unsa kadako nga kahupayan ang madala niini! Siguro nakadungog ka na sa pangutana kung giunsa sa mga santo pagdungog sa atong mga pag-ampo, o basin ikaw mismo nangutana niini sa imong kaugalingon. Sa pagtubag niini, daghan ang naghubad-hubad, apan nagpabilin gihapon nga pangutana. Sa akong hunahuna, kung magtugot nga naglungtad kana nga elemento, mosunod nga giunsa kaha sa mga santo nga dili madungog ang atong mga pag-ampo? Nahibalo ka ba unsaon paglihok sa telegrapo elektriko? Sa St. Petersburg, pananglitan, ilang gipadagan ang usa ka iladong aparato, ug sa maong higayon, ang lihok sa St. Petersburg makita sa Moscow sa susamang aparato ug sa parehas nga kahulugan sa lihok nga nahitabo didto. Ngano man nga ingon ani? Tungod kay pareho ang mga aparato, ug pareho usab ang kable nga nagkonektar kanila. Busa, ang lihok sa ingon nga telegrapo mao ang atong pag-ampo. Kita ug ang mga santo sama sa duha ka parehas nga aparato; ang medium diin nagpuyo ang mga santo ug nga naglibot sa atong mga kalag mao ang kable. Sa dihang ang tinuod nga pag-ampo — ang pag-ampo gikan sa kasingkasing — mosidlak sa kalag, kini molarga pinaagi niining maong elemento, nakaapekto niini sama sa sinag sa kahayag, molupad ngadto sa mga balaan ug mosulti kanila unsa ang atong gusto ug unsa ang atong giampo. Walay kal-ang tali sa atong pag-ampo ug sa pagkadungog niini — kinahanglan lang nga ang pag-ampo magagikan sa kasingkasing. Kini ang atong telegrapo paingon sa langit. Kadtong mga pag-ampo nga dili gikan sa kasingkasing, kondili gikan lang sa hunahuna ug dila, wala maghatag og sinag nga mosaka paingon sa langit ug dili kini madungog didto. Sa tinuod, dili kini mga pag-ampo, kondili mga teknik lang sa pag-ampo.

Tingali nga wala nimo mabantayi, nakahatag ka na og empirikal nga ebidensya sa akong gisulti. Gisulat nimo nga nag-ampo ka nga matinud-anon ug dayon nakasinati ka og kalinaw, nakadawat og sulodnong kasigurohan nga maluwas ka sa nagpahirap kanimo; ug unya natul-id ang tanan. Busa, nasuta nga husto ang akong pagtandi sa pag-ampo nga gikan sa kasingkasing sa usa ka telegrapo, nga dili makita nga gipadala sa langit pinaagi niining maong elemento. Usa ka kuryente o sinag ang nibyahe gikan sa imong kasingkasing paingon sa langit, ug pinaagi sa maong linya o sinag gikan sa langit, ang imong gikinahanglan miabot sa imong kasingkasing isip tubag. Kanunay kini mahitabo sa tanang pag-ampo nga gikan sa kasingkasing. Ang pagtuman sa ingon nga pag-ampo dili kanunay mosunod dayon, apan ang pagdungog niini dayon.

Nalipay kaayo ko nga nahitabo kini kanimo. Hinaut nga ipahatag sa Ginoo nga mas kanunay kini mahitabo kanimo. Hinumdumi kung giunsa ka pag-ampo dinhi, ug kanunay nga paningkamoti nga ang imong pag-ampo mogikan sa kasingkasing, ug dili lang gisulti sa dila ug gihunahuna sa huna-huna.

Kung buhaton nimo kini, makakaplag ka og praktikal nga solusyon sa pangutana kung giunsa pagkinabuhi sa espiritu. Kay ang ingon nga pag-ampo mao ang kinabuhi sa espiritu. Dinhi ang espiritu nagpuyo sa Dios ug naghiusa Kaniya, ug niini makita ang tibuok gahum sa iyang kinabuhi. Hibaloa nga kon mag-ampo kini sama sa

imong pag-ampo, dinhi lang mabuhi ang espiritu. Kung walay ingon nga pag-ampo, nagpasabot kini nga kini nangyelo, kung dili man gani hingpit nga napahilom.

Dili ko itago kanimo nga bisan pa man nga nag-ampo ka ingon ani, lisod ra kaayo nga kanunay ka mag-ampo ingon ani. Ang ingon nga pag-ampo gihatag sa Dios o giinspirar sa guardian angel. Ug kini moabot ug molabay. Bisana pa niana, dili kini nagpasabot nga pwede nato biyaan ang paningkamot sa pag-ampo. Moabot kini kung ang usa ka tawo magpaningkamot sa pag-ampo, apan dili kini moabot sa mga dili magpaningkamot. Ug makita nato nga ang mga balaang amahan nagpaningkamot pag-ayo sa pag-ampo ug pinaagi niining mga paningkamot gipukaw nila ang espiritu sa pag-ampo sa ilang sulod. Giunsa nila kini pag-angkon, ilang gibilin kanato ang hulagway niini sa ilang mga sinulat. Ang tanan nilang gisulti bahin niini nga hilisgutan naglangkob sa siyensya sa pag-ampo, nga mao ang siyensya sa mga siyensya. Moabot ang panahon nga atong pagtuon kining siyensya nga mag-uban, apan sa pagkakaran, nahisgutan lang nako kini sa paglabay: nahitabo lang nga na-angkat kini. Ug idugang ko: walay mas importante pa kaysa pag-ampo. Busa, kinahanglan nato kini buhaton nga mas masigasig ug labaw pa sa bisan unsa. Ginoo, hatagi kami ug kaisog sa ingon nga buhat.

Ang imong mapainubsanon nga mga hunahuna ug pagbati mao ang pagbati sa mga anghel. Unsa sila ka hingpit ug ka hayag! Ug sila tanan mapainubsanon, labaw pa kaysa sa tanang tawo. Ang mapainubsanon nga kalag kanunay hayag. Ang pagngitngit sa kalag magsugod sa dihang magsugod kini sa sobra nga paghunahuna sa kaugalingon, kay buhat kini sa ngitngit nga mga pwersa. Ginoo, palihug ayaw kami pasagdi nga mawala kanamo kining mga pagbati, aron kanunay kami magpabilin sa kahayag.

Ani na usab ta, nalayo sa atong pangutana. Palihug pag-andam pa ug gamay nga pasensya.

| 16 |

Unsa may nahitabo kanimo? Ug unsa man kini nga mga pangutana: "Wala ko kahibalo unsa ang buhaton nako sa akong kinabuhi. Kinahanglan ko nga mohimo og usa ka butang. Kinahanglan ko magtukod ug tumong para sa akong kaugalingon?" Gibasa nako ug natingala ko kung asa gikan ang ingon ana ka maalamon nga mga hunahuna. Sa katapusan, nakahukom na ka niini tanan pinaagi sa pagpahayag sa imong tinguha nga motindog sa lebel sa dignidad sa tawo, sama sa angay kanimo sumala sa kahulugan sa Dios. Ug unsa pa man ang atong gihisgutan kung dili kini! Asa gikan kining mga buluhaton?! Sa akong huna-huna, sa imong mga kaila adunay mga progresibo, o nahulog ka sa usa ka katilingban diin adunay ingon ana nga mga tawo ug gipakatag nila ang ilang kinaadman. Kasagaran, ing-ana sila ka-bibo. Kanunay silang maghisgot bahin sa kaayohan sa katawhan, sa kaayohan sa mga tawo. Busa, tingali tungod kay nadungog nimo ang ingon ana ka-halangdon nga mga ideya, nabihag ka niini ug sa dihang gitutokan nimo ang imong tinuod nga kinabuhi, nakita nimo nga sa kasubo nagpuyo ra ka nga walay pulos ug katuyoan sa sirkulo sa imong pamilya ug mga paryente. Kahilakon! Ug ay! Ngano kaha nga wala pa'y nakapukaw sa imong hunahuna hangtod karon!

Kung sakto ang akong pagbanabana, angay ka pasidunggan sa dili nimo paghisgot niini, tungod kay nagsaad ka nga mosulat sa tinud-anay bahin sa tanan. Bisana pa man tinuod kini o dili, dili ko mahimo nga biyaan nga walay tubag ang imong mga pangutana. Ang tibuok natong panag-istorya magsilbi nga hingpit nga solusyon niini; karon, sa mubo lang, ipadayag nako ang kinatibuk-ang ideya aron makita nimo nga ang kinabuhi nga imong gipanganabuhin kaniadto ug karon mao ang tinuod nga kinabuhi ug walay angay usbon niini.

Kinahanglan klaro nga matino ang katuyoan sa kinabuhi. Apan maalamon ba kini? Ug wala na ba kini matino? Ang kasagarang panan-aw mao nga kung adunay kinabuhi pagkahuman sa kamatayon, nan ang katuyoan niining kinabuhaha, walay eksepsyon, naa didto, dili dinhi. Kini nga panan-aw nahibal-an sa tanan, ug dili na kini kinahanglan ipatin-aw, bisana pa man kini ang labing dili hinumduman sa praktis. Apan kon himuon nimo nga lagda sa imong kinabuhi ang pagpaningkamot alang niini nga tumong sa tibuok nimong kusog, makita nimo sa imong kaugalingon unsang kahayag ang mosidlak sa imong pansamantalang pagpuyo dinhi sa yuta ug sa imong mga buhat. Ang unang butang nga mahimong klaro mao ang pagtuo nga, busa, ang tanan dinhi usa lamang ka paagi padulong sa lain nga kinabuhi. Mahitungod sa mga paagi, usa ra ka balaod ang naa: gamita kini ug malingaw niini sa paagi nga kini magdala sa tumong, ug ayaw paglayas niini o pagbabag niini. Aniya ang solusyon sa imong kalibog: "Wala ko kahibalo unsa ang buhaton sa akong kinabuhi." Tan-awa ang langit ug sukda ang matag lakang sa imong kinabuhi aron kini usa ka lakang padulong niini. Para nako, yano kaayo kini apan komprehensibo.

Nangutana ka, "Kinahanglan ba nato buhaton ang usa ka butang?" Siyempre, kinahanglan nato. Buhata lang ang bisan unsang butang nga moabot sa imong kamot, sulod sa imong sirkulo ug sa imong kahintang, ug

tuohi nga kini mao ug mahimong imong tinuod nga tawag, ug wala nay lain nga gikinahanglan gikan kanimo. Dako kaayong sayop ang paghunahuna nga aron makaabot sa langit o — sa progresibong pagtan-aw — makahatag og kontribusyon sa katawhan, kinahanglan buhaton ang dagkong ug makabungog nga mga buhat. Dili gayud. Kinahanglan lang buhaton ang tanan sumala sa mga sugo sa Ginoo. Unsa gayud? Wala'y espesyal, gawas lang sa gitanyag sa matag tawo sumala sa kahimtang sa ilang kinabuhi, sa gikinahanglan sa partikular nga mga sitwasyon nga atong masinati. Mao ra gyud na. Ang Diyos ang nag-andam sa kapalaran sa matag tawo, ug ang tibuok dagan sa kinabuhi sa matag usa mao usab ang buhat sa Iyang hingpit nga maayong probidensya. Busa, ingon ana usab ang matag higayon ug matag panagtagbo. Magkuha kita og panaglitan: usa ka pobre nga tawo ang miabot kanimo — gidala siya sa Diyos kanimo. Unsa man ang angay nimong buhaton? Tabangi siya. Ang Diyos, nga mao ang nagdala sa pobre nga tawo kanimo, siyempre, uban sa tinguha nga imo siyang buhaton sumala sa Iyang gusto, nagtan-aw kanimo aron makita kung unsa gyud ang imong buhaton. Gusto Niya nga motabang ka. Motabang ka ba? Kung buhaton nimo ang makapahimuot sa Dios, makahimo ka og usa ka lakang padulong sa katapusang tumong: ang panulondon sa langit. I-aplikar kini sa tanang kahimtang ug makita nimo nga sa bisan unsang sitwasyon ug sa bisan unsang panagtagbo, kinahanglan nato buhaton ang gusto sa Dios nga buhaton nato. Ug nasayud kita sa sigurado unsa ang Iyang gusto pinaagi sa mga sugo nga Iyang gihatag kanato. Nangayo ba ug tabang ang usa ka tawo? Tabangi siya. Nasakitan ba ka sa usa ka tawo? Pasayloa siya. Nasakitan ba nimo ang usa ka tawo? Dali ug mangayo og pasaylo ug ayuha ang sayop. Gidayeg ba ka sa usa ka tawo? Ayaw pagpasigarbo. Gisaway ba ka sa usa ka tawo? Ayaw paglagot. Panahon na ba sa pag-ampo? Mag-ampo ka. Panahon na ba sa pagtrabaho? Magtrabaho ka — ug uban pa ug uban pa. Kung, human ninyong hisguti kini tanan, magbuot kamo nga molihok sa paagi nga ang inyong mga buhat makapahimuot sa Dios, nga gihimo estrikto subay sa mga sugo, nan ang tanang buluhaton nga may kalabotan sa inyong kinabuhi masulbad hingpit ug makatagbaw. Ang tumong mao ang malipayong kinabuhi pagkahuman sa kamatayon; ang paagi mao ang mga buhat subay sa mga sugo, nga ang pagtuman niini gikinahanglan sa tanang kahimtang sa kinabuhi. Sa akong tan-aw, klaro ug yano ang tanan dinhi, ug dili na nimo kinahanglan pasipalahon ang imong kaugalingon sa lisud nga mga buluhaton. Kinahanglan nimong ilabay sa imong hunahuna ang tanang plano alang sa mapuslanon, lapad, ug unibersal nga mga kalihokan, sama sa gihandom sa mga progresibo, ug makita nga ang imong kinabuhi mohaom sa usa ka malinawon nga balangkas ug hilom nga magdala sa nag-unang tumong. Hinumdumi nga ang Ginoo dili malimot bisan sa usa ka baso nga bugnaw nga tubig nga gihatag sa usa ka tawo nga nag-antos sa kauhaw.

Mahimo nimong isulti, "Apan unsaon nato pagpili ug pagtino sa atong paagi sa kinabuhi?" Asa nato kini matino? Kung magsugod kita paghunahuna niini, malibog ang atong hunahuna. Mas maayo ug mas luwas nga dawaton uban sa pagpaubos, pagpasalamat, ug gugma ang pagtino nga gipahayag sa Diyos pinaagi sa mga kahimtang sa kinabuhi. Ako na ang mag-atiman kanimo! Naa na ka karon ilawom sa atop sa imong ginikanan. Unsa pa man ang imong gusto? Kaginhawaan, kaluwasan, kagawasan. Buhi sa imong kinabuhi nga dili pasagdan nga malayo kaayo ang imong hunahuna ug buhata uban sa pagkamalig-on ang tanan nga gikinahanglan kanimo. "Apan hunahunaa gihapon kini, dili ka magpabilin ingon ani hangtod sa kahangturan, kinahanglan nimo nga sugdan sa katapusan ang imong kaugalingong kinabuhi — ang imong kaugalingong espesyal nga kinabuhi. Unsa man ang imong buhaton? Unsaon man nimo nga dili kini hunahunaon?" Mao ni ang labing maayong paagi sa paghunahuna niini: itugyan ang imong kaugalingon sa kamot sa Ginoo ug pag-ampo nga Iya kang han-ayon sumala sa Iyang pagbuot, aron ang imong kapalaran dili ka mapugngan kondili makatabang kanimo sa pag-angkon og malipayong kinabuhi human sa lubong, nga dili magdamgo og himaya nga kapalaran. Uban niining panghunahuna, paghulat nga mapailubon nga ang Ginoo sa katapusan mosulti mahitungod kanimo. Siya ang magbuot sumala sa kahimtang ug sa kabubut-on sa imong mga ginikanan. Sa pagkumpirma niining mga hunahuna ug sa pagpangita og kalinaw sa Diyos, puyo nga walay paghimo og walay sulod nga mga plano, ug buhata ang mga butang nga gikinahanglan kanimo may kalabotan sa imong mga ginikanan, igsoon nga lalaki ug babaye, uban pang paryente, ug sa tanang tawo. Apan ayaw hunahunaa nga kini nga kinabuhi walay sulod. Ang tanan nimong buhaton sa ingon niini nga paagi mahimong usa ka buhat, ug kung buhaton nimo kini uban sa kahibalo nga kini sumala sa mga sugo ug kabubut-on sa Dios, kini mahimong usa ka buhat nga makapahimuot sa Dios. Ingon ana usab sa matag gamay nga butang.

Murag naisaysay na nako kanimo ang tanan. Ang akong gipangandoy lang mao nga masabtan nimo pag-ayo ang gisulat, kumpirmaha kini, ug itutok nimo ang imong hunahuna niini. Nagpanagna ako nga makakaplag ka og hingpit nga kalinaw ug dili na ikaw pasamokan sa mga hunahuna sama sa, "Walay pulos ang akong kinabuhi — wala koy ginabuhat nga mapuslanon," ug uban pa. Ang imong kasingkasing lang ang kinahanglan nga

kontrolon, aron dili ka kini makahatag og daghang kasamok. Tinuod nga dautan ang kinabuhi nga walay kasingkasing, kay kung walay kasingkasing, unsa man klase nga kinabuhi kana? Apan bisan pa niana, dili nimo kini pasagdan nga magbuot. Bulag kini, ug kung walay hugot nga giya, dali ra kini mahulog sa hukay.

Panalangini ka sa Diyos!

| 17 |

Nalipay kaayo ko nga giseryoso nimo ang gisulat sa miaging sulat ug misugot ka nga maglihok sa ingon ani nga paagi. Hinaut nga tabangan ka sa Dios!

Gihatag sa Diyos kanato kining kinabuhi aron adunay kita'y panahon sa pagpangandam alang sa sunod. Mubo kini, apan ang sunod walay katapusan. Apan bisan pa mubo kini, sa panahon niini makapangandam kita og suplay alang sa walay katapusan. Ang matag maayong buhat mosulod didto ingon usa ka gamay nga kontribusyon; ang tanang ingon nga kontribusyon mao ang magtukod sa kinatibuk-ang kapital, diin ang interes niini mao ang magtino sa panginabuhi sa tig-ambag alang sa walay katapusan. Kadtong magpadala og daghang kontribusyon didto adunay mas mabungahong panginabuhi; kadtong magpadala og gamay adunay mas dili kaayo mabungahong panginabuhi. Ang Ginoo mopasidungog sa matag usa sumala sa ilang mga buhat.

Mao kini ang angay natong kabalak-an karon: ang pagpadala didto sa kutob nga daghang kontribusyon. Ug kini nga kabalak-an dili lisod ni bug-at, ingon sa Ginoo mismo nga nagpamatuod, nga miingon, "*Ang akong yugo hapsay ug ang akong karga magaan*" (Mateo 11:30). Gipasabot ko kini kanimo may kalabotan sa mga hunahuna nga nakabalisa kanimo, aron wagtangan ang imong kasubo nga nagtuo ka nga nagkinabuhi ka nga walay katuyoan ug magpadayon ka sa tibuok nimong kinabuhi nga walay katuyoan kon magpadayon ka sa imong karon nga pagkinabuhi. Ang tibuok estruktura sa Kristohanong kinabuhi mao kini: tuohi ang Dios, nga gisaulog sa Trinidad, nga nagluwas kanato sa Ginoong Jesu-Cristo pinaagi sa grasya sa Espiritu Santo, ug, sa pagdawat sa mga gahum nga puno sa grasya pinaagi sa mga banal nga sakramento sa Balaang Simbahan, puy-i sumala sa mga sugo sa Ebanghelyo, gipasiugdahan sa paglaum nga ang Dios, tungod sa atong gagmay ug yano nga paningkamot, sa atong pagtuo sa Ginoong Manluluwas ug sa atong pagsunod Kaniya, dili kita tangtangan sa langit. Gidugang ko kini nga tinuyo aron makita ninyo sa unsang espiritu kita, ingon mga Kristohanon, angay magbuhat sa atong mga buhat. Kay ang uban nagaingon: buhata, buhata, ug ang uban nagaingon: tuohi, tuohi. Kinahanglan ang duha: paghiusa sa pagtuo ug mga buhat, ug sa mga buhat ug pagtuo.

Apan bisan pa niana, ang pangunang pokus kinahanglan nga naa sa pagtuman sa mga sugo. Nagtuo na kita — unsa pa man? Tuman-a ang mga sugo, kay ang pagtuo nga walay buhat patay. Ug pasalamat sa Dios nga Iyang gipili nga tukmaon ang bili sa atong mga buhat dili pinaagi sa ilang gilapdon ug kadako, kondili pinaagi sa atong sulod nga pagbati sa pagbuhat niini, nga naglibot kanato og daghang mga kahigayunan aron magbuhat sumala sa Iyang kabubut-on, aron kon atong tagdon ang atong kaugalingon, makabuhat kita og mga buhat nga makapahimuot sa Dios matag minuto. Tungod niini, dili na kinahanglan nga moadto ka sa gawas sa nasud, sama sa mga progresibo, kondili tan-awa lang ang imong palibot matag adlaw ug matag oras; bisan asa nimo makita ang tatak sa sugo, tuman-a kini dayon, uban ang pagtuo nga kini, ug dili lain, ang buhat nga gikinahanglan kanimo karon ni Dios mismo.

Paninguha nga mas mapalig-on pa nimo ang imong kaugalingon niining hunahuna. Sa diha nga buhaton nimo kini, magsugod ang kalinaw sa pag-agos sa imong kasingkasing gikan sa kasiguruhan nga nagabuhat ka para sa Ginoo matag minuto. Kini nga sinugdanan naglangkob sa tanan. Bisan pa kon isugo ka nga ayuson ang medyas sa imong manghud nga lalaki ug buhaton nimo kini alang sa sugo sa Ginoo — nga mosunod ug motabang — kini ihap sa kinatibuk-an sa mga buhat nga makapahimuot sa Dios. Busa ang matag lakang, matag pulong, bisan ang matag lihok ug tan-aw — tanan mahimong paagi sa paglakaw sa kabubut-on sa Dios ug, busa, pagduol sa katapusang tumong matag minuto.

Ang mga progresibo naghunahuna sa tibuok katawhan ug labing menos sa ilang tibuok katawhan isip usa ka buo. Apan ang katawhan o usa ka nasud dili naglungtad isip usa ka buhing yunit nga mahimo dayon buhaton ang usa ka butang. Naglangkob kini sa mga indibidwal: pinaagi sa pagbuhat og usa ka butang para sa usa, gibuhat nato kini para sa tibuok katawhan. Kung ang matag-usa, nga wala magtagad sa komunidad sa katawhan, buhaton ang mahimo alang sa mga naa sa ilang atubangan, nan ang tanan nga mga tawo magkahiusa sa matag higayon buhaton ang gikinahanglan sa tanang nanginahanglan, ug, sa pagtubag sa ilang mga panginahanglan, ilang pagahimongon ang kaayohan sa tibuok katawhan, nga gilangkoban sa mga igo ug dili igo, sa mga huyang ug lig-

on. Apan ginatago nila sa ilang hunahuna ang kaayohan sa tibuok katawhan, ug ginapasagdan nila ang anaa sa ilang atubangan, ug nahitabo nga, tungod kay dili nila mabuhay ang kinatibuk-an ug ginapasagdan ang partikular, wala silay mabuhay alang sa pangunang tumong sa kinabuhi.

Sa St. Petersburg, gisultihan ko bahin sa mosunod nga insidente. Sa usa ka tigum sa mga batan-ong entusyasta alang sa komon nga kaayohan—niining kasagsagan sa progresibong kadasig—usa ka ginoo ang naghatag og kusgan nga pakigpulong bahin sa gugma alang sa katawhan ug sa mga tawo. Nabilib ang tanan. Apan sa dihang mobalik siya sa balay, hinay kaayo ang iyang sulugoon sa pag-abli sa pultahan — nga wala niya tagda; unya hinay pud siya sa pagdala og kandila, unya naay nahitabo sa iyang pipa, ug medyo tugnaw pa sa kwarto... Sa katapusan, nawala ang pasensya sa atong pilantropo ug gisaway niya ang iyang sulugoon. Mitubag og usa ka butang ang sulugoon, ug gipukpok siya sa dughan sa pilantropo. Busa, ang atong kauban, nga kaniadto mainit kaayo ang paghigugma sa katawhan, wala gani makatagad sa usa ka tawo sa husto. Ug niadtong mga panahona, sa kasikatan sa progresibong mga delusyon, ang mga gwapang babaye, nga misulod sa mga publishing house, kasagaran biyaan ang ilang mga inahan nga walay bisan usa ka piraso nga pan, apan nagdamgo gihapon sila nga nag-uswag ug nagtrabaho alang sa kaayohan sa katawhan. Ang tanang kasamok naggikan sa sobra ka lapad nga panan-aw sa kalibutan. Mas maayo nga mapainubuson nimo ang imong mga mata, tan-awa ang imong mga tiil, ug hunahuna kung unsang lakang ang imong buhaton sunod. Mao kana ang pinakasiguro nga paagi.

Ginasulti ko kini kaninyo sa ikaduhang higayon aron kini magpabilin sa inyong hunahuna, ug aron mapanalipdan kamo gikan sa kalibog nga gidala sa progresibong mga damgo sa kalag.

| 18 |

Karon, walay makapugong kanato sa pagbalik sa pagtubag sa pangutana nga wala pa matubag. Apan aron mabalik kini, paningkamot nga hinumduman ang gisulti na.

Nagkasinabot kita nga ang usa ka tawo adunay tulo (ug lima ka tunga-tunga) ka lebel sa kinabuhi: espirituhanon, mental, ug pisikal; nga ang matag-usa niini adunay kaugalingong hugpong sa mga panginahanglan, natural ug likas sa usa ka tawo; nga kining mga panginahanglan dili tanan patas ang bili, apan ang uban mas taas ug ang uban mas ubos, ug nga ang husto nga pagtagbaw niini magahatag sa usa ka tawo og kalinaw. Ang espirituhanong panginahanglan labaw sa tanan, ug kung kini matubag, bisan pa dili matubag ang uban, adunay kalinaw; apan kung kini dili matubag, bisan pa man nga sobra kaayo ang pagtubag sa tanan nga uban, walay kalinaw. Mao nga ang pagtubag niini gitawag nga bugtong panginahanglan.

Sa diha nga matubag ang espirituhanong panginahanglan, kini nagtudlo sa usa ka tawo nga ipahimutang sa panag-uyon ang katagbawan sa ubang panginahanglan, aron ang makatagbaw sa kalag ug sa lawas dili mosupak sa espirituhanong kinabuhi, kondili makatampo niini — ug hingpit nga panag-uyon ang matukod sa usa ka tawo sa tanang lihok ug pagpadayag sa iyang kinabuhi: kaangayan sa mga hunahuna, pagbati, tinguha, mga buhat, relasyon, ug kalipay. Ug kini mao ang paraiso! Sa sukwahi, kung ang espiritu dili kontento ug malimtan kini nga panaghiusa, nan ang tanang ubang panginahanglan magkawalat sa lain-laing direksyon ug ang matag-usa mangayo sa iya, ug samtang motaas kini, ang ilang mga tingog, sama sa kasaba sa palengke, makabuta sa pobre, ug mudagan-dagan siya dinhi ug didto sama sa usa ka buang sa pagpangita og katagbawan. Apan dili gyud siya makakaplag og kalinaw, kay kung usa ang makabusog, ang uban dili malipay ana ug, kay dili nila hunahunaon nga sila ubos kaysa sa nakab-ot og katagbawan, magpugos gihapon sila sa pagpangayo sa ilang kaugalingon, sama sa dihang ang usa ka inahan magpakaon sa usa ka bata, ang uban nga lima mosinggit. Mao kana ang hinungdan nganong adunay ingon ana ka daghang kasaba, kagubot, ug kagubot sa tanang direksyon ug sa tanang butang sulod sa ingon ana nga tawo. Dinhi nagsugod kana nga masuko-sukong kinaiya, nga gihisgutan nga lahi, nga nagpadayon sa pagsamok ug pagbungkag sa tanan sulod. Ang ingon nga tawo dili gyud malipay sa bisan unsa, kanunay nga naa sa kalisod, unya, gikapoy, motindog nga nag-awas ang mga mata, naghunahuna unsaon paglihok, unya moliko-liko. Ug kini mao ang kahambog ug pagkaguba sa espiritu!

Dinhi motungha ang pangutana: unsa man ang buhaton nato? Unsaon nato pagpalabaw sa espirituhanong bahin sa atong sulod ug, nga nagdumala sa tanan, magdala og kahusay sa atong kinabuhi?

Isulti ko kanimo daan nga dili unta motungha kining pangutana kung ang atong kinabuhi molambo sumala sa angay. Kay ang pisikal ug emosyonal nga mga panginahanglan natural ra kanato sama sa espirituhanon, ug ang pagtuman niini dili makadala og kagubot ug kalibog sa kinabuhi, sama sa pagtuman sa espirituhanong panginahanglan. Kung sila tanan motubo sa hapsay ug natural nga pagsunod sa usag usa, ang kinabuhi sa tawo

molihok nga matahum. Itanom ang liso, didhi kini, panatilihi nga init — moturok kini, motubo ang sanga ug dahon, ug sa katapusan mamulak og matahum nga bulak. Ingon ana usab sa usa ka tawo. Pasagdi sila nga motubo sa natural nga han-ay — kanunay silang mahimong usa ka katingalahang tawo. Ngano kaha nga dili nato makita ang atong kaugalingon o ang uban nga katingalahan? Ngano kaha nga nabali ang dagan sa atong kinabuhi?

Hinumdumi unsay nahitabo kanimo pagkahuman nimong misulod gamay sa maong alimpulos o sa maong magubot nga kinabuhi. Sa katapusan, nakasinati ka og dakong kagubot sa sulod. Balika kini sa daghang higayon, ug kung dili ka mag-amping, masangit pud ka sa parehas nga alimpulos, ug ang imong kinabuhi mahimong puno sa kahaw-ang ug espirituhanong pagkaguba. Busa, dili ba nato mapatin-aw ang atong kagubot tungod kay adunay mga tawo nga magubot: madala kita kanila ug atong gisagop ang ilang kagubot? Bag-o pa lang ka nagsugod sa pagkaapekto niining kagubot, samtang ang imong pagkadako giporma sa hapsay nga impluwensya sa imong matinud-anong pamilya ug paryente. Ang uban, nga ang ilang pamilya ug paryente nagkinabuhi sa magubot ug dili han-ay nga paagi, masuhop nila kini nga kagubot sukad pagkabata ug didto sila magdako. Busa, tingali mao kini ang hinungdan nganong ang atong kinabuhi moliko gikan sa natural nga dagan niini ug mapuno sa dili natural nga kagubot?

Dili, wala kini makatubag niini, kay nagpabilin gihapon ang pangutana: giunsa pagsulod ning kagubot sa niining sirkulo sa mga tawo? Asa kini gikan sa mga pamilya ug katilingban? Ang gawasnong pamatasan sa usa ka tawo mao ang hulagway sa iyang sulod nga kahintang. Ang kagubot misulod sa pamilya ug katilingban gikan sa sulod sa tawo. Kung wala kini sa sulod, dili kini sa gawas. Karon, ang gawas gibalik sa sulod ang nadawat niini gikan niini. Ug usab motumaw ang pangutana: asa kini gikan sa sulod? Ug mosulti pa ko og labaw pa: ang kagubot sa gawas nakaapekto sa sulod ug nagpadaghan sa kaugalingon didto, tungod kay ang binhi niini ug ang predisposisyon niini anaa na daan sa sulod. Nalibog ka niadto ug wala ka makakaplag og kalinaw. Ngano? Nagpabilin kang hilom, ug wala ko mosulti kanimo kay dili pa kini husto nga panahon. Apan karon isulti na nako kanimo. Niadtong duha ka adlaw, sa dihang gisulod nimo ang imong kaugalingon sa usa ka magubot nga kinabuhi, nadala ka, ug ang imong kasingkasing misimpatiya sa daghang mga butang, kung dili man gani sa tanan. Kining mga simpatiya nagmugna og kagubot ug kalibog sa sulod nimo. Sa dihang nakabalik ka sa imong paghuna-huna, nakakita ka og bag-ong butang sa imong kaugalingon. Ang imong konsensya nagsulti kanimo nga kining bag-ong butang imong gibuhay, ug sayop kini, ug gisugdan ka niini pagsilot. Sa pagsunod niining tingog, gihisgutan nimo pag-ayo ang tanan ug husto nimo nga gi-assess kana nga kinabuhi. Pagkahuman ana, kung masulod ka pag-usab sa ingon ani nga kagubot ug, sama sa akong gisulti kaniadto, imo gihuptan ang imong kasingkasing sa gilay-on, dili nimo kini pasagdan nga magdagan padulong sa simpatiya, dili nimo masinati ang kasakit nga imong nabati kaniadto. Apan gihisgutan lang nako kini. Ang akong punto mao, asa nimo, nga nagpuyo sa lain-laing kahintang hangtod karon, nakuha kining simpatiya sa kagubot? Hatagi og panahon sa paghunahuna niini ug imong makita nga naa na kini sa sulod nimo, apan natago kini, ug karon mibutho na. Ang mga impluwensya sa gawas wala maghatag og bag-ong butang, kondili mopukaw lang sa naa na sa sulod. Hatagan tika og usa ka pananglitan. Nakakita na ko og mga taong may ketong. Ang ilang mga anak natawo nga gwapo ug motubo nga hingpit nga himsog. Apan sa dihang moabot ang panahon, mopakita ang ketong kanila, ug magsugod sila nga sama sa ilang mga ginikanan ug sama sa tanang uban pang mga taong may ketong. Asa kini gikan? Gikan kini sa sulod! Ug asa kini gikan? Gidawat kini sa pagkahimugso.

Gikan niini, dili lisod nga makahukom nga kung makakita kita og kagubot ug kalibog sa atong kaugalingon — sa atong mga hunahuna, pagbati, mga tinguha, paningkamot, ug mga buhat — ug naipit kita niini, tungod kay ang binhi sa tanan niini anaa sa atong kinaiyahan, ug kini nga binhi sa kagubot, nga nag-uswag kauban sa pag-uswag sa atong mga gahum ug panginahanglan, nagdala og kalibog niini ug busa naghimo sa tibuok atong kinabuhi nga nalibog ug magubot. Karon, atong hunahunaon kung asa gikan kini nga liso. Nagaingon ko, hunahuna nato kini, kay kung dili, dili nato makit-an ang usa ka makatagbaw nga tubag sa pangutana nga balik-balik na: unsa man ang angay natong buhaton? Ang bisan kinsa nga gustong malampuson nga makatambal sa usa ka sakit kinahanglan makakaplag sa hinungdan niini. Kung wala kini, ang pagtambal dili mosulong sa husto ug dili molampos.

Busa mao kana ang atong hisgutan karon.

Bisan pa man nga nagsulat ko kaninyo aron hunahunaon ug nagsaad ko sa akong kaugalingon nga hisgutan kung asa gikan ang binhi sa sulod nga kagubot ug kalibog, nahibal-an na kini, ug kabalo kamo asa kini gikan. Busa, walay hisgutan, kondili aron lang balikan kung unsa ang atong gituohan bahin niini. Nagtuo kita nga kini nga liso wala gibutang sa atong kinaiyahan sa Magbubuhat sa dihang gihimo Niya ang tawo, kondili gisulod pagkahuman sa paglalang — pinaagi sa gahum sa pagkahulog sa atong unang mga ginikanan, nga sa paglapas nila sa sugo, nadaut ug nabungkag ang atong kinaiyahan, nga ilang gipasa, nabungkag ug nadaut, ngadto sa ilang mga kaliwat, nga mao ang tibuok katawhan. Busa, kini napasa kanato ug mao ang hinungdan sa kalibog ug kagubot sulod kanato, diin nagagikan ang tanang kagubot, sa gawasnon ug sa pribadong kinabuhi sa matag tawo, sa pamilya ug sosyal nga kinabuhi. Ngano kining kaguliyang, bisan pa man nga nakaugat na kini kanato sukad pa sa pagkahimugso, dili kini natural kanato, dili kini kabahin sa kinaiyahan sa tawo, ug dili kini ingon ka-esensyal nga kung wala kini dili na matawag nga tawo ang usa ka tawo, apan, sa sukwahi, kung wala kini usa ka tinuod nga tawo ang usa ka tawo. Kini mao ang atong sakit, ug pinaagi lamang sa pagtangtang niini kita mahimong himsog sa paagi nga angay unta sa atong kinaiyahan, sama sa paghatag niini sa Kamot sa Magbubuhat. Nahinumduman ko ang imong tinguha nga mosaka sa lebel sa dignidad sa tawo. Pagtambal sa maong sakit, ug ikaw mahimong ingon ana.

Hinumdumi nga ang atong sulod nga kagubot ug kaguliyang kaugalingon nato, apan dili kini natural; dili kini usa ka hinungdanon nga bahin sa atong kinaiyahan, kondili misulod kini taliwala sa mga natural nga bahin ug nakasamok niini, sa matag bahin sa atong kalihokan ug sa ilang panag-uban nga relasyon. Kung natural kini, dili unta kini magdala sa pag-antos ug pag-uyamot nga atong masinati gikan niini. Ang natural mao ang naghatag sa kalipay sa kinabuhi, ug ang supak sa kinaiyahan nagpahirap ug nagpasakit niini. Sa laing bahin, kung natural kini, nan bisan kinsa nga makita nga gawasnon ug putli gikan niini dili na unta tawong. Apan nakaila kita og usa ka Tawo nga hingpit nga putli gikan niini ug bisan pa usa ka tawo — usa ka tinuod nga tawo. Nasayud usab kita nga ang tanan nga magsul-ob kaniya makadawat sa gahum nga pagaputlihon ang ilang kaugalingon, "*sama sa pagkaputli Niya*" (1 Juan 3:3), ug aron mahimong sama kaniya.

Hinumdumi, ingon ko, nga kini nga kaguliyang natawo na kanato, apan dili kini natural — hinumdumi kini ug pug-onga pag-ayo kining pagtuo. Kini nga pagtuo magpadayon sa imong kadasig sa pagtambal niini nga sakit. Kung dili kini natural, mahimo kini tambalan. Sa paglaum nga ingon niini, kinsa bay dili mainspirar sa pag-ayo sa ilang kaugalingon? Ang atong kinaiyahan sa iyang putli nga porma maanyag. Ang mga anghel mismo nagtan-aw niini uban sa gugma ug katingala kon ingon ana kini. Dili ba nato angayng tinguhaon nga makita kini ingon ana, dili sa uban, kondili sa atong kaugalingon? Kay ang tanan natong kalipay ug kaayohan nagbarug sa pagtangtang niining sakit. Kay kung mawala na kini, unsa may makapugong kanato nga maanaa sa usa ka malipayong kahintang ug mabati nga kita mismo ana? Sa pikas bahin, kung natural kini nga sakit, nan dili kini mapag-ayo. Magpabilin kini hangtod sa kahangturan, bisan unsa pa ka kusog nimo paningkamotan nga ipahawa kini. Dawata kini nga ideya, ug mohunong ka na, nga nag-ingon sa imong kaugalingon: oo, tinuod gyud kana. Ug kini mao ang makamatay nga pagkamapahulay nga sa diha nga masulod na, ang mga tawo mopahimulos sa ilang kaugalingon sa "*pagpahubog, aron buhaton nila ang tanang matang sa kahugawan nga walay pagpuasa*" (Efe. 4:19).

Ug akong balikon: pabilin nga hugot ang imong pagtuo nga dili natural kanato ang atong kagubot, ug ayaw pagpaminaw sa mga nagaingon: unsa pa man ang hisgutan, mao ra gyud ni kita, wala tay mahimo bahin niini. Dili kita gihimo ingon ana, ug kon atong dumalahan ang atong kaugalingon sa husto, makabuhay kita og usa ka butang bahin niini.

Gipasabot ko kini ninyo aron kamo mapadasig sa pagkontrol sa inyong kaugalingon ug dili na kamo magpasakit pag-usab sama sa inyong naagian, kondili aron tangtangon gayud ang posibilidad sa ingon nga pag-antos. Ang paagi sa pag-angkon niini usa ka butang nga angay hunahunaon.

Magpadayon ko. Unsa ang nahitabo kanato ingon nga resulta sa krimen sa atong mga katigulangan? Ang atong kinaiyahan nagpabilin nga pareho, ang mga bahin ug gahum sa atong kinaiyahan nagpabilin nga pareho, uban sa parehas nga mga balaod ug mga kinahanglanon. Apan ang atong kahibalo wala moadto sa husto nga direksyon

uban sa kagawasan; busa nakasamok sa panag-uyon tali sa atong mga bahin ug gahum ug, pinaagi sa paglapas sa ilang orihinal nga han-ay, nagdala og kagubot sa kinatibuk-ang kalihokan ug kinabuhi sa tawo, nga nagmugna og usa ka espesyal nga klase sa makaguba nga pwersa — mga pagbati nga dili natural kanato, apan nakab-ot og ingon ana ka kusog nga ilang mapalihok ang tanan natong gahum sumala sa ilang gusto. Mao kini ang nahitabo sa tanan.

Gihimo sa Dios ang tawo alang sa kalipay, ug kini sa Dios gayud, pinaagi sa buhi nga pakig-uban kaniya. Alang niini nga katuyoan, gipanghuyop niya sa nawong sa tawo ang gininhawa sa Iyang kinabuhi, nga mao ang espiritu, sama sa nahisgutan na. Ang sukaranan nga kinaiya sa espiritu mao ang pagkahibalo ug kagawasan, ug ang sukaranan nga mga lihok niini mao ang pag-angkon sa Dios, ang Magbubuhat, ang Mapang-amuma, ug ang Magbalos, uban sa pagbati sa hingpit nga pagsalig Niya, nga gipadayag sa mahigugmaong pagtan-aw sa Dios, walay hunong nga pagtagad kaniya, ug mahadlokong pagtahud kaniya, uban sa tinguha nga kanunay buhaton ang makapahimuot kaniya sumala sa mga sugo sa maghahatag sa balaod — ang konsensya — ug uban sa pagbiya sa tanan nga uban, aron matilawan ang Usa ka Dios ug mabuhi ug malipay kaniya ra gayud. Ang tawo gihatagan og pagkahibalo ug kagawasan sa espiritu, apan dili aron siya mahimong hambog ug mapugoson, kondili aron, sa pagkahibalo nga gikan kaniya sa Diyos ang tanan ug aron mabuhi sa Diyos, siya makahimo nga gawasnon ug matinud-anon nga magpadulong sa tanan ngadto niining usa ka tumong. Kung siya anaa sa ingon nga kahimtang, nagpuyo siya sa Diyos, ug ang Diyos nagpuyo kaniya. Ang Dios, nga nagpuyo sa tawo, naghatag sa iyang espiritu og gahum sa pagdumala sa iyang kalag ug lawas, ug labaw pa, sa tanan nga naa sa gawas niya. Mao kana ang orihinal nga kahimtang sa tawo. Nagpakita ang Dios sa unang mga ginikanan ug gipamatud-an kini tanan pinaagi sa Iyang Balaang pulong, nga nagsugo kanila nga siya ra ang mailhan, siya ra ang pag-alagaran, ug sa paglakaw sa Iyang kabubut-on ra. Aron dili sila malibog sa ilang hunahuna kung giunsa pagbuhat niini tanan, gihatagan Niya sila og gamay nga sugo: nga dili nila kan-on ang bunga sa usa ka kahoy, nga gitawag Niya nga kahoy sa kahibalo sa maayo ug dautan. Busa ang atong unang mga ginikanan misugod sa pagpuyo ug malipayon sila sa paraiso.

Ang espiritu nga nahulog sa ilang atubangan tungod sa garbo nanginabihag kanila ug gidala sila sa sayop nga dalan, gipangtintal sila sa paglapas sa gamay nga sugo nga gihatag kanila pinaagi sa makapahimuot nga sugyot nga kon matilawan nila ang bunga nga gidili, makasinati sila og kalipay nga dili nila matagna — mahimong sama sila sa mga dios. Mituo sila — ug mitilaw. Ang pagtilaw tingali dili dako nga butang, apan dautan nga mituo sila nga wala nila mailhi kinsa. Tingali dili unta kini ingon kaimportante kung wala ang grabe ka kriminal nga mga hunahuna ug pagbati batok sa Dios nga gipang-instilar sa dautang espiritu kanila sama sa hilo. Giingon niya kanila nga gidili sila sa Dios nga tilawan ang bunga sa kahoy aron dili sila mahimong mga dios sa ilang kaugalingon. Mituo sila niini. Apan pagkahuman nila motuo niini, wala na nila mapugngan ang pagdawat sa mga blasphemous nga hunahuna bahin sa Dios, mura'g nagselos Siya kanila ug dili buotan kanila, ug pagkahuman nila modawat niining ingon ana nga mga hunahuna, dili na nila malikayan ang pipila ka dili maayong pagbati batok Niya ug ang ilang tinuyo nga mga desisyon: busa kami mismo ang kuhaon sa among kaugalingon ang imong dili gustong tugotan kami nga makabaton. Busa mao kini ang ilang gihunahuna bahin sa Dios, ug atong gihunahuna nga Siya maayo kaayo. Aw, among ayuhon ang tanan sa among kaugalingon batok Kaniya. Kining mga hunahuna ug pagbati grabe ka dautan! Nagpasabot kini og klarong pagbiya sa Dios ug usa ka mapintas nga pag-alsa batok Niya. Ang samang butang nahitabo sa ilang sulod nga giatubang sa dautang espiritu: Ibutang ko ang akong trono ibabaw sa mga panganod ug mahimo kong sama sa Labing Halangdon — ug kini dili usa ka malipong nga hunahuna, kondili usa ka mapintas nga desisyon. Busa, ang kahibalo nahimong hambog ug ang kagawasan nahimong kaugalingong kabubut-on, nga gikuha ang paghan-ay sa kaugalingong kapalaran. Ang pagkahulog gikan sa Dios hingpit na, uban sa hingpit nga pagdumot ug masuko nga pagrebelde batok Niya. Tungod niini, ang Dios mihawa gikan sa ingon nga mga kriminal — ug nabungkag ang buhing panaghiusa. Ang Dios naa sa tanang dapit ug naglangkob sa tanan, apan mosulod Siya sa mga buhing binuhat kon isumite nila ang ilang kaugalingon kaniya. Kon sirado sila sa ilang kaugalingon, dili Niya supakon ang ilang kagawasan, apan, samtang ginapanalipdan ug ginasuportahan Niya sila, dili Siya mosulod. Busa, gibyaan nga nag-inusara ang atong unang mga ginikanan. Kung sila dayon nangamaw, tingali mobalik ang Dios kanila, apan nagpadayon sila, ug bisan pa sa klarong pag-atubang, wala gyud miangkon si Adan o si Eba sa ilang sala. Gisundan kini sa paghukom, ug silot sa porma sa pagpahawa gikan sa paraiso. Unya nakahunahuna sila, apan ulahi na kaayo. Kinahanglan nilang dalhon ang silot nga gipataw kanila, ug uban kanila ang tibuok atong kaliwatan. Salamat sa Mapinanggaon nga

Dios nga Siya mihawa gikan kanato, apan wala kita biyai, ug nag-andam Siya og usa ka katingalahang paagi aron kita mabalik kaniya.

Apan medyo milapas na ko. Kinahanglan natong tutukan ang nahitabo sa sulod sa tawo. Mao ni: ang espiritu adunay gahum sa kalag ug lawas tungod kay kini buhi nga nakig-uban sa Dios ug nakadawat og balaan nga gahum gikan Kaniya. Sa dihang mihunong ang buhi nga pakig-uban sa Dios, mihunong usab ang pag-agos sa balaan nga gahum. Ang espiritu, nga gibyaan sa kaugalingon, dili na makahimong magmamando sa kalag ug lawas, apan nadala kini ug gikuptan kini sa kaugalingon. Nibuntog ang sentimentalidad sa tawo, ug pinaagi sa sentimentalidad, nahimong pisikal siya, ug nahimo siyang sentimental ug carnal. Pareho gihapon ang espiritu, apan walay gahum. Gipahibalo niini ang iyang paglungtad pinaagi sa kahadlok sa Dios, pinaagi sa kabalaka sa konsensya, pinaagi sa kakulang sa katagbawan sa bisan unsang binuhat, apan ang mga pag-angkon niini wala tagda, ug giisip ra kon ang tanang pagtagad nakatutok sa paghan-ay sa kinabuhi dinhi, diin gitudlo ang kalag — ug usa ka mas materyal nga kinabuhi, tungod kay ang kinabuhi dinhi ginadumala sa lawas ug ang tanang pisikal mas masinati ug daw mas gikinahanglan.

Sa dihang nahitabo ang ingon nga pagbaliktad sa han-ay sa mga relasyon tali sa mga bahin sa atong kinaiyahan, dili na makita sa tawo ang mga butang ingon sa ilang tinuod nga kahintang, ug dili na niya mapadayon sa husto nga han-ay ang iyang mga panginahanglan, tinguha, ug pagbati. Nahilubong kini, ug ang kaguliyang nahimong ilang kinaiya. Apan kini nga dili maayong kahintang mahimo untang masakpan, siyempre, kon wala ang mga pagbati — kay misaka ang mga pagbati ug gipailawom ang tawo sa ilang tiraniya. Tan-awa kung giunsa sa kasuko pag-igo ang mga nasuko sama sa hilanat. Giunsa sa selos pag-ubos sa kusog sa maseles nga tawo, hangtud nga nangasul-ob siya. Giunsa sa kasubo pagpauga sa masubo nga tawo, hangtud nga panit ug bukog na lang ang nahabilin kaniya. Ingon ana ang tanang pagbati. Misulod sila kauban sa pagkatawo. Sa diha nga miingon ang katigulangan sa iyang sulod, "Ako ni," misulod kaniya ang pagkatawo — kini nga hilo ug kini nga satanikong binhi. Gikan niini mitumaw ang daghang mga pagbati: garbo, selos, kasina, kasubo, kawad-on sa paglaum, kahilambigit, ug pagka-sensual — uban sa tanang daghan ug lain-laing mga bunga niini. Sa pagdaghan nila sa sulod, labi pa nilang gikaguliyang ang daan nang nabalaka nga kahintang didto.

Mao kini ang kinaiya sa kaguol. Ang espiritu nahimong hambog ug sobra ka mapahimuslanon sa kaugalingon. Tungod niini, nawala ang iyang gahum ug nahulog ilawom sa pagdumala sa kalag ug lawas ug sa tanang butang sa gawas. Busa, mitumaw ang kagubot sa mga panginahanglan ug tinguha sa hunahuna ug lawas, labi na gayud ang ilang kadako. Kining kadak-a gipasa kanila sa espiritu, nga napailalom kanila. Sa ilang kaugalingon, kini nga mga panginahanglan hapsay ra ug dili magubot. Ang kamatuoran nga walay kinutuban ug magubot sila tungod kay ang espiritu naglagot sa sulod nila, kay kini adunay walay kinutuban nga kusog sa kinaiyahan. Busa ang pagka-gluton, pagkalasing, pagtipig og kuwarta... ug daghan pang uban nga mga butang nga wala gihunahuna sa tawo nga pagamildan. Apan ang pangunang sakit mao ang mga pagbati, mga langyaw nga tirano.

Karon, dili na lisod para nimo nga mohatag og sugyot: unsa ang gikinahanglan aron mabalik sa orihinal nga han-ay ang tanan sa atong sulod? Magsulat ko kanimo bahin niini sa sunod, apan sa pagkakaran, hunahuna kini.

| 21 |

Busa unsa na ang imong naisip nga tubag sa pangutana kung unsa ang gikinahanglan aron mabalik sa orihinal nga kahintang ang tanan kanato? Bisan unsa pa ang imong maisip, ako magpadayon sa akoo.

Sama sa atong pag-slide paubos sa bungtod, kinahanglan nato kini akyatong pag-usab. Sama sa pag-abot sa sakit kanato, mahimo nato kini palagson pinaagi sa paglihok sa sukwahi nga paagi. Kay nabulag kita sa Dios, kinahanglan nato nga makig-uban pag-usab Niya. Kay nabulag kita tungod sa pagduha-duha sa pulong sa Dios, kinahanglan nato nga ibalik ang hingpit nga pagtuo niining maong pulonga. Tungod kay nawala ang atong pagtuo sa Diyos, naghimo kita og makalaglag nga desisyon, busa kita mismo ang kinahanglan makaguba niini. Sa dihang naporma kining makalaglag nga kaugalingon, nawala sa atong espiritu ang kaugalingong gahum sa pagdumala sa kalag ug lawas ug, sa sukwahi, nahulog kini ilawom sa yugo sa pagkaulipon kanila — kinahanglan natong ibalik kining gahum sa espiritu. Sa dihang naputol ang gahum sa espiritu, ang mga panginahanglan sa kalag ug lawas nagkawalat sa lain-laing direksyon, ug mitumaw ang kalibog sa atong mga tinguha — kinahanglan natong ibalik kining tanan nga panginahanglan sa pagkahiusa ug magtukod og panag-ubos sumala sa ilang han-ay. Kauban sa

makaguba, usa ka panon sa mga pagbati ang misulod sa atong kinabuhi, sama sa mga buang nga hayop nga nagpahirap kanato — kinahanglan natong palagson kining mga pagbati.

Tan-awa kung unsa kadako ang gikinahanglan. Gikan sa kadako ug kahinungdanon niining buluhaton, makahukom ka nga dili nato kini makaya sa atong kaugalingon, bisan pa man unsa ka gikinahanglan kini para nato. Labi na gayud, dili nato mahimo nga makab-ot kining labing hinungdanong buluhaton sa atong kaugalingon, kay ang unang lakang, nga kung wala kini dili mahimo ang uban, mao ang paghiusa pag-usab sa Diyos, hingpit nga labaw pa sa atong gahum. Mahimo nato kini handuman ug pangitaon, apan dili kini naa sa atong kamot aron matuman. Kinsa ang makasamok sa gingharian sa Dios o makapahimutang og dalan paingon Niya? Kinsa ang igo nga gamhanan aron kuhaon gikan sa Dios ang Iyang gipangandoy, ug labi pa gayud nga pugson ang Dios nga magpuyo kanato, aron kita magpuyo kaniya, labi na human kini tanan gihatag na kanato, apan atong gisalikway ug gipakunhod ang dungog sa Dios pinaagi sa kawalay pagsalig ug gitatak-an ang Iyang awtoridad pinaagi sa atong kaugalingong kabubut-on? Nagaingon ka: Naghinulsol ko — ug naghinulsol gyud ko. Apan dili imong katungdanan ang pagtakda og mga kondisyon. Ang paghinulsol mahimong mosulod, apan kung ang Dios mismo ang magsugo niini ug mouyon sa pagdawat niini. Ug unsa man kini sa iyang kaugalingon?! Nasakitan nimo ang imong kaugalingon ug masakit kini — unya unsa man?!

Busa, ang paghiusa pag-usab sa Diyos dili naa sa atong gahum; ang mga kondisyon niini, ang paagi sa pagtuman niini, ug ang tanan nga may kalabotan niini dili naa sa atong kamot. Samtang, importante kaayo nga makab-ot nimo ang paghiusa pag-usab — ang tanan nga uban mosunod na lang sa natural nga paagi. Ang espiritu dali nga makakuha og kusog, mapailalom ang kalag ug lawas, mahimong han-ay ang mga panginahanglan ug tinguha, ug mapalayas ang mga pagbati. Apan giunsa man kini mahitabo? Ginasulti ko kini aron masabtan nimo nga dili na kinahanglan pang pugson ang atong hunahuna kung giunsa paghiusa pag-usab sa Diyos. Bisana unsa pa nimo pagpanukot, wala kay makuha; imbis, kung gipahimutang sa Dios ang balaod ug han-ay niining panaghiusa, dali sa pagdawat niini uban sa hingpit nga pagtuo ug sa pag-angkon niini uban sa mainit nga pagpasalamat. Ug salamat sa mapinanggaon nga Dios, nahimo na, natukod na, ug na-interpretar na ang tanan alang niini nga katuyoan! Dawata ug gamita kini.

Dili ko ipatin-aw kanimo kung giunsa kini tanan nahimo; isulti lang nako ang labing importante: aron maibalik ang atong espiritu ug mapahiusa pag-usab sa Diyos, kinahanglan nga moubos ang Espiritu sa Diyos niini ug buhion kini. Aron ablihan ang dalan sa pag-anhi sa Espiritu sa Dios, ang Bugtong Anak sa Dios mibaba, nahimong tawo, nag-antos, namatay sa Krus, nabanhaw pag-usab, ug misaka. Sa niini nga bahin, ang Anak sa Dios mismo nagasalig sa Iyang buhat sa Espiritu Santo sa dihang, pagkahuman Niya ipahibalo sa Iyang mga disipulo ang Iyang pagbiya paingon sa Amahan ug pagmugna og kasubo kanila, Siya misulti kanila sa paglipay: *"Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, nagaingon ako kaninyo, nga maayo gayud kaninyo nga ako molakaw; kay kon dili ako molakaw, dili mo madawat ang Mapanamkon; apan kon ako molakaw, akong ipadala siya kaninyo"* (Juan 16:7). Ug sa wala pa niini, ang balaang ebanghelista Juan nga Teologo, sa pagpatin-aw sa mga pulong sa Ginoo: *"Ang bisan kinsa nga motuo kanako, ingon sa giingon sa Kasulatan, mga suba sa buhing tubig ang modagayday gikan sa iyang sulod,"* iyang gidugang: *"Pinaagi niini iyang gipasabot ang Espiritu, nga ang mga nituo kaniya kinahanglan modawat; kay ang Espiritu Santo wala pa gihatag, tungod kay si Jesus wala pa pagahimayaa"* (Juan 7:38-39). Kinahanglan nga ang Anak sa Dios, nga nagpaubos sa Iyang kaugalingon pinaagi sa pagka-inkarnado ug pag-antos, pagahimayaon aron ang Espiritu Santo makaanhi ug magpuyo uban sa mga nagtuo kaniya. Miabot Siya ug nagpuyo, ug ang Iyang pagpuyo sa mga magtutuo ingon ka urgent nga usa pa ka apostol nangutana kanila nga napuno sa katingala, *"Wala ba kamo kahibalo nga kamo mao ang templo sa Dios, ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo?"* (1 Cor. 3:16).

Busa mao na kana. Ang Anak sa Dios nahimong tawo, nag-antos sa unod, namatay sa Krus, nabanhaw pag-usab, misaka sa Langit, ug nagpadala sa Espiritu Santo gikan sa Amahan, Nga, sa diha nga madawat sa mga nagtuo sa Anak, nagatuman kanila sa gipangamuyo sa Anak: *"aron sila mahimong usa, sama sa imong pag-uban kanako, ug ako kanimo, aron sila usab mahimong usa kanato"* (Juan 17:21).

Giunsa Niya kini pagbuhat? Iyang gipahiusa ang Iyang kaugalingon sa espiritu sa mga nagtuo sa Anak sa Dios, ug sa paghatag niini og kinabuhi, gibalik kini sa Dios. Gitawag kini nga pag-usab nga pagkatawo gikan sa Dios, nga naghimo sa mga magtutuo nga mga anak sa Dios pinaagi sa grasya, ingon sa giingon ni San Juan nga Ebanghelista: *"Apan sa tanan nga midawat kaniya gihatagan niya sila sa katungod nga mahimong mga anak sa Dios, bisan sa mga nagtuo sa iyang ngalan, nga natawo, dili sa dugo, ni sa kabubut-on sa unod, ni sa kabubut-on sa tawo, kondili sa Dios"* (Juan 1:12-13). Ug nahimong balaod sa espirituhanong kinabuhi kang Kristo Jesus:

"kung dili siya matawo sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makasulod sa gingharian sa Dios;" kay "ang natawo sa Espiritu, espiritu man" (Juan 3:5-6).

Ayaw paninguha pagsabot ngano nga gikinahanglan kining tanan alang sa pagpanumbalik sa tinuod nga kinabuhi sa atong sulod, kondili dawata ug pugngi kini uban sa pagkamapino ug pagkamatind-anon sa pagtuo sa usa ka bata. Kung paningkamotan nimo kini pangutan-on, moanha ang kaaway ug, sama sa iyang gibuhat kang Eba kaniadto, mopisik sa imong dalunggan og mga tukso ug makurog sa imong pagtuo, nga mao ang makapawala kanimo sa bunga sa pagtuo. Sama sa pagka-dili masabtan kaniadto kung giunsa sa pagkaon sa bunga ang pagdala og ingon ana nga mga sangputanan, apan mitumaw kini gikan sa maong buhat sa pagkaon, busa karon dili masabtan nganong ang Anak sa Dios kinahanglan nga nahimong tawo, nag-antos, ug unya, sa iyang pag-alsa, nagpadala sa Espiritu aron kita ibalik — ug bisan pa, ang atong pagkabalik nagdepende sa matind-anong pagtuo niining maong han-ay, ug ang tanan nga midawat ug midawat niini uban sa pagtuo nabalik.

Busa ayaw pangutan-a ang han-ay sa Dios, ug wala na koy isulti pa bahin niini, bisan pa man kasagaran adunay gisulti aron ipatin-aw kini. Pipila lang ka pulong akong isulti bahin sa gibuhat sa Espiritu Santo sa atong sulod, nga nagpahiuli sa atong espiritu. Apan, palihug paglahutay hangtod sa akong sunod nga sulat.

| 22 |

Magpadayon ko. Ang bugtong Anak sa Dios, nga nahimong tawo alang kanato, nakatagbaw sa hustisya sa Dios pinaagi sa Iyang kamatayon sa krus, ug nagpakig-uli kanato sa Dios; misaka Siya sa langit ug naglingkod sa tuo sa Amahan, ug nag-ampo Siya alang kanato uban sa Iyang pag-ampo nga makapahupay sa kasuko. Apan kauban niini, Siya alang kanato ang tinubdan sa tinuod nga kinabuhi nga tawo. Gipadayag Niya sa Iyang kaugalingong pagkatawo kung unsa ang kahulugan sa pagkatawo, ug ang tanang magtutuo, sa dihang sila matawo pag-usab, makadawat sa binhi sa kinabuhi nga susama kang Kristo. Kadtong nabunyagan kang Kristo gisul-oban sa Kristo. Kini nagmugna sa grasya sa Espiritu Santo sa mga magtutuo. Unsa gayud ang mahitabo kanato ilawom sa impluwensya sa grasya?

Apan una, akong hangyo kaninyo nga kanunay ninyong hinumduman nga kung giingon nga usa ka butang gihimo ug ginabuhat sa Anak sa Dios, ug ang usa pa gihimo sa Espiritu Santo, dili nato sila buwagong sa ilang buhat sa pagpanumbalik kanato. Kini dili mabahin nga nagagikan sa Dios nga gisaulog sa Trinidad. Ngano man nga si San Pedro, sa pagpadayag sa iyang malumo nga pangumusta ngadto sa mga nakadawat sa iyang epistola, miingon: *"Sumala sa nahibaloan daan sa Dios Amahan, pinaagi sa pagkabalaan sa Espiritu, ngadto sa pagsunod ug pagwisik sa dugo ni Hesukristo: Dako nga grasya ug kalinaw kaninyo"* (1 Ped. 1:2); ug gipahuman ni San Pablo ang iyang Ikaduhang Epistula ngadto sa mga taga-Corinto uban sa susamang pangamusta: *"Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ug ang gugma sa Dios nga Amahan, ug ang pakig-ambit sa Espiritu Santo mag-uban kaninyong tanan"* (2 Cor. 13:13). Ang makabawi nga buhat sa Dios, nga gisaulog sa Trinidad, mao ang Iyang pakig-ambit sa atong espiritu. Ug kini nga pakig-ambit dili gikan sa Usa ka Persona, kondili gikan sa dili mabahin nga Tulo ka Persona sa Dios. Busa giingon nga ang Anak, ang Espiritu Santo, ug ang Amahan mosulod sa pakig-ambit uban kanato. Bisin pa nga ang Ginoong Manluluwas naglingkod sa tuo sa Dios Amahan, sumala sa Iyang saad, *Siya kanunay uban kanato* (Mateo 28:20), dili sa gawasnon, kondili sa sulod, kay Siya miingon: *"Kung kinsa ang nagahigugma kanako, siya magbantay sa akong pulong; ug ang akong Amahan magahigugma kaniya, ug kami moanha kaniya, ug magpuyo kami uban kaniya"* (Juan 14:23). Busa, ang Dios Amahan ug ang Dios Anak nagpuyo kanato ug nagkinabuhi pinaagi sa pagtuo ug gugma, nga gipadayag pinaagi sa pagtuman sa mga sugo. Ug nga ang Espiritu Santo nagpuyo sa mga magtutuo nga nagbantay sa mga sugo sa Dios, gisaysay na nako ang Kasulatan sa miaging higayon: *"Wala ba kamo kahibalo nga kamo mao ang templo sa Dios, ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo sa inyong sulod?"* (1 Corinto :16). Ka dako ug dili masukod ang kaluoy sa Dios kanato! Ang Dios nga Trinidad nagpuyo kanato kon matind-anon kita sa mga kondisyon diin kini mahitabo!

Apan ang pakig-uban sa Dios natuman pinaagi sa grasya sa Espiritu Santo. Siya nag-andam og puloy-anan sa atong sulod ug, kauban ang Dios Amahan ug ang Dios Anak, nagpuyo Siya kanato. Giunsa pag-andam kining puloy-anan?

Ang Espiritu sa Dios tinago nga naglihok sa atong espiritu ug nagpalihok niini. Ang atong espiritu, sa diha nga mapalihok, mobalik ang natural nga kahibalo niini mahitungod sa Dios, nga ang Dios naglungtad, naglangkob sa tanang butang, ug Siya ang Magahatag og Ganti. Ang kahibalo niini mobalik ang pagbati sa hingpit nga pagsalig sa Dios ug mobalik ang kahadlok sa Dios. Ang duha niini makasamok sa konsensya — ang saksi ug

huwes sa atong mga buhat ug pagbati, diin talagsa ra gayud ang bisan unsa nga tan-awon sa Dios nga paborable. Ang samok nga konsensya, kauban ang kahadlok sa Dios ug pagbati sa hingpit nga pagsalig sa Dios, magpabati sa usa ka tawo nga walay paglaum ang iyang kahintang: Asa ako paingon, asa ako makalingkawas? (Salmo 138:7). Apan walay dapit nga padagan: nadakpan na kita sa mga kamot sa Dios — ang Hukom ug ang Magtabang. Nabati nato ang *"kasilak sa Dios gikan sa langit batok sa tanang pagkawalay-pagkadiosnon ug pagkawalay-hustisya"* (Roma 1:18).

Apan unya moabot ang maayong balita sa Ebanghelyo ug maggiya kanato gikan sa kalisdanan. Kung walay Ebanghelyo, ang ingon nga pagmata sa atong espiritu mahimong makalaglag, kay kini dili malikayan nga magdala kanato sa kawad-on sa paglaum. Apan ang kaayo sa Dios nag-andam sa tanan aron matinuod gayud ang espirituhanong pagmata, ug kini kauban sa Ebanghelyo. Alang sa mga tawo nga, ingon nga resulta sa espirituhanong pagmata, mangutana sa ilang kaugalingon: asa ako paingon, asa ako modagan? — ang Ebanghelyo nagpahayag: asa ug ngano pa modagan? Umari sa landong sa Krus — ug kamo maluwas. Ang Anak sa Dios, nga nahimong tawo, namatay sa Krus alang sa paghinlo sa atong mga sala. Tuohi kini, ug makadawat ka sa kapasaylo ug masugat nimo ang kaluoy sa Dios. Kanunay kini gibuhay sa mga apostoles sa pagpangwali sa Ebanghelyo. Gipahadlok nila ang mga tawo ug unya miingon: tuohi ang gipako sa krus nga Ginoo, ug maluwas kamo. Busa, sa iyang unang sermon sa adlaw sa Pentekostes, gipahadlok ug gikahadlok pag-ayo ni San Pedro ang mga Hudiyong nga nagsugod sila og singgit: unsa man ang among buhaton karon? Asa man kami paingon? Unya mitudlo siya kanila: *"Maghinulsol kamo, ug papahigasa kamo nga tanan sa ngalan ni Jesu-Cristo alang sa pagpasaylo sa inyong mga sala"* (Buhat 2:38). Ang Balaang Apostol Pablo gipahimutang ang iyang Sulat ngadto sa mga Taga-Roma sa ingon nga paagi nga una niyang gipahadlok ang tanan pinaagi sa pag-ingon, "Ang kasuko sa Dios napadayag" (Roma 1:18), ug unya nagtudlo og dalangpanan alang sa tanan — sa pagtuo sa Ginoong Jesu-Cristo (Roma 3:22 ug mosunod).

Kung ang usa ka tawo anaa sa grabeng kaguol ug makakaplag og agianan ug dalangpanan, unsaon man ka-dali niya kini pagkupot. Ingon usab, ang atong espiritu, pagkadungog sa maayong balita sa kaluwasan sa Ginoo, kini pagkupot uban sa tibuok kusog niini, uban sa paglaum ug pagkaandam sa pagbuhay sa bisan unsa aron mahimong kabahin sa mga panalangin sa Ebanghelyo. Kini nga kahintang sa atong espiritu nag-andam niini alang sa pakig-ambit sa Dios, ug ang grasya sa Espiritu Santo, nga hangtod karon naglihok lang sa gawas, nagpukaw kanato, mosulod kanato dili direkta, kondili pinaagi sa sakramento. Ang magtutuo maghinulsol, bunyagan, ug modawat sa *gasa sa Espiritu Santo* (Buhat 2:38). Kini mao ang buhat sa pakig-ambit sa Dios — buhi ug epektibo. Kining buhata klarong napadayag atol sa unang pagpangwali sa balaang mga apostoles, napadayag kini pagkahuman nila, ug napadayag kini hangtod karon, kon tukma ang pagbuhay nato sa tanan.

Dili tanan ginabuhay sa Espiritu sa Dios ra. Kinahanglan adunay buhaton kita, ug importante kaayo kini. Ang Espiritu sa Dios nagdasig kanato, ug ang ebanghelyo nagpakita kung unsa ang buhaton. Gikan kini sa Dios. Apan pagkahuman nato niini, mohunong ang Dios ug maghulat sa atong desisyon. Sa Iyang unang mga lihoc, daw nangutana ang Dios: gusto ba nimo makagawas sa kalisdanan? Anya ni: buhata kini. Kini nga higayon mao ang labing importante. Kadtong mosunod sa sugo nag-abli sa pultahan alang sa dugang mga buhat sa grasya, nga dayon magdala kanila sa gingharian sa mga maluwas. Kadtong dili mosunod nagputol sa dugang mga buhat sa grasya ug nagpabilin sa taliwala sa mga malaglag. Ang Apostol Pablo nagwali sa Areopagus. Pagkahuman sa sermon, gisundan siya ni San Dionisio ug pipila pa ug nabunyagan sila, samtang ang uban miingon, *"Unsa kaha ang gustong isulti ning binalaka?"* (Buhat 17:18), ug ang uban miingon, *"Paminawon ka namo bahin niini sa lain nga panahon"* (Buhat 17:32). Ang Dios dili magpugos sa bisan kinsa nga maluwas, kondili nagtanyag Siya og kapilian ug nagluwas lamang sa mga mopili sa kaluwasan. Kung dili kinahanglan ang atong gawasnong kabubut-on, giluwat na unta sa Dios ang tanan sa usa ka pagkabaylo, kay *"Gusto Niya nga maluwas ang tanan nga mga tawo"* (1 Tim. 2:4). Dili unta naay malaglag. Apan ang atong gawasnong kabubut-on dili kanunay makatarunganon; mapugos kini ug dili maminaw sa Dios mismo. Busa malaglag kita.

Busa palihug hinumdumi kini nga punto. Kinahanglan kini kanunay nga anaa sa matag espiritu kon ang usa ka tawo motindog sa kiliran sa mga nagaluwas. Naglangkob kini sa mosunod nga mga lihoc: human ang grasya magpukaw sa pagbati sa pagka-grabe sa kahintang, ug ang ebanghelyo motudlo og agianan paingon sa paggawas niini, kinahanglan idugang sa pagbati sa kaguol ang pagkahibalo nga ikaw ang salarin sa tanan, ug maghinulsol niini; tuo sa pagkapektibo sa gisugyot nga paagi sa kaluwasan; handum nga maluwas niining paagiha ug adunay paglaum niini; ipadayag ang hingpit nga pagkaandam sa pagbuhay sa tanan nga gitudlo isip kondisyon sa kaluwasan uban sa tibuok kasingkasing. Kung mahitabo kini tanan sa atong espiritu, ang nahabilin

na lang mao ang pagpadayon ngadto sa mga sakramento — ug matuman ang pakig-uban sa Dios. Atong isumada: naghinulsol, nangandoy og kaluwasan sa Ginoo ug nakakaplag og kahupayan niini — kini nga mga lihok nagpahuway, nahitabo sulod ug natagbaw sa ilang pagpadayag didto. Ug ang katapusang buhat: ang pagka-andam sa pagbuhat sa bisan unsang gikinahanglan — kini ang tinuod nga aktibong pwersa alang sa kaluwasan, kay kini nagasalig kanato, ang tinubdan sa buhat sa kaluwasan ug sa maluwas nga kinabuhi. Kini nga pagka-andam, basta kini gipadayag lang nato, huyang kini, apan kon ang grasya sa Dios nagpuyo sa sulod, kini mahimong gamhanan kaayo, nga walay nakahilabot nga babag, ug mapildi ang tanan. Kini usa ka dili mapugngan nga kadasig sa pagpalipay sa Dios ug sa matitud-anong pagtuman sa Iyang kabubut-on, uban sa hingpit nga pagtuo sa Ginoo ug paglaum sa kaluwasan nga Niya ra. Gituman niini ang walay katapusang tuyo sa Dios "*aron kita mahimong balaan ug walay kapintasan sa atubangan Niya sa gugma*" (Efe. 1:4), diin ang Ginoo naghimo kanato nga masigasig sa mga maayong buhat (Tito 2:14).

Gipunting ko gayud ang inyong pagtagad niining kadasig aron kamo magkadasig usab niini. Kay kon anaa kini sa atong bahin, ang grasya sa Dios sa Iyang bahin dili mapakyas sa pagbuhat sa tanan nga sobra pa, aron kon anaa kining kadasig — sa larangan sa pagtuo ug sa pagpangita sa kaluwasan — nan anaa ang tanan, ug ang pagtuman sa atong kaluwasan walay duhaduha nga nagpadayon ug nagkadool sa katapusan; apan kon wala kini, nan walay bisan unsa: ang dili masigasig alang sa kaluwasan wala'y bahin sa kaluwasan.

Unsa kadugay nga libot ang akong giagian aron madala kamo niining puntoha. Apan kining tanan mga kinatibuk-ang hunahuna ra. Karon, hisgutan nato kamo mismo.

| 23 |

Sa miaging higayon, gisugdan nako ang pagsumada ug wala nako kini nahuman, apan mao ra kana ang kadaghanan nga gikinahanglan. Ang konklusyon mao kini: hibaloa nga ang selos nga atong gihisgutan — aktibo, mabuhi, nagdilaab, walay kapoy nga selos — usa ka timailhan nga ang atong espiritu nabalik na sa iyang kusog ug katungod pinaagi sa panaghiusa pag-usab sa Dios pinaagi sa grasya ug buhat sa Espiritu Santo. Aduna kita'y kaugalingong mga silak sa kadasig, apan mosiga kini unya mawala ra. Ang kadasig nga kanunay nagdilaab, padayon ug walay kapoy, makuha lamang pinaagi sa panalangin sa atong espiritu gikan sa Espiritu Santo. Busa, kung adunay ka ingon ana nga kadasig, nagpasabot kini nga nabalik na ang imong espiritu, ug — ayaw lang kini palongon — kini ang magdumala sa imong kalag ug lawas, sa tanang panginahanglan sa imong kinaiyahan ug sa tanang imong kalibutanon ug sibikong relasyon, ug magtultol sa tanan ngadto sa usa ka butang: ang pagpalipay sa Dios ug ang kaluwasan. Tubag, oo o dili.

Sa akong hunahuna, lisod kaayo para nimo kini tubagon, ug dili lang tungod sa pagkamapainubsanon. Ako na ang motabang nimo. Ayaw paglibog sa kadasig ug selos. Ang espirituhanong kadasig hingpit nga gipahinungod sa pagpalipay sa Dios ug sa kaluwasan sa kalag; kini napuno sa kahadlok sa Dios ug kanunay nga nagpunting sa Dios, nag-amping gayud nga dili tugotan bisan unsa sa ilang hunahuna, pagbati, pulong, o buhat nga dili makapahimuot sa Dios, sumala sa gipakita sa ilang konsensya, nga ilang gipabilin nga limpyo sama sa salamin; Gipanalipdan niini ang kasingkasing gikan sa bisan unsang pagkapilit sa bisan unsang butang gawas sa Dios ug sa mga butang nga langitnon, ug pinaagi sa paglaum niini, kini molihok paingon sa lain nga kalibutan, nga giputol ang tanang paglaum sa kalibutan. Dili kini maglikay sa gikinahanglan alang sa pansamantalang kinabuhi, apan ang tanan nga may kalabotan niini usa ka ikaduhang butang alang niini, ug ang bugtong katuyoan niini mao ang pagpalipay sa Dios ug pag-angkon sa kaluwasan. Nakita ba nimo? Palihug hisguti kini pag-ayo ug susiha ang imong kaugalingon bahin niini.

Hinumdumi usab nga adunay kadasig ug espirituhanong kadasig, ug kusgan nga kadasig. Apan kini tanan gipunting sa paghan-ay sa pansamantalang kinabuhi. Ang uban kadasig alang sa siyensya, dili gyud matulog; ang uban alang sa arte, naglibot sa tibuok kalibutan; ang uban alang sa industriya ug kalakalan, walay pagkapoy sa paningkamot; ang uban alang sa ubang mga butang, adlaw-adlaw o sibil. Maayo unta kini tanan, apan ang problema mao nga kung bisan usa niini nga mga pagka-inggit makakuha sa atensyon ug kusog sa usa ka tawo, mapalong niini ang espirituhanong pagka-inggit. Ang espirituhanong pagka-inggit, sa labing maayo nga mga pagpadayag niini, sama sa gipakita, walay pagtagad sa espirituhanong butang ug nagapugong sa bisan unsang tinguha nga moapil sa makatagbaw niini. Mahitungod sa ubang matang sa selos, dili na kinahanglan isulti kung unsa kini ka-disgusting para sa espirituhanon. Kay aduna usab walay pulos nga selos (mahitungod sa sinina ug uban pa) ug aduna usab dautang selos — malisyoso ug makasasala, nga gitumong sa pagtagbaw sa mga kahiligon.

Ang ulahi dili lang makapabugnaw sa espirituhanong kadasig, apan hingpit nga supak niini ug gipugngan kini sa ilang sulod, ug kung kini mosidlak sa ilang konsensya sa bisan unsang paagi, ilang palagson kini ug silotan kini sa uban. Daghan kaayong matang sa kadasig! Tan-awa pag-ayo ug tan-awa kung naa ba kay bisan usa niini.

Ang espirituhanong selos dili magpahawa sa kalag (siyentipiko, artistiko, pang-adlaw-adlaw, sibiko), kondili kini nagamoderar ug nag-organisar niini, nga nagpadulong niini ngadto sa mga susama niini, ug dili tugotan nga maselos kini sa bisan unsang supak niini. Gipalayas lang niini ang mga hambog ug mga pasyonado ug dili kini tugotan nga mosulod sa lingin sa kinabuhi sa tawo nga iyang gipanag-iyay. Aduna'y usa ra ka kahimtang diin kini dili mosugot sa espirituhanong pagkainggit — mao kana, kung makita niini nga ang mga paningkamot ug kalihokan nga makatagbaw niini nga pagkainggit — siyensya, arte, pagkahanduraw, kinabuhi sa pamilya, serbisyo sibil ug opisina — wala maghatag niini og luna sa pagginhawa, kondili ginasiksik, gipabugnaw ug gipalong kini. Unya hingpit kini nga mopahawa sa tawo nga iyang gipanag-iyay gikan sa han-ay sa kinabuhi nga ginadumala sa espirituhanong pagka-selos ug dad-on siya sa usa ka dapit diin ang nag-iisang butang nga importante mao ang pagtagbaw niini — ang espirituhanong pagka-selos. Mahuna-huna nimo kung unsa akong gipasabot, dili ba?

Gibulag nako ang tinuod nga espirituhanong selos gikan sa tanang uban aron makita nimo kini nga klaro unsa kini ug mahimong maselos niini. Kini mao ang kalayo nga gipalong sa Ginoo dinhi sa yuta ug nga, sa paghulog niini sa yuta sa atong kinaiyahan, gisunog niini ang tanan nga walay pulos ug gihapsay ug gipalimpyo ang tanan nga gikinahanglan. Nasabtan kini sa apostol sa dihang gisulat niya sa mga taga-Tesalonica: "*Ayaw ninyo pagpalima ang Espiritu*" (1 Tes. 5:19). Kay bisan pa man kini nga Espiritu usa ka Espiritu sa grasya, ang Iyang presensya kanato makita pinaagi sa pagdilaab sa espirituhanong kadasig; ug mapalong Siya kon mapalong kini nga kadasig. Nasabtan usab niya kini sa dihang nagtudlo siya sa mga taga-Roma: "*Ayaw paghinay sa kadasig, kondili mainit kamo sa espiritu, nga nag-alagad sa Ginoo*" (Roma 12:11).

Ang pagkamapisan ug pagkamapailubon mao ang kadasig mismo; ang pagdilaab sa espiritu mao ang ebidensya sa Iyang presensya ug pagkaepektibo; ang pag-alagad sa Ginoo mao ang direksyon ug espiritu niining kadasiga. Sa pagdumala sa ingon nga kadasig, ang maong apostol nagsugo sa mga taga-Filipinas: "*Bisan unsa ang tinuod, bisan unsa ang dungganon, bisan unsa ang matarong, bisan unsa ang putli, bisan unsa ang makapahimuot, bisan unsa ang bililhon, kung adunay kahusayan ug kung adunay bisan unsang angay dayegon, hunahunaa kini nga mga butang... ug ang Dios sa kalinaw mag-uban kaninyo*" (Fil. 4:8-9). Mao kini ang gipaningkamotan sa espiritu nga nabuhi ug naghiusa sa Dios, ug ingon nga resulta sa ingon nga kadasig, gipreserbar niini kining panaghiusa. Tungod niini, ang Dios sa kalinaw nagpuyo uban niini — usa ka panalangin nga walay lain nga makalabaw pa.

Sa pagtino sa husto nga direksyon sa kadasig, nagsulat siya sa mga taga-Roma: "*Busa, mga igsoon, nagapakilooy ko kaninyo pinaagi sa kaluoy sa Dios, nga inyong itanyag ang inyong mga lawas ingon nga buhing halad, balaan, nga makapahimuot sa Dios; kini ang inyong makatarunganong pag-alagad. Ug ayaw kamo pagkapareho sa kalibutan niini; kondili kamo pagbag-o pinaagi sa pagbag-o sa inyong panghuna-huna, aron kamo masulay unsa ang maayo, ug makapahimuot, ug hingpit nga kabubut-on sa Dios*" (Roma 12:1-2). Ang pagbag-o sa hunahuna mao ang pagbag-o sa atong espiritu pinaagi sa grasya. Sa diha nga nabuhi na kini, gisalikway niini ang mga buhat niining kalibutan ug masigasig nga gisunod lamang ang makapahimuot sa Dios, nga nagtanyag sa kaugalingon hingpit ngadto sa Dios ingon usa ka buhing halad, balaan ug busa madawat sa Dios.

Busa mao kini ang pagka-masigasig, unsa ang gahum niini, ug unsa ang mga giya niini! Tungod kay importante kaayo kini nga pagka-masigasig, mouyon ka nga takus ang paningkamot aron masuta kon naa ba kini nato. Ug magtrabaho niini.

Nagkadool na ang pista sa Pagkahimugso ni Kristo. Nagpadala ko kanimo sa akong pangumusta ug labing maayong panghinaut! Sa samang higayon, gipangumusta usab tika alang sa Bag-ong Tuig. Tingali dili na ko makasulat kanimo sa dili pa kana.

Gipanghimakas tika sa Bag-ong Tuig sa agi lang, apan unya nahunahuna nako nga panghimakas tika sa laing paagi ug magpanghinaut og usa ka espesyal nga butang para nimo. Unsa man gyud? Nga ikaw mahimong bag-o kaayo. Bag-o sa unsang paagi? Sama sa bag-ong sinina: tanan naa sa husto nga lugar, walay mantsa o kulubot

nga makita; nagbubo lang kini og kabag-ohan. Mao kana akong gipangandoy para sa imong kalag. Sa pisikal, ikaw bag-o kaayo, hingpit nga bag-o, sama sa giingon sa uban bahin sa sinina. Apan ang atong kalag mosulod sa kalibutan dala ang daang mga butang, ug kung dili nato kini tangtangon, magpabilin kini nga daan, nga wala makatilaw og bisan unsang bag-o. Ang daang mga butang sa kalag mao ang garbo ug mga pagka-adik. Pahawaa kini tanan, ug ikaw mahimong bag-o.

Isulti ko kanimo ang usa ka sugilanon, ug mas masabtan nimo pag-ayo kung unsa kini tanan. Aduna'y usa ka tawo nga nagpuyo sa layo kaayo nga dapit sa disyerto. Masakiton ang sulod sa iyang lawas: ang iyang baga, o ang iyang kasingkasing, o ang iyang atay, o kaha tanan sila. Grabe kaayo ang kasakit nga gusto na niya mamatay. Tungod kay wala siyay gilauman nga tabang gikan sa tawo, siya misangpit sa Ginoo uban sa mainitong pag-ampo. Nadungog siya sa Ginoo. Usa ka gabii, samtang natulog siya, nakakita siya og panan-awon: duha ka anghel ang miabot nga nagdala og kutsilyo, gibuksan siya, gikuha ang mga bahin nga masakiton, gilimpyo kini, gihugas, ug gipahiran og usa ka butang. Unya gibalik nila ang tanan sa ilang lugar, gisabwag nila kini og usa ka butang, ug nagtubo ang tanan nga nagkahiusa sama sa wala gyud'y hiwa. Sa pagmata niya, hingpit nang maayo ang tigulang, mura'g wala gyud'y sakit, bag-o kaayo, sama sa usa ka batan-on nga naa sa kasibot sa kinabuhi. Nakita ba nimo unsa akong gipangandoy para nimo? Nga limpyohan ang tanan sa imong kalag, ilabay ang masakiton ug daan, ang tanan ayohon ug bag-ohon, ibalik sa husto nga kahimtang ug isabwag sa buhing tubig. Ug ikaw mahimong bag-o, presko, puno sa hayag ug malipayong kinabuhi.

Gisugilon nako kini nga sugilanon sa usa sa mga tawo nga naningkamot sa pagpaayo sa ilang kaugalingon. Pagkahuman niya kini madungog, miingon siya: "Oh, unta unta moanhi ang mga Anghel ug buhaton nila sa akong kalag ang ilang gibuhay sa lawas sa tigulang nga lalaki!" Niining pag-ingon, madungog nimo ang usa ka pag-ampo ug usa ka tinguha nga ipasa sa uban ang angay buhaton pinaagi sa kaugalingong paningkamot. Kay ang ingon nga kalimbong dili langayo sa atong mga kasingkasing: dili kita supak sa pagbuhay og maayo, apan magduha-duha kita sa pagpaningkamot alang niini. Dili moanha ang mga Anghel aron limpyohan ug tambalan ang kalag. Mahimo silang mohatag kanato og giya ug pahimangno, apan kita mismo ang kinahanglan mohimo sa tanan. Ang tanang paagi, o mga himan ug medikal nga instrumento, gihatag na kanato. Kuhaa kini sa imong kaugalingon ug putla ang imong kaugalingon kung kinahanglan nga walay pag-uyon sa imong kaugalingon. Wala'y lain nga makabuhay niini. Ang Dios mismo dili mosulod sa santuwaryo sa kalag pinaagi sa Iyang gahum, apan mapinanggaon nga nangayo og pagsulod.

Dili ko mangutana kung unsa imong gibati bahin niini: kung gusto ba nimo nga limpyohan ang imong kaugalingon o basulon ang uban sa tanan. Wala pa nimo kini gihimo sa husto. Apan sa diha nga buhaton na nimo, nagpanagna ko nga kanunay kang adunay malipong nga tinguha: oh, unta moabot ang mga Anghel ug limpyohan ang tanan! Ug bisan pa, dili kini buhaton sa mga Anghel alang kanimo, bisan pa anaa sila tupad nimo. Ang buhat sa paghinlo kinahanglan buhaton ninyo mismo, nga walay kalooy sa inyong kaugalingon. Ang gigikanan sa kini nga buhat sa atong sulod mao kana nga kadasig nga nagahatag kinabuhi nga akong gisulat sa miaging higayon. Kini usa ka tigputol ug usa ka kutsilyo, nga molihok kaayo pag-ayo kung kini gipahilas sa grasya ug gipangulohan sa mga pahimangno niini. Mahimong walay kalooy kini kung mosulod sa kasingkasing, nagaputol nga wala magpaminaw sa mga paghilak sa giputol. Apan uban niini, dali ang pag-uswag sa buhat ug sa dili madugay mahuman na kini, kay dili man tanan pagputol. Sa diha nga naputol na ang tanan, ang kadasig dili na usa ka kutsilyo, kondili usa na ka magbabantay, ug ang tibuok niyang kabangis iyang itudlo batok sa mga kaaway sa kaluwasan, nga ang ilang pagsamok walay makalingkawas ug ang ilang kawalay hiya dili gayud magbilin og bisan kinsa nga malinawon.

Makita ninyo sa inyong kaugalingon nga akong gihisgutan kini nga topiko aron pukawon ang inyong tinguha nga mas tukma nga masuta kon naa ba kaninyo ang ingon nga selos. Kay kung wala kini, dili molihok ang inyong espirituhanong buhat. Ug kung wala kini, nagpasabot kini nga natulog ang espiritu, ug kung natulog kini, walay pulos ang paghisgot sa mga espirituhanong butang.

Gusto kong ipaambit kaninyo ang mga hunahuna nga miabot kanako sa Pagsaulog sa Bunyag sa Ginoo. Plano unta nako nga mangutana kaninyo: unsa man inyong hunahuna bahin sa inyong bunyag? Usa ra ba kini ka yano nga ritwal, o nagahatag ba kini kaninyo og usa ka butang? Apan unya, nakahunahuna ko nga mas maayo nga ako na lang ang maghukom niini para sa akong kaugalingon. Busa, nakahukom na ko.

Ang binyag nagahatag kanato og butang nga walay lain sa kalibutan makahatag. Ginasagol niini ang grasya sa Diyos sa atong kinaiyahan, aron ang usa ka tawo mogawas gikan sa batyanan sa binyag sama sa usa ka produkto nga mogawas gikan sa usa ka pagawaan, pananglitan, usa ka kampana diin gidugang ang pilak sa tanso. Ang susamang kampana nga tanso nga walay pilak pareho ra og hitsura sa usa nga adunay pilak, apan lahi ang ilang komposisyon, lahi ang ilang tunog, ug lahi ang ilang dungog ug bili. Ingon usab, lahi ang mga tawo nga nabunyagan ug ang mga wala mabunyagan. Ang kalainan mao nga ang nabunyagan nga tawo gihusa sa grasya sa Espiritu Santo, kay ang tawo nga gibunyagan sa tubig gibunyagan usab sa Espiritu Santo. Sa gawas, siya mao gihapon ang parehas nga tawo sama sa dili nabunyagan, apan sa tinuod, sa ilang komposisyon, lahi sila, ug lahi kaayo.

Busa, sa balaan nga bunyag, usa ka bag-ong, supernatural nga elemento ang gidugang sa atong natural nga komposisyon, ug nagpabilin kini nga natago sa sulod nato, nga nagalihok sa tago. Madawat nato ang bautismo sa pagkabata, ug bisan pa man wala kita kahibalo unsay nahitabo kanato, ang grasya naghiusa gihapon kanato ug dayon magsugod sa paglihok kanato bisan pa sa gawas sa atong kahibalo, pinaagi lamang sa kaayo sa Dios, alang sa pagtuo sa atong mga ninong ug ginikanan. Samtang kita nagkadako, dili nato klaro nga maila sa atong kaugalingon kung unsa ang gikan sa atong kinaiyahan ug unsa ang gikan sa grasya, nga sukad pa sa bunyag naa sa atong sulod, wala magpabilin nga walay lihok kondili naglihok sa kaugalingon nga paagi. Apan sa unang mga panahon, sa dihang gidala sa pagtuo ug gibunyagan ang mga hamtong, ang lihok sa grasya dayon makita kanila, mabati nila ug makita sa uban. Ang mga kausaban sa kinaiya ug kinabuhì labi ka katingalahan, pananglitan, ang masuko nahimong malumo, ang hambog nahimong mapainubsanon, ang kuripot nahimong mapinanghatag, ang maluoy sa kalibutan nahimong putli, ug uban pa. Sigurado nga nahitabo usab kini kanato sa batyismo. Sa pagdako nato ug pagkakita sa maayong kinaiya sa atong kaugalingon, kasagaran mapahitas-on kita niini, o ang uban mapahitas-on kanato, ug atong giisip nga gikan kini sa atong kaugalingon, samtang ang tinuod mao nga ang tanang maayo nga naa kanato angay ihatag sa grasya sa Dios, nga nagbag-o sa tanang natural nga naa kanato ug naghatag kanato og daghan diretso gikan kaniya.

Ang grasya nagalihok nga tinago sa atong sulod sukad pagkabata. Kini ginabag-o sa atong sulod pinaagi sa Balaang Sakramento sa Lawas ug Dugo; ug ang palibot diin kita nagdako, kon kini matinud-anon ug deboto, naghatag og kahigayunan alang sa paglihok niini sa atong sulod pinaagi sa Kristohanong pagpadako. Ug kita mogawas gikan sa pagkabata ug pagkabatan-on ubos niining mga kahimtang nga lahi kaayo sa mga wala mabunyagan. Nagtuo ko nga malipay ka sa pagdawat sa ideya ug pagtuo nga ikaw bulahan. Ayaw kini ikalimod, kundili magpasalamat kamo. Ang grasya molihok sa tago, apan kasagaran kini mopadayag ug mopakita sa balaan nga mga pagdani ug mga buhat. Kung mas kanunay ka maghikap sa imong kaugalingon, nga naglakaw sa Kristohanong dalan, mas kanunay nimo masinati ang lihok sa grasya. Adunay kalayo sa kahoy, apan kini natago. Sugdi ang paghikap sa kahoy sa kahoy, ug mogawas ang aso, unya mosidlak ang kalayo. Adunay kuryente sa amber ug sa sealing wax, apan dili kini makita. Higpita kini, ug dayon kini mopakita pinaagi sa pagdani sa gagmay nga partikulo ug bisan sa mga silak. Hilom ang telegrapo, apan sa diha nga magsugod ang makina sa paghimo og friction, dali dayon mabanhaw ang kuryente, ug makita nimo kung unsa kini kadali molihok.

Busa makita nimo, bulahan nga anak sa Dios, unsa ang hinungdan! Kinahanglan nimong paningkamotan nga maglakaw sa Kristohanong dalan, ug ang grasya sa Dios kanunay magpakita sa iyang kusog sa sulod nimo. Aduna'y mga elektriko nga adlaw. Ngano man? Daghang kuryente ang gihimo pinaagi sa pipila ka mga aparato ug ginapadayon sa maong kahimtang sa eksitasyon. Gusto nako nga ikaw mahimong usa ka adlaw nga nagasidlak sa kaugalingon ubos sa impluwensya sa grasya nga gihatag kanimong ug nagpuyo sa sulod nimo. Ug busa mobalik kita sa samang butang: nga dili ka magmaluya sa imong kaugalingon, kundili putla ug kuskosa ang imong kaugalingon. Kung dili, walay espirituhanong bunga gikan kanato, bisan pa man nga matahum kaayo kita sa hitsura.

Nagtuo ko nga nahinumdom ka ug natun-an nga ang usa ka Kristohanon dili yano, kondili gilangkoban sa kinaiyahan ug grasya. Karon gusto nakong ipasabot kaninyo nga ang mga naluwas — ang mga mosulod sa walay katapusang Ginghamarian sa Dios — mao lamang kadtong ang grasya dili magpabilin nga natago, kondili mapadayag, mosulod sa tibuok natong pagkatawo ug makita bisan sa gawas, sama sa pagsuhop niini sa atong kinaiyahan.

Paminawa ang mga pulong sa Manluluwas! Nagaingon Siya nga ang Ginghamarian sa Dios sama sa usa ka babaye nga nagkuha og lebadura ug gibutang kini sa masa. Ang masa, pagdawat sa lebadura, dili dayon mamasam: kini nagkinahanglan og panahon. Ang lebadura nga gibutang sa sulod hinay-hinay nga mosuhop sa tibuok masa — ug ang tibuok masa mahimong mabukal: ang pan nga gihimo gikan niini mogawas nga humok, humot, ug lami. Ingon usab, ang grasya, nga gibubo sa atong kinaiyahan, dili kalit nga mosuhop sa tanan, kondili hinay-hinay. Unya, sa diha nga nakasulod na kini sa tanan, ang atong tibuok kinaiyahan mahimong bulahan. Ug ang mga buhat nga buhaton sa usa ka tawo pagkahuman niini kay lahi kaayo. Bisan pa man ug daw pareho ra kini sa mga buhat sa uban, kini adunay lahi nga baho, lahi nga lami, ug lahi nga tunog. Gidawat kini sa Dios ingon nga mga buhat nga labi ka makapahimuot Niya.

Gamita ko ang lain nga pananglitan aron ipasabot kung giunsa sa grasya, kon hatagan og luna nga molihok, pagsulod sa atong tibuok kinaiyahan ug unya paggawas ug makita sa tanan nga makakita. Sama sa kalayo nga misulod sa puthaw, dili kini magpabilin lang sa sulod sa puthaw, kondili mogawas ug ipadayag ang gahum sa kalayo niini sa tanan, ingon usab ang grasya, nga misulod sa tibuok natong kinaiyahan, mahimong klarong makita sa tanan. Ang tanan nga makaduol sa ingon ana nga bulahan nga tawo mabati ang katingalahang gahum nga naa kaniya, nga nagpakita sa lain-laing paagi. Sa diha nga siya mosulti bahin sa bisan unsang espirituhanon, ang tanan motungha nga klaro kaayo, sama sa hayag nga adlaw, ug ang iyang mga pulong mosulod diretso sa kalag ug didto kusganong maghimo sa angay nga pagbati ug pamatasan. Bisan pa kon dili siya mosulti, nagpagawas siya og kainit nga nagpinit sa tanan, ug usa ka gahum ang nagagikan kaniya, nga nagpukaw sa moral nga kusog ug nagmugna og kahanduraw alang sa tanang matang sa espirituhanong buhat ug kaisog.

Madawat nato ang grasya sa Dios pinaagi sa balaan nga pagbunyag sa pagkabata. Sukad niadto, magsugod na kini og trabaho sa atong sulod ug buhaton ang iyang buluhaton sa paglaum nga sa diha nga moabot na kita sa hustong edad, kita mismo, pinaagi sa atong kaugalingong gawasnong kabubut-on, magsugod sa masigasig nga pagbuhat sa tanan nga nag-agad sa atong paningkamot sa buhat sa kaluwasan. Kung ang usa ka pamilya relihiyoso ug nagpadako sa ilang mga anak sa Kristohanong paagi sa kinabuhi, ang grasya mismo maghatag kalinaw sa ilang sulod, ug sila motubo nga mahinay, mapainubuson, masunuron, maloloy-on, matinahuron, ug puno sa kahadlok sa Dios. Makita ang mga pananglitan niini bisan asa.

Itudlo pud tika, kung dili lang ko mahadlok nga magdamgo ka bahin sa imong kaugalingon, bisan wala pa gyud kaayo daghan nga hunahunaon bahin nimo, kay wala pa man ka makab-ot bisan unsa pinaagi sa imong kaugalingong paningkamot. Ang tanang maayong makita iya sa uban; gihatag ug gipalambo kini. Karon, ikaw na ang magmahal niining tanang maayong butanga ug itago kini sa imong kasingkasing, aron mapataas ug mapadaghan pa kini. Tinuod nga nagtindog ka sa lig-on nga pundasyon ug gipahimutang ka sa maayong dalan, apan sa tanan niini wala pa magpakita ang imong kaugalingong kagustuhan ug gawasnong pagdesisyon. Ug kon dili nimo kini ipatuman karon, ang tanan nga gipahimutang kanimo sa imong miaging pagpadako dili magpabilin ug, sa dili paborableng kahimtang, mawala, nga magbilin lamang ug makalipay, ug tingali dili makalipay, nga mga handumanan.

Nahinumduman ba nimo unsay nahitabo kanimo sa dihang nasulod ka sa alimpulos sa kalibutanong kinabuhi? Kinsa ang nagpahirap kanimo ug nagpisas sa imong kasingkasing niadto? Ang tanan nga maayo sa imo napainit sa grasya sa Dios pinaagi sa matitud-anong pagpadako sa pamilya. Ngano man nga ilang gipahirapan ka? Tungod kay gitugotan nimo ang imong kaugalingon nga makabati og simpatiya alang sa mga dautang batasan. Bisan wala nimo kini gisulti kanako, klaro kaayo kini gikan sa kasubo nga nagpaka-antos kanimo pagkahuman. Kung wala unta ning simpatiya, dili unta ka naantos. Ug gisulat ko kanimo nga kung mapugos ka sa kinahanglanon nga mosulod pag-usab sa maong alimpulos, ayaw pagdikit sa imong kasingkasing sa bisan unsa nga imong makita ug madungog didto. Ug kung dili nimo kini buhaton, dili ka makasinati og kasakit. Wala ko kadungog kung naa ka didto, ug kung naa ka, kung nagbuhat ka sa akong gisulat kanimo. Tan-awa sa imong kaugalingon. Sa katapusan, ikaw ang imong kaugalingong agalon, nga mosulod sa edad sa independyenteng lihok. Ang akong isulti lang kanimo mao nga mahimo ka nga pareho sa ubang walay sulod, hambog, ug mapinanggaon nga personalidad sama sa tanan, o dili ka mahimong bisan usa niini. Ang unang klase sa personalidad motungha kung bug-os nimong kasingkasing itugyan sa maong kinabuhi. Unya malimtan nimo ang tanan nga maayo, balaan, ug espirituhanon sa nangagi ug mahimong kaaway niini. Sa pagkaila nako nimo, sigurado ko nga dili kini mahitabo kanimo. Apan dili nako ikalimod ang posibilidad sa ikaduhang senaryo: mahimo kang dili bisan usa niini — dili espirituhanon ni kalibutanon, dili Kristiyano ni pagano. Mahitabo kini kung ikaw, samtang ginabantayan nimo ang mga debotong batasan diin ka gidako, mapakyas sa pagbantay sa imong kasingkasing nga

dili makig-uyon sa mga batasan sa sekular nga kinabuhi. Hinumdumi: simpatiya ang akong pasabot, dili pag-apil, nga usahay gikinahanglan, sama sa imong giingon. Kini nga simpatiya dili ka ibulag sa una, apan palamigan niini ang imong pagbati niini, ug pugson nimo ang imong kaugalingon nga buhaton kini tungod sa batasan imbis sa pagpili sa kasingkasing. Sa kinauyokan, dili ka mapadpad sa kalibutanon o sa tinuod nga espirituhanong kahimtang: dili ka mahimong bisan usa niini.

Unsa may imong makuha niini? Ang samang butang nga gipahayag na sa Ginoo sa Pahayag ngadto sa usa sa mga Anghel sa mga Simbahan: *"Nasayud ako sa imong mga buhat; dili ka bugnaw ni init. Hinaut unta nga bugnaw ka o init! Apan tungod kay maligamgam ka, dili ka init ni bugnaw, ilud-on tika gikan sa akong baba"* (Pahayag 3:15-16). Kinahanglan mainit ka sa Dios ug sa tanang butang nga langitnon, ug bugnaw sa tanang butang nga sekular ug kalibutanon. Kung dili ka bugnaw sa sekular ni mainit sa langitnon, apan malig-aw ug tunga-tunga sa duha, ikaw pagasalikwayon sa Dios. Unsa man ang buhaton? Kinahanglan karon nimo pilion sa imong kasingkasing ang usa ka balaan, diosnon, espirituhanong Kristohanong kinabuhi — karon, sa tukmang panahon nga mosulod ka sa usa ka yugto sa independyenteng kinabuhi. Mao kini ang sulod sa akong tibuok pakigpulong. Pilia — ug maluwas ka sa kasagmuyo nga dili ka usa niini o usa niadto. Hinaut nga panalanginan ka sa Dios ug hatagan ka Niya og pagsabot!

| 27 |

Nalipay kaayo ko sa imong tinguha nga matawo pag-usab. Gikuptan ka sa tinguha, apan panalangini ka sa Ginoo, ug hatagi ka sa determinasyon nga matuman kini nga tinguha, ug unya paghimo sa imong desisyon ug ipatuman kini, nga dili kaayo lisod o dugay sa letra, apan sa tinuod nga kahulugan niini, kini kinahanglan nga buhat sa tibuok kinabuhi. Maghisgot ta unya kung giunsa pag-abot sa usa ka desisyon. Karon, hisgutan nako kung unsay mahitabo sa katapusan. Ang usa ka tinuyo ug hayag nga katapusan sa bisan unsang paningkamot nagpabilin ang enerhiya nga gikinahanglan aron kini mahuman.

Sa miaging higayon nga nagsulat ko kanimo, gisulti nako nga kinahanglan natong malipayong mohatag og luna sa grasya sa Dios, nga atong nadawat sa bunyag, aron kini, sama sa lebadura, makasulod sa tibuok natong pagkatawo sa tanang bahin ug piraso niini; unya gidugang nako nga sukad sa higayon sa pagbunyang kini dayon mosugod sa paglihok ug, kon walay makababag, buhaton niini ang tanan nga mahimo sa kalag sa paglaum nga, sa pag-abot niini sa hustong edad, mopili ang kalag sa kaugalingong gawasong kabubut-on niadtong mga sinugdanan sa Kristohanong kinabuhi nga makapahimuot sa Dios nga gipahimutang na sa grasya. Sa diha nga, pag-abot sa hustong edad, ang usa ka tawo tinuyo ug gawasong nga mopili sa kiliran sa grasya, nan tudlo kini kaniya unsaon pag-uyon sa kaugalingon ug pagbag-o sa tanan sulod kaniya, ug dili kini molayas kaniya hangtud makompleto ang iyang buhat, gawas kon supakon kini sa tawo pinaagi sa iyang gawasong kabubut-on. Karon nagtindog ka na sa usa ka o nga yugto sa kinabuhi diin ang imong kabubut-on ug kagawasan na ang magbuot kon mopili ka sa grasya o sa kabaliktaran niini. Atong hunahunaon nga gipili nimo ang una ug nakaabot ka sa malipayong katapusan sa kinabuhi sa grasya pinaagi sa paningkamot sa kinabuhi. Unsaon man nimo paghunahuna nga masinati ang imong sulod nga kaugalingon unya? Sama sa usa ka hayag nga bitoon, nga nagpakaylap og masanag nga sinag sa tanang dapit. Mao gyud na!

Hinumdumi, miingon ka nga dili nimo makontrol ang imong mga hunahuna, ug unya gisulat nimo nga gipaguba tika sa akong mga pulong, nga mas maayo pa ang tanan kaniadto, apan sa dihang gisugdan nimo tanawon ang sulod nimong kaugalingon sama sa akong gisugo, kaguliyang ra ang imong nakita: ang imong mga hunahuna, pagbati, ug mga tinguha kay nagkawalat tanan, ug wala kay kusog aron ipahimutang kini sa bisan unsang kahusay. Mao ni ang hinungdan nganong ingon ani kini: walay sentro. Ug walay sentro tungod kay wala pa ka magdesisyon gamit ang imong konsyensya ug gawasong pagpili kung asa nga kilid ka mopili. Ang grasya sa Diyos maoy naghatag ug kahusay sulod nimo hangtod karon, ug kini naa gyud sulod nimo. Apan sugod karon, dili na kini molihok nga nag-inusara, kondili maghulat na lang sa imong desisyon. Ug kon dili ka mopili ug magdesisyon nga mosuporta kaniya, mobiya siya kanimo hingpit ug biyaan ka sa kamot sa imong kaugalingong kabubut-on. Ikaw itulak ngadto sa pikas kilid ug basin pilion pa nimo kini sa imong kasingkasing, apan ayaw pagdahom nga kini nga direksyon makapakunhod sa kagubot sulod kanimo. Dili, mas dako pa nga kalibog ug kagubot ang mahitabo. Magsugod ang kahusay sulod kanimo kung mopili ka sa kiliran sa grasya ug himuon nimo nga labing prayoridad sa imong kinabuhi ang kahusay sa kinabuhi sumala sa espiritu niini. Sa higayon nga maporma ang ingon nga desisyon sa sulod nimo, usa ka sentro usab ang maporma sa sulod nimo, usa ka lig-on

nga sentro nga magsugod sa pagdani sa tanan nga anaa sa sulod nimo paingon kaniya. Sa sentro mao ang grasya, nga nakabaton sa imong pagkahibalo ug kagawasan, o ang imong pagkahibalo ug kagawasan nga naghiusa sa grasya. Mao kini ang sama sa kaniadto nga gitawag nga pagkabanhaw o pagpanumbalik sa espiritu. Unya ang grasya sa Dios magsugod sa pagdani sa tanang uban pang pwersa sa imong kinaiyahan, espirituhanon man o pisikal, ngadto niining sentro ug pagdumala sa tanang ilang kalihokan, pagtipig sa maayo nga naa kanila ug paglaglag sa tanan nga dautan. Kini nga pagdani sa tanan ngadto sa usa ka sentro ug pagpadulong sa tanan ngadto niini mao ang sulodnong pagkahimugso nga imong gitinguha nga dako kaayo. Sa diha nga hingpit na kining pagkabanhaw, nan ang tanan — gamay man o dako — mogikan sa usa ka sentro, ug hingpit nga panag-uyon ang maghari sa sulod, ug *"ang kalinaw sa Dios, nga labaw pa sa tanang pagsabot,"* motabon sa sulod nga templo sa imong kinaiyahan. *"Ug ang Dios sa kalinaw mag-uban kaninyo"* (Filipenses 4:8-9). Unsa ka malipayong ug malinawong kahintang. Midali ka uban sa tinguha padulong sa usa ka butang nga takus kaayo sa imong tinguha.

Karun paningkamoti nga hinumduman unsay gisulti bahin sa usa ka piho nga elemento nga naa bisan asa, pino kaayo, naglangkob sa tanan ug pareho sa panit sa atong kalag. Kung ang kalag naa sa gawas sa grasya, ang iyang panit mahimong ngitngit sama sa pinakangitngit nga gabii, kon magpahimulos sa mga kahiligon ug mosilbi niini; o abo sama sa dili klarong ulap, kon dili kaayo magpuyo sa mga kahiligon, apan nagpuyo gihapon sa kahangin. Sa ilawom sa impluwensya sa grasya, samtang napuno ang kalag niini, hinay-hinay nga mosidlak ang iyang panit, sama sa usa ka panganod nga panahon nga kasagaran molimpyo. Kung ang kalag hingpit nga napuno sa grasya, naningning gayud ang iyang panit. Tungod kay sa ingon niini, ang tanang sulod gipunting sa usa ka punto diin nagagikan ang tanang lihoc ug buhat, ang kahayag ug kasidlak sa panit daw nagagikan usab sa maong sentro, nga nagsunod sa espirituhanong mga lihoc. Mao kini ang kasidlak. Ang sulod nga pagkatawo sa mga bulahan misidlak sama sa bituon, dili lang sa espirituhanong kahayag, kondili usab sa materyal nga kahayag.

Kini nga sulod nga kahayag kasagaran mosidlak paingon sa gawas ug makita sa uban. Sa dihang naa ko sa St. Petersburg niadtong 1940s, nadungog nako kini gikan sa pipila ka mga tawo ug dako kaayo ang akong tinguha nga makita kini sa akong kaugalingong mga mata. Nahitabo nga gidawat nako ang usa ka monghe nga nagsugod na sa pagpakita og klarong mga timailhan sa grasya. Nagsugod kami og istorya bahin sa espirituhanong mga butang. Samtang mas nalunod siya sa iyang hunahuna, mas misidlak ang iyang nawong, hangtod nga nahimong puti sama sa niyebe, ug misidlak ang iyang mga mata. Giingon nga si Padre Seraphim sa Sarov kanunay mosidlak, labi na sa pag-ampo sa simbahan, nga makita sa tanan. Daghang mga sugilanon bahin sa ingon nga mga pagpadayag sa kinabuhi sa mga balaan. Usa ka sugilanon, pananglitan, nagasulti nga sa diha nga mitindog siya aron mag-ampo ug gituyok ang iyang mga kamot paingon sa langit, mga sinag sa kahayag ang mibubo gikan sa tanang tudlo sa iyang duha ka kamot sa halayo nga gilay-on. Laing sugilanon ang nagasulti nga ang iyang disipulo miadto kaniya alang sa usa ka butang ug mituktok, apan wala'y tubag. Niyuko siya aron motan-aw sa siwang ug nakita niya nga ang tigulang nagdilaab sa kalayo, sama sa haligi sa kahayag. Daghan kaayo'g susamang mga sugilanon. Nakadungog ko og susama bahin kang San Tikhon sa dihang bata pa ko. Ang Pagbag-o sa Ginoo, sa dihang Siya nagpakita nga nababad sa kahayag, gikan sa parehas nga gigikanan.

Ang ingon nga kahayag makita nga natural kon mosulod na sa lain nga kinabuhi, kay sa ingon niini, kining bug-at nga lawas mawala ug dili na makababag aron makita siya sa uban. Nasultihan na tika kon giunsa ni San Antonio nga Dako, samtang naglingkod ug nakig-istorya sa iyang mga tinun-an, gitutokan ang langit ug, pagkahuman sa dugay nga pagtan-aw, miingon: "Nakita nako ang usa ka haligi sa kahayag nga misaka gikan sa yuta paingon sa langit. Mao kini ang kalag ni Ammonius nga misaka ngadto sa Ginoo." Daghang susamang mga panan-awon ang naitala. Ug walay duhaduha nga kadtong mga tawo nga ang grasya sa Dios, pagkahuman madawat, nagsugod na og paglihok bisan sa pipila ka bahin, bisan pa wala pa kini makasulod sa tibuok nilang kinaiyahan, mosulod sa Ginghamin sa Langit. Hinumdumi ang parabula sa napulo ka birhen. Lima ka buang nga birhen wala makasulod sa palasyo tungod kay wala silay kalayo sa ilang mga lampara. Nagpasabot kini nga, bisan pa nga nadawat nila ang grasya sama sa tanan, wala sila magpaningkamot sa pagpasiga niini sa ilang sulod ug wala sila maghago sa ilang kaugalingon aron hatagan kini og luna nga hingpit nga makaapekto kanila. Gipalong nila ang grasya, ug wala nay kahayag, kay wala nay lain nga tinubdan niini gikan sa atong sulod gawas sa grasya.

Hunahuna-a kung unsa sila ka-ikagulat sa dihang nagtindog sila sa mismong pultahan ug gisalikway, ug nadungog nila ang tingog sa nobyo, nga wala magtawag kanila sa sulod, kondili nagpahawa kanila. Ginoo, kalooy-a kami! Ka-pait nga kapalaran! Hunahunaa kanunay kining higayona ug buhata ang tanan nga imong makaya aron masiguro nga dili mahitabo kanimo ang ingon ani.

Panalangini ka sa Diyos!

Nagdali ko sa pagpadala kanimo og pipila pa ka linya bahin sa maong hilisgutan, dugang pa sa akong gisulti kaniadto.

Kadtong nakadawat sa grasya apan wala tugoti nga molihok kini sa ilang sulod, kundili gipugngan kini, una kuhaon kanila ang gasa sa grasya sa paghukom sa Dios, ug unya itambog sila sa gawas nga kangitngit. Gipadayag kini sa Manluluwas sa parabula sa mga mina (Lucas 19:12-26). Ang tanang sulugoon gihatagan og usa ka mina: patas ang grasya nga gihatag sa tanan. Apan ang usa nakakuha pa og napulo, ang lain lima, ug ang ikatulo wala'y nahimo: giputos niya kini sa usa ka panyo ug gibutang lang. Nagpasabot kini nga ang una nagpaningkamot pag-ayo aron mapuno sa grasya, ang ikaduha katunga ra sa paningkamot, ug ang ikatulo wala magtagad sa gasa, kay wala gyud siya magtagad sa pagpasiga sa grasya sa iyang sulod. Ang ganti gihatag unya sumala sa paningkamot nga gihimo aron mapuslan o mapasidan ang kaugalingon ilawom sa impluwensya sa grasya. Ang katapusan wala'y gibuhat niini nga bahin — gikuha nila kaniya ang gihatag kaniya nga dako kaayo sa sinugdanan.

Nakita ba nimo kung giunsa paglihok sa mga butang ug kung giunsa kini pagtapos? Kita nga nabunyagan nakadawat tanan og sukod sa grasya sa Espiritu Santo. Kini nga grasya, sama sa akong nahisgutan na, naglihok sa atong sulod ra sa sinugdanan, hangtod kita moabot sa hustong edad. Sa diha nga kita moabot na sa hustong edad, andam gihapon kini nga molihok kanato bisan kanus-a, apan dili kini molihok; naghulat kini hangtud nga kita sa gawasong ug malipayong pagbuot mopaling kaniya, kita mismo ang maghandum sa hingpit nga paglihok niini kanato ug mangita niini. Sa diha nga kita mangita niini, dali dayon kini magsugod pag-usab sa iyang buhat kanato, pagpukaw, paggiya, ug pagpalig-on kanato. Ang pagsulod sa grasya kanato magdepende sa kadako sa atong tinguha ug paningkamot aron makab-ot kini. Apan kon wala kita'y tinguha niini ug wala kita naningkamot alang niining tumong, dili kini molihok kanato batok sa atong kabubut-on, sama sa pagpugos. Gihatagan sa Dios ang tawo og kagawasan ug dili Niya gusto kini supakon, dili Siya gustong mosulod sa tawo batok sa iyang kabubut-on ug molihok sa sulod niya. Kung ang tawo mismo gustong mosumpo sa lihod sa Dios, sa iyang kaugalingong kabubut-on, nan ang Dios magsugod sa paglihok sa sulod niya uban sa Iyang grasya. Kung ang tanan nakasalalay sa Dios, nan sa usa ka gutlo mahimong balaan ang tanan. Usa ka gutlo sa kabubut-on sa Dios, ug mausab ang tanan. Apan ang balaod ingon ani: ang tawo kinahanglan gayud nga maghandum ug mangita niini sa iyang kaugalingon, ug unya dili siya biyaan sa grasya, basta magpabilin siyang matinud-anon niini.

Hinumdumi ang parabula sa Manluluwas mahitungod sa bahandi nga natago sa uma ug sa tawo nga nangita og bililhon nga mga perlas (Mateo 13:44-46). Usa ka tawo nakakita og uma nga gilubngan og bahandi, miadto ug gibaligya ang tanan niyang gipanag-iya ug gipalit kana nga uma. Siyempre, gikatol niya ang bahandi ug nahimong dato siya, bisan wala kini nahisgutan. Kini nga uma o ikapulo mao ang atong kalag; ang bahandi nga natago niini mao ang grasya, nga gibutang niini pinaagi sa balaan nga pagbunyag. Ang nakita sa tawo sa parabula nga bahandi nagpasabot sa higayon nga masabtan sa usa ka Kristohanon nga sulod kaniya natago ang usa ka bahandi nga walay sama: ang grasya sa Espiritu Santo. Gibaligya niya ang tanan — buot ipasabot, gisakripisyo niya ang tanan niyang gipanag-iya, ang tanan nga bililhon kaniya, aron makuha kana nga bahandi — aron mabanhaw ug mabuhi ang grasya nga natago sa sulod niya.

Usa pa ka negosyante ang nagbaligya og bililhon nga mga bato. Nakat-on siya nga sa usa ka dapit adunay diyamante nga walay sama, apan ang presyo niini wala mailhi sa lugar diin kini nakaplagaan (ako mismo ang nagdugang niini). Tungod kay gusto niya kini makuha, gibaligya usab niya ang tanan niyang butang ug gipalit kini. Ug siyempre, nahimong dato siya. Kini nga bililhon nga perlas usa ka hulagway sa grasya sa Dios, natago sa atong sulod ug wala nato mailhi hangtod masabtan nato kini. Kadtong nakasabot niini kombinsido nga walay mas bililhon pa kaysa niini. Busa, uban sa hingpit nga paghalad sa kaugalingon, ila kining biyaan ang tanan ug naningkamot sa pagpasiga ug pagdilaab sa grasya sa ilang sulod.

Gikan niining mga parabula, makita nimo kung unsay gilauman kanato. Gilauman kanato nga:

1. **mahibal-an** ang presensya sa gasa sa grasya sa atong sulod;
2. **sabton** ang bili niini para kanato, nga dako kaayo nga mas bililhon pa kaysa kinabuhi mismo, aron nga kung wala kini, ang kinabuhi dili tinuod nga kinabuhi;

3. **mangaandoy** sa tibuok natong kasingkasing nga masagop kini nga grasya, ug kita mismo niini, o sa laing pagkasulti, nga mapuno kita niini sa tibuok natong kinaiyahan, nga mahayag ug mapasanto;
4. **magbuot nga** buhaton kini sa praktis ug unya
5. **gipatuman** kining desisyon, biyaan ang tanan, o pagbulag sa atong kasingkasing gikan sa tanan ug pag-ilaum niini sa gamhanang grasya sa Dios.

Sa diha nga matuman na kini nga lima ka buhat sa atong sulod, mao kana ang pagsugod sa atong sulodnong pagkabanhaw, pagkahuman niini, kon magpadayon kita sa paglihok sa parehas nga espiritu nga walay paglubad, ang atong sulodnong pagkabanhaw ug kahayag motubo — dali o hinay, depende sa atong paningkamot, ug labi na gayud, sa atong pagkalimot sa kaugalingon ug paghalad sa kaugalingon.

Hinumdumi ang akong gisulti kanimo bahin niadtong governess nga kalit kaayo og pagbag-o? (Gisugdan na niya ang paghisgot kang Magdalena sa Yeletsky Convent. Bahin kaniya — sa "Stranik" para sa 1876.) Tanan niini nahitabo kaniya. Sa diha nga nagsugod na siya, wala na siya motan-aw pagbalik, kondili nagpadayon siya sa pag-uswag, mas labi pa ug mas taas. Ug nakaabot siya sa nagdilaab nga kalayo sa grasya. Ang grasya sa Diyos dili motan-aw kung unsa ang usa ka tawo kaniadto sa wala pa niya kini gipangandoy, kondili naghulat lamang kini sa maong tinguha. Ug dayon kini magsugod sa paglihok, sama sa putli nga Dakong Martir nga si Santa Catalina, ug kang Maria sa Ehipto, nga kaniadto dili matarong. Pila kaha ang nagsunod niining dalan sa Rusya, mga halangdon ug dili halangdon, mga lalaki ug mga babaye, mga balo ug mga dalaga! Bulahan ug labaw sa tanan nga bulahan nga mga kalag! Si San Agustin dugay nga napugngan sa gapus sa usa ka dili espirituhanong kinabuhi, bisan pa nga nahibalo siya sa espirituhanong butang ug gitinguha kini. Unsa ang nakatabang kaniya sa pagbungkag niining mga gapus? Ang sugilanon nga iyang nadungog mahitungod sa kahayag sa grasya ni San Antonio nga Dako, usa ka walay pormal nga edukasyon nga tawo nga yano ang kahimtang. Pagkadungog niini, miingon siya: "Mas una pa kanato kining mga yano nga tawo, gibyaan kita uban sa tanang atong kahibalo ug tanang pagka-importante nato sa mga tawo." Ug sukad niadto, giusab niya ang iyang kaugalingon ug masigasig nga misunod sa parehas nga dalan ni San Antonio.

Unsa kaha kaha kita? Maghimo ba kita og pasangil o ipalugway pa nato kini adlaw-adlaw? Hinaut nga panalanginan ka sa Diyos sa Iyang kahayag nga panalangin.

| 29 |

Ug dili pa kana tanan. Gawas pa niana, mosulat pa ko og lain pa. Ang kahinungdanon sa hilisgutan napugos kanako sa pagbuhat niini.

Ang kahayag sa kalag, nga gisuhoan sa grasya sa Diyos sama sa kalayo nga misulod sa puthaw, usa ka makadani nga kahimtang. Sa pagkadungog niini, andam ang tanan nga mudali uban sa tinguha nga makab-ot kini. Nagtuo ko nga naa ka usab susamang pagbati. Apan bisan pa man nga ang pagbati nagpasabot nga ang kalag makapili sa labing maayo, wala kini maglakip sa tanan nga gikinahanglan sa kini nga kahimtang. Mahimo ka magdali unya mohunong — walay mabuhay gikan sa maong pagdani. Dili, dili lang pagdani ang gikinahanglan dinhi, kondili usa ka husto nga paghunahuna sa maong butang ug ang pagtukod sa usa ka lig-on ug dili matandog nga determinasyon, uban ang kahibalo sa tanang paningkamot, babag, ug kalisdanan nga nagpaabut, ug ang maisugong kadasig sa pagbarog batok niini hangtod sa kamatayon.

Ang pagpangita sa grasya sa Dios nga mosulod sa atong tibuok pagkatawo pareho ra sa pagpangita sa Gingharian sa Dios, o kaisog alang sa kaluwasan sa kalag, o gugma ug pagpili sa usa ra ka Dios. Lahi-lahi ang mga ngalan ug pagpadayag, apan pareho ra ang butang. Gikuha nako ang bahin nga mas klaro. Unsa man ang imong itawag niini, ang tumong mismo mao ang labing gitinguha, busa dili nimo malikayan nga tinguhaon kini. Pangutan-a bisan kinsa, "Gusto ka ba moadto sa paraiso, sa Gingharian sa Langit?" ug motubag sila sa ilang espiritu, "Gusto ko, gusto ko." Apan unya ingna sila, "Aw, buhata kini ug kana," ug mohunong sila sa pagbuhat. Gusto sila moadto sa langit, apan dili kanunay nga adunay sila'y tinguha nga magpaningkamot alang niini. Ang akong pasabot mao nga dili igo nga maghandum lang sa usa ka butang, kinahanglan usab nga adunay lig-on nga determinasyon aron makab-ot kini ug magsugod sa pagtrabaho padulong niining kalampusan. Aron mas klaro kini kanimo, isulti nako kung giunsa kasagaran mosaka ang tinguha ngadto sa determinasyon.

Daghan kaayong mga butang ang atong gihunahuna ug giplano nga buhaton. Apan hunahunaon ra nato kini unya malimtan. Nagpasabot kini nga wala kini gilakip sa atong kalag: ang kalag wala magdikit, ug nawala na ang hinumduman niini. Ang butang nga gilakip sa kalag mao ang hinumduman. Kung ang kalag magdikit, pasabot nako nga ganahan kita sa butang. Bisan pa ganahan ta sa hilisgutan, malingaw ta sa paghunahuna niini o pagtipig niini sa hunahuna, sa pag-imagine niini, apan basin wala pa kini makapukaw sa tinguha nga maangkon kini, ug kung bahin na sa pagbuhat niini, nga buhaton kini. Moingon ta: maayong butang o maayong buhat kini, apan unsa may labot nato niini? Gidayeg nato kini, apan wala nato mabati ang tinguha nga makab-ot kini o moduyog niini. Aron makahandom kita sa usa ka butang, kinahanglan nga adunay personal nga koneksyon kanato ang gitinguhang butang, nga mapuslanon o gikinahanglan nato, o kaha kaanyag kaayo nga ang kinabuhi nga walay niini mahimong walay lami ug mapait. Kung makita nato kini nga mga kinaiya sa usa ka buluhaton o butang, dili nato mapugngan ang atong handom niini: kini motungha nga dili mapugngan. Atong hunahunaon nga nahandom na nato kini. Mao na ba kana tanan? Dili pa. Daghang mga tinguha ang nagpabilin nga wala matuman tungod sa kakulang sa kusog o paningkamot aron makab-ot kini. Aron matuman ang usa ka tinguha, kini kinahanglan himuon nga usa ka dili matandog nga tuyo o determinasyon; ang kalag kinahanglan moingon sa iyang kaugalingon: bisan unsa pa man, makuha nako kini nga butang o buhaton nako kini nga butang. Sa diha nga kini nga pulong masulti sa kalag, gisundan kini sa mga hunahuna kung giunsa pagbuhat sa desisyon: paghunahuna sa mga paagi, pagplano sa paborableng kahimtang sa oras ug lugar, pag-ila sa mga babag ug pagtino sa mga lakang aron malampasan kini, ug tingali pagrepaso sa tibuok proseso sa aksyon gikan sa sinugdanan hangtod sa katapusan. Sa diha nga matino na kini tanan sa kalag, andam na kini hingpit alang sa aksyon.

Andam na ang tanan para sa trabaho, apan ang trabaho mismo wala pa magsugod — kinahanglan kini sugdan ug ipadayon uban sa paglahutay, pagkamapailubon, ug husto nga pagkamaigmat hangtod kini mahuman. Ang tanan nga gihulagway hangtod karon susama sa paagi sa pag-andam sa sawmill para sa pag-ilas: gisiga ang singaw, gidala ang kahoy, ug gi-set up ang tanan sa husto. Ang nahabilin na lang mao ang pagsugod niini — ug nagsugod na ang trabaho. Kini — ang pagsugod niini — mao ang kulminasyon sa tanang miaging preparasyon ug daw wala'y gidugang sa trabaho, apan ang pagtapos sa trabaho hingpit nga nagdepende niini. Pareho ra gayud kini sa pagbalhin gikan sa tinguha ngadto sa determinasyon ug aksyon: sa diha nga hinog na ang determinasyon ug nahunahuna na ang tanan alang sa buluhaton, nagpabilin na lang ang labing gikinahanglan nga buhat, diin nahimutang ang tanang gahum — ang pagsugod sa pagbuhat. Basin maghunahuna ka, unsa may kalisod niini kung andam na man ang tanan? Apan sa tinuod, kini ang labing lisod nga lakang. Ang tanan hangtod sa paghukom nahitabo sa sulod, apan karon ang atong internal nga buhat — ang intelihenteng bahin — kinahanglan mosulod sa palibot sa mga panghitabo ug mosanong uban sa uban. Buhata lang ang unang lakang, ug unya ang kahimtang mismo, diin mosulod ang tawo nga nagsugod sa buhat, mosugod na sa pagduso kaniya — sa pagbuhat ug pagbuhat sumala sa espiritu ug han-ay nga iyang gisugdan. Mao kana ang tibuok pamaagi!

Ginasulti ko kini tanan aron ipakita kung unsa pa ang kinahanglan nimong buhaton sa sulod nimo aron ang tinguha nga nagdali ka sa buhat sa Dios mahimong aksyon. Aron dili mahimong walay sulod ang inyong tinguha, kinahanglan una ninyo kini dad-on sa usa ka desisyon nga dili malig-away, kondili bug-at, mapinagamuma, lig-on, makatarunganon, ug, labaw sa tanan, dili na mausab; ug unya magpadayon sa buhat. Ang una kinahanglan buhaton sa sulod nimo pinaagi sa pag-ampo ug pagpamalandong, nga mangayo sa Diyos og pagsabot ug kahayag bahin niining labing gikinahanglan nga butang. Ang ikaduha dili lisod para nimo, base sa kahusay nga naghari sa inyong panimalay.

Hinaut nga panalanginan ka sa Ginoo ug panalanginan usab ang paghulma nga gitudlo sa sulod nimo!

| 30 |

Dili na ko makahulat. Gikuha nako ang akong panulat ug gisugdan ang pagpatin-aw kanimo sa samang butang — ang kaanyag sa usa ka bulahan nga kahimtang — aron itultol ka sa dalan sa pag-angkon niini, pag-angkon niini sa imong kinabuhi, ug pagbarug niini. Apan karon, dili nako kanimo ihatag ang akong kaugalingong mga pulong, kondili ang mga pulong sa diosnon nga si Macarius ang Dako, partikular gikan sa iyang ika-18 nga pamulong.

"Kung kinsa man sa kalibutan ang dato ug adunay natago nga bahandi, nan pinaagi niining bahandi ug kayamanan makuha niya ang tanan niyang gusto. Ingon usab, kadtong nakakaplag ug nakapanag-iya na sa langitnong bahandi (grasya) makab-ot ang tanang hiyas pinaagi niini nga bahandi ug, pinaagi usab sa maong

bahandi, magdugang pa sa ilang kaugalingon og mas dako pang langitnong bahandi. Ang Apostol nagaingon: "*Gidala nato kini nga bahandi sa mga sudlanan nga luwad*" (2 Cor. 4:7), nga nagpasabot nga samtang anaa pa kita sa unod, gihatagan kita og dignidad nga makakaplag sa sulod nato niining bahandihong—ang nagasantos nga gahum sa Espiritu.

Bisan kinsa nga nakakaplag ug nagpanag-iya niini nga langitnong bahandi sa Espiritu sa iyang sulod, siya walay sala ug putli nga nagatuman sa matag kamatuoran sumala sa mga sugo ug sa matag buhat nga may hiyas nga walay pagpugos o kalisud. Busa, mangaliya kita sa Dios, mangita ug mangayo nga Ihatag Niya kanato ang bahandi sa Iyang Espiritu, aron kita makapuyo nga walay sala ug putli sa tanang Iyang mga sugo, ug matuman ang matag kamatuoran nga putli ug hingpit.

Kinahanglan pugson sa usa ka tawo ang iyang kaugalingon nga mangayo sa Ginoo nga ihatag kaniya ang langitnong bahandi sa Espiritu ug moabot sa usa ka kahimtang diin dali ra ug walay kalisud niya matuman ang tanang sugo sa Ginoo, nga kaniadto dili niya matuman bisan pa sa tanan niyang paningkamot. Kini nga bahandi makuha pinaagi sa masigasig nga pagpangita, pagtuo, ug pagkamapailubon sa mga paningkamot sa pagpangita. Uban sa tinuod nga kasubo sa kasingkasing ug pagtuo, kinahanglan nato hangyoon ang Dios nga ihatag kanato ang Iyang bahandi sa atong mga kasingkasing, sa gahum ug pagkaepektibo sa Espiritu.

Gihulagway ni San Macarius ang mahitabo sa mga tawo nga ang grasya sa Dios nagsugod na sa makita nga pagpadayag: "Usahay malipay sila, sama sa usa ka maharlikang salo-salo, ug malipay sa dili masukod nga kalipay ug kalipay. Sa ubang panahon, sila sama sa usa ka nobya, gipahupayon sa langitnong kalinaw sa pakig-uban sa iyang nobyo. Usahay, sama sa mga anghel nga walay lawas, samtang naa pa sa lawas, mabati nila ang parehas nga gaan ug kalipay sa ilang sulod. Usahay mura sila'g nagpahulay, naglipay ug gipahupayon sa Espiritu, sa kalipay sa espirituhanong mga misteryo sa Diyos. Usahay ang ilang Espiritu magdilaab kanila sa ingon ana ka dako nga gugma nga, kon mahimo pa gani, ilang yakpon ang matag tawo sa ilang kasingkasing, nga walay pag-ila tali sa maayo ug dautan. Usahay, sa pagpaubos sa Espiritu, ila kaayo nga ipaubos ang ilang kaugalingon sa atubangan sa matag tawo nga ila gayud nga giisip ang ilang kaugalingon nga pinakahuluganon ug pinakagamay sa tanan. Usahay ang ilang kalag magpahuway sa usa ka matang sa dakong kahilom, sa kalinaw ug kalinaw; usahay kini mapailaw sa grasya sa pagsabot sa usa ka butang, sa dili masukod nga kinaadman, sa paghibalo sa dili masukod nga kinaadman. Usahay ang usa ka tawo mahimong sama sa usa sa mga ordinaryo.

Unsa ka madanihon nga kahimtang! Ug ania pa ang usa ka gamay nga hulagway sa usa ka sulodnong kahimtang nga gipahayag sa grasya.

"Sa dihang ang kalag mosaka sa pagkahingpit sa Espiritu, pagkahuman hingpit nga nahinlo gikan sa tanang pagbati ug, sa dili masukod nga pakig-uban, nakig-usa ug nawala sa Espiritu nga Mapanalipdan, ug, tungod kay kini gimugna sa Espiritu, kini mismo nahimong espiritu; unya kini nahimong hingpit nga kahayag, hingpit nga mata, hingpit nga kalipay, hingpit nga pahulay, hingpit nga gugma, hingpit nga kaluoy, hingpit nga grasya ug kaayo."

Mao kini ang gipangita ug gipaningkamotan sa mga balaan nga asketa! Mouyon ka nga aduna gayud ug aduna pa gihapon butang nga angay paningkamotan. Apan ang pagsulod niining gingharian bukas para sa tanan. Dili kini usa ka protektadong parang o tanaman. Ang tanan gisaadang panalanginan, ug usa ka deposito gihatag alang sa ilang pag-angkon niini — ang grasya sa Espiritu Santo — sa binunyag ug krismasyon. Ang buhaton lang nato mao ang paghukay paglawom sa atong kaugalingon ug kuhaon kini nga bahandi. Ang bahandi naa sa atong tanaman — kinahanglan lang nato kuhaon ang pala ug magsugod sa paghukay. Sa unang mga hampak sa pala, mosugod na ang tingog sa salapi ug bulawan. Ug unya, tan-awa, ania na ang bahandi. Walay katapusan ang atong kalipay.

Aw! Unsa pa man nato gipaabot karon?

Sa akong miaging sulat, gipakita nako kanimo ang dalan paingon sa determinasyon, apan wala nako gihisgutan ang espesipikong mga ideya nga nagmugna niini nga determinasyon ug nagdala niini sa katapusang kusog. Karon, akong ipakunhod sa mubo ang labing importante nga mga punto.

Ug ang kaanyag sa hilisgutan makapukaw og kusog, apan dinhi mahimo nga ipaabot na lang kini hangtod ugma. Kung sa usa ka bahin klaro kaayo ang grabe nga panginahanglan ug dili na malikayan, ug sa pikas bahin anaa ang magamit nga mga kapanguhaan, dili na mapugngan ang paghimo sa desisyon. Ani-a ang usa ka pananglitan. Usa ka tapulan nga tawo naglingkod sa usa ka kwarto, ug dili nimo siya matawag gawas; apan kon makita niya nga adunay kalayo, mudagan siya gawas. Kinahanglan buhaton nato kini sa atong kaugalingon, ug kon magduha-duha kita, kinahanglan nato nga pasigaon ang kalisdanan sa atong palibot, o kon, kumbinsihon nato

ang atong kaugalingon nga buhaton nato kini o kana, o mawagtang kita hangtod sa kahangturan. Sa diha nga kini maimagine sa atong hunahuna, motumaw dayon ang tibuok atong moral nga kusog ug dili mapugngan nga magdani kanato sa buluhaton. Unsaon pagbuhat niini may kalabotan sa hilisgutan nga atong gihisgutan, kamo na ang maghunahuna para sa inyong kaugalingon. Sa akong bahin, akong hisgutan nga hapit na moabot ang kamatayon, ug unsa man ang mosunod pagkahuman sa kamatayon? Aw, unsa ang nahitabo sa dautang ulipon: kuhaa ang iyang mina, ang gasa sa grasya, ug itambog siya sa gawas nga kangitngit! O unsa ang nahitabo sa mga buang nga birhen: isirado ang pultahan, ug madungog nimo: 'Wala ko kaila kaninyo!' Sigurado nga mahitabo ang usa niini o ang usa pa kon dili nato pagpinit ang atong kaugalingon sa grasya ug pasigaon ang atong kaugalingon niini. Ibutang ninyo ang inyong kaugalingon sa kini nga kahimtang nga mas klaro, ug sa akong tan-aw, ang inyong pagduha-duha, kon aduna man, dili makasukol niini nga k . Kini nga ideya mao ang labing gamhanan. Usa ka karaang pantas miingon kaniadto: *"Sa tanan nimong buhat, hinumdumi ang imong katapusan, ug dili ka gayud makasala"* (Sir. 8:39). Sulayi paghunahuna niini nga mas klaro, ug sa higayon nga masabtan na nimo kini pag-ayo, ayaw pagpaluya o paglabo niini nga pagsabot. Gamita ang libro nga "Bangon, O Natulog" isip tabang ug basaha kini. Gihatag kini kanimo kaniadto.

Ang pagkaanaa sa mga paagi mao ang ikaduhang hinungdan nga, sa usa ka sitwasyon sa grabeng katalagman, naghatag og kaisog ug kumpiyansa aron malampasan ang kasamok ug busa nagdasig sa paglihok. Samtang, kung wala kini, ang pagbati sa grabeng katalagman dili malikayan nga mosangpot sa pagkawalay paglaum. Sa gihatag nga pananglitan, kung walay bakanteng pultahan o abli nga bintana, ang tawo nga naipit sa kalayo adunay usa ra ka kapilian — ang pagpangutkot sa iyang buhok. Ingon usab sa atong hisgutan, sa desperadong kahimtang nga tinuod gayud natong nahimutangan (kung walay grasya, walay makalingkawas sa pagkawalay sa Ginghamlan sa Langit), kon walay magamit nga paagi, ang kahibalo sa ingon nga katapusan magbilin kanato nga malumos sa pagkawalay paglaum. Apan mapasalamaton kita sa Diyos, kay andam na ang tanan aron malikayan nato ang dili malikayan nga katapusan sa kinabuhi pagkahuman sa kamatayon — andam na ang tanan, ug naa kini sa atong magamit, ug bisan pa sa atong kaugalingon. Ang nahabilin na lang mao ang pag-aksyon. Maglangan pa ba gyud kita ug ipalugway kini adlaw-adlaw, bisan pa sa tanang giya nga atong nadawat?

Mahitungod kanimo, idugang ko nga dili na nimo kinahanglan magsugod og bisan unsang espesyal. Puyo sa espiritu diin ka gipadako, ug sumala sa mga matitud-anong batasan nga imong nakita sa imong pamilya ug sa imong mga paryente. Ug ginasulti ko kini tanan aron hingpit nimo nga mapili kining paagi sa kinabuhi ug malipayong makahukom nga mabuhi niini hangtod sa katapusan. Ang imong kinabuhi hangtod karon dili pa gyud imo. Giyahan ka sa ingon ani nga paagi. Mapuslanon kaayo kini, apan dili kini permanente gawas kon pilion nimo kining paagi sa kinabuhi para sa imong kaugalingon ug himuon nimo kini nga usa ka apuradong balaod para sa imong kaugalingon. Kung dili nimo kini buhaton karon, dad-on ka palayo sa dautang espiritu sa kinabuhi sa kalibutan, o mahimo kang walay klarong kahimtang, sama sa akong nahisgutan na.

Tungod sa Ginoo, hunahunaa kini tanan ug dali-a sa paghimo sa imong desisyon. Panalanginan ka sa Ginoo!

| 31 |

Salamat sa Diyos! Gisulat nimo nga aduna kay kusgan nga tinguha nga mas duol sa Diyos. Panalangini ka, Ginoo! Unsa pa kaha akong gihisgutan, kung dili aron mabuhi pag-usab kini nga tinguha sa imo ug aron mapainit ang kahadlok sa Diyos sa imong kasingkasing. Hibal-i nga kung adunay ka kahadlok sa Dios, nagpasabot kini nga buhi ang imong espiritu ug ang grasya sa Dios naglihok kanimo. Ang unang buluhaton sa atong espiritu mao ang mailhan ang Dios ug kahadlok kaniya, ug ang pangunang gasa sa grasya sa Dios mao ang espiritu sa kahadlok sa Dios. Kini ang sinugdanan, ang padayon, ug ang katapusan sa dalan sa kaluwasan. Ang bisan kinsa nga adunay buhi ug aktibo nga kahadlok sa Dios, adunay sulod sa iyang kaugalingon usa ka dili mahurot nga gahum nga nagalihok kaniya aron buhaton ang tanan nga makapahimuot sa Dios, ug sa samang higayon usa ka mapangbantay nga magbalantay nga nagpanalipod kaniya gikan sa mga pag-atake sa kaaway ug gikan sa iyang kaugalingong mga pagsalikway sa mga sangang-dalan. Hinaut nga tabangan ka sa Dios sa pagpasiga ug dayon sa kanunay nga pagpabakod niining espiritu sa kahadlok sa Dios!

Maayo kaayo nga maghatag ka og pipila ka oras sa buntag sa pagbasa og mga espirituhanong libro. Apan kinsa bay dili mosugot niini? Kung itutok nimo ang imong kaugalingon sa pagbasa ug pag-ampo lang, sigurado

nga talagsaon kini, apan sa pagkatinuod — gamay nga pagbasa ug paghunahuna — unsa bay espesyal ana? Sa akong nahibaw-an, tanang deboto ug mahadlokong sa Ginoo nga mga tawo nagbuhat niini. Sa akong pagtuo, ginasunod usab sa imong mga ginikanan ang maong lagda. Kini nga pagbasa, kauban sa miuna nga pag-ampo, nagpalig-on sa kalag ug nagahatag niini og kusog alang sa tibuok adlaw. Ingon sa mga doktor: ayaw paggawas kung walay gikaon. Sa kalag, kini matuman pinaagi sa pag-ampo sa buntag ug pagbasa. Ang kalag mapakaon niini ug dili na mogawas nga gutom aron buhaton ang mga buluhaton sa adlaw.

Aduna pa gani koy sugyot para nimo. Pagsugod og usa ka kuwaderno ug isulat ang mga hunahuna nga motumaw samtang nagbasa sa Ebanghelyo ug uban pang mga libro, sa mosunod nga han-ay: Ang Ginoo miingon niini ug kana sa Ebanghelyo; gikan niini makita nato nga kinahanglan kitang molihok sa ingon-ana ug ingon-ana nga paagi; para nako, kini mahimo sa ingon-ana ug ingon-ana nga mga kahimtang; Buhaton ko kini; tabangi ako, Ginoo! Gamay ra kini nga buluhaton, apan unsa kini ka mapuslanon! Buhata kini. Mas mahugot ug mas mapadasig ang imong hunahuna. Ang espiritu nga nagalihok sa Kasulatan mosulod sa imong kasingkasing ug mopalain niini. Ug kini usa ka pahid sa mga samad!

Unsaon man kung malipat ang imong hunahuna samtang nagbasa ug nag-ampo — unsa may angay nimong buhaton? Walay tawo nga walay ingon ani. Apan walay sala niini, dili angay lang. Sala kini kung ang usa ka tawo tinuyo nga magpalambo og dili may kalabutan nga mga hunahuna sa iyang kaugalingon; apan kung kini molayas nga dili niya gusto, unsa may sayop? Mahitabo ang sayop kung ang usa ka tawo, sa diha nga mapansin niya nga naglayas ang iyang hunahuna, magpadayon sa pagpasagdan niini. Ang imong buhaton mao kini: sa diha nga mapansin nimo nga naglayas ang imong hunahuna, dayon dayon ibalik kini sa ilang lugar.

Aron mapakunhod ang mga samok sa panahon sa pag-ampo, kinahanglan maningkamot nga mag-ampo uban sa mainit nga pagbati, ug aron mahimo kini, kinahanglan una pa mapainit ang kalag — sa wala pa mag-ampo — pinaagi sa pagpamalandong ug pagyuko. Masanay sa pag-ampo sa imong kaugalingong pag-ampo. Pananglitan, ang kinauyokan sa pag-ampo sa gabii mao ang pagpasalamat sa Diyos sa adlaw ug sa tanan nga nahitabo niini, maayong mga butang ug dili maayong mga butang; ang paghinulsol sa mga sayop nga nabuhat ug pagpangayo og pasaylo, sa pagsaad nga mas maayo ka sa sunod adlaw, ug ang pagpangayo og proteksyon sa Diyos samtang natulog. Isulti kini tanan kang Ginoo gikan sa imong hunahuna ug gikan sa imong kasingkasing. Ang kinauyokan sa pag-ampo sa buntag mao ang pagpasalamat kang Ginoo sa tulog ug kusog ug ang pag-ampo Niya nga tabangan ka sa pagbuhat sa mga butang alang sa Iyang himaya sa tibuok adlaw. Ug ingna kini Niya gikan sa imong hunahuna ug kasingkasing. Sa samang higayon, sa buntag ug sa gabii, ipadayag sa Ginoo ang imong tinuod nga mga panginahanglan, labi na ang imong espirituhanong panginahanglan, ug bisan pa ang imong panlabaw nga mga panginahanglan, nga ingon sa bata: "Tan-awa, Ginoo, ang akong sakit ug kahuyang! Tabangi ug tambala ako! Kining tanan ug susamang mga butang mahimo nimo isulti sa Dios sa imong kaugalingong mga pulong, nga dili na mogamit sa Basahon sa Pag-ampo. Ug tingali mas maayo pa kini. Sulayi kini; kung molampos, mahimo ka na hingpit nga mohunong sa paggamit sa Basahon sa Pag-ampo, apan kung dili, kinahanglan gyud ka mag-ampo gamit ang Basahon sa Pag-ampo, kay kung dili, basin mawala ka sa pag-ampo.

Aron ang pag-ampo sumala sa Prayer Book makatigom sa imong mga hunahuna ug makapainit sa imong kasingkasing, sa imong bakanteng oras — gawas sa dihang nag-ampo ka — lingkod ug hunahuna pag-ayo ang sulod sa gitudlo nga mga pag-ampo ug pagbati niini. Sa diha nga imong basahon kini sa imong pag-ampo sa buntag o sa gabii, ang tanang hunahuna ug pagbati nga imong nakuha pinaagi sa pagpamalandong pagabag-ohon, makakuha sa imong pagtagad ug makapainit sa imong kasingkasing. Ayaw gayud pagbasa sa mga pag-ampo nga paspas. Ug usab: paningkamoti nga mahinumdom ang mga pag-ampo. Dako kini og tabang alang sa pag-ampo nga walay samok. Ug ang pag-ampo kinahanglan tun-an, sama sa bisan unsang kahanas.

Himua nga batasan ang paghunahuna sa Dios dili lang sa dihang nag-ampo ka, kondili matag oras ug matag minuto, kay Siya anaa bisan asa. Kini magdala ug kalinaw sa imong kalag, kusog sa imong mga buhat, ug kahusay sa imong mga kalihokan. Ang imong karon nga tinguha nga mas duol sa Dios matuman gayud niini nga paagi. Sama sa usa ka tawo nga nagbarog sa adlaw nga kanunay init, mao usab ang usa nga kanunay nagahinumdom sa Dios.

Idugang sa imong paghinumdom sa Dios ang paghinumdom sa kamatayon ug sa walay katapusang kalipay o walay katapusang pag-antos. Kining duha ka paghinumdom molikay kanimo gikan sa tanang dautan, bisan pa sa imong mga hunahuna, ug magtultol kanimo ngadto sa tanang maayo, dili sa pagpanghambog, kondili sa matinud-anon. Sayop ang paghunahuna nga ang paghinumdom sa kamatayon naglaglag sa kinabuhi. Dili kini

makahilo, kondili nagtudlo kanato sa pag-amping ug paglikay sa tanan nga makahilo sa kinabuhi. Kung mas kanunay nato hinumduman ang kamatayon, mas gamay ang kagubot sa atong pribado ug pampublikong kinabuhi.

Ginasaway nimo ang imong kaugalingon tungod sa paghigugma sa kaugalingon. Maayo, maayo. Bantayi ang mga pagpakita niini ug putla kini dayon. Ang paghigugma sa kaugalingon gusto nga buhaton ang tanan para sa kaugalingon, apan ikaw kinahanglan buhaton ang tanan alang sa himaya sa Dios ug sa kaayohan sa uban, nga dili maghunahuna sa imong kaugalingon, nga walay pag-uyon sa imong kaugalingon. Sa katapusan, bisan pa gani kadtong hambog sa gawas kasagaran pareho ra ang ilang ginabuhat sa dili hambog, apan lain ang ilang motibo ug lain ang ilang tuyo. Ang atong buluhaton mao ang pag-usab niining mga tuyo gikan sa pagka-hambog ngadto sa pagka-walay kaugalingon, ug dayon paggiyahan ang atong mga lihok sumala niini. Ug kini kinahanglan makat-unan. Kat-oni, kat-oni. Panalangini ako, Ginoo!

Gusto nimo nga basulon tika nga walay kalooy. Dili kana mahitabo. Apan karon, nagtindog ka sa akong atubangan nga putli ug hayag. Ug ang akong pag-ampo lang mao nga itipigan ka sa Ginoo hangtod sa kahangturan sama sa imong hitsura kanako; kung dili ka ingon ana sa tinuod, hinaut nga malipay Siya sa paghimo kanimo nga ingon ana.

| 32 |

Gloria kanimo, Ginoo! Niabot na ang Kwaresma. Ug gipahimuot nimo ako sa pagpahibalo nga nakahukom ka nga magpuasa sa labing dali nga panahon. Ayaw pag-usab sa imong hunahuna. Ang mga tawo usab magpuasa sa Semana Santa, apan ayaw kini ipalangan hangtod niadto. Sa Semana Santa, kadtong nakapuasa na sa miaging mga semana magpuasa pag-usab sa ikaduhang higayon, nga naghandum nga makadawat sa komunyong, o kadtong napugos sa pipila ka panginahanglan, o kadtong gustong mahuman dayon ang lisod nga pagpuasa, kay tulo na lang ka adlaw ang trabaho didto. Ang unang kaso ra ang angay kanimo.

Panalangini ka, Ginoo, sa husto nga pag-ayuno. Ang tanan nimong gihunahuna mao ang angay buhaton sa matag nag-ayuno. Ang pag-ayuno, pag-adto sa simbahan, pagpahilayo sa kaugalingon, pagbasa, pagpamalandong, ug pag-atiman sa kaugalingon — kinahanglanon kini tanan. Apan kining tanan kinahanglan nga itudlo ngadto sa usa ka tumong — ang takus nga komunyong uban sa Balaang Misteryo ni Kristo. Aron makadawat sa komunyong nga takus, kinahanglan limpyohan ang kalag pinaagi sa paghinulsol. Aron makapanamastamas sa husto — uban sa matinud-anong pagbasol ug lig-on nga determinasyon nga dili na pasipalahan ang Ginoo — gitudlo ang tanang ubang buhat sa penitensya: pag-adto sa simbahan, pag-ampo sa balay, pag-ayuno, ug uban pa.

Ang unang lakang sa paghinulsol mao ang pagsusi sa kaugalingon. Ang mga butang sa kalibutan, kabalaka, ug ang dili mapugngan nga paglupad-lupad sa hunahuna nagpugong kanato sa pagsusi sa atong kaugalingon ug pagtagad sa atong kaugalingon. Busa, sa panahon sa pag-ayuno, ang mga nag-ayuno, kutob sa mahimo, mohunong sa ilang mga kalihokan ug magpabilin sa balay imbis nga magpadayon sa ilang mga buluhaton. Kini nga paghunong sa mga kalihokan labing importante sa pag-ayuno. Kadtong dili magbuhat niini, siguradong dili maayo ang ilang pag-ayuno. Busa kinahanglan nimo buhaton usab kini. Bisin pa gamay ra ang imong mga kalihokan, naa gihapon kini ug makadisturbo kanimo. Sugdi ang imong pag-ayuno, ug ibutang lang sa kilid ang tanan nga ubang butang.

Pananglitan, gibyaan na nimo ang tanan ug naglingkod ka sa imong kwarto. Unsaon man nimo pagbuhat dinhi? Pwede ra ka maglingkod nga walay buhat. Kinahanglan ka magbuhat og mga kalihokan nga magdala kanimo sa pagpuasa. Unsa man kini? Pag-ampo, pagbasa, pagmumuno.

Pag-ampo gawas sa pag-ampo sa simbahan. Dili na kini kinahanglan isulti. Kabalo ka siyempre unsaon pag-ampo sa simbahan. Apan hunahunaa kini! Adto sa simbahan nga malipayun, sama sa pag-adto sa imong kaugalingong balay sa Dios, nga walay pagkunot sa nawong o pagbati og kapoy. Ayaw pag-adto sa simbahan aron lang motindog sa tibuok serbisyo, kondili aron mag-ampo gikan sa kasingkasing — mag-ampo uban sa kainit, pagbubo sa imong pagbati sa paghinulsol, pagpaubos, ug mahadlokong pagtahud sa atubangan sa Ginoo, ug paghalad og matinud-anong mga hangyo alang sa imong espirituhanong mga panginahanglan. Aron molampos niini, kinahanglan maghunahuna daan ug sa pag-abot sa simbahan, paningkamotan kini. Ayaw hunahunaa nga walay pulos ang pagbarog atol sa serbisyo, diin napainit ang kasingkasing ug mitawag sa Ginoo uban sa kainit. Mao kini ang labing importante. Kinahanglan usab maminaw sa serbisyo ug mosunod niini sa hunahuna ug pagbati. Ang pagka-lainlain, kon itutok sa usa ka butang nga walay samok, malipayong magpabilin nga nakatutok

ang imong pagtagad sa usa ka mapalambo ug malalangon nga paagi. Lumom sa ginaawit ug gibasa, labi na sa litani, kay kini usa ka buod sa tanan natong panginahanglan, uban sa hangyo nga mulingi sa Dios nga walay kahuya.

Apan kasagaran maligaw ang hunahuna. Tungod kini sa kakulang sa pagbati sa pag-ampo. Bisan pa, buhata kini uban nila: sa diha nga imong mabantayan nga nilayas na ang imong hunahuna gikan sa simbahan, ibalik kini ug ayaw gayud tugoti ang imong kaugalingon nga tinuyoang magdamgo o maligaw ang hunahuna — karon, sa panahon sa pagpuasa, ug bisan kanus-a pa. Kung ang imong hunahuna maligaw nga wala nimo mabantayi, gamay gihapon kini nga sala, apan kung tinuyo nimong pasagdan nga maligaw ang imong hunahuna dinhi ug didto samtang nagbarog ka sa simbahan, sala na kini. Ang Ginoo anaa sa taliwala sa mga anaa sa simbahan. Ang bisan kinsa nga wala maghunahuna sa Ginoo dinhi, apan magdamgo, sama sa usa ka tawo nga miadto sa hari aron mangayo ug usa ka butang, unya magsugod sa pagsayaw-sayaw ug paglibot-libot sa atubangan niya, nga wala magtagad kaniya. Tingali dili nimo hingpit nga mapugngan ang paglayas sa imong hunahuna, bisan pa sa tanang paningkamot, apan posible ug gikinahanglan nga dili nimo tugotan ang tinuyo nga pagdamgo. Mahitungod sa paglayas sa hunahuna, adunay duha ka lagda: 1) sa diha nga imong mabantayan kini nga paglayas, ibalik ang imong hunahuna, ug 2) tinuyo nga ayaw tugoti nga molayas ang imong hunahuna.

Ang tambal sa naglaylay nga hunahuna mao ang pagmatngon, pagmatngon sa kamatuoran nga ang Ginoo anaa sa atubangan nato ug kita anaa sa Iyang atubangan. Kinahanglan nimong ipokus ang tibuok nimong hunahuna niini nga hunahuna ug dili nimo kini pasagdan nga malayo niini. Ang pagmatngon nakadugtong sa Ginoo pinaagi sa kahadlok sa Dios ug pagrespeto. Gikan niini moabut ang kainit sa kasingkasing, nga nagdani sa atensyon ngadto sa Usa ka Ginoo. Paningkamoti nga pukawon ang imong kasingkasing, ug makita nimo sa imong kaugalingon kung giunsa kini pagpugong sa imong mga hunahuna. Kinahanglan pugson nimo ang imong kaugalingon. Kung walay paningkamot ug tensiyon sa hunahuna, wala kay makab-ot nga espirituhanon. Dako kaayo'g tabang ang mga pagyuko aron mapainit ang kasingkasing. Buhata kini kanunay — ang pagyuko gikan sa hawak ug ang mga prostrasyon.

Hinaut nga ihatag sa Ginoo kanimo ang kalami sa pagpuyo sa simbahan, aron paningkamotan nimo nga moadto didto sama sa paningkamot sa usa ka tawo nga mosulod sa init nga kwarto gikan sa katugnaw. Sa pag-ayuno, ang labing importante nga katuyoan sa pag-ayuno mao ang pagpuyo sa simbahan sa angay nga paagi. Ang ubang mga butang mga tabang ug suporta niini. Apan hisgutan nato kini pag-usab sa lain nga panahon.

| 33 |

Magpadayon ko sa hilisgutan sa pag-ayuno. Ang nag-ayuno nakahibalo lang sa simbahan ug sa panimalay. Pag-abot nimo sa balay, unsa may naa? Ug dinhi gikinahanglan, kutob sa mahimo, nga ang imong hunahuna ug kasingkasing magpabiling matinahuron sa Ginoo. Dali dayon ngadto sa imong kwarto gikan sa simbahan ug tan-awa kini uban sa pipila ka pagyuko, nga matinahuron nga mangayo sa Ginoo nga ang umaabot nga panahon sa pag-inusara sa balay mapuslanon sa espirituhanong paagi. Unya kinahanglan ka magpahulay gamay, nga naglingkod. Ayaw tugoti nga malibog ang imong hunahuna, apan ingna ang imong kaugalingon, nga walay lain hunahuna gawas sa , usa ra ka butang: "Ginoo, kalooy-a! Ginoo, kalooy-a!" Human sa pahulay, kinahanglan ka magbuhat og usa ka butang: mag-ampo o maghabol. Ikaw na mismo ang mopili kung asa nimo buhaton ug kanus-a. Dili ka makatutok gayud sa espirituhanong mga butang; kinahanglan nga adunay ka yano nga habol nga buhaton. Apan buhata lang kini kung gikapoy na ang imong kalag ug dili na makabasa, makahunahuna, o makapangamuyo sa Diyos. Ug kung maayo ang dagan sa imong espirituhanong mga buluhaton, dili na nimo kinahanglan buhaton ang mga manwal nga trabaho. Gituyo kini aron mapuno ang oras nga kung dili, magamit sa kawalay-buhat, nga kanunay makadaot, labi na sa panahon sa pagpuasa.

Unsaon pag-ampo sa balay? Sakto ka sa imong giingon nga angay magdugang ug gamay sa kasagarang lagda sa pag-ampo. Angay unta, angay unta. Apan mas maayo kung dili ka magdugang ug dili kinahanglan nga mga pag-ampo, kundili mag-ampo ka og mas dugay nga walay basahon sa pag-ampo, nga ipadayag nimo sa Ginoo ang imong tinuod nga espirituhanong mga panginahanglan sa imong kaugalingong mga pulong. Magbasa sa buntag ug sa gabii dili molapas sa kasagaran nga mga adlaw, apan sa wala pa ug pagkahuman sa imong basahon sa pag-ampo, mag-ampo sa imong kaugalingong mga pulong, ug isulod ang imong kaugalingong mga pag-ampo taliwala sa mga pagbasa, magyuko sa hawak ug sa yuta ug magluhod. Sige'g hangyo sa Ginoo, sa Inahan sa Dios, ug sa imong anghel bantay, hangyoa sila sa tanan nga imong gibati nga gikinahanglan kaayo para sa imong

kaugalingon; Amo silang pag-ampo nga ipahibalo ka nila, ug pinaagi niining kahibalo, itanom nila sa imo ang tinguha ug hatagan ka nila og kusog aron itama ang tanan nga sayop, ug labaw pa, pun-on nila ang imong kasingkasing sa espiritu sa paghinulsol ug pagkamaubos, diin ang halad ngadto sa Dios labing makapahimuot Niya. Apan ayaw pagbugkos sa imong kaugalingon sa taas kaayo ug makaluya nga mga lagda. Mas maayo nga mas kanunay kang mobangon aron mag-ampo ug magluhod-luhod sa tibuok adlaw hinay-hinay apan kanunay, aron mapuno ang tibuok adlaw sa pagluhod. Ayaw paglayas sa imong hunahuna gikan sa Ginoo, bisan nag-ampo ka o nagbuhat og lain nga butang.

Pagkahuman sa pag-ampo, mobasa ug magpamalandong. Dili ka magbasa aron pun-on ang imong hunahuna sa lain-laing mga kamatuoran ug konsepto, kondili aron makadawat ka og pagtukod ug masabtan kung giunsa nimo mas maayo nga matuman ang gikinahanglan nato niining mga adlaw sa pag-ayuno. Aron mahimo kini, kinahanglan magbasa ka og gamay, apan dal-a ang matag hugna nga imong gibasa sa imong mga pagbati pinaagi sa paghatag og bug-os nga pagtagad niini sulod sa taas nga panahon.

Unsa ang angay nimong basahon? Syempre, espirituhanong mga libro ra. Niini, wala koy mas ma-rekomenda pa kaysa sa mga sinulat ni San Tikhon. Aduna'y libro nga ginganlan og "Bangon, mga Natulog" — usa ka koleksyon sa mga artikulo ni San Tikhon nga nag-awhag sa paghinulsol. Aduna usab'y libro bahin sa paghinulsol ug komunyong, mga sermon para sa Dakong Kwaresma ug sa mga semana nga nag-una niini. Nakadungog ko nga kini angay kaayo karon: kini naghigot lang sa paghinulsol ug komunyong. Wala koy makitan nga mas maayo nga imong basahon. Kining mga libro gihatag na kanimo. Kuhaa kini ug basaha.

Ang hinay-hinay nga pagbasa uban ang pagpamalandong sa angay nga mga libro mao ang labing epektibo sa pagpukaw sa kalag. Puntinga kini. Sa buntag human sa pag-ampo (ang matins ginapaminaw sa gabii), ihatag ang tanan nimong oras niini, hangtod sa oras sa pag-ampo. Mag-andam usab kini kanimo para sa pag-ampo sa simbahan. Ug human sa oras sa pag-ampo, mahimo nimong ipadayon ang sama nga butang kung naa kay tinguha ug pagtagad. Kung mabati nimo nga gusto ka mag-ampo samtang nagbasa, baroga ug mag-ampo. Kinahanglan ba ka magbasa uban sa lain o mag-inusara? Mas maayo ang mag-inusara. Kay mas sayon ka makapokus sa imong kaugalingon ug maaplikar nimo sa imong kaugalingon ang imong gibasa. Ang pagpamalandong angay iapil sa pagbasa, kay kung dili, mahimong damgo-damgo na lang ug dili na ka makapokus niini. Busa, nakabasa ka, nakapamalandong, ug mikurkumo — kana ra ang gikinahanglan sa usa ka tawo nga nagapuuasa sa balay. Apan, dili kanunay posible nga mapadayon ang ingon ana ka kusog nga konsentrasyon. Kung kapoy ka na, pwede ka na molingkod aron magtrabaho, sama sa akong nahisgutan na.

Ug sakto ka sa pag-ingon nga kinahanglan magpuasa. Kinahanglan gyud, kinahanglan gyud, apan dili kaayo. Gamay ra man ang imong gikaon karon. Kinahanglan nimo og kusog aron makabarog sa simbahan ug makaluhod sa balay. Apan buhata lang ang imong masakpan nga labing kombinyente ug makatabang para sa imong kaugalingon. Kinahanglan lang nimo ipahibalo sa imong lawas nga kini usab ang salarin sa panginahanglan sa paghinulsol ug busa mag-antos sa kabug-aton sa pag-ayuno. Ug kinahanglan nimo kuhaan gamay ang imong tulog, sa gidugayon ug kalinaw niini. Murag nanginahanglan kini nga artikulo og halad gikan kanimo. Ug ayaw pagluya sa paghimo niini, sa labing maayo nga imong makaya. Ang tanang matang sa pagpugong angay karong mga panahona.

Unsa man ang pag-istorya? Pwede mo mag-istorya, apan dili bahin sa walay pulos nga mga butang, kondili bahin ra sa samang mga butang. Imbis nga mag-istorya, mas maayo nga magreserba mo og usa ka oras para sa pagbasa nga mag-uban — ug magbasa gayud kamo nga mag-uban. Sa gabii, kini angay kaayo. Walay mas maayo pa kaysa kung ang usa kaninyo mosulti og mga sugilanon nga makapadasig nga nagpadayag sa gahum sa paghinulsol ug panaghiusa. Ug alang sa inyong pagbasa nga mag-uban, pilia ang ingon nga mga sugilanon gikan sa Cheti Minei.

Igo na kana sa pagkakaran. Idugang nako unya ang uban pang gikinahanglan.

Padayon nato ang atong panag-istorya bahin sa pag-ayuno.

Ang tanan nga gisulti usa ka balangkas diin mohaom ang pag-ayuno, o ang mga eksternal nga lagda ug han-ay nga kasagarang gisunod sa mga maayong nag-ayuno. Paningkamoti nga mosunod niini kung gusto ka nga mahimong maayong mag-ayuno. Ayaw lang pagpakita og masulob-on, ayaw paglapoy sa imong nawong. Buhata ang tanan nga boluntaryo, uban sa maayong ug malipayong disposisyon. Gamiton nimo ang imong panahon sama

sa paggahin sa mga tawo nga hapit na motambong sa salo-salo sa hari. Sila maghunahuna ug mag-istorya lang bahin sa unsa ang salo-salo, unsaon nila pagkita sa hari, unsa ang ilang isulti, unsaon siya pag-abi-abi kanila, unsaon pagsul-ob og mas nindot nga sinina aron dili sila maulaw, ug uban pa. Apan kamo adunay usa ka butang nga dili masukod kaayo nga mas maayo ug mas halangdon nga nagpaabut kaninyo — usa ka kombiyerto dili uban sa usa ka yutang hari, kondili uban sa Langitnong Haring. Kung magpaningkamot kamo sa pag-andam ug pagpanamestir aron malipay kaninyo ang Haring, kamo pahalipayon Niya, makadawat ug usa ka butang nga walay sukod ang bili, ug malipay kamo sa walay katapusan.

Miingon ka nga magpuasa ka ug magpuasa! Panalangin ka, Ginoo! Karon hunahuna kung giunsa ka pag-andam sa imong sinina. Iwagtang ang tanan nimong daan nga sinina; kinahanglan ka og bag-o. Kung adunay bisan usa sa daan nga maayo pa, laba ug plantsa kini ug ipakita nga mura'g bag-o kaayo. Ang akong pasabot mao nga kinahanglan ninyo nga tan-awon pag-ayo ang inyong kaugalingon: tangtanga ang dautan ug ipabilin ang maayo, usisaa ug paayoha kini.

Tan-awa nato ang sulod sa atong kaugalingon ug sugdi nato ang pag-ayos sa atong mga anaa.

Ang paghilabot sa bisan kinsa nga tawo sa gawas niini nga butang dili angay ug hingpit nga imposible. Walay lain gawas kanimo mismo ang makasulod sa imong sulod ug mosulbad sa mga butang sa imong konsensya. Ug ikaw mismo ang kinahanglan magbuhat niini. Magahatag ra ko kanimo og pipila ka mga pahimangno alang niining higayona. Ug sa mga libro nga akong girekomenda nga imong basahon, aduna'y daghang mga giya nga instruksyon bahin niini nga hilisgutan. Apan mosulti pa ko og usa ka butang.

Aron masusi nato ang atong kaugalingon sa husto, kinahanglan nato tagdon ang tulo ka aspeto sa atong aktibo nga kinabuhi: ang atong mga buhat — tagsa-tagsa nga lihok nga gihimo sa piho nga panahon, sa piho nga lugar, ug sa piho nga kahimtang; ang atong tinuod nga pagbati ug kinaiya, nga natago sa luyo sa atong mga buhat; ug ang kinatibuk-ang espiritu sa atong kinabuhi.

Ang tibuok natong kinabuhi naglangkob sa padayon nga serye sa mga lihok: mga hunahuna, mga pulong, mga buhat, nga nagsunod-sunod ug nagpadayon. Dili posible nga susihon tanan nga lihok — tagsa-tagsa — ug tukion ang ilang moral nga bili. Bisin pa kon imo'ng buot susihon ug hukman ang imong mga lihok sa usa ka adlaw, dili gihapon nimo kini makaya. Ang tawo usa ka binuhat nga kanunay nag-usab. Pila kaha ka beses siya mag-usab og hunahuna ug mubalik sa iyang mga buhat gikan sa buntag hangtod sa gabii! Unsa pa kaha kadaghan iyang gibuhat taliwala sa mga pag-ako sa sala! Unsa man ang buhaton? Dili na kinahanglan nga susihon tanan ug hukman kini tagsa-tagsa. Aduna kita'y usa ka mapangbantay nga magbabantay — ang atong konsensya. Dili kini pasagdan nga molabay ang bisan unsang dautan; ug bisan unsa pa ang imong paningkamot nga kumbinsihon kini nga ok ra, nga maayo ra kini, dili kini mohunong sa pagbalik-balik sa mensahe niini: ang dautan dautan gayud. Busa, mao ni ang imong unang buluhaton: paminawa ang imong konsensya ug ilhon ang tanang butang nga kini gikondena nga makasasala, nga walay bisan unsang pasangil, ug andama ang imong kaugalingon sa pag-ikumpisal niini.

Mahimo kining tawgon nga unang ug katapusang buhaton: mao ang pag-angkon nga dili na mausab ang pagkasalaot sa usa ka tawo sa mga butang nga giakusahan sa iyang konsensya, nga biyaan ang tinguha nga malikayan kini — ug igo na kana, kon masiguro lang nga husto ang konsensya sa tanang butang. Apan mahitabo nga dili kini makabantay sa pipila ka mga butang tungod sa kalibog, makalimot sa uban tungod sa paglabay sa panahon, ug tingali dili kini magtan-aw sa uban ingon nga mga sala tungod sa kawalay-hibalo o dili hingpit nga kahibalo sa mga butang nga gikinahanglan kanato. Dinhi kita kinahanglan nga mobalhin sa mga sugo sa Dios, sama sa gipakita sa pulong sa Dios, aron matabangan ang atong konsensya, ug, sa pagrepaso niini, pangutan-on nato ang atong kaugalingon kung nakabuhat ba kita og bisan unsa nga supak sa usa ka sugo o sa lain. Sa pagbuhat niini, mahinumduman nato ang daghang mga butang nga nakalimtan nato, ug daghang mga butang nga nahinumduman nato magpakita sa lain nga kahayag kaysa sa atong gihunahuna. Ang pulong sa Dios sama sa salamin. Sama sa bisan kinsa nga motan-aw sa salamin makakita kung asa adunay mantsa o hugaw sa iyang nawong o sinina, ingon ana usab ang kalag, sa pagbasa sa pulong sa Dios ug sa paghunahuna sa mga sugo nga nakalista didto, dili kini mapugngan nga makita kung matarong ba kini o dili matarong niining mga sugo: ang konsensya, nga gipahayag niining pulong sa buhing Dios, dayon mopahayag niini nga walay pagpakaaron-ingnon. Ug mao ni ang ikaduhang butang. Susihon ang mga sugo ug tan-awa kung natuman ba nimo kini o wala. Pananglitan: ang sugo nagmando kanato nga maghatag og limos matag higayon nga adunay mangayo niini. Ug tan-awa kung kanunay ba nimo kini gibuhat o wala: usahay mibali ka dili tungod sa bisan unsang matarong nga rason, apan tungod kay gisalikway lang nimo ang pulubi. Kung mao kini ang nahitabo, hinumdumi: kini usa ka

sala. Ang sugo nag-ingon: pasayloa ang tanan sa tanan, bisan pa sa dili maayong mga butang ug makapasakit nga mga butang. Ug tan-awa kon kanunay ba ka nga mapainubsanon, kon wala ba'y mga panaglalis, mainit nga panaghisgot, o bisan panagbangi. Kung imong nahinumdoman nga nahitabo kini, timan-i kini ug usab: sala kini, bisan pa man nga kasagaran ang konsensya dili magtagad sa ingon ani nga mga butang. Labaw pa, kinahanglan ibutang nimo ang tanan nimong paglaum sa Dios. Kanunay na ba kini ang nahitabo kanimong? Sa normal nga dagan sa mga panghitabo, basin dili nimo kini mapansin, apan sa diha nga mosulod ang panginahanglan, dali kini motungha, ug mahimong klaro kung unsa ang gisaligan sa imong kalag, Dios ba kini o lain nga butang, nga nakalimot sa Dios. Walay duhaduha nga kinahanglan gamiton nimo ang tanan nimong kaugalingong paagi aron makagawas sa lisod nga kahimtang, kay kini gikan usab sa Dios, apan sa Dios ra ka makadahom sa katapusang kalampusan, mao nga angay kang mobalik kaniya pinaagi sa pag-ampo alang sa tabang, ug kung masulbad na ang maong butang, pasalamat siya isip Sola nga Manluluwas, nga dili na hisgutan ang imong kaugalingong mga paningkamot. Karon tan-awa ug tan-awa kon naglihok ka ba sa ingon ani. Kung dili, isulat kini isip usa ka sala. Buhata kini sa matag sugo ug isulat kung unsang mga buhat ang imong nabuhat supak sa matag sugo. Sa ingon ani, masusi nimo pag-ayo ang imong mga buhat.

Apan unsaon man kini pagbuhat sa labing kombinyente? Nakat-on na ba ka sa Katekisimo? Didto, ang matag sugo gipasabot ug gipakita unsang mga maayong buhat ang gipahamtang kanato sa matag sugo ug unsang mga sala ang gidili. Kuhaa kini ug gamita aron susihon ang imong mga lihok. Nahinumdom ko nga naa kay libro sa balay, *How to Confess and Confess*, ni His Eminence Plato of Kostroma. Detalyado kaayo kini nga naglista sa mga pangutana nga angay ipangutana sa mga nagakumpisal. Pinaagi niini, mas sayon pa tingali para nimo ang pagsusi sa imong kaugalingon.

Nagtuo ko nga kini ang unang higayon nga gusto nimong husto nga susihon ang imong kaugalingon ug tukion kung kinsa ka ug unsa ang naa sa sulod nimo. Paningkamoti nga susihon pag-ayo ang imong kaugalingon subay niining mga panudlo. Human ana, dili na kaayo kini maglisod para nimo buhaton pag-usab. Apan sa pagkaron, paningkamoti.

Isulat ko kung unsa pa ang kinahanglan nimong buhaton pagkahuman niini sa sunod nga higayon.

| 35 |

Magpadayon ko. Ang ikaduhang bahin sa kinabuhi mao ang disposisyon, o ang mood ug hilig sa kasingkasing. Ang mga lihok dili pa makahatag og hingpit nga pagsabot sa kaugalingon. Kinahanglan susihon paglawom ang kaugalingon ug tan-awon kung unsa ang kahimtang sa kasingkasing — ug hatagan kini og mas dakong pagtagad kaysa sa mga lihok. Mahitabo, pananglitan, nga ang usa ka tawo dili motubag (dili makatabang sa uban) tungod lang sa tsamba, bisan pa nga buotan ang iyang kasingkasing. Apan ang lain nga tawo dili usab motabang, dili tungod sa tsamba, kondili tungod kay kuripot siya. Sa nawong, pareho ra ang duha ka lihok, apan dako kaayo ang kalainan sa sulod nga pagbati sa mga nalambigit. Ang mga buhat mao ang tagsa ka lihok sa karon nga takna ug sa maong dapit, samtang ang disposisyon nagpasabot sa kanunay nga pagbati sa kasingkasing, nga nagmugna sa kinaiya ug temperamento sa usa ka tawo ug diin naggikan ang iyang labing dagkong tinguha ug direksyon sa iyang mga buhat. Ang mga maayo gitawag nga birtud, ug ang mga dautan gitawag nga bisyo, malain nga hilig ug mga pagbati.

Ang mga disposisyon nga angay adunay Kristohanon sa iyang kasingkasing gipakita sa mga pulong ni Kristo nga Manluluwas bahin sa mga Beatitud, nga mao ang: pagpaubos, paghinulsol, pagkamapainubsanon, pagkamatinud-anon ug gugma sa kamatuoran, kalooy, pagkamatinud-anon sa kasingkasing, pagkahilumon ug pagkamapailubon. Gipakita sa Balaang Apostol Pablo ang mosunod nga Kristohanong disposisyon sa kasingkasing ingon mga bunga sa Balaang Espiritu: *"gugma, kalipay, kalinaw, paglahutay, pagkabuotan, pagkamaayo, pagkamatinud-anon, pagkamapainubsanon, pagpugong sa kaugalingon"* (Gal. 5:22-23). Sa lain nga bahin: *"Ingon nga pinili sa Dios, balaan ug hinigugma, panapton kamo sa kalooy, pagkamaayo, pagpaubos, pagkamahumok ug pagkamapailubon. Pag-amgo kamo sa usag usa ug pasayloa kamo sa usag usa kon adunay bisan kinsa kaninyo nga adunay pagreklamo batok sa lain. Pasayloa ingon sa pagpasaylo kaninyo sa Ginoo." Ug labaw sa tanan, isuot ninyo ang gugma, nga mao ang hingpit nga panagsumpay. Ug pasagdi nga maghari sa inyong mga kasingkasing ang kalinaw sa Dios, nga pinaagi niini kamo gitawag sa usa ka lawas; ug mag-uyon kamo sa hunahuna, sa gugma, sa pagkahiusa, sa usa ka huna-huna. Ug kamo magpanag-iyas sa tanang grasya"* (Col. 3:12-15). Ang supak niini nga mga kinaiya mao ang mga bisyo o mga pagbati—ang tinubdan sa tanang

dautang buhat nga nagaguba kanato. Ang labing importante niini mao ang garbo, pagkamapahitas-on, pagkahakog, kawalay pagpugong sa kaugalingon, kasuko, pagdumot, pagpanukotuko, katamaran, pagkahilig sa makalipay nga mga kalipayan, kawad-on sa paglaum, ug pagkawalay paglaum. Gisugo sa apostol nga ang mga Kristohanon dili lang maglikay niini, kondili dili gani kini hisgutan sa ilang taliwala: "*dili gani kini pagahisgutan sa taliwala ninyo*" (Efe. 5:2).

Tan-awa kung unsa ka istrikto kini! Busa tan-awa pag-ayo ug tan-awa kung aduna kay bisan unsang dautang hilig o pagbati. Ang matag-usa adunay gamay sa matag-usa niini, apan kini mabaw ug malipong. Apan ang matag-usa adunay usa ka pangunang pagbati, nga mao ang sentro sa tanan nga uban. Kini mao ang usa nga angay nimong paningkamotan nga pangitaon labaw sa tanan. Bisan pa man ug dili pa kini hingpit nga klaro, tungod sa imong pagkabatan-on, ang mga bakas niini makita gihapon kon motan-aw ka pag-ayo. Sa diha nga imo na kini makaplagan, imo na dayon ma-klasipikar ang uban sumala sa ilang pagkasuod o pagkahilayo niini. Ug masabtan nimo ang estruktura sa imong kasingkasing. Kini usa ka bililhon nga nakuha! Kay kung magsugod ka na sa pagpanglimpyo sa imong kaugalingon gikan sa mga hilig ug dautang hilig, makita nimo kung asa nimo itudlo ang imong paningkamot ug mga hampak — mao kana, sa imong pangunang hilig. Kung mapildi nimo kini, ang uban motibula-tibula ra sa ilang kaugalingon: sama sa gubat, kung mapildi na ang pangunang pwersa sa kaaway, dali na lang sundon ug tapuson ang nahabilin. Sayon ra ang pag-ayo sa imong mga lihok. Ayaw lang pagbuhat niini, ug mao na kana. Apan dili posible nga kalit lang mausab ug matul-id ang imong kasingkasing. Aduna'y pakigbisog nga nagpaabut. Ug sa pakigbisog, kung wala ka kahibalo asa ipunting ang imong mga hampak, mapul-an ka, malibog nga walay pulos, ug dili ka magmalampuson. Busa paningkamoti!

Ang ikatulong aspeto sa kinabuhi mao ang espiritu sa kinabuhi. Kini ang labing importante ug sa samang higayon ang labing lisod nga butang. Ang usa ka dili buotan nga espiritu mahimong kaayo malimbungon ug maayo kaayo sa pagtabon sa iyang kaugalingon sa panit sa pagkabuotan ug pagka-angay, nga kinahanglan adunay labing hait nga espirituhanong panan-aw aron kini masuta. Sa laing bahin, klaro kaayo ang usa ka maayong espiritu, kay kini talagsaon ug bugtong — mao ang pagkinabuhi alang sa Diyos, nga gibutang ang tanan nga ubang butang sa kilid. Ang supak nga espiritu mao ang pagkinabuhi alang sa kaugalingon (egoismo). Kini nga espiritu kasagaran kaayo, kung dili man kanunay, mokuha og lain nga direksyon: ang pagkinabuhi alang sa kalibutan.

Busa, kung atong ipagpas nga ang pagkinabuhi alang sa usa ka tawo nagpasabot sa espiritu sa kinabuhi, dili na maglisod ka sa pagtino sa espiritu sa imong kinabuhi pinaagi sa pagtino kung kinsa ang imong gipangabuhi o, samtang bag-o pa ka nagsugod sa pagkinabuhi, kinsa ang labing imong gustong pagkinabuhi, unsa ang gipangandoy sa imong kasingkasing, kinsa ang labing imong gustong ihatagan og panahon ang imong kinabuhi. Bisan unsa pa ang imong labing gipangga, tukia ang espiritu sa imong kinabuhi sumala niini, bisan pa man bag-o pa kini o huyang sama sa usa ka bag-ong lihok. Ang mga nagkinabuhi alang sa Dios adunay espiritu nga mahadlok sa Dios, naningkamot sa pagpalipay sa Usa ka Dios. Ang mga nagkinabuhi alang sa ilang kaugalingon ra adunay espiritu nga makasarili, makaginhawa sa kaugalingon, o lamanon. Ang mga nagkinabuhi alang sa kalibutan adunay espiritu nga mahigugma sa kalinaw o hambog. Tan-awa kining mga kinaiya aron makita kung unsang espiritu ang nagaginhawa sa sulod nimo.

Kung tan-awon nato kung unsa ka-dali ka mipaduol sa Dios, mapalagay nga ang imong pangunang espiritu maayo, usa ka tinuod nga espiritu, sama sa angay nga mahitabo. Kung tan-awon pag-usab sa kamatuoran nga imong gisalikway ang sekular nga mga pamaagi sa kinabuhi, diin naghari ang espiritu sa kalibutan, kinahanglan hunahunaon nga kini nga espiritu walay lugar ug gahum kanimo, bisan pa man kini makalupig kanimo kung dili ka mag-amping. Nagpabilin nga pangutana kung aduna bay makasariling espiritu. Sa akong hunahuna, aduna, bisan pa man wala ko kahibalo kung unsa kini ka kusgan. Buhata lang kini, apan tungod kay nagdali ka sa tinguha nga mas duol sa Dios, ug ang imong kalag wala nagpuyo sa kalibutan, dali ra mawala ang imong makasariling espiritu kung hatagan nimo ang imong kasingkasing og mas daghang luna aron masunog sa tinguha alang sa Dios. Palihug hunahuna kini.

Busa nakita na nimo kung unsa ang imong buhaton — ug buhata kini. Sa unang tan-aw, daw usa ka dako kaayong buluhaton kini, apan sa tinuod yano ra ug sayon. Pag-ampo sa Ginoo, sugdi na, ug mahimo nimong mahukman ang tanan sa usa ka gabii. Dili na nimo kinahanglan molakaw pa ug layo, kundili susiha lang ang naa sa sulod nimo. Apan, ayaw na paglangan hangtod sa gabii pagkahuman sa kumpisal. Dili, sugdi karon dayon, sa mismong pagsugod sa Kwaresma. Hinay-hinay, mas masabtan nimo ang tanan nga mas lawom ug mas klaro. Mahimong lisod kini karon lang. Apan kon magsugod ka sa pagpuyo sumala sa mga pahimangno sa imong

maayong espiritu, ang kinabuhi mismo ang magdala kanimo sa hingpit nga pag-ila sa imong kaugalingon. Kay nganong kadaghanan dili nato mailhan ang atong kaugalingon? Kay nagpuyo kita nga dili tibuok kasingkasing.

Atong hunahunaon nga imong gisusi pag-ayo ang imong kaugalingon ug nakakaplag ka og daghang mga kakulian sa imong kaugalingon. Unsa man ang sunod? Unsaon nimo paggamit niining kahibalo? Magsulat ko kanimo bahin niini sa sunod.

| 36 |

Busa unsaon nimo paggamit sa kahibalo nga imong nakuha mahitungod sa imong kaugalingon? Una sa tanan, kinahanglan hukman nimo ang imong kaugalingon tungod sa tanan nimong kakulian, nga walay bisan unsang pasangil o pagdepensa. Sa panahon sa Presanctified Liturgy, pagkahuman sa "Itulid unta ang akong pag-ampo," mo-awit sila: *"Ayaw tugoti nga ang akong kasingkasing moliko ngadto sa malimbongong mga pulong, ni mosaway kanako tungod sa akong mga sala"* (Salmo 140:5), ang mga matitud-anon gidasig sa pag-ampo nga dili tugotan sila sa Diyos nga mogamit og kalimbong ug limbong aron maghimo og mga pasangil para sa ilang mga sala. Ayaw pagdahom og paghinulsol gikan sa mga naghimo og ingon nga mga pasangil; ug ang mga dili maghinulsol dili maningkamot sa pag-ayo sa ilang kaugalingon. Ang tibuok punto, busa, mao ang pagsilot sa kaugalingon nga walay kalooy, aron madala ang kaugalingon sa punto nga matitud-anon nga mosulti sa kasingkasing: Ako sala sa tanang paagi.

Sa dihang moingon ang imong kasingkasing, "Salaon ako," kinahanglan nimo idugang niini ang kahadlok sa paghukom sa Dios. Kung ang imong konsensya mohukom kanimo nga salaon, dili ka pasayloon sa Dios. Ug giisip ka sa Dios nga salaon. Kung ingon ana ang Iyang pagtan-aw kanimo, unya gihukman ka Niya. Kung gihukman ka Niya, unya maghukom Siya o magtino og angay nga silot. Kini nga silot mahulog kanimo karon o ugma, ug nagbitay na kini ibabaw kanimo sa diha nga ikaw gikondenar sa Dios.

Unsa man ang buhaton? Dili unta nato mahibal-an unsa ang buhaton kon wala ang kalooy sa Dios. Ang maloloy-on nga Dios nagahatag kanato og paglaum sa pagpasaylo sa atong mga sala kon kita maghinulsol sa tinuoray ug maghimo og lig-on nga determinasyon nga likayan ang atong mga daang sala ug dili na pasuko-on ang Dios pinaagi niini. Mao kini ang kinauyokan sa paghinulsol.

Busa, ayaw pagkahibalo lang sa imong mga sayop nga walay pagbati, kondili maghinulsol ka niini ug tinuoray nga magbasol nga nabuhat kini. Ang paghinulsol magmugna og mapainubuson nga determinasyon nga likayan ang mga sayop, samtang ang kahibalo lang, bisan pa kauban ang tuyo nga mag-amping, magdala sa garbo, diin, Ginoo, luwasa kami!

Sa diha nga nakahukom ka na nga likayan ang mga sayop, kinahanglan karon nimo hunahunaon ug tukion kung giunsa ka molampos niini, aron gikan karon mismo magsugod ka na sa tinuod nga pag-ayo sa imong kaugalingon. Pananglitan, kung nasuko ka tungod sa usa ka butang, ipasalig nga dili na ka musuko pag-usab ug tukia kung unsaon nimo pag-ayo sa imong kaugalingon aron dili na ka masuko. Mao usab kini sa tanang uban pa: kinahanglan karon nimo nga ipahimutang daan kung unsaon nimo paglihok sa matag kahimtang aron dili na ka masayop pag-usab. Aron mapadali kini, isulat dayon ang imong mga sayop sa diha nga mahibal-an nimo kini, ug dayon idugang kung giunsa nimo pagtuo nga kini matul-id. Mao kini ang imong unang kinatibuk-ang ug hingpit nga husto nga pag-angkon sa sala. Paningkamoti kini, alang sa Ginoo. Makita nimo unsa kadako ang gahum nga naa nimo sa imong kaugalingon ug unsa ka kusgan nimo masugdan pagkontrol sa imong kaugalingon, uban sa kahibalo nga kini ang husto ug dili ang lain nga paagi sa paglihok.

Sa paghinulsol sa imong mga sala ug sa pagbuot nga dili na makasala, kinahanglan usab nimo kini ipares sa mainitong pag-ampo ngadto sa Ginoo, nga hangyoon Siya nga tabangan ka sa pagsukol sa sala, ug tuohi nga ang Ginoo dili magpugong sa ingon nga tabang. Ang mga Kristohanon kinahanglan nga lawom sa ilang kasingkasing ang pagtuo nga sama sa ilang mga sala, nga ilang gipanamastamas ug giangkon uban sa saad nga malikayan kini, gipasaylo sa maloloy-on nga Ginoo tungod sa Iyang kamatayon sa krus, ingon usab niini, sa samang higayon gihatag ang grasya sa Dios, pinaagi sa maong kamatayon sa krus, aron malikayan ang sala. Kini nga grasya moabut sa usa ka lig-on nga determinasyon nga dili makasala ug usa ka dili matuyaw, hayag nga pagtuo kang Kristo nga Manluluwas.

Sa diha nga imo na kini nabuhat, andam ka na alang sa kumpisal, ug sa diha nga madawat nimo ang pasaylo sa imong mga sala human sa kumpisal, andam ka na alang sa Banal nga Komunyon. Sa imong matitud-anong paghinulsol ug lig-on nga determinasyon nga mahimong matarong, moanha kanimo ang Ginoo sa Iyang

Balaang Misteryo ug puy-an ka Niya, ug ikaw anaa kaniya. O, ang dakong ug dili masukod nga kaluoy sa Labawng Mapinabangon nga Dios!

Nahunahuna nako nga isugyot kanimo ang mosunod! Kuhaa ang Cheti Minei para sa bulan sa Marso ug basaha didto ang sugilanon ni Balaan Theodora bahin sa iyang mga pagsulay. Makita kini sa kinabuhi ni Basil nga Bag-o ubos sa Marso 26. Dako kaayo ang kinabuhi sa maong tigulang. Sugdi dayon ang sugilanon ni Theodora, ug mahibal-an nimo kung asa kini nagsugod gikan sa mga nota sa kilid.

Ang kinabuhi sa tigulang, sa mubo, mao kini: Si Basilio nga Bag-o unang nagpuyo sa usa ka disyerto duol sa Constantinople, dayon nadakpan siya isip usa ka espiya ug, human makasinati og daghang pagpanakit, sa katapusan gilabay siya sa dagat. Milagro nga giluwat siya sa Ginoo gikan sa pagkalunod, ug tinago siyang miadto sa siyudad, diin gidawat siya sa usa ka buotan nga tawo. Ang tigulang misugod pag-usab sa pagpanarbaho, sama sa iyang gibuhay sa disyerto, ug si Theodora misilbi kaniya nga masinabtanon. Kining tigulang nga babaye namatay sa wala pa ang tigulang. Si Basil usab adunay usa ka disipulo, si Gregory, usa ka layman nga dako kaayo og kahadlok sa Dios. Gusto niyang mahibal-an unsa ang nadawat ni Theodora tungod sa iyang masinabtanong pag-alagad kang Santo Basil. Nangutana siya sa tigulang bahin niini. Nag-ampo ang tigulang, ug nakita ni Gregorio si Teodora sa usa ka damgo sa paraiso, sa usa ka lugar nga giandam para kang Basilio, nga hayag ug nagdan-ag. Gipangutana siya ni Gregorio kung giunsa niya pagbulag sa iyang lawas ug giunsa niya pag-abot niining bulahan nga lugar. Niini, mitubag ang bulahan nga si Theodora pinaagi sa usa ka sugilanon bahin sa iyang pagkamatay ug sa iyang pag-antos sa mga pagsulay. Kini nga sugilanon mao ang akong tambag nga basahon nimo pag-ayo. Kini mapuslanon kaayo. Kini maggiya kanimo sa pag-ila sa imong kaugalingon ug, labaw pa, magtudlo kanimo sa pagtuo sa gahum sa mapait nga paghinulsol ug pag-ako sa sala.

Samtang kuhaon nimo ang libro, isugilon ko kanimo ang usa ka sugilanon.

Si Santa Teodora mitugot sa baynte ka pagsubok. Ang una mao ang pag-antos sa mga sala sa walay pulos, saba, bati, ug dili matinahuron nga mga pulong ug pakigpulong: pagpangmura, pagpangdaot, makalibog nga walay hiya nga mga kanta, dili matinahuron nga mga pag-ingon, katawa, ug kusog nga pagkatawa. Ang ikaduha mao ang pag-antos sa mga bakak, diin gipahamtang silot sa matag bakak nga pulong, labi na ang panumpa sa bakak, paggamit sa ngalan sa Dios sa walay hinungdan, bakak nga pagpamatuod, kapakyasan sa pagtuman sa mga saad nga gihimo sa Dios, bakak nga pag-ako sa mga sala, ug uban pang susamang bakak (). Ang ikatulo mao ang pag-antos sa paghukom ug panamastamas, pagdaot sa mga silingan, pagpanamastamas sa ilang mga kakulian ug mga sala. Ang ika-upat mao ang pag-antos sa pagka-gluton, kahakog, pagkasawa, salo-salo ug kalingawan, pagkalasing, ug paglapas sa mga pag-ayuno. Ikalima, katamaran, diin ang tanang adlaw ug oras gigahin sa kawalay buhat, ang mga tapulan, ang mga sundalong bayaran, kadtong dili magtrabaho alang sa bayad nga ilang gikasabot, kadtong pasagad sa mga serbisyo sa simbahan sa Domingo ug mga pista, kadtong nabore sa matins ug liturhiya, kadtong wala magtagad sa mga butang nga may kalabotan sa kaluwasan sa kalag. Ang ika-unom mao ang nagkalain-laing matang sa pagpangawat. Ang ikapito mao ang kahakog ug pagkama-kuripot. Ikawalo — usura ug tanang matang sa dili matarong nga ganansya. Ikasiyam — kawalay hustisya, diin silotan ang mga dili matarong nga huwes, kadtong mohukom alang sa suhol, mopahiluna sa sala ug mohukom sa walay sala, pagpugong sa suhol sa mga trabahante, paggamit og dili patas nga sukod ug timbangan sa pagbaligya ug pagpalit. Ika-napulo mao ang pag-inggit, kasuko, kasuko sa igsoon, ug pagkawalay-pagkahigala. Ika-katorse mao ang garbo, pagpasigarbo, pagpasigarbo sa kaugalingon, pagdumot, pagka-arogante, kawalay pagtahud sa ginikanan, ug pagsuway sa awtoridad. Ika-kadalas-dos mao ang kasuko ug kalagot. Ika-trese — dautang buot, pagdumot sa isigkatawo, pagpanimalos, ug pagbalos sa dautan sa dautan. Ika-katorse — pagpatay, diin dili lang pagpangawat ang silotan, apan usab bisan unsang samad, hampak sa ulo o abaga nga makamatay, pag-sampak sa aping, pagduso uban sa kasuko. Ikaduhán ug lima — salamangka, pangkukulam, pagpanagol, paghungihong ug pagtawag sa mga demonyo. Ikaduhán ug unom, ikapito, ikawalo — mga sala sa unod. Ika-napulo'g siyam — erehiya, dili matarong nga spekulasyon bahin sa pagtuo, apostasiya gikan sa Ortodoksiya, blasfemiya batok sa Dios ug sa tanan nga balaan. Ika-kadalawampu — kawalay kalooy ug kalupigan ug pagkasirado sa kasingkasing sa mga panginahanglan sa mga kabus.

Ang nasinati ni Banal nga Theodora, masinati usab sa matag kalag. Gitawag sa Apostol ang mga demonyo nga mga gahum sa hangin. Pasagdan kaha niining mga dautan ug makasamok ang bisan unsang kalag nga makalusot samtang kini hapit na mosaka sa trono sa Dios, nga wala'y pagsulay, kung dili man gani nga dakpon kini, unya kalibogon kini sa ilang mga hulga? Unsa man ang buhaton? Alang sa atong dakong kahupayan, ang mga luha sa paghinulsol, kauban ang mga buhat sa paghinulsol, labi na ang paghatag og limos, mopapas sa tanang

sala. Pila kaha ka beses nga nakita ni Balaan Theodora nga gidala sa mga demonyo ang mga makitid nga rolyo diin gisulat ang iyang mga sala ug gilukad kini aron ipadayag siya, apan wala gyud silay makita didto. Ang mga anghel nga kauban niya, sa dihang nangutana siya kanila sa hinungdan niini, nagpatin-aw kaniya nga kinsa man ang matinud-anong maghinulsol sa ilang mga sala, mag-ayuno, mag-ampo, ug maghatag og limos, mapapas ang ilang mga sala.

Ayaw pagkabuang, kondili kuhaa kini nga pulong sa kasingkasing ug sundi ang mga sugo niini sa pag-atubang sa tanan nimong kakulian.

| 37 |

Dili ko madungog kung nagsugod na ba ka sa pag-ayuno o nag-ayuno pa ka. Sa diha nga magsugod ka sa pag-ayuno, mapuslanon ang tanan nga gisulat kanimo bahin sa pag-ayuno. Samtang naghulat, magdugang ko ug usa ka pulong aron ipatin-aw ang pipila ka mga punto. Kini nga hilisgutan dili mailhan sa pipila lang ka linya.

Busa, atong hunahunaon nga, samtang gibutang nimo ang imong kaugalingon sa balangkas sa pagpuasa, o sa gawasong han-ay sa pagpuasa, susihon nimo ang imong kaugalingon nga hugot sumala sa gihatag nga mga instruksyon, aron, human masusi ang tanang sayop, mahimo ka nga husto sa tanan.

Kinahanglan nga hinay-hinay nga ipatin-aw kining pulonga nga "pagkahusto". Mao kini ang kinauyokan sa butang, kay kon wala nimo kini masayri, mahimo kang masayop pag-ayo, nga nagtuo nga husto na ang imong gibuhat.

Ang pagka-sakto. Apan unsa man ang sayop nato karon? Unsa man ang sayop sa atong pamatasan? Sa akong hunahuna nakasinati pud ka nga kung moadto ka sa kumpisal, wala kay masulti: dili nimo makita unsa imong nabuhat nga sayop. Ngano man sa imong hunahuna nga ingon ani? Tungod kay wala nato masabti unsa ang angay nga dagan sa atong kinabuhi, ug kung ang tanan natong binuhatan ug hunahuna nagpadulong ba niini. Tungod kay dili kini klaro, sa pagtan-aw nato sa atong kinabuhi sa kinatibuk-an ug makita nga kini, sama sa uban, dautan ug hayag kaayo, magpabilin kitang kalmado, nag-ingon o sa sekreto lang nga nagbati: unsa pa kaha ang atong gusto?

Busa aron dili ka kini maapektohan, ang tanan nga gisulat hangtod karon gisulat aron batukan kini. Ug kung buhaton nimo ang gisugo, dili na nimo masulti pa: unsa pa kaha ang gusto sa usa ka tawo? Akong ipadayon pa ang imong pagtagad niini og pila ka gutlo.

Ang punto, sama sa giingon na daghang higayon, mao kini. Ang atong tibuok kinabuhi, sa tanang detalye ug gamayng butang niini, kinahanglan itugyan sa Dios. Ang kinatibuk-ang balaod mao kini: bisan unsa ang imong buhaton, buhata kini sumala sa kabubut-on sa Dios ug sa Iyang kalipay, alang sa himaya sa Iyang labing balaan nga ngalan. Busa, kinahanglan natong susihon ang matag butang nga motumaw aron masuta kung kini ba uyon sa kabubut-on sa Dios; ug buhaton nato kini human masiguro nga kini gayud uyon niini; ug buhaton nato kini sumala sa pagbuot sa Dios, aron kini matuman. Ang bisan kinsa nga kanunay molihok uban sa ingon nga pag-amping ug klarong kahibalo sa pagka-dawat sa iyang mga buhat sa atubangan sa Dios dili gyud mapakyas sa pagsabot nga maayo ang dagan sa iyang kinabuhi, nga bisan pa man dili kini hayag o hingpit, tinuyo niyang wala gitugotan bisan unsang butang niini nga makapasuko sa Dios o dili makapahimuot Niya. Kini nga kahibalo nagpuno sa iyang kasingkasing sa hilum nga kalinaw gikan sa kalinaw sa iyang konsensya ug sa espirituhanong kalipay nga nagagikan sa pagbati nga dili siya estranghero sa Dios ug nga, bisan dili siya dako, mahimayaon, o makita, siya usa ka sulugoon Niya, nga naningkamot sa tanang paagi aron malipay Siya ug gipunting ang tanan niyang paningkamot ngadto niining tumong, nga nagtuo nga ang Dios mismo nagtan-aw kaniya ingon niini.

Ang atong moral nga kinabuhi kinahanglan ingon ani para nato tanan. Samtang, unsa man ang kasagaran mahitabo sa tinuod? Nagkinabuhi kita sumala sa atong naandan. Kining tinuyo ug aktibo nga pagpadulong sa tanang aspeto sa atong kinabuhi, dako man o gamay, aron mapasaligon ang Dios, wala sa atong hunahuna o tinguha. Ang atong mga buluhaton modagan lang sumala sa dagan niini, ug kadaghanan sa mga buhat gihimo subay sa naestablisar nga pamaagi, tungod kay ingon ana man ang uban, nga walay kasiguroan kon kini angay ba para sa pangunang katuyoan sa kinabuhi.

Bag-ohay lang nako gisulti kanimo nga ang espiritu sa kinabuhi mahimong mahadlok sa Diyos, mahigugma sa kaugalingon, o mahigugma sa kalinaw. Ug nakalimot ko sa pagdugang sa usa ka ika-upat: dili kini niini o ni kana, bisan pa gisgutan ra nako kini sa usa ka bahin (Liham 26 sa katapusan). Dili ba kini ang espiritu nga gininhawa sa kadaghanan sa mga tawo? Murag wala silay kontra sa Diyos, apan wala pud silay tinuyo nga tuyo

nga pahimuloron Siya. Kung, pananglitan, kinahanglan sila moadto sa simbahan, moadto ra sila, apan kung dili, dili kini dakong problema. Ug sa balay, sa dihang nag-ampo sila, mopiko sila kausa o kaduha ug mao na kana. Ug kontento na sila. Mao usab kini sa tanang butang nga mahitungod sa Diyos. Dili sila kanunay nga makita nga makasarili, apan aron maprotektahan ang ilang kaugalingong interes, aron malikayan ang bisan unsang paghalad sa kaugalingon, kanunay silang makakaplag og rason aron makalikay. Dili sila labi nga mahigugmaon sa kalinaw, apan dili pud sila supak sa pag-enjoy sa mga butang ning kalibutan uban sa uban pang mga tawo. Ang mga tawo nga ingon ani naa sa bisan asa. Wala silay pagtagad sa hinungdan sa pagpalipay sa Diyos ug sa kaluwasan, dili sila init ni bugnaw. Ang Diyos moliko gikan kanila ug balibaran sila.

Wala ba ka'y nahilakip niining kategorya hangtod karon? Sa akong tan-aw, dili kaayo. Bisan pa, kadaghanan sa imong gibuhay gihimo lang kay mao man kana ang pamaagi sa tanan sa imong palibot. Apan biyaan nato ang imong nangagi. Gisaad ko kanimo nga kung matitud-anon nimo buhaton ang tanan nga gisugo kanimo, dili na ka bisan gamayng susama kanila, ug magsugod ka sa pagbuhat lamang og maayo ug labawng maayong mga buhat. Dili kini tungod kay adunay bisan unsang katingalahan, apan kining maong mga buhat makabaton og espesyal nga kolor, lain nga kinaiya, lain nga katahum ug kahinlo. Panalangini ka sa Ginoo! Gipaabot ko kini kanimo gikan sa tibuok nakong kasingkasing. Sa pagbutang nimo sa tanan sa kamot sa Ginoo ug sa pagsugod nimo sa pagkinabuhi niini nga paagi, siguradong mapuno ka sa kalinaw sa sulod, makab-ot nimo ang kalinaw sa hunahuna, nga klaro, mainit, ug malipayon, diin adunay espirituhanong paraiso.

Apan aron kini mahitabo, kinahanglan nga determinado ka nga mabuhi og ingon ana nga kinabuhi; aron kini nga determinasyon moabut, kinahanglan nimo mabati ang pagkawalay pagtagad sa kinabuhi nga walay pagtagad sa unsay importante (dili kini o kana) ug ang makalipay nga dignidad sa usa ka matitudabangon nga kinabuhi. Ug dili pa kana igo. Kinahanglan nimong pagahison nga, bisan pa sa imong pagkinabuhi sulod sa pila ka panahon, aduna gihapon bahin niini nga nabinuangan. Ang paghison sa kasingkasing tungod sa iyang pagkawalay-takus sa atubangan sa Dios mao ang basihan sa determinasyon nga mahimong matarong sa Iyang atubangan sa umaabot. Atimana kining tanan karon. Tabangi ka sa Dios!

Hinaut nga ang Ginoo, nga nag-andam sa kaluwasan sa tanan nga maluwas sumala sa ilang kapalaran, magtudlo kanimo unsaon pag-andam sa imong kaugalingon aron ang imong kinabuhi dili masayang — dili bisan unsa nga butang — kondili mahimong makapahimuot sa Dios, magdala kanimo og kaluwasan, ug magsilbi nga dalan aron makab-ot ang Gingharian sa Langit!

| 38 |

Ug magdugang pa ko ug usa ka butang. Human nimo mabasa ang tanan nga imong buhaton, ayaw paghunahuna: "Naku, daghan kaayo! Unsaon nako pagbuhat niini tanan?" Bisan pa man ana, walay pulos ang pagsupak, kay kini nga butang labing importante. Apan walay lisod o bug-at niini. Yano ra kaayo kini tanan. Sugdi hinay-hinay ug makaya nimo nga buhaton ang tanan sa husto. Apan bisan pa kon dili nimo makaya buhaton ang tanan sumala sa imong gusto, buhata lang ang imong makaya. Ang Ginoo dili man magpangayo sa gagmayng butang. Ginatahud Niya ang pagkamasinabtanon ug ang tuyo. Dawat-on Niya ang imong paningkamot sa pag-usisa pag-usab ug pagtukod pag-usab sa imong kaugalingon ingon usa ka nahuman nga pakigsaad, apan ayaw pag-undang, ug hinumdumi nga magpadayon ug magpadayon hangtod imo kini mahuman. Ang labing importante, mao ang lig-on nga tinguha nga ihatag ang imong tibuok kaugalingon sa Ginoo, kamo, kinahanglan gayud ninyong pukawon, palig-onon, ug itukod sa inyong kaugalingon sa usa ka beses nga hingpit. Kini usa ka apurado nga kondisyon aron madawat ang grasya nga gihatag sa mga sakramento sa paghinulsol ug Banal nga Komunyon.

Pasabta ko kanimo ang plano alang sa atong kaluwasan, ug makita nimo kung unsa ang labing importante para kanimo karon. Nakasala kita sa atong mga katigulangan. Ang kaayo sa Dios mipakita og kaluoy kanato ug giandam ang atong kaluwasan sa Ginoong Jesu-Cristo, ang Anak sa Dios, nga nahimong tawo alang kanato, ang katawhan, ug alang sa atong kaluwasan. Natuman Niya kini nga kaluwasan pinaagi sa Iyang kamatayon sa krus, sa Iyang pagkabanhaw, ug sa pagpadala sa Espiritu Santo. Ang mga nagtuo kaniya, nga moduol kaniya uban sa paghinulsol, makadawat sa kapasaylo sa mga sala pinaagi sa iyang kamatayon ug, pinaagi sa ilang determinasyon nga mosunod kaniya ug sa iyang mga pagtulon-an sa kinabuhi, makadawat sa grasya sa Espiritu Santo sa mga sakramento. Tanan kini matuman sa binyag ug krismasyon. Ang mga makadawat sa grasya magsugod sa bag-ong

kinabuhi, nga natawo gikan sa Espiritu Santo. Gidawat nato kini nga bag-ong pagkatawo sa pagkabata pa. Ang atong mga ginikanan ug mga ninong mitestigo sa atong pagtuo. Sila usab ang mitalana para kanato nga mabuhi kita subay sa mga sugo sa Ginoo. Tungod niini, sa mga unang sakramento, gihatag kanato ang tanan nga daw kita mismo ang nakasinati sa atong pagtuo ug naghimo og mga saad, apan klaro nga sa kondisyon nga sa diha nga motigulang na kita ug makaila sa atong kaugalingon, kita mismo ang kusang mopasan sa atong kaugalingon sa mga obligasyon nga gipahayag alang kanato sa uban sa bunyag. Sa diha nga buhaton kini sa usa ka tawo, ang grasya sa Dios, nga hangtod niadto naglihok nga nag-inusara ug tinago, magsugod sa paglihok kauban ang kagawasan ug kasagaran mopakita sa kaugalingon sa usa ka mapatas ug klaro nga paagi aron motabang sa paghanay sa kaluwasan alang sa tawo nga naghimo sa ingon nga desisyon. Kasagaran, kini ginabuhat atol sa pag-ayuno.

Ug mao kini ang angay nimong gustong buhaton. Nakapasi-ayaw na ka kaniadto ug nabuhat na nimo ang tanan nga kasagarang ginabuhat niining panahona. Apan karon, imo kining buhaton nga mas lawom, uban sa kahibalo sa imong ginabuhat. Base niini, akong ipatin-aw kanimo kung unsa na ang naa sa imong likod: kinahanglan nga ikaw mismo ang mohimo sa mga saad nga gihimo alang kanimo sa uban. Unya ang uban misalikway kang Satanas alang kanimo, ug sa tanan niyang mga buhat, ug sa tanan niyang pag-alagad (kinabuhi sa kalibutan), ug karon ikaw mismo ang mosalikway niini tanan. Unya kadtong misang-at alang kanimo sa pagkasiguro nga ikaw maghiusa kang Kristo ug mag-alagad ug mosimba Kaniya — karon ikaw mismo ang magpahayag niini sa tibuok nimong kalag ug tibuok nimong kasingkasing.

Sulod niini uban sa hugot nga pagtuo ug paghimo sa angay nga mga determinasyon. Hinaut nga ang Ginoo maoy imong tabang, ug ang Inahan sa Dios, ug ang imong Anghel nga Manalipod!

Hinaut nga ang grasya sa Espiritu Santo mohulog kanimo sa mga sakramento sa kumpisal ug Banal nga Komunyong, nga imong madawat uban sa maayong disposisyon ug desisyon.

| 39 |

Ang imong katapusang sulat nakapahimo kanako nga malipayon kaayo. Unsa ka klaro ang imong hunahuna karon, ug unsa ka tinuod ug makaluwas ang direksyon sa mga desisyon sa imong kasingkasing!

Busa, nakahukom ka nga buhaton ang tanan sumala sa angay buhaton. Panalangini ka, Ginoo! Maayo ang tanan nimong plano alang sa bag-ong paagi sa kinabuhi. Apan aron dili ka magdali niini, bisan pa og husto kini tan-awon (ang pagliko mahimo pa tuo o pa wala; ang una mao ang dili matarong nga kadasig, ang ikaduha mao ang katamaran), dali ko nga mosulti ug usa ka butang aron giya ka.

Tan-awa, sa pagtukod pag-usab sa tanan, hatagi og mas daghang pagtagad ang sulod kaysa sa gawas. Ang gawas mahimong biyaan sa pagkakaran, gawas lang sa mga butang nga likas nga makadaot sa kasingkasing: kini makapawala sa pagtagad, makabungkag sa hunahuna, pun-on ang usa ka tawo sa dili kinahanglan nga mga buhat ug uban pa. Ang pagbag-o, siyempre, kinahanglan usab makaapekto sa gawasnong han-ay, apan dili kaayo sa porma kondili sa espiritu nga kini buhaton. Kung buhaton nimo kini, magpabilin nga pareho ang gawasnong han-ay, gawas sa pipila ka gagmay nga eksepsyon, apan lahi kaayo ang espiritu sa tanan. Ang bentaha sa dili kaayo kusog nga pagbungkag sa gawasnong han-ay mao nga ang imong kausaban dili mapansin sa bisan kinsa.

Ang ikaduhang butang nga hinumduman mao ang usa ka butang nga naa na kanimo — nga mao, ayaw paghunahuna nga dali ra matuman ang imong mga tinguha. Daghan kaayo'g mga babag, sa gawas ug sulod! Ug husto ka nga mag-andam dili alang sa dalan nga puno sa rosas, kondili alang sa pakigbisog. Saktong mao! Andama ang imong kaugalingon sa pakigbisog ug hangyoa ang Ginoo nga hatagan ka Niya og kusog aron makasukol sa tanang pagdumot ug mga babag nga imong masugat. Ayaw pagsalig sa imong kaugalingon. Ibutang ang tanan nimong paglaum sa Ginoo, ug ang Iyang tabang mag-uban kanimo kanunay.

Apan samtang nag-andam kamo sa pakig-away, ayaw ninyo hunahuna nga kamo kanunay magdaug. Kanunay kamo kinahanglan mag-antos sa kalisud ug magdala sa mga karga. Kanunay ninyo makita nga, bisan pa sa tanan ninyong tinguha nga mahimong matarong, mosulod ug mosulbong ang mga sayop. Hibal-i daan nga ang tanan niini sakop sa dagan sa mga butang. Kung masugat ninyo kini, ayaw kamo kahadlok. Karon, sa pag-andam nimo niini daan, ayaw pagdahum og lain pa sa kinabuhi gawas sa pagsupak, kagubot, ug kapakyasan.

Andama ang imong kaugalingon sa usa lang ka butang — kusgan nga kaisog aron magbarug nga lig-on sa buhat nga imong gisugdan, bisan unsa pa man. Kini ra ang kinahanglan nga itukod karon alang sa kinabuhi ug timplahan sa usa ka panata ug lig-on nga determinasyon. Ug samtang nagpadayon ang kinabuhi, bisan unsa pa ang kalampusan ug sayop, unsaon man paglihok sa uban — ihatag kana tanan sa kabubut-on sa Dios.

Gikan sa mga kasinatian nga narekord sa kinabuhi sa mga santo, klaro nga ang Ginoo magiya sa mga nagkupot Niya uban sa mainit nga gugma ug nagtugyan sa ilang kinabuhi Niya paingon sa pagkahingpit sa lain-laing paagi. Gitugotan Niya ang kaaway nga molihok uban sa pagdumot, apan dili Niya bawi-on ang Iyang tabang. Ang tanan mao ang Dios. Apan ang Iyang mga dalan katingalahan ug, labi na gayud, misteryoso. Bisan ang giyaon makakita niini pagkahuman na lang, sa pagtan-aw pabalik. Busa, unsa ka angay ang kanunay nga pag-ampo: "Ikaw nga nagdumala sa kapalaran, luwasa ako!" Ug uban sa pag-ampo moabut ang pag-isunod sa kaugalingon sa mga kamot sa Dios — hingpit ug dili na mabalik.

Ug ang kaaway dili matulog. Napansin sa mga balaan sa Dios nga siya naglihok sa duha ka paagi ngadto sa mga bag-o pa nagsugod: dili gyud siya mosamok sa uban ug wala magpakita og bisan unsang pagsukol. Kadtong wala'y makita nga babag sa sulod o sa gawas ug makakita nga hapsay kaayo ang tanan magsugod og damgo nga kalit nga napanglisa ang tanan nilang kaaway ug dili na mangahas nga magpakita. Sa diha nga moturok kining mga hunahuna, moabot dayon ang kaaway ug magsugod sa pagpalambo sa walay pulos nga mga damgo, diin magagikan ang pagsalig sa kaugalingon ug pagkalimot sa tabang sa Dios, ug tungod niini — pagkawalay. Sa diha nga mahitabo kini, ang kaaway magsugod sa paglihok nga tiraniko: pagpukaw sa dautan sa sulod ug kusgan nga pagsupak sa gawas — ug ang pobre nga tawo nga kompiyansa sa kaugalingon mapukan. Dili kini talagsaon nga mga kaso. Ug hunahuna kini karon, samtang naghunahuna ka kung giunsa paghan-ay sa imong kinabuhi, aron kung magsugod ka og bag-ong kinabuhi ug hapsay ang tanan, dili ka magdamgo bahin sa imong kaugalingon, kondili makita nimo kini ingon sa labing delikadong bitag sa kaaway ug mapadaghan nimo ang imong pag-amping ug pagmatngon sa maong butang. Ang kahingpitan, bisan gamay pa lang makita, moabut human sa paningkamot ug pag-antos, human sa daghang katuigan, ug dili gikan sa sinugdanan o sa unang mga adlaw.

Ang uban, sa kasukwahi, giatake sa kaaway sa tibuok niyang kusog ug kusog nga pagduso sukad pa sa unang mga adlaw, aron mawala ang bag-ohan. Bisan asa siya mutan-aw, ang tanan supak kaniya: sa iyang hunahuna, sa iyang pagbati, ug sa gawas makakita lang siya ug usa ka butang nga supak sa iyang maayong tinguha, ug walay bisan unsang paborable. Gibuhat kini sa kaaway aron kahadlukan ang bag-uhan sukad pa sa sinugdanan ug pugson siya sa pagbiya sa iyang maayong tinguha ug mobalik sa iyang kaniadto nga walay kabalaka ug walay pagtagad nga kinabuhi. Apan, sa diha nga makabantay siya nga ang bag-uhan dili mosurender, kondili nagbarug nga lig-on, dali siyang molikay. Kay ang maisugong pagsukol batok sa kaaway angay'g korona alang sa mga mag-uuma, ug dili niya gusto nga ihatag kini kanila. Busa hinumdumi kini, aron kung adunay kusgan nga pagsukol, dili ka dayon mawadan og kadasig, kay nahibalo ka nga kini usa ka limbong sa kaaway, nga iyang biyaan dayon sa diha nga makita niya ang imong pagkamapundok.

Maayo kaayo ka nga dili ka makakita og mga bulak sa unahan. Mao kana ang husto nga paagi sa pagtan-aw sa mga butang. Ug andama ang imong kaugalingon sa pagkamapailubon. Bisan pa, luwasa ang imong kaugalingon. Aduna pa koy usa ka butang nga kinahanglan isulti kanimo, apan kinahanglan pa kini hulaton hangtod sa lain nga panahon.

| 40 |

Nahadlok ka nga dili nimo kini makompleto hangtod sa katapusan, bisan pa magsugod ka uban sa kadasig. Oo, kini usa ka butang nga angay kahadlukan, kay kasagaran kita dali mausab-usab batok sa atong kaugalingon. Wala'y lain nga masaligan gawas sa atong kaugalingon. Ang tanang paglaum naa sa Ginoo. Ayaw biyai kining kahadlok, kondili padayona kini uban sa pagkahadlok nga masakitan ang pinalanggang Ginoo, ug sa kahadlok nga, kon maluya ka, dili na ka mubangon pag-usab ngadto sa ingon nga inspirasyon, ug nga hapit na ang kamatayon. Pagkahuman, kini nga kahadlok molabay ug mapulihan sa lig-on nga paglaum sa kaluwasan, apan ayaw kini biyai karon: kini magahatag kusog sa imong kadasig ug magalayas sa tinguha nga magpahimulos sa mga kalibugan, nga makadaot kaayo. Ingon niini, adunay kanunay nga pagtuaw sa imong kasingkasing: O Ginoo, luwasa ako! O Ginoo, padayona! Ug: pinaagi sa Imong mga paghukom luwasa ako, usa ka dili takos! Mao kini ang akong kanunayng gitawag nga masakiton nga pagkapilit sa Ginoo sa akong kasingkasing. Lig-on ang mga kaaway, ug wala ka kahibalo unsaon pag-abot sa mga unos nga makalibog kanimo, sa gawas ug sulod. Kung matumba ka, nawala ka. Busa, pagtuaw: O Ginoo, luwasa ako! Mao kini ang nabungkag ug mapainubuson nga kasingkasing nga giingon sa naghinulsol nga propeta David nga ang iyang Ginoo dili magdumot o magpasipala kaniya, kondili maminaw kaniya. Timan-i kini sa kasingkasing. Tungod kay nakita na nimo kini nga katalagman, gamay ra ang gasto aron kanunay kang magmatngon niini ug motuaw alang sa tabang. Kini nga pagbati sa

masakiton nga pagkapilit sa Ginoo tungod sa kahibalo sa mga katalagman sa palibot nga makapahunong sa dagan sa espirituhanong kinabuhi ug makapamatay niini kinahanglan nga usa ka kanunay nga pagbati. Timan-i kini: bisan kinsa nga adunay niini nagalakaw, ug nagalakaw sa tul-id nga dalan. Mao kini ang labing klarong timailhan niini!

Nakasulat ka: "Hinaut nga dili maluya sa dugay nga panahon ang karon nga pagkaandam alang sa nagasugod nga buhat." Dili lang sa dugay nga panahon, apan dili gayud kini angay maluya. Timan-i nga kini nga pagka-andam, o kadasig sa pagbuhat para sa Ginoo, o kadasig alang sa kalipay sa Dios, o determinasyon sa paghalad sa kaugalingon sa pag-alagad sa Ginoo pinaagi sa hugot nga pagsunod sa Iyang mga sugo (nga pareho ra silang tanan: lainlain ang mga pulong, apan usa ra ang buhat), naglangkob sa espirituhanong kinabuhi. Kung anaa kini nga pagka-andam, anaa usab ang espirituhanong kinabuhi, ug kung wala kini, wala usab ang espirituhanong kinabuhi. Kung kini mihunong sa paglungtad, mura'g mihunong ang espirituhanong pagginhawa ug mihunong ang pagtibok sa espirituhanong kasingkasing: ang espiritu mamatay o mamahilum. Busa, ang unang kabalaka sa mga misulod sa dalan sa Dios mao ang pagsuporta ug pag-amuma niining kahandaan, kadasig, ug pagkamaigmat sa tanang paagi nga mahimo. Mahimo nimong limitahan ang imong kaugalingon niining usa ka lagda ug sa tanang mosunod nga mga lagda, nga mao, alima lang kining kadasig ug pagkaandam, ug kini magtudlo ug magpadayon sa pagtudlo kung unsa ang buhaton ug unsaon paglihok. Timan-i kini!

Kini, kauban sa miaging masakiton nga debosyon ngadto sa Ginoo, mao ang gamot sa espirituhanong kinabuhi, ang iyang proteksyon ug depensa. Sakto nimo nga nailhan ang kaaway niining batakang disposisyon, ug busa ang labing hinungdanon nga kaaway: ang pagbugnaw. Oh, unsa ka pait ug masakit nga butang! Apan hibaloa nga dili tanang pagkunhod sa kainit sa kadasig usa ka makaguba nga pagbugnaw. Mahitabo kini tungod sa sobra nga kaguol sa kalag, o tungod sa pisikal nga kahuyang o sakit. Kini duha dili importante; molabay ra kini. Ang makalaglag nga pagbugnaw mahitabo ingon nga resulta sa tinuyo nga pagsalikway sa kabubut-on sa Dios uban sa hingpit nga kahibalo ug sa pagsupak sa konsensya, nga nagpahimangno ug nagpugong, uban sa hilig sa usa ka butang nga dili matarong. Kini mopatay sa espiritu ug mopugong sa espirituhanong kinabuhi. Ug kini mao ang angay nimong kahadlukan labaw sa tanan, kahadlukan sama sa kalayo, sama sa kamatayon. Mahitabo kini ingon nga resulta sa pagkawala sa pagtagad sa kaugalingon ug sa kahadlok sa Dios. Bantayi kini aron malikayan kana nga makalilisang nga dautan. Sa bahin sa dili kusang pagbugnaw tungod sa kakapoy ug dili maayong panglawas, usa ra ka balaod ang ilang giya: pag-antos, nga dili malapas ang natukod nga matinud-anong han-ay, bisan pa man nga kini buhaton nga walay bisan unsang kalami. Ang bisan kinsa nga mapailubon nga mag-antos niini makakita dayon nga mawala ang pagbugnaw ug mobalik ang kasagarang kadasig, nga mainit ug gikan sa kasingkasing. Palihug hunahuna kini ug, sugod karon, una, ayaw tugoti nga mamala ang imong kadasig sa bisan unsang paagi, ug ikaduha, kon mamala kini sa dili tuyo, padayon sa pagsunod sa natukod nga han-ay uban ang pagtuo nga kining uga nga pagbuhat sa mga katungdanan mobalik dayon ang kabuhi ug kainit sa kadasig.

Ang tanan nga gisulat kanimo sa miaging duha ka sulat magamit nimo sa ulahi, sa diha nga magsugod na gyud ka sa imong bag-ong kinabuhi. Apan tungod kay kinahanglan nimo karon, bisan pa nga nag-ayo pa ka sa imong kinabuhi, bisan sa hunahuna lang sa pagkakaran, nga hunahunaon ang tanang posibleng mahitabo sa umaabot, wala nako giisip nga sobra nga isulti kanimo kining tanan karon, labi na kay ang imong mga pulong naghatag kanako og rason nga buhaton kini.

Mao kini ang nakapalipay kanako, nga ikaw, tingali wala nimo namatikdi, natandog nimo ang labing hinungdanong aspeto sa espirituhanong kinabuhi. Nagpasabot kini nga husto ang paglihok sa imong hunahuna: ang Ginoo, nga nakakita sa imong tinguha nga moserbisyo kaniya sa tibuok kasingkasing, nagtabang kanimo — ug ikaw mismo wala kahibalo kung giunsa pagsulod sa pipila ka mga hunahuna ug kahadlok sa imong hunahuna. Ang imong manalipod nga anghel, sa sugo sa Ginoo, maoy naghubad niini nga mga butang para kanimo. Panalangini ang imong paningkamot, Ginoo! Gipaabot ko kanimo ang kalampusan gikan sa tibuok nakong kasingkasing.

Sa diha nga magsugod ka sa pagtrabaho sa imong kaugalingon, makita nimo nga ang tanang panudlo ug giya gikan sa gawas nga tabang ra. Ang eksaktong gikinahanglan sa kalag o kung unsaon paglihok sa labing maayo sa usa ka piho nga kahimtang mao ang butang nga ang matag kalag kinahanglan maghukom para sa iyang kaugalingon, uban sa tabang sa grasya sa Dios, nga dili makita apan nagagiya niini. Kadtong matinud-anon nga gustong malipay ang Ginoo ug tibuok kasingkasing nga naghalad sa ilang kaugalingon kaniya kanunay makit-an ang ilang kaugalingon sa husto nga dapit, apan gidawat nila kini uban sa pagpaubos.

Gipanghuman nako sa akong pinakamaayong panghinaut nga matabangan ka sa Ginoo sa pagtuman sa imong karon nga penitensya sa labing malampuson nga paagi.

| 41 |

Miabot na ang panahon sa pag-kumpisal, nga gisundan sa pinakamatam-is nga higayon sa pagdawat sa mga Balaang Sakramento ni Kristo! Hinaut nga panalanginan ka sa Ginoo aron matuman nimo kini duha sa usa ka angay nga paagi. Alang niini, ang mga paningkamot sa pag-ayuno ug tanan nimong gipangplano dinhi pagatamdan sa tatak sa Dios.

Apan ngano, sumala sa imong gisulat, nahadlok ka moadto sa kumpisal? Daghang mga tawo ang nahadlok, apan ngano kaha ikaw? Palihug sabta kini nga butang pag-ayo. Ang kumpesor usa ra ka saksi; ang Ginoo maoy modawat sa mga sala. Siya ang nagmando sa kumpesor nga hatagan og absolusyon ang nagkumpisal. Ang Ginoo puro kalooy. Naghulat ra Siya nga mosugid ang usa ka tawo sa iyang mga sala, ug sa diha-diha dayon pasayloon na siya. Angay bang mahadlok ang usa ka tawo sa ingon ana nga Ginoo?

Ang bahin niining kahadlok naggikan sa dili pagsabot kung unsa gyud ang angay isulti sa kumpisal. Apan kung buhaton nimo ang tanan sumala sa mga lagda, masabtan nimo kini pag-ayo. Ug wala na kay angay kahadlukan.

Ang maong kahadlok naggikan usab sa kamatuoran nga talagsa ra kita mag-ikumpisal. Kung mas kanunay kita mag-ikumpisal, dili na kita mahadlok pag-ayo. Kung buot sa Ginoo, sugod karon mas kanunay ka moapil sa Panihapon sa Ginoo ug, ingon niini, mas kanunay usab mag-ikumpisal.

Aniay ang angay nimong buhaton! Isulat tanan nga imong gibati nga kinahanglan nimong ikumpisal, ug sa diha nga moadto ka sa imong kumbesor, isulti kaniya ang tanan uban sa tabang sa imong mga nota. Sa katapusan, ang tinuod nga kumpisal kinahanglan gikan kanimo mismo; buot ipasabot, ikaw mismo ang mosulti sa imong mga sala, ug dili maghulat nga pangutan-on ka sa kumbesor. Mao kini ang nahimo nga batasan sa atong taliwala, ug talagsa ra gayud ang pag-kumpisal nga sumala sa angay. Ang magkumpisal, tungod sa panginahanglan, mangutana og daghang dili kinahanglan nga mga pangutana nga walay kalabotan sa iyang gipang-kumpisal, ug usahay dili niya pangutan-on ang mga kinahanglan nga pangutana. Busa nagpabilin kini nga wala makumpisal. Mahimo nimong isulti ang naa sa imong konsensya nga walay nota kung naglaum ka nga mahinumdom sa tanan, apan siguroha nga ikaw mismo ang mosulti sa tanan. Hinaut nga panalanginan ka sa Ginoo aron makumpisal ka uban sa mapinamungot nga espiritu ug lig-on nga determinasyon nga magbuhat sa matarong sa tanan pagkahuman, apan walay kahadlok. Kini hingpit nga dili kinahanglan ug makababag sa proseso.

Naputol ko sa akong sulat ug nawala ang dagan sa akong hunahuna nga gusto nakong ipaabot kanimo.

Kung moabot ang kahadlok sa wala pa ang pag-angkon, palagsa kini. Ang matinahuron nga kahadlok sa Dios bililhon, apan kining imong kabataang kahadlok buhat sa kaaway. Wala'y tinuod nga hinungdan niini, apan ginapang-instilar kini sa kaaway. Adto sa Ginoo nga kalmado, bisan pa sa masakit nga kasingkasing; adto sama sa parabula sa anak nga wayawo nga mibalik sa iyang amahan. Wala gisaway o gisupak sa amahan ang iyang mibalik nga anak, apan giunat niya ang iyang mga bukton ngadto kaniya ug gihalokan siya. Parehas usab kini nga andam para kanimo. Ang mga bukton sa Ginoo abli na para kanimo. Ang imong buhaton lang mao ang modagan ngadto niini. Ug buhata kini uban sa matinahuron nga gugma.

Ang labing importante sa paghinulsol mao ang kasakit sa kasingkasing tungod sa imong pagkawalay-hustisya sa atubangan sa Ginoo ug ang lig-on nga tinguha nga maningkamot nga mahimong matarong sa tanang butang sugod karon. Ipadayag na nimo ang imong desisyon nga palipayun ang Ginoo, ug ang Ginoo, nga nakakita sa tanan, sigurado nga gidawat na kini. Apan naa ba'y kasakit sa kasingkasing tungod sa pagkawalay-hustisya? Paningkamoti nga mabati kini. Bisan pa gamay ug daw gamay ra kaayo ang imong mga sala, sala gihapon kini ug makapasuko sa Dios. Unsa kaha kaulaw nato usahay sa atubangan sa mga tawo tungod sa usa ka walay pag-amping nga pulong o lihok! Ug dinhi dili kini walay sulod nga mga pulong, kondili mga sala. Pagka maalamon aron mapukan ka niini tanan ug mag-antos sa atubangan sa Ginoo. Human niini nga pagkapukan, modagayday ang kusog aron dili na ka mahulog sa mga sayop.

Nagpasiya ka nga susihon pag-ayo ang tanan ug magbayad-sala. Tingali wala nimo nabuhat ang tanan o wala nimo kini nabuhat sa hingpit sama sa imong tuyo; ayaw pagkahiya niini. Ginatahud sa Ginoo ang imong pangunang tuyo ug desisyon nga mahimong matarong sa Iyang atubangan sa tanang butang. Tungod kaniya,

madawat nimo ang pagpasaylo sa mga sala ug ang pag-uli sa grasya. Ug adtoa ang Ginoo uban niining lig-on nga tinguha nga mahimong matarong imbis sa tanang mga sala nga nahibal-an na ug sa mga wala pa nahibal-an. Ihatud sa Ginoo ang imong lig-on nga tinguha nga matinud-anon nga tumanon ang tanan nga karon giisip sa imong konsensya nga obligasyon para kanimo ug nga mao usab kini sa umaabot; ayaw pagkahiya sa bisan unsa pa.

Mas maayo nga mag-kumpisal sa gabii sa dili pa ang Komunyong, aron imong mahatag ang tibuok gabii ug buntag sa paghunahuna sa pagdawat sa Ginoo. Niining panahona, basaha ang mga sermon sa wala pa ang Balaang Komunyong sa libro nga akong gihatag kanimo. Kon dili, lingkod lang ug hunahuna ang Ginoo, nag-ampo kaniya sa imong kasingkasing: Ginoo, buhata kanako ug sa sulod kanako sumala sa imong gusto, apan ayaw lang ko pagbulag sa imong pakig-ambit. Ug pag-ampo gamit kining mubo nga pag-ampo, nga mag-uyog sa imong ulo sa pag-ampo. Kung imo ipalangan ang kumpisal hangtod sa buntag, mabahin-bahin ang imong hunahuna sa gabii ug mogawas ang kalibog.

Sa pagduol sa Balaang Misteryo, duola uban sa pagkamapainubsanon sa kasingkasing, hingpit nga pagtuo nga madawat nimo ang Ginoo sa imong sulod, ug uban sa angay nga pagrespeto. Bisan unsa ang imong mabati sa imong kasingkasing pagkahuman niini, biyaa kini sa Ginoo mismo aron siya ang maghukom. Daghang mga tawo ang nangandoy daan nga makadawat niini o kana gikan sa Balaang Komunyong, ug unya, sa diha nga dili nila kini makita, malibog sila ug mosangko pa gani sa pagduha-duha sa ilang pagtuo sa gahum sa sakramento. Apan ang sayop dili sa sakramento, kondili sa sobra ka taas nga mga gilauman. Ayaw sa pagsaad sa bisan unsa para sa imong kaugalingon, kondili ihatag ang tanan sa Ginoo, nga nag-ampo Kaniya alang sa usa k nga kalooy: nga padayunan ka alang sa matag maayong butang nga makapahimuot Kaniya. Ang bunga sa komunyong kasagaran motubag sa kasingkasing uban sa matam-is nga kalinaw; usahay magdala kini og kahayag sa hunahuna ug inspirasyon sa debosyon sa Ginoo; usahay hapit walay makita, apan pagkahuman, sa imong mga lihok, imong madiskubre ang dakong kusog ug pagkamapian sa gisaad nga pagkamatarong. Akong timan-an dinhi nga dili nato makita ang masinati nga bunga sa Banal nga Komunyong tungod kay talagsa ra kita magdawat niini. Pagsugot nga modawat sa Komunyong kanunay kutob sa mahimo, ug makita nimo ang makapahupay nga bunga niining sakramento.

Kanunay ko nga nag-ampo ug magpadayon ko sa pag-ampo nga ang Ginoo motabang kanimo sa pagduol niining duha ka sakramento uban sa hingpit nga pagbag-o sa imong espiritu. Ug sa tanan nga gusto sa imong kalag nga maayo, hinaut nga ang Ginoo maoy imong magtabang!

| 42 |

Sa pagkakaran, lagmit nakapangumpisal na ka ug nakadawat sa komunyong. Congratulations! Hinaut nga itugot sa Ginoo nga kini mahimong usa ka inspirasyon sa espiritu para kanimo, usa ka pagdikit sa kasingkasing ngadto sa Ginoo, usa ka kahupayan ug kalinaw sa agianan sa kinabuhi, ug usa ka moral nga kusog alang sa mga buhat nga matarong.

Apan labaw sa tanan, akong gipangandoy nga imong mabati ang kalipay sa kaluwasan sa Ginoo. Kay ang Ginoo anaa kanimo, ug diin anaa ang Ginoo, didto ang kaluwasan. Sa dihang ang usa ka pagano nga hari naipit sa bagyo sa dagat ug ang iyang mga marinero nahadlok ug wala na kahibalo unsa ang buhaton, miingon siya uban sa iyang kinaiyahan nga garbo: "Unsa may inyong gikahadlok? Gidala ninyo ang ingon ana nga hari." Walay pulos nga pakig-istorya kana. Apan sa dihang ang usa ka unos sa hangin nakapeligro sa barko nga Siya naglayag uban sa Iyang mga disipulo tabok sa Dagat sa Galilea, ug sila, nga wala kahibalo unsa ang buhaton, misinggit kaniya, "*Ginoo! Ligtas kami, kay nagakaguba kami!*" Una Niya gisaway ang hangin ug ang mga balud, ug sa dihang mihunong ang mga balud ug nanghupay ang dagat, Niana Siya, "*Asa na ang inyong pagtuo?*" (Lucas 8:23-25; Mateo 8:24-25). Busa, sa Ginoo ra gayud makasulti ang usa ka tawo sa tinuod, "Unsa may inyong ikahadlok? Ang Ginoo anaa kanimo. Nagaingon ako kanimo: ayaw kahadlok sa mga balod sa sulod o sa gawas, kay ang Ginoo anaa kanimo. Ayaw kalimti ang imong buhing pagtuo niini, ug ang imong kasingkasing mosugid: "*Bisan pa man kon maglakaw ako sa walog sa landong sa kamatayon, dili ako mahadlok sa bisan unsang dautan, kay Kauban Ka kanako*" (Salmo 22:4). Ug angay alang sa tanan nga makadawat sa komunyong nga mag-awit:

"Ang Ginoo sa mga hukbo ana-a sa among kiliran; ang among Dios nga si Jacob mao ang among taming" (Salmo 45:8).

Karon, nga nabag-o, napalig-on sa grasya sa Dios, ug giinspirar sa presensya sa Ginoo, padayon sa pagbuhat sa buhat sa Dios, nga inyong gisugdan uban sa dakong kadasig, hangtod sa katapusan sa inyong kinabuhi. Aron matabangan kamo, isulti ko ang usa ka tinago sa usa ka takus nga kinabuhi sa Ginoo — mao ang kanunay nga paghinumdom sa Dios. Niining paghinumdom, kinahanglan lig-onon nimo ang imong kaugalingon sa tanang paagi aron kini dili mawala sa imong pagtagad. Ang Dios anaa bisan asa ug kanunay uban kanato, ug anaa usab sa atong sulod. Apan dili kita kanunay uban Niya, tungod kay dili nato Siya hinumduman, ug tungod kay dili kita maghinumdom, gitugotan nato ang atong kaugalingon sa daghang mga butang nga dili unta nato tugotan kon maghinumdom kita. Dawata ang paningkamot sa pag-angkon niining batasan sa paghinumdom. Wala'y espesyal nga gikinahanglan dinhi, gawas sa tinguha nga dawaton ug paningkamotan nga hinumduman nga ang Ginoo anaa sa sulod nimo, duol kanimo, ug nagtutok kanimo ug sa sulod nimo sama sa pagtan-aw sa usa ka tawo sa imong mga mata. Bisin unsa pa imong buhaton, hinumdumi nga ang Ginoo duol ug nagbantay. Sugdi ang pagpraktis niini, ug masanay ka niini, ug sa diha nga masanay ka na niini, o bisan magsugod pa lang ka sa pagpraktis niini og gamay, makita nimo kung unsa ka dako ang makaluwas nga epekto niini sa imong kalag. Ayaw lang kalimti nga dili nimo dapat hinumduman ang Dios sama sa paghinumdom nimo sa bisan unsang butang, kondili isagol kini sa kahadlok sa Dios ug pagrespeto. Kini naghimo sa mga tawo nga matinahuron.

Aron mas sayon ka masanay sa paghinumdom sa Dios, ang mga masigasig nga Kristohanon adunay espesyal nga teknik — ang kanunay nga pag-usab-usab sa usa ka mubo, duha o tulo ka pulong nga pag-ampo. Kasagaran kini mao ang: Ginoo, kaluy-i! Ginoong Jesu-Cristo, kaluy-i ako nga makasasala! Kung wala pa nimo kini nadungog kaniadto, paminawa kini karon, ug kung wala pa nimo kini nabuhat kaniadto, sugdi na kini buhaton sugod karon. Bisin naglakaw ka, naglingkod, nagtrabaho, nagakaon, o matulog, balik-balika: Ginoo, kaluy-i! Ginoong Hesukristo, kaluy-i ako nga makasasala! Sa dugay nga pagpraktis, kini nga mga pulong mahimong hugot kaayo sa imong dila nga mobalik-balik kini awtomatik. Ug kini dako kaayo og ikatabang sa pagpahilum sa paglibot-libot sa hunahuna. Apan usab, ayaw kalimot sa paghiusa niining pulonga sa pagkamahadlok.

Gisulat na nako kanimo ang tanan nga uban pa nga angay nimong mahibal-an karon, sa diha nga gipadayag nimo ang imong desisyon nga seryosohon kini nga butang. Palihug usisaa kini pag-usab. Ug bahin sa unsa pa ang angay kong ipahinumdom kanimo, hisgutan pa kana unya.

Pagmalipayon ug lipaya nga nagsugod ka sa dalan sa matinud-anong pag-alagad sa Ginoo, ang tinuod nga dalan nga magdala kanimo sa panulondon sa Gingharian sa Langit. Hinaut nga ang Ginoo ug ang Labing Balaan nga Inahan sa Dios motabang kanimo!

| 43 |

Gusto usab nakong ihatag kanimo ang pipila ka giya bahin sa imong gikinahanglan karon samtang mosugod ka niining bag-ong dalan.

Ang atong espiritu usa ka nahulog nga espiritu, klaro kaayo kini masabtan sa bisin kinsa nga maghimo og lagda sa pagbantay sa nahitabo sa sulod nato, bisin sa usa ka adlaw lang. Gisuwayan ko na kamo niini sa dugay na nga panahon. Hinumdumi: kini gayud nga adunay kagubot sa sulod nato, nga kini nga kagubot misulod nga dili matarong ug busa kinahanglan kini pugngan. Ikaw mismo kaniadto misulat nga dili nimo makaya ang dili mapugngan nga kawalay-pahulay sa sulod. Ipasabot ko kini nga kahimtang sa mubo nga paghulagway pag-usab.

Ang mga hunahuna sa atong huna-huna tanan nakatutok sa mga butang sa kalibutan, ug walay paagi nga mapataas kini ngadto sa langit. Ang ilang hilisgutan walay pulos, makalilamoy, ug makasasala. Nakita na ba nimo kung giunsa paglapta sa ulap sa usa ka walog? Mao kana ang tukmang hulagway sa atong mga hunahuna. Nagayug ug naglapta kini sa tibuok kalibutan. Apan gawas pa niini nga kababa, nagbukal usab kini nga walay hunong, dili gayud magpabilin sa usa ka dapit, nagdagsang sama sa panganod sa mga lamok sa ting-init. Samtang nagbuhat kini, dili kini magpabilin nga walay buhat.

Dili, sa ilawom nila nahimutang ang kasingkasing, ug gikan kanila kanunay nga nagahulog ang mga pagbati niini ug nagmugna sa ilang tagsa-tagsa ka epekto. Bisin unsa pa ang hunahuna, mao kana ang lihoc sa kasingkasing. Busa kalipay, unya kasuko, unya pagpanag-iya, unya kahadlok, unya paglaum, unya pagsalig sa kaugalingon, unya kawad-on sa paglaum ang mosunod-sunod sa kasingkasing. Walay hunong ug walay han-ay, sama sa hunahuna. Ang kasingkasing nagkurog walay hunong sa mga pagbati sama sa dahon sa aspen.

Ug dili lang kini mohunong didto. Ang hunahuna uban sa pagbati kanunay magmugna og tinguha, nga kusgan man o dili kaayo. Sa ilawom sa kagubot sa hunahuna ug pagbati, ang mga tinguha usab magkaguliyang

sa dili matarong: nga makab-ot ang usa ka butang, biyaan ang lain; nga mahigugmaon sa usa ka tawo, magpanimalos sa lain; nga modagan gikan sa tanan, mosulong ug molihok; sa mosunod sa usa ka kahimtang ug magpugos sa kaugalingong gusto sa lain; ug uban pa. Dili man nga matuman kini tanan, apan mga misteryo bahin niini ug kana kanunay nga nagdagsang sa kalag. Tan-awa ang imong kaugalingon, pananglitan, samtang naglingkod ka sa trabaho — makita nimo kini tanan nga nahitabo sa sulod nimo, sama sa usa ka entablado.

Mao kini ang kagubot ug kalibog nga naa sa atong sulod. Nagmugna kini og kagubot sa atong kinabuhi ug usa ka matang sa kasubo sa atong palibot. Ug ayaw pagdahom og maayong kinabuhi hangtud nga imong laglagon kini nga kagubot sa sulod. Nagmugna kini og daghang dautan sa iyang kaugalingon, apan labi kini nga makadaot tungod kay naglingkod ang mga demonyo niini ug giliko-liko ug gipalihok pa gyud kini sa sulod, nga nagtudlo sa tanan ngadto sa dautan ug sa atong pagkaguba.

Sa dihang, atol sa imong pagpuasa, imong gisusi ang imong kaugalingon ug naghukom nga tangtangan ang usa ka butang ug idugang ang lain, siguradong dili nimo malikayan nga mapansin ang kagubot sa sulod nimo ug mag-andam ka batok niini uban sa angay nga kadasig. Ug kinahanglan una sa tanan nga imong atubangan kining sulod nga kaaway.

Nakahimo ka og lig-on nga determinasyon nga mag-alagad sa Ginoo ug iya ra gayud ka sukad karon. Ang sakramento sa paghinulsol gipasayloan ka sa tanan ug gihimo kang putli sa atubangan sa Dios. Ang Balaang Komunyon gidala ka sa suod nga pakig-uban o gibag-o ang imong pakig-uban sa Ginoong Jesu-Kristo ug gipuno ka sa tanang gahum nga puno sa grasya. Ug karon, andam na ka alang sa maong buluhaton.

Kung igo na lang unta nga gusto natong usbon ang atong sulod nga kinabuhi — ug motungha ang tanan sa labing maayong paagi, o sa usa ka pulong — ug dayon mosunod ang buhat, nan wala na unta kay angay kabalak-an. Ang tanan molihok sa labing maayo, ug wala na kay ikahandom pa. Apan mao kana ang balaod sa usa ka moral nga gawasong kinabuhi, labi na sa usa ka nilamdaag nga binuhat, nga bisan pa sa lig-on nga determinasyon ug grasya nga tabang nga anaa sa kamot, kinahanglan gihapon nga maningkamot ug makigbisog, ug labaw sa tanan, batok sa kaugalingon.

Kalit lang, ang atong sulodnong kaugalingon dili gyud malalin, ug pagkahibalo sa maayong tinguha ug pagdawat sa grasya nga makatabang pinaagi sa mga sakramento, gikinahanglan ug gipangayo nga magpaningkamot kaayo sa imong kaugalingon, sa imong sulod nga pagkatawo — trabaho ug paningkamot nga gitumong sa paglaglag sa kagubot nga naghari sa sulod ug pag-ilis niini og kahusay ug estruktura, nga sundan sa sulod nga kalinaw ug kanunay nga malipayong kahimtang sa kasingkasing.

Ug mao kini ang nagpaabut kanimo karon! Ayaw paghunahuna, bisan pa, nga kinahanglan nimo buhaton pag-usab ang daghang mga butang o magpataw og walay ihap nga mga lagda sa imong kaugalingon. Dili gyud. Duha o tulo ka lagda, duha o tulo ka pahimangno — ug kana ra.

Nasayud ka sa imong kasinatian nga adunay panagbangi sa sulod. Gusto nimo kini laglagon, ug nakahukom ka nga buhaton kini. Busa, sugdi ang pagtangtang sa hinungdan niining panagbangi. Ang hinungdan sa panagbangi mao nga nawala sa atong espiritu ang natural nga punto sa suporta. Ang suporta niini naa sa Dios. Ang espiritu makabawi niini nga baruganan pinaagi sa paghinumdom sa Dios. Busa, una sa tanan, kinahanglan nato nga masanay sa kanunay nga paghinumdom sa Dios uban sa kahadlok ug pagrespeto. Gisulat ko kini sa miaging higayon, ug miuyon ka. Kabalo ka unsang teknik ang gamiton para niini, ug nagsugod na ka. Pagpanalangin kanimo, Ginoo! Ug palihug padayon kining buhata nga walay kapakyasan. Kauban sa Ginoo sa tanan nimong buhaton, ug balika Siya sa imong hunahuna, paningkamoti nga maglihok ka sama sa usa ka tawo nga maglihok sa atubangan sa usa ka hari. Dali ra kaayo nimo kini masanay, basta ayaw lang pag-undang ug ayaw pagputol-putol. Kung maseryoso nimo nga sundon kining gamay nga lagda, mapugngan ang imong sulod nga kagubot gikan sa sulod, ug bisan pa man kung mosulbong kini sa porma sa walay sulod ug dili angay nga mga hunahuna, o sa porma sa dili angay nga pagbati ug tinguha, imong madali mabantayan kini nga sayop ug mapalayas kining mga dili giimbitar nga bisita, nga sa matag higayon magdali ka sa pagbalik sa imong pagka-usa ka hunahuna ngadto sa Usa ka Ginoo.

Gadasig ko ikaw! Dawat-a ang buluhaton uban sa kadasig ug padayon nga walay hunong, ug sa dili madugay makab-ot nimo ang imong gipangita. Ang matinahuron nga pagtagad sa Usa ka Dios matukod, ug uban Niya moabot ang kalinaw sa sulod. Nagaingon ko: sa dili madugay, apan dili sa usa o duha ka adlaw. Mahimo kini molungtad og mga bulan. Oh, bisan pa og molungtad kini og daghang katuigan! Pangutan-a ang Ginoo, ug Siya mismo ang motabang kanimo.

Idugang niini ang mosunod: ayaw pagbuhat sa bisan unsa nga gidili sa imong konsensya, ug ayaw pagpasagad sa bisan unsa nga gisugo niini kanimo nga buhaton, bisan dako o gamay. Ang konsensya mao kanunay ang atong moral nga palakol. Kung ang atong sulodnong mga anak — mga hunahuna, pagbati, ug tinguha — magpahimulos sa dili angay nga kalipay, ang hinungdan niini, lakip sa uban, mao nga nawala ang gahum sa konsensya. Ibalik ang gahum niini pinaagi sa hingpit nga pagsunod niini. Gipaklaro na nimo kini pinaagi sa pagpatin-aw sa tanan nga angay ug dili nimo buhaton. Sundi kini nga walay pagduha-duha ug uban sa hingpit nga determinasyon, nga bisan pa sa kamatayon dili nimo tugotan ang imong kaugalingon nga mubuhay bisan unsa batok sa imong konsensya. Mas mapisanay ka molihok niini nga paagi, mas magkakusgan ang imong konsensya, mas hingpit ug kusgan kini magdasig kanimo sa pagbuhat sa husto ug pagsalikway sa sayop sa imong mga buhat, pulong, ug hunahuna — ug ang imong sulod nga kaugalingon dali nga mahapsay. Ang konsensya, uban sa matinahuron nga paghinumdom sa Dios, mao ang nagabun-og nga kasingkasing sa tinuod nga espirituhanong kinabuhi. Hinumdumi ang gisulti bahin sa espiritu sa sinugdanan sa atong panag-istorya (Mga Sulat 9, 11-13).

Walay lain pang gikinahanglan gawas niining duha ka lagda. Dugang lang niini ang pagkamapailubon. Kung dili dayon moabot ang kalampusan, kinahanglan maghulat ka, nga nagtrabaho nga walay pagkapoy. Kinahanglan magpaningkamot ka pag-ayo ug, labi na gayud, ayaw pag-uyon sa pagka-mapahitas-on sa kaugalingon o sa mga kalipay sa kalibutan. Adunay kanunay nga pagsukol sa han-ay nga imong gisugdan. Kinahanglan ninyo silang mapildi, busa gamita ang inyong kusog ug, ingon niini, paglahutay. Isul-ob kining gamhanang armas ug ayaw gayud kawala og kadasig kon makakita kamo og kapakyasan. Mouban ang tanan sa takdang panahon. Pahimusli kining paglaum aron mapalig-on ang imong paglahutay. Napamatud-an kini sa kasinatian sa tanang tawo nga nangita ug nakab-ot ang kaluwasan.

Busa mao na kana! Hinumdumi ang Dios uban sa pagrespeto, sundi ang imong konsensya, ug andama ang imong kaugalingon sa pagkamapailubon ug paglaum. Kining gamayng butanga mao ang liso sa tanan. Hinaut nga panalanginan ka sa Dios aron makaabot niining panghunahuna ug magpabilin niini.

| 44 |

Sa miaging higayon gipakita nako kaninyo ang duha o tulo ka gagmay nga lagda. Karon ipakita nako kaninyo ang duha o tulo ka gagmay nga pag-amping.

Una: ayaw gayud hunahunaa nga nakalampos na ka sa bisan unsa. Ingon ana ka dako ang atong kahuyang nga sa diha-diha nga mosulod ang usa ka maayong butang sa atong sulod, dali ra kaayo kitang mosinggit: mao na ni, nakab-ot na nato kini! Pahawaa dayon ang ingon nga mga hunahuna. Kay ang kaayo dili gayud hatagi dayon, ug mao kana ang gisugyot sa kaaway. Kung motugot ka niini nga sugyot, dali ra kaayo mahuyang ang imong kusog — ug unya hapit na usab ang kakulang sa katagbawan. Aron dili ka mahulog sa bitag niining dautang hunahuna, matag adlaw sa imong pagmata, andama ang imong kaugalingon ingon bag-o pa ka nagsugod sa paglakat niini nga dalan.

Ikaduha: sa bisan unsang kahimtang, ayaw tugoti ang imong kaugalingon og bisan gamay nga konsesyon. Pagkahuman sa usa o duha ka adlaw sa pagmatngon sa kaugalingon ug pagdisiplina sa kaugalingon, moabot ang kaaway ug magsugod og hunghong sa imong dalunggan: maayo, nagpaningkamot ka pag-ayo, karon hatagi ang imong kaugalingon og gamay nga pahulay. Kini usa ka makapahimuot kaayo nga sugyot nga dili na nimo hunahunaon nga supakon pa, apan kini malimbungon kaayo nga kung motugot ka bisan gamay, ang tanan sa sulod nimo maburug-an. Ang pagtagad sa imong kaugalingon sama sa gamay nga lungag sa usa ka dam. Sa diha nga motungha kini nga lungag, dili na mapugngan ang dam, ug dili malikayan nga mabungkag kini sa tubig. Parehas nga butang ang mahitabo sa sulod nato kung magpahimulos ta sa kaugalingon: laglagon ang tanan, ug kinahanglan nato nga magsugod pag-usab gikan sa sinugdanan. Kahadloki kini isip labing dautan, bisan pa man malumo mosulti, nga kaaway.

Aduna'y duha ka partikular nga okasyon nga angay nimong pag-ampingan niini. Mao kini ang Pasko sa Pagkabanhaw ug tingpamulak. Sa katapusan, sa panahon sa Kwaresma, kita tanan mahimong mas kontrolado. Ngano man nga dili kita tanan magpadayon? Kay ang uban magpahimulos sa Pasko sa Pagkabanhaw, ug ang uban pagkahuman niini, sa tingpamulak. Sa Pasko sa Pagkabanhaw, naghunahuna ang mga tawo: panahon sa pista kini, busa pwede na nakong pasagdan ang akong kaugalingon. Ang uban maminaw niini ug gub-on ang ilang kaugalingon uban sa maayong buot. Tungod kay gihatagan nila ang ilang kaugalingon og kagawasan, dili

na sila mobalik sa pagpugong pagkahuman ug magsugod sa pagbuhat sa tinguha sa unod ug sa ilang hunahuna sama sa kaniadto.

Ang tingpamulak usa ka malipayong panahon, apan unsa kadako sa dautan nga gidala niini sa moral nga paagi! Nakita na ba nimo kung giunsa paglukso, pag-agak-agak, ug pagdula-dula sa mga kordero inigpagawas nila aron magpastol? Ngano man na? Ang kinabuhi mao ang pagdula. Nabati sa mga tawo kini nga parehas nga kadasig sa kinabuhi, dili lang sa mga batan-on, apan usab sa mga tigulang. Walay sala niini. Inosente kini nga pagbati, apan ang paagi sa pag-abuso niini sa mga tawo dili hingpit nga walay sala. Kalipay sa kinabuhi! Sa pagbati niini, kinahanglan nato pasalamatang ang Ginoo nga dinhi sa yuta, nga puno sa kasubo tungod sa atong mga sala, nagbilin Siya og luna para sa kalipay aron dili kita mahulog sa pagkawalay paglaum. Apan unsa may mahitabo? Imbis nga magpasalamat sa Ginoo, ang mga tawo magdali sa pagpadugay niining kalipay, magkawalay-sentro, ug mobalik sa ilang daang batasan. Kini nga kalipay o kadasig sa kinabuhi makalipay, apan kini hingpit nga senswal, unodnon, ug ang mga tinguha nga kini mopukaw pareho usab nga senswal ug unodnon. Gusto sa usa ka tawo nga tan-awon ang makapahimuot sa mata, paminawon ang makapahimuot sa dalunggan, baho-on ang makapahimuot sa ilong, ginhawaon ang hangin, bati-on ang humot nga huyop sa hangin — sa kinatibuk-an, padaghanon ang makapahimuot nga senswal nga impresyon. Kadtong mosunod niining mga tinguha dili makapahiluna, apan dili gyud malikayan nga mogawas; unya mohunong ang pagtagad sa kaugalingon, ang mga hunahuna, pagbati, ug mga tinguha mosugod pag-usab sa pagbukal ug mobalik sa ilang kaniadto nga kagubot. Mawala ang hunahuna sa Dios, ug mawala ang kalinaw sa sulod. Gahasol sa konsensya, ang kalag moingon: ugma dili na ko molihok ingon ani; apan ugma mahitabo na usab ang pareho, ug sa pag-abot sa sunod adlaw, unya mohunong na ang mga kamot. Magpadayon ang kinabuhi "sama sa kaniadto." Mawala ang tanang bunga sa mga paningkamot sa Kwaresma sa paghan-ay sa kalag. Ug kini tungod lamang sa usa ka hinungdan: wala sila mag-amping ug wala nila mapugngan ang ilang pagbati sa pipila ka mga kalipay; ug sa dihang nagtugot sila sa ilang kaugalingon sa ubang kalipay, wala nila tagda ang pagbantay sa ilang sulod nga pagkatawo sa matarong nga kahadlok, ug nadala sa gawasnong mga butang, gibyaan nila kini (ang sulod nga pagkatawo) nga walay pagtagad.

Hinaut nga panalipdan ka sa Ginoo gikan niini! Nakasinati na ka og delikadong hunahuna: giunsa man nimo nga dili mosukol? Kung klaro nga dili gyud ka makasukol, kinsa ba ang nakahibalo kon mobalik pa ba ka sa ingon ana ka-kusganong mga tinguha — ang Dios ra ang nakahibalo. Apan hibaloa nga kon mobalik ka, mas grabe pa ang imong kahintang kaysa kaniadto sa wala pa nimo gisugdan kini nga bag-ong kinabuhi. Gikumpara sa Manluluwas ang ingon nga pagbalik sa kagubot sa pagbalik sa karaang balay nga gibyaan sa yawa, apan dili siya mag-inusara, kundili uban pa siya sa pito ka uban. Ug sa pagtapos sa Iyang panultihon, miingon Siya nga ang katapusang kahintang sa tawo mas grabe pa kaysa sa una.

Hinaut nga luwason ka sa Ginoo gikan niini!

Pagkahuman nimo mabasa kini, ayaw pag-ingon, "Oh, nganong nagsugod pa kaha ko!" Dili, dili! Ayaw pag-abala sa imong kaugalingon. Nakahukom ka sa husto: sa usa ka paagi sa kinabuhi diin ikaw ra ang magpabilin, sama sa imong unang gipangandoy, sa imong pagkatawo nga may dignidad. Busa, ayaw pag-ubos sa imong desisyon ug ayaw pagpasipala sa Ginoo, nga daw biyaan ka Niya. Anaa Siya kanimo uban sa Iyang grasya. Apan *kung ang Ginoo ana kanimo, kinsa man ang batok kanimo?* (Roma 8:31). "*Kay ang Anaa kaninyo mas dako kay kaysa ana sa kalibutan*" (1 Juan 4:4). Labaw pa, ang kinabuhi sa pagkahibalo sa kaugalingon dili ingon nga, pinaagi sa pagwagtang kanimo sa pipila ka kahupayan, wala kini'y ihatag nga baylo. Sa kasukwahi, kining kinabuhaha, uban sa paghinumdom sa Dios ug sa pagsunod sa imong konsensya, mao sa iyang kaugalingon ang dili mahurot nga tinubdan sa espirituhanong kalipay, nga kung itandi, ang kalipay sa kalibutan sama sa mapait nga hilakaw sa atubangan sa dugos. Kinahanglan nimo nga biyaan ang gamay ra kaayo nga mga butang sa gawas. Ang tanan kinahanglan mahitabo sa sulod. Mahimo ka nga moapil sa tanan ug mahimong dayo sa tanan. Sa gawas, usa ka butang ang ginabuhat, apan sa sulod, lain ang nahitabo.

Busa kana ra gyud ang tanan (ang pasabot nako mao ang mga lagda ug pahimangno nga gisulat niining duha ka sulat). Daghan ba na? Dili gyud kini daghan. Ug sayon ra kaayo ug yano buhaton ang tanan. Ug unsa kadako sa bunga niini! Busa, kauswa ug andama daan ang imong kaugalingon sa pagtuman sa gisulat. Amen.

Unsa ka tinuod ang imong konklusyon: "Busa, nasuta nga ang tanan mahitungod sa pag-ampo!" Oo, pag-ampo. Ang pag-ampo alang sa pagmatngon sa kaugalingon usa ka espirituhanong barometro. Ang barometro nagtino kung bug-at o gaan ang hangin, ug ang pag-ampo nagpakita kung taas o ubos ang atong espiritu sa pag-awhag niini kang Dios. Ug pag-ampo sama sa imong gisugdan. Baroga sa atubangan sa imong mga ikon mas kanunay sa tibuok adlaw ug yuko pag-usab, hangtod sa hawak ug sa yuta. Mas maayo pa ang pag-uyog sa tuhod ug pagyuko. Walay makakita kanimo gawas sa Ginoo. Mga pag-ampo sa buntag ug sa gabii — sa ilang kaugalingong oras. Niining mga oras, kinahanglan ka mag-ampo pag-ayo, sumala sa imong naandan; ug niining mga oras, kanunay nga magluhod-luhod sa Ginoo hinay-hinay; apan, dili sama sa imong kasagarang pag-abi-abi sa usa ka kaila: nga mag-uyog lang ka sa imong ulo ug igo na kana. Ang kadasig, bisan pa, magtudlo kanimo sa tanan, busa dasiga kini sa tanang paagi.

Apan ayaw gayud kalimti nga ang kinauyokan sa pag-ampo mao ang pagtaas sa hunahuna ug kasingkasing ngadto sa Dios, kay ang Dios anaa bisan asa. Ug ang balaan nga propeta nagtudlo sa iyang kalag: "*Sa matag dapit sa Iyang gingharian, pagpanalangini ang Ginoo, O akong kalag*" (Salmo 102:22). Sama sa akong gisulat na, ang paghinumdom sa Dios mao ang labing makatabang niini, ug imong gidugang pa ang mas maayo: ang gugma alang sa Dios. Panalangin ka, Ginoo, alang niini — alang sa imong talagsaong gugma sa Ginoo. Apan ang dalan sa paghigugma sa Ginoo mao usab ang paghinumdom kaniya, uban sa pagpalalom sa hunahuna bahin sa Iyang mga banal nga kinaiya ug mga buhat. Kinahanglan masanay ang tawo sa paghinumdom sa Dios, ug ang paagi niini, sama sa akong gisulat, mao ang usa ka mubo nga pag-ampo nga kanunayng balik-balik sa hunahuna: Ginoo, kaluy-i! Ginoong Jesu-Cristo, Anak sa Dios, kaluy-i ako nga makasasala! Karon nga gisugdan na nimo kini — padayon; naglingkod, naglakaw, nagbuhat og usa ka butang o nagsulti, sa tanang kahintang ug sa matag higayon, hinumdumi nga ang Ginoo anaa duol, ug tawga Siya gikan sa imong kasingkasing: Ginoo, kaluy-i ako!

Nagaingon ka nga nagkawala-wala ang imong hunahuna. Kalit lang, dili na kini mahimo; kinahanglan ka magpaningkamot hangtud nga mahimo nimong batasan ang kanunay nga pagpabilin sa sulod sa imong kasingkasing atubangan sa Ginoo. Sa akong huna-huna, nasulti na tika nga sa diha nga mapansin nimo nga nagkawala-wala na ang imong hunahuna, ibalik kini ug ayaw gayud tugoti nga maglibot-libot kini nga walay direksyon ug tinuyo. Kinahanglan buhaton kini dili lang sa panahon sa pag-ampo, kondili kanunay. Ug himoa kini nga lagda para sa imong kaugalingon: kanunay nga kauban ang Ginoo sa imong kasingkasing ug ayaw tugoti nga maligaw ang imong hunahuna, kondili sa diha-diha nga molayas kini, balika kini ug pugsa nga magpabilin sa sulod, sa hawla sa imong kasingkasing, ug makig-istorya sa pinakamatam-is nga Ginoo. Sa pagpatuman niini nga lagda, pugosi ang imong kaugalingon nga mosunod niini nga matinud-anon, pasangini ang imong kaugalingon sa paglapas niini, ipataw ang silot sa imong kaugalingon, ug hangyoa ang Ginoo nga motabang kanimo niining labing gikinahanglan nga butang. Kung magpaningkamot ka, malampuson ka sa dili madugay. Ang mga kondisyon sa kalampusan mao kini: 1) padayon ug konsistensya sa kini nga paningkamot. Dili kini bahin sa pagsugod ug dayon pag-undang, pagsugod ug dayon pag-undang, kondili: sa higayon nga magsugod ka, kinahanglan magpadayon ka hangtod moabot ang kalampusan. Sa bisan unsang paningkamot, ang kalampusan nagdepende sa konsistenteng paningkamot; 2) aron kini mahitabo, kinahanglan imong armas ang imong kaugalingon sa pagkamapailubon ug disiplina sa kaugalingon. Kung motungha ang katamaran, ang tinguha sa pagpahulay, o bisan pagduha-duha kon kinahanglan ba kini buhaton, palagsaa kini tanan ug, sumala sa imong nakahukom, pugsaa ang imong kaugalingon sa pagbuhat niini nga trabaho; 3) aron kini mahitabo, pahimusli ang paglaum ug pagsalig nga ang Ginoo, sa pagtan-aw sa imong paningkamot sa pag-ampo ug sa kadasig nga imong gigamit sa pagpangita og kahanas niini, sa katapusan motubag sa imong pag-ampo, ug kini, nga nakagamot na sa imong kasingkasing, moturok gikan niini sama sa usa ka bukal. Kini nga labing bulahan nga bunga mao ang bunga sa pag-ampo ug paningkamot! Ang pagpaabot niini nagdasig sa tanang tawo nga nag-ampo, ug ang pag-angkon niini nahimong tinubdan alang kanila sa walay hunong nga espirituhanong kalipay, kalipay, ug kalinaw sa kasingkasing sa Dios. Oh, unta ihatag kaninyo sa Ginoo kining bunga! Apan dili Niya kini ihatag kung walay paningkamot, kanunay, kaugalingon nga gipahamtang, mapailubon, ug puno sa paglaum nga paningkamot. Lig-on kamo sa kasingkasing!

Gipadala ko kanimo og usa ka libro bahin niini nga hilisgutan, *Letters on the Spiritual Life* (pwede pud nimo idugang ang gamay nga koleksyon, *On Sobriety and Prayer from the Holy Fathers*), nga tibuok gayud nga gipahinungod sa pagtabang sa pagtukod sa hunahuna sa kasingkasing pinaagi sa pagtagad sa Ginoo ug usa ka pagka-mapangamuyoong

disposisyon. Kay ang pagpaningkamot sa pag-ampo kinahanglan kauban ang pagbasa sa mga libro o artikulo nga naghisgot sa pag-ampo ug sa pagka-ampoong panghunahuna.

Mas mapalig-on ka sa paghinumdom sa Dios, o sa maalamon nga presensya sa Dios sa imong kasingkasing, mas malinaw ang imong hunahuna ug dili na kini maglibot-libot. Ang sulodnong kahusay ug kalampusan sa pag-ampo mag-uban.

Hinumdumi nga sukad pa sa sinugdanan sa mga sulat, gihisgutan na ang atong espiritu (Mga Sulat 20–21). Kini mao ang pagbalik sa iyang mga katungod. Sa diha nga mabalik kini, magsugod na ang aktibo nga pagbag-o nga nag-usab sa kinabuhi sa kalag, sa lawas, ug sa mga relasyon sa gawas — paghinlo. Ug ikaw mahimong tinuod nga tawo.

| 46 |

Nagsugod ka nga determinado sa dalan sa pag-alagad sa Ginoo. Panalangin ka, Ginoo! Alagari ang Ginoo! Labaw sa tanan:

1. Paglikay sa garbo, kini ang unang kaaway. Ang atong pagkamatarong sa atubangan sa Dios, bisan pa man tinuyo lang, nagmugna na dayon sa hunahuna nga aduna kitay kaugalingong talagsaong kinaiya sa atubangan sa uban ug bisan sa atubangan nato mismo — ang nangagi, labi na kon malampuson kita sa pagbuhat og usa ka butang niining dalan. Sa diha nga motindog kita gamay niining pagkamatarong, daw nindot kaayo kini, ug magsugod kita og damgo nga kita mga hingpit nga tawo nga nagbuhat og katingalahang mga buhat. Ug kini mao ang kaaway nga nagahuyop aron pukawon ang garbo. Kinsa man ang mosugot ug mahulog niining garbo, dali dayon nga mohawa ang grasya kaniya ug biyaan siya nga nag-inusara. Unya, dakpon siya sa kaaway ingon usa ka walay kusog nga biktima.

2. Ang kahadlok ug kabalaka dili ka mobiya. Naglakaw kita sa taliwala sa mga lambak. Ang kaaway dili gayud kita tuksuhon sa klarong dautan, kondili limbongon kita pinaagi sa hitsura sa maayo. Ang walay kasinatian mosunod sa pain ug mahulog sa kamot sa kaaway, sama sa usa ka hayop nga walay pag-amping nga naglakaw sa lasang nga mahulog sa hukay. Apan ayaw kawad-i og kaisog sa imong kahadlok, kay ang Ginoo anaa na duol.

3. Ayaw pagbiya sa kahadlok sa kamatayon ug sa paghukom ug ganti pagkahuman sa kamatayon. Sa buntag, samtang imong bag-ohon ang handumanan sa Ginoo sa imong kasingkasing, siguroha nga idugtong nimo ang handumanan niining katapusang mga butang. Busa, ipabilin kining hunahuna uban kanimo sa tibuok adlaw, sama sa imong pagbuhat uban sa Ginoo, ug sa imong pagkatulog, ingna: ang akong lubnganan anaa sa akong atubangan! Moabot na ang akong kamatayon! Makita nimo kung unsang mga magbabantay ang imong makaplagan niini.

4. Dili nimo hingpit nga mapahawa ang imong kaugalingon sa katilingban. Apan naa kanimo kung asa ka mas kanunay magpuyo sa usa ka katilingban nga gamay ang kalingawan. Ug niini, inig naa ka didto, ayaw kalimti ang imong pagtagad sa Ginoo, nga duol ug anaa sa sulod nimo, ug ang handumanan sa kamatayon, nga andam na sa pagkuha kanimo, kutob sa imong makaya. Ayaw ihatag ang imong kasingkasing sa mga impresyon sa kalipay nga nag-atubang sa imong mga mata, dalunggan, ug uban pang mga pagbati. Daotan ang kinabuhi niining kalibutan kay pun-on niini ang kalag sa daghang mga butang, mga tawo, ug mga buhat, nga ang handumanan niini unya makalabo sa kalag. Ug kini makababag sa usa ka tawo sa husto nga pag-ampo. Usa ra ka tambal niini: panalipdan ang kasingkasing sa pagdawat og mga impresyon kutob sa mahimo. Pasagdi nga molabay ang tanan nga dili mosulod sa imong kasingkasing.

5. Bisan pa, ayaw paglayo sa mga tawo ug ayaw pagkamapait. Sa imong kahimtang, dili kini angay, ug wala kini'y kapuslanan para nimo. Hinuon, paggahin og daghang oras uban sa imong kaugalingong mga tawo. Lagmit aduna kay maayong mga batasan. Ayaw pagbiya niini, aron dili ka mubulag sa kadaghanan ug dili ka ma-expose sa walay pulos nga tsismis.

6. Ang mga espirituhanong kalihokan — pag-ampo, pagbasa, ug meditasyon — kinahanglan buhaton nga walay palya matag adlaw. Ikaw mismo ang magdesisyon unsa ang buhaton sa unsang oras. Bangon sayo ug, sa dili pa ka mogawas aron makig-uban sa imong pamilya, buhata kining tanan nga kalihokan kutob sa imong makaya. Amo, pag-ampo kutob sa imong makaya. Ipasabot sa Ginoo ang imong tinuod nga mga panginahanglan gamit ang mga pulong sa bata ug pagsalig sa bata, balik-balik ang pag-ampo gikan sa Basahon sa Pag-ampo uban sa pagyuko ug mubo nga paghangyo sa Diyos. Human sa pag-ampo, pagbasa uban sa pagpamalandong ug i-aplikar ang tanan nimong nabasa sa imong kaugalingon o hunahunaa kung giunsa kini pagpatuman sa imong

kinabuhi. Nakasulat na ako ug balik-balikon ko kini: mapuslanon kaayo kung matag buntag mosulat ka og mubo sa mga hunahuna nga motumaw o makuha pinaagi sa pagpamalandong samtang nagbasa sa Ebanghelyo ug sa Apostol. Kuhaa kini nga buluhaton ug buhata kini sa pagkamapainubsanon, nga walay daghang pulong.

7. Pinaagi sa masipag nga pagtrabaho, ihatag sa Ginoo ang tanan nimong kasubo bahin sa kalampusan. Ang pagsalig sa Diyos mao ang gamot sa espirituhanong kinabuhi. Kalit lang, walay bisan unsa nga gihatag dayon, apan ang tanan moabot sa husto nga panahon. Ang tanan nimong gipangita uban sa pagtuo moabot. Kanus-a? Sa dihang malipay ang Ginoo sa paghatag niini. Pagpailub, baroga nga lig-on sa han-ay nga imong gisugdan. Pagpadasig sa paglaum nga moabot ang adlaw nga ang kahayag sa kalipay mosidlak sa imong kasingkasing, nga mobalik niini sa kagawasan gikan sa tanang gapus ug maghatag og kahapsay sa lihok ug pagtaas ngadto sa lugar diin magdala ang maayong tuyo sa espiritu. Unya molupad ka sa espirituhanong gingharian sama sa langgam nga gipagawas gikan sa hawla.

Hinaut nga panalanginan ka sa Ginoo! Hinaut nga tabunan ka sa Inahan sa Dios sa Iyang manto! Hinaut nga panalipdan ka sa imong anghel nga magbalantay gikan sa tanang pag-atake sa kaaway!

| 47 |

Nangutana ka bahin sa lagda sa pag-ampo. Oo, gikinahanglan nga adunay lagda sa pag-ampo tungod sa atong kahuyang, aron sa usa ka bahin, dili kita matugotan ang katamaran, ug sa pikas bahin, mapugngan nato ang atong kadasig. Bisan ang labing bantugan nga mga tawo sa pag-ampo adunay lagda sa pag-ampo ug gisunod nila kini. Sa matag higayon, gisugdan nila ang ilang pag-ampo sa mga natukod nga pag-ampo, ug unya, kung sa tunga-tunga sa ilang pag-ampo mabati nila nga naugmad sila sa pag-ampo nga kusang-kasing, biyaan nila ang natukod nga mga pag-ampo ug mag-ampo na lang sa maong kusang-kasing nga pag-ampo. Kung gibuhay pa gani nila kini, labi pa gayud nga angay nato kini buhaton. Kung walay natukod nga mga pag-ampo, dili gyud nato mahibaloan unsaon pag-ampo. Kung wala kini, mawagtang gayud ang atong pag-ampo.

Apan, dili kinahanglan nga magkolekta og daghang mga pag-ampo. Mas maayo ang pipila ka pag-ampo nga gihimo sa husto kaysa daghang pag-ampo nga gihimo sa pagdali, nga lisod ipadayon kung sobra ka daghan ang nakolekta tungod sa kainit sa masigasig nga pag-ampo.

Para kanimo, nagtuo ko nga igo na kaayo ang pag-ampo sa buntag ug sa gabii nga gitudlo sa mga Basahon sa Pag-ampo sa buntag ug sa oras sa pagkatulog. Paninguhaa lang nga buhaton kini matag higayon uban sa hingpit nga pagtagad ug angay nga pagbati. Aron mas malampuson kini, paningkamoti sa imong bakanteng oras nga basahon silang tanan, hunahunaa ug batiha kini, aron sa diha nga imo na kini basahon sa imong rutina sa pag-ampo, pamilyar ka na sa balaan nga mga hunahuna ug pagbati nga anaa niini. Ang pag-ampo dili lang pagbasa sa mga pag-ampo, kondili pagbalik-balik sa ilang sulod sa atong kasingkasing ug paglitok niini nga daw gikan sa atong hunahuna ug kasingkasing.

Unya, pagkahuman nimo sa paghisgot ug pagbati sa mga pag-ampo, paningkamoti nga hinumduman kini aron dili ka na mabalaka sa libro sa pag-ampo ug sa suga sa dihang moabot na ang oras sa pag-ampo, ug aron sa diha sa pag-ampo dili ka malipat sa imong makita sa mata, kondili mas sayon nimo mapunting ang imong hunahuna kang Dios. Makita nimo sa imong kaugalingon kung unsa kini ka mapuslanon. Ug ang kamatuoran nga sa kini nga kaso ang Basahon sa Pag-ampo kanunay ug bisan asa kauban nimo nagpasabot og dako kaayo.

Sa pag-andam nimo sa imong kaugalingon sa ingon ani nga paagi, sa diha nga motindog ka sa pag-ampo, paningkamoti nga dili malipat-lipat ang imong hunahuna ug dili matugnaw ug walay pagtagad ang imong pagbati, naningkamot sa tanang paagi aron mapadayon ang imong pagtagad ug mapukaw ang kainit sa imong pagbati. Human sa matag pag-ampo nga imong basahon, yuko kutob sa imong gihunahuna nga angay uban sa imong pulong sa pag-ampo mahitungod sa imong gibati nga panginahanglan o uban sa kasagarang mubo nga pag-ampo. Makapadugay kini gamay sa pag-ampo, apan modako ang gahum niini. Labi na sa katapusan sa mga pag-ampo, magdugay ka sa pag-ampo, pagpangayo og pasaylo sa dili tuyo nga paglayas sa hunahuna ug pagsalig sa imong kaugalingon sa kamot sa Dios alang sa tibuok adlaw.

Sa tibuok adlaw, kinahanglan nimong mapadayon ang imong pag-ampo nga pagtagad kang Dios. Aron mahimo kini, sama sa gisulti na daghang higayon, hinumdumi si Dios, ug alang niini, pag-ampo og mubo. Maayo, ug labing maayo, nga mahinumduman ang pipila ka salmo ug basahon kini samtang nagtrabaho o taliwala sa mga buluhaton, usahay imbes sa mubo nga pag-ampo, uban sa pagpamalandong. Kini usa ka karaang Kristohanong batasan, nga gisaysay ug gisulod sa lagda ni San Pachomius ug San Antonio.

Human nimo pag-agi sa adlaw sa ingon ani nga paagi, pag-ampo pag-usab nga mas mainit ug mas matitud-anon sa gabii, palig-ona ang imong mga pagyuko ug ang imong mga pag-ampo ngadto sa Dios, ug, sa pag-isunod pag-usab sa imong kaugalingon sa kamot sa Dios, matulog ka uban sa usa ka mubo nga pag-ampo sa imong mga ngabil ug matulog kauban kini o uban sa pagbasa sa usa ka salmo.

Asa nga mga salmo ang angay nimong hinumduman? Hinumdumi ang mga salmo nga makapahikap sa imong kasingkasing sa diha nga imo kini mabasa. Nagkalainlain nga mga salmo ang nagkalainlain nga epekto sa nagkalainlain nga mga tawo. Sugdi sa: "*Kaluy-i ako, O Dios*" (Salmo 50), unya: "*Panalangini ang Ginoo, O akong kalag*" (Salmo 102) ug "*Dayegon ang Ginoo, O akong kalag*" (Salmo 145) — ang mga antiphonal nga salmo sa liturhiya; usab ang mga pambungad nga salmo sa lagda para sa Banal nga Komunyong: "*Ang Ginoo mao ang akong magbalantay*" (Salmo 22), "*Ang yuta iya sa Ginoo, ug ang tanan nga naa niini*" (Salmo 23), "*Mituo ako, busa misulti ako*" (Salmo 115); ang unang salmo sa Vespers: "*O Dios, paminawa ang akong pag-ampo*" (Salmo 69). Ang mga salmo sa mga oras... ug uban pa. Basaha ang Salmo ug pilia.

Kung mahinumduman nimo kini tanan, kanunay kang hingpit nga andam sa pag-ampo. Kung moabot ang makasamok nga hunahuna, lumuhod sa Ginoo uban sa usa ka mubo nga pag-ampo, o basa og salmo, labi na gayud ang: O Dios, paminawa ang akong pag-ampo... ug ang tanang panganod sa kalibog dali ra nga mawala.

Mao kana ang tanan sa lagda sa pag-ampo. Apan akong balikon: hinumdumi nga kining tanan mga tabang ra, apan ang labing importante mao ang pagtindog sa atubangan sa Dios uban ang pagrespeto sa imong kasingkasing ug pagyuko sa Iyang atubangan uban ang pagpaubos.

Nahunahuna pud nako nga isulti kanimo kini! Mahimo nimong limitahan ang tibuok lagda sa pag-ampo sa mga pagyuko lang uban sa mubo nga pag-ampo ug sa imong kaugalingong mga pulong sa pag-ampo. Tindog ug luksong, nga nag-ingon, "Ginoo, kaluy-i kami!" — o lain pa, nga nagpahayag sa imong panginahanglan o pagdayeg ug pagpasalamat sa Diyos. Aron malikayan ang paglusot sa katamaran, kinahanglan nimong tukion kung pila ka pag-ampo, o pila ka dugay ang pag-ampo, o pareho.

Kinahanglan kini tungod kay aduna kita'y katingalahang kinaiya. Pananglitan, kung kita nagbuhat og gawasnong kalihokan, ang mga oras molabay sama sa mga minuto. Apan kung motindog kita aron mag-ampo, bisan usa ka minuto wala pa molabay, apan mura'g dugay na kaayo kita nag-ampo. Kini nga hunahuna dili makadaot sa pag-ampo sumala sa gitakdang lagda, apan kung ang usa ka tawo mag-ampo lang pinaagi sa mga pagyuko ug mubo nga pag-ampo, kini nagrepresentar og dakong tukso ug makapahunong sa pag-ampo nga bag-o pa lang nagsugod, nga nagbilin og limbong nga kasiguruhan nga maayo ang pag-ampo. Busa, ang mga maayong magtutudlo sa pag-ampo nakahimo og rosaryo aron malikayan kini nga pagpanglimbong sa kaugalingon, nga gitanyag alang sa paggamit sa mga nagtuo nga nag-ampo dili pinaagi sa mga pag-ampo sa Basahon sa Pag-ampo, kondili sa ilang kaugalingon. Gigamit kini ingon niini: moingon sila, Ginoong Hesukristo, kalooy-a ako nga makasasala, o: usa ka makasasala — ug ilang ipalihok ang usa ka butil taliwala sa ilang mga tudlo; ilang isulti kini pag-usab ug ipalihok ang lain nga butil, ug sige ingon ana; sa matag pag-ampo, sila motungo, sa hawak o sa yuta, sumala sa ilang gusto, o sa gagmay nga rosaryo — sa hawak, ug sa dagko — sa yuta. Ang lagda dinhi mao ang usa ka piho nga gidaghanon sa mga pag-ampo uban sa pagyuko, diin isulod ang ubang mga pag-ampo nga giingon sa kaugalingong mga pulong. Aron dili malimbongan ang kaugalingon dinhi sa pagdali-dali sa pag-awit sa mga pag-ampo ug pagyuko, sa pagtino sa gidaghanon sa mga yuko ug pag-ampo, gitino usab ang gitas-on sa pag-ampo, aron putlon ang pagdali-dali ug, kung mosulod kini, aron pun-on ang oras pinaagi sa pagdugang og bag-ong mga yuko.

Pila ka pagyuko ang buhaton para sa matag pag-ampo gispecified sa Followed Psalter, sa katapusan, ug sa duha ka proporsyon: para sa masinabtanon ug para sa tapulan o busy. Ang mga tigulang nga nagpuyo pa uban kanamo sa mga skete o espesyal nga selda, pananglitan sa Valaam ug sa Solovki, nagbuhat sa tanang serbisyo sa ingon ani nga paagi. Kung gusto nimo, o kung usahay gusto nimo, mahimo usab nimo buhaton ang imong lagda sa ingon niini nga paagi. Apan una, paningkamoti nga masanay ka sa pagbuhat niini sumala sa gisugo. Tingali dili na kinahanglan kining bag-ong lagda. Bisan pa man, magpadala ko kanimo ug rosaryo. Padayon ingon niini! Timan-i pila ka oras imong gigahin sa pag-ampo sa buntag ug sa gabii, unya lingkod ug ampoa ang imong mubo nga pag-ampo gamit ang rosaryo ug tan-awa pila ka beses nimo nabutang ang rosaryo sa panahon nga kasagaran nimo gigahin sa pag-ampo. Himoa kining numero nga sukdanan sa imong lagda. Buhaton nimo kini dili sa panahon sa pag-ampo, kondili dugang pa niini, uban sa parehas nga pagtagad. Unya, buhata ang imong lagda sa pag-ampo sa ingon ani, nga nagtindog ug nagluhod.

Pagkahuman nimo mabasa kini, ayaw paghunahuna nga gipadala tika sa usa ka monasteryo. Ako mismo unang nakadungog bahin sa pag-ampo gamit ang rosaryo gikan sa usa ka layko, dili sa usa ka monghe. Daghang mga lalaki ug babaye nga layko ang nag-ampo sa ingon ani nga paagi. Mapuslanon kini kanimo. Kung ang pag-ampo sa mga memorisadong pag-ampo mahimong makapoy ug dili na makapadasig kanimo, mahimo ka mag-ampo niining paagiha sulod sa usa o duha ka adlaw, unya mobalik sa mga memorisadong pag-ampo. Ug sige balik-balik, pag-ilis-ilis sa duha.

Ug usab nakong balikon: ang kinauyokan sa pag-ampo mao ang pagtaas sa imong hunahuna ug kasingkasing ngadto sa Dios; kining mga lagda tabang lamang. Dili nato kini ikalikay, kay kita mga maluya nga binuhat. Panalangini ka, Ginoo!

| 48 |

Nakasulat ka nga dili nimo makontrol ang imong mga hunahuna, molayas silang tanan, ug ang pag-ampo dili molihok sumala sa imong gusto; ug sa tibuok adlaw, taliwala sa imong mga kalihokan ug pakigkita sa uban, halos dili nimo mahinumduman ang Dios.

Kalit lang, dili na kini mahimo. Kinahanglan magpaningkamot pag-ayo aron mapahimutang bisan gamay ang imong hunahuna; ug sama sa imong gipaabot: sugdi lang, ug naa na diay — wala gyud kini mahitabo. Malampuson na kaayo nga nasugdan na nimo kini mapansin ug giisip nga dili angay. Sa una pareho ra kini, apan gamay ra ang kasubo; karon dili lang nimo mabantayan ang kagubot sa imong hunahuna, apan nabalaka ka usab niini ug nagpahayag ka og tinguha nga masabtan kini. Padayon sa pagpukaw niining kabalaka ug paningkamoti nga matul-id ang imong mga kakulian.

Nakasulat na ako nga ang paglahutay ug padayon nga pagpaningkamot sa kaugalingon usa ka apuradong kondisyon alang sa kalampusan sa espirituhanong kinabuhi. Ang malungtaron nga kalinaw sa hunahuna usa ka gasa gikan sa Diyos, apan kini nga gasa dili ihatag kung walay kusog nga paningkamot gikan kanimo. Wala kay makab-ot pinaagi sa imong paningkamot lang, ug ang Diyos wala'y ihatag kanimo kung dili ka maningkamot sa tibuok nimong kusog. Kini usa ka hinungdanon nga balaod. Aduna kay libro sa mga pakigpulong ni San Macarius sa Ehipto. Palihug basaha ang ika-19 nga pakighinabi — bahin sa kung giunsa sa mga Kristohanon pagpugos sa ilang kaugalingon sa pagbuhat sa matag maayong buhat. Nagaingon didto nga kinahanglan pugson sa usa ka tawo ang iyang kaugalingon sa pag-ampo kon wala pa siya'y espirituhanong pag-ampo, ug nga sa ingon ana nga kahimtang, ang Dios, sa pagtan-aw nga ang usa ka tawo naningkamot pag-ayo ug nagpugong sa iyang kaugalingon (mao ang iyang mga hunahuna) batok sa tinguha sa iyang kasingkasing, Ihatag Niya kaniya ang tinuod nga pag-ampo, nga mao ang walay samok, tinipong, ug lawom, kon ang hunahuna kanunay nga naa sa atubangan sa Dios. Ug sa diha nga atol sa pag-ampo ang hunahuna magsugod sa kanunay nga pagpuyo uban sa Dios, unya , pagkahuman niini dili na kini gustong mobiya Kaniya, kay kauban niini moabut ang katam-is, ug sa pagtilaw niini, dili na gustong matilaw pa ug lain.

Ug nahisgutan ko na kapila ang klase sa paningkamot nga gikinahanglan dinhi: ayaw tugoti ang imong hunahuna nga maglibot-libot sumala sa gusto niini, apan kon kini makasayop nga dili tuyo, dayon ibalik kini, pagsaway sa imong kaugalingon, pagbasol ug pagmasubo tungod niining kagubot. Si San Juan Climacus miingon nga kinahanglan maningkamot aron pugngan ang hunahuna sa mga pulong sa pag-ampo.

Sa diha nga nahinumduman na nimo ang mga pag-ampo, sama sa akong gisulat sa miaging higayon, tingali mas molihok ang mga butang. Mas maayo unta nga moadto ka sa simbahan, diin dali ra ipadayag ang espiritu sa pag-ampo, kay ang tanan didto nagtumong niini; apan para nimo kini dili kombinyente. Paninguhaa nga masanay sa pag-ampo nga walay samok sa balay ug igahin ang kutob nimong mahimo nga oras uban sa Ginoo. Sa paghinumdom sa mga pag-ampo, ayaw kalimot sa pagsuhid sa matag pulong ug pagbati sa matag pagbati, unya kining mga pulonga makakuha sa imong pagtagad sa panahon sa pag-ampo ug makapainit sa imong pagbati sa pag-ampo.

Buhatia usab kini. Ayaw kalit-kalit pagsugod sa pag-ampo human sa mga buluhaton sa balay, pakighinabi, ug pagdagan-dagan, kondili andama pag-ayo ang imong kaugalingon niini, paningkamoti daan nga tipuon ang imong hunahuna ug itudlo kini ngadto sa usa ka takus nga presensya sa atubangan sa Dios. Pagmata sa imong kaugalingon og pagbati sa panginahanglan sa pag-ampo, labi na karon, kay basin walay lain pa. Ayaw kalimti ang pagbag-o sa imong kahibalo sa imong espirituhanong mga panginahanglan ug, labi na gayud, ang imong karon nga panginahanglan: ang paghan-ay sa imong mga hunahuna sa pag-ampo uban sa tinguha nga makakaplag

og katagbawan alang niini, ug partikular sa Dios. Kung ang imong kasingkasing makahibalo ug mobati sa ingon nga mga panginahanglan, dili tugotan sa imong kasingkasing mismo nga malipat ang imong hunahuna sa ubang mga butang, kondili pugson ka niini sa pagpakilooy sa Ginoo alang niini. Labaw sa tanan, bati-a pag-ayo ang imong hingpit nga pagkawalay-kaya: nga kon dili tungod sa Dios, hingpit ka nangawala. Kung ang usa ka tawo gitagaan og hulga sa kalisdanan ug naa sa iyang atubangan ang usa ka tawo nga makaluwas kaniya gikan niini pinaagi sa usa ka lihok lang, mangita pa ba siya sa lain? Dili, mohapa siya sa atubangan niya ug mangayo og tabang. Ingon ana usab kanimo sa pag-ampo kung moduol ka niini uban sa pagbati sa hingpit nga kaguol ug sa kahibalo nga walay lain makaluwas kanimo gawas sa Usa ka Dios.

Kita tanan adunay dakong sala, nga mao kini: samtang mag-andam kita sa tanang ubang buluhaton, bisan pa gamay, mosulod kita sa pag-ampo nga walay pag-andam ug magdali nga tapuson kini sa labing dali, sama sa usa ka dili permanente nga butang, usa ka dugang sa atong mga buluhaton, ug dili ang labing importante niini. Unsaon man nato pagpokos sa atong hunahuna ug pagbati atol sa pag-ampo? Ug ingon niini kini magpadayon sa usa ka walay han-ay, magubot nga paagi. Dili, kinahanglan nimo isalikway kini nga sala ug sa bisan unsang kahimtang dili nimo tugotan ang imong kaugalingon nga magpabaya sa imong pag-atubang sa pag-ampo. Kumbinsiha ang imong kaugalingon nga ang ingon nga batasan sa pag-ampo usa ka krimen, ug usa ka seryoso kaayo nga sala — usa ka kriminal nga kalapasan. Tan-awa ang pag-ampo nga mao ang unang butang sa imong kinabuhi ug pugngi kini ingon ana sa imong kasingkasing. Unya atubanga kini ingon nga imong unang buluhaton, ug dili ingon usa ka butang nga naa lang sa taliwala.

Pagpaningkamot. Hinaut nga ang Dios ang imong magtabang. Apan siguroha nga buhaton nimo ang gisugo kanimo. Kung buhaton nimo kini, makita nimo dayon ang mga bunga. Paningkamoti nga matilawan nimo ang katam-is sa tinuod nga pag-ampo. Sa diha nga matilawan nimo kini, madani ka sa pag-ampo ug mahatagan ka og inspirasyon alang sa padayon ug matinud-anong pag-ampo. Panalangini ka, Ginoo!

| 49 |

Gipadayon nako ang akong pakigpulong bahin sa imong reklamo sa kagubot sa imong hunahuna tungod sa adlaw-adlaw nga mga buluhaton.

Unsa may buhaton sa usa ka tawo kung walay trabaho? Mosangpot kini sa makasasala nga katamaran. Kinahanglan nga adunay buhaton ug magbuhat sa pipila ka buluhaton sa panimalay. Mao kini ang imong katungdanan. Ug dili pud maputol ang pakig-uban sa uban. Kinahanglan nimo kini atimanon, ug atimanon kini sa husto. Kini ang katungdanan sa katilingban sa tawo. Apan ang tanang ingon niini nga mga butang ug kalihokan mahimo ug angay buhaton sa paagi nga dili ka nila malipat sa paghunahuna sa Dios. Giunsa kini mahimo?

Aduna kita'y halos unibersal nga pagtuo nga sa diha nga mosugod ka sa bisan unsang butang sa balay o gawas niini, naglakaw na ka gawas sa kahimtang sa mga butang nga langitnon ug makapahimuot sa Dios. Busa, kon motumaw ang tinguha nga mabuhi sa paagi nga makapahimuot sa Dios, o kon hisgutan ang maong hilisgutan, kasagaran kini kauban sa ideya nga, kon mao kini, kinahanglan molayas ang usa gikan sa katilingban, molayas gikan sa panimalay paingon sa disyerto, paingon sa kalasangan. Apan, walay usa niini ang tinuod. Ang mga buluhaton sa adlaw-adlaw nga kinabuhi ug sa katilingban, diin nagasalig ang paglungtad sa mga panimalay ug komunidad, mga butang kini nga gitakda sa Dios, ug ang pagtuman niini dili paglayas ngadto sa yutang dili matarong, kondili paglakaw sa mga buluhaton sa Dios.

Tungod sa ingon ani nga dili matarong nga pagtuo, ang tanan naglihok sa ilang adlaw-adlaw ug sosyal nga mga buluhaton nga wala silay pagtagad sa paghunahuna sa Dios. Nakita nako nga kini nga pagtuo naghari usab kanimo. Palihug , ilabay kini ug pagtuo nga ang tanan nimong ginabuhat sa balay ug sa gawas, sa mga kalihokan sa katilingban, isip usa ka anak nga babaye, isip usa ka igsoon nga babaye, isip usa ka Muscovite karon, kay balaan ug makapahimuot sa Dios. Kay adunay espesyal nga mga sugo para sa tanang may kalabotan niini. Unsaon man nga ang pagtuman sa mga sugo dili makapahimuot sa Dios? Pinaagi sa imong pagtuo, sigurado nga ginahimo nimo kini nga dili makapahimuot sa Dios, tungod kay wala nimo kini gituman uban sa disposisyon nga gusto sa Dios nga ipatuman niini. Ang mga buhat nga banal wala nimo ginabuhat sa usa ka diosnon nga paagi. Nawalang pulos kini, ug nagapahilayo usab kini sa mga tawo gikan sa Dios.

Itul-id kini ug sugod karon, buhata ang tanang ingon ani nga mga buhat uban ang kahibalo nga kini mao ang sugo, ug buhata kini sama sa pagbuhat nimo sa sugo sa Dios. Kung naa ka niining panghunahuna, walay buhat sa kalibutan ang makapaling sa imong hunahuna gikan sa Dios, kundili, sa sukwahi, magdala kanimo nga

mas duol Niya. Tanan kita mga alagad sa Dios. Gihatagan Niya kita matag-usa og kaugalingong puwesto ug buluhaton, ug gitanao Niya kung giunsa nato kini pagbuhat. Ania Siya bisan asa. Ug ginabantayan Niya kamo. Hinumdumi kini ug buhata ang tanan nga butang ingon nga gisalig gayud kini kanimo sa Dios, bisan unsa pa kini.

Buhata ang mga buluhaton sa panimalay sa ingon ani. Ug kung naay moanha kanimo o mogawas ka, hinumdumi, sa unang kahimtang, nga gipadala sa Diyos ang maong tawo kanimo ug nagtan-aw Siya aron makita kon dawaton ba nimo sila ug tratuhon sa matarong nga paagi, ug sa ikaduhang kahimtang, nga gisalig sa Diyos kanimo ang usa ka buluhaton gawas sa balay ug nagtan-aw Siya aron makita kon buhaton ba nimo kini sumala sa Iyang gusto.

Kung imo kining ipahimutang sa ingon ani, dili ka madisturbo sa sulod o sa gawas nga mga butang gikan sa Dios; sa baylo, magpabilin kini nga nakatutok kaniya, uban sa paghunahuna kung giunsa pagbuhat sa mga butang nga makapahimuot sa Dios. Buhaton nimo ang tanan uban sa kahadlok sa Dios, ug kini nga kahadlok magpadayon sa imong walay paglubad nga pagtagad kaniya.

Mahitungod sa mga buhat sulod ug gawas sa pamilya nga makapahimuot sa Dios, kinahanglan nimong klarohon kini pag-ayo pinaagi sa pagkonsulta sa mga libro nga nagpatin-aw sa husto nga mga buhat bahin niini. Sabta kini pag-ayo, aron sa kasamtangang kahimtang sa kinabuhi ug katilingban, imong mapabulag gikan sa angay ang tanan nga gisulod niini tungod sa pagka-mapahitas-on, mga tinguha, pagpangahimut-an sa uban, ug pagka-mabubutihon. Apan pagkahuman nimong ipadayag ang imong determinasyon nga mabuhi sa paagi nga makapahimuot sa Dios, ikaw, siyempre, mopahawa sa imong kaugalingon gikan niini nga tanan nga walay espesyal nga pahimangno.

Gawas sa nahisgotan nga pagtuo, aduna pay lain nga butang nga gipahimutang sa atong mga kalihokan, nga akong tawgon nga kahuyang. Mao kini ang kabalaka. Nga ang matag buhat, nga giila nga takus, kinahanglan buhaton uban sa tanang pag-amping — kini usa ka katungdanan nga gipanalipdan sa usa ka makalilisang nga silot: gisumpa ang bisan kinsa nga magbuhat sa buhat sa Dios uban sa kapabaya-an. Apan ang kabalaka, o sobra nga pag-amgo, nga naga-ngutngot sa kasingkasing ug wala maghatag og kalinaw, mao ang sakit sa mga nahulog, nga gikuha sa ilang kaugalingon ang paghan-ay sa ilang kapalaran ug nagdali-dali sa tanang direksyon. Gikagubot niini ang hunahuna ug gani mapugngan sila sa pagtutok sa buluhaton nga naa sa atubangan. Busa, paningkamoti nga masabtan kini, ug kung imong mabati nga usahay kini nga kabalaka molabaw kanimo, paningkamoti nga palagson kini ug ayaw kini hatagi og luna. Pag-alagad nga masinabtanon sa imong buhat ug, sa pagbuhat niini uban sa tanang pag-amping, paabota ang kalampusan gikan sa Dios, ihalad ang buhat mismo kaniya, bisan pa gamay kini — ug pugngi ang imong kabalaka.

Buhatia kini, ug ang imong adlaw-adlaw nga mga kalihokan ug buluhaton dili ka maliso gikan sa Dios. Tabangi ka sa Dios!

Ug pipila pa ka pulong ingon dugang sa gisulti.

Kinahanglan nato hinumduman ang Dios. Kinahanglan nato kini dad-on sa punto nga ang hunahuna sa Dios mahimong pamilyar ug maghiusa sa atong hunahuna, kasingkasing, ug pagkahibalo. Aron ang ingon nga paghinumdom ug hunahuna moturok, kinahanglan nga magpaningkamot kita sa atong kaugalingon. Magpaningkamot ka, ug ang Dios magahatag kanimo og kalampusan; kon dili ka magpaningkamot, dili ka molampos. Ug kon dili ka molampos, walay mahitabo kanimo, dili ka makab-ot og bisan unsang kalampusan sa imong espirituhanong kinabuhi, ug dili ka gyud adunay espirituhanong kinabuhi, kay mao kini ang espirituhanong kinabuhi. Ingon ana kaimportante kini!

Sa pagpaningkamot nga mapadayon ang hunahuna sa Dios, ayaw kini pagbiya nga walay sulod, kondili iugna kini sa tanang konsepto nga imong nahibaloan mahitungod sa Dios, sa Iyang mga banal nga kinaiya ug mga buhat, aron mapalalom ang imong hunahuna sa usa ka butang unya sa lain. Pagpamalandong pag-ayo sa paglalang ug pagdumala sa Diyos, sa pagka-inkarnado ni Hesukristo nga Pulong sa Diyos ug sa Iyang hingpit nga buhat sa atong kaluwasan, sa Iyang kamatayon, pagkabanhaw ug pag-alsa ngadto sa langit, ang pagpadala sa Espiritu Santo, ang pagtukod sa Balaang Simbahan, ang tigbantay sa kamatuoran ug grasya, ug ang pag-andam sa langitnong puy-anan para sa tanang magtutuo sa Ginghamarian sa Langit ug para kaninyo. Pagninindot usab sa mga kinaiya sa Dios: ang Iyang dili masukod nga kaayo, kinaadman, gahum sa tanan, kamatuoran, pagkaanaa sa tanan,

gahum sa tanan, kahibalo sa tanan, pagpakamaayo sa tanan, ug kadako sa E . Hisguti kini tanan sa panahon sa pag-ampo, ug labi na gayud, samtang nagbasa. Kung nahisgutan na nimo ang tanan ug klaro na nimong gipamalandong kini, ang imong hunahuna bahin sa Dios dili mahugno, kondili kauban niini ug makadani kini ug daghang makaluwas nga hunahuna nga molihok sa kasingkasing ug mopukaw sa kusog sa espiritu. Mahimo ka maghimo sa imong kaugalingong mubo nga pag-ampo sa pagdayeg, diin kini tanan pagahiuson. Pananglitan, ingon ani: Himaya kanimo, Dios, nga gisaulog sa Trinidad, Amahan, Anak, ug Espiritu Santo! Himaya kanimo, nga nagmugna sa tanang butang! Himaya kanimo, nga nagpasidungog kanamo sa Imong hulagway! Kahimaya kanimo, nga wala kami biyai sa among pagkahulog! Kahimaya kanimo, Ginoong Jesu-Kristo, nga miabot, nahimong tawo, nag-antos, namatay alang kanamo, nabanhaw pag-usab, misaka sa langit, ug nagpadala kanamo sa Espiritu Santo, nga nagtukod sa Iyang Simbahan alang sa among kaluwasan ug nagsaad ug nagtukod sa Gingharian sa Langit alang kanamo! Himaya kanimo, Ginoo, nga katingalahang nag-andam sa kaluwasan alang sa matag tawo ug tibuok mga nasud. Himaya kanimo, Ginoo, nga nagdani kanako ngadto sa kaluwasan.

Paningskamoti nga masabtan pag-ayo kini nga katapusang punto, pahibal-a ang imong kaugalingon sa dakong kaluoy sa Dios kanimo, ug dayon kanunay nga pasalamat ang Dios niini. Pasalamat nga Iyang gihatagan ka og kinabuhi, nga ikaw natawo sa taliwala sa mga Kristohanon, sa mga matinud-anong ginikanan, ug dayon nakadawat og ingon ana kaayo kaayo nga pagpadako. Magpasalamat usab nga Iyang gipahimutang sa imo ang ingon ana ka balaan nga mga determinasyon nga imong bag-ohay lang gihimo, ug gihatagan ka Niya og kusog aron kini matuman. Balikan ang tibuok nimong kinabuhi sukad sa sinugdanan, sukad sa imong unang pagkahibalo sa imong kaugalingon, ug timan-i ang tanang higayon sa wala damhang pagluwas gikan sa kalisdanan ug wala damhang kalipay. Dili nato mapansin ang daghang mga kalisdanan tungod kay molabay lang kini nga walay atong pagtagad. Apan kon balikon nato ang atong tan-aw sa nangagi, makita nato nga didto ug didto adunay kalisdanan nga milabay kanato, apan dili nato masulti kung giunsa kini paglabay kanato. Pangitaa ang ingon nga mga hitabo sa imong kinabuhi ug i-angkon nga kini mao ang kaluoy sa Dios, nga nagmahal kanimo. Hibal-i nga adunay dili masukod nga natago nga kaluoy sa Dios alang sa matag-usa kanato, kay ang tanan nagagikan sa Dios. I-angkon kining mga kaluoy ug pasalamat ang Dios sa tibuok nimong kasingkasing. Apan kon tan-awon nimo pag-ayo ang dagan sa imong kinabuhi, makakaplag ka og daghang mga hitabo sa klarong kaluoy sa Dios kanimo. Posible unta nga adunay kalisud, apan nilabay kini kanimo, ug wala ka kahibalo unsaon. Giluwas ka sa Dios. I-angkon kini ug pasalamat ang Dios, nga nagahigugma kanimo.

Ug ang kahibalo sa mga kaluoy nga para sa tanan makapainit sa kasingkasing, ug kini mapainit pa gayud sa pagtan-aw sa mga kaluoy nga gipakita nga para gayud kanimo. Ang gugma makapukaw og gugma. Sa pagbati kung unsa ka dako ang gugma sa Ginoo kanimo, dili ka magpabiling bugnaw kaniya: ang imong kasingkasing madani kaniya uban sa pagpasalamat ug gugma. Pabilin ang imong kasingkasing ilawom sa impluwensya niining pagtuo sa gugma sa Ginoo alang kanimo, ug ang kainit sa imong kasingkasing dali nga motubo ngadto sa kalayo sa gugma alang sa Ginoo. Sa diha nga mahitabo kini, dili na nimo kinahanglan ang bisan unsang pahinumdom aron hinumduman ang Dios, ni bisan unsang instruksyon kung giunsa kini pagmalampuson. Ang gugma dili ka tugotan nga kalimtan ang imong pinalanggang Ginoo bisan sa usa ka gutlo. Mao kini ang utlanan. Daw-a kini sa imong hunahuna, ug daw-a kini uban sa pagtuo. Ug unya itudlo ang tanan nimong paningskamot sa pagtukod sa hunahuna sa Dios sa imong hunahuna ug kasingkasing.

Mahimong lisod para nimo nga maghunahuna sa mga kinaiya ug buhat sa Dios sa imong kaugalingon. Apan daw naa nimo ang mga sinulat ni San Tikhon. Sa iyang mga pribadong sulat, makakaplag ka sa labing mapuslanong giya. Ang santo klaro nga nagpamalandong sa matag kinaiya ug buhat sa Dios ug gihulagway kini uban sa kainit ug pagtuo, nga kon imong basahon pag-ayo, mosulod kini sa imong kasingkasing.

Aduna pa'y usa ka punto nga kinahanglan ipatin-aw, apan para na lang kana sa lain nga panahon.

| 51 |

Gihatag kanako ni San Tikhon ang mosunod nga mapuslanong tambag para kanimo — mao kini, unsaon paghimo sa matag butang nga mag-awhag sa kamatuoran sa Diyos ug pahinumdom kaniya.

Nisulat ka nga ang mga buluhaton sa panimalay makadistrak sa imong hunahuna gikan sa Diyos. Gipakita nako kanimo kung giunsa nimo kini mapugngan aron dili ka nila madistrak. Apan wala pa nimo gihisguti ang usa pa ka butang nga makadistrak ug nagadistrak gayud sa hunahuna gikan sa Dios. Kini mao nga ang matag butang sa gawas nga nakaapekto sa atong mga pagbati nagadani sa atong pagtagad ngadto kaniya ug naningskamot nga

ibulag kini gikan sa Dios. Apan aduna'y usa ka pamaagi dinhi, diin ang mga makita nga butang dili makadistrak, kondili magdani kanato ngadto sa Dios. Giunsa kini mahimo?

Kinahanglan nimong hubiton pag-usab sa espirituhanong paagi ang tanang butang nga naa sa atubangan sa imong mga mata, ug pun-on nimo ang imong hunahuna niini nga paghubit pag-usab aron kon motan-aw ka sa usa ka butang, makita sa imong mga mata ang butang nga pang-senswal, apan ang imong hunahuna magpamalandong sa espirituhanong kamatuoran. Pananglitan, makakita ka ug mantsa sa usa ka puti nga bestida ug mabati nimo kung unsa kini ka dili maayo ug makaluluoy. I-reinterpret kini ingon nga unsa kaha ka makaluluoy ug dili maayo alang sa Ginoo, sa mga Anghel, ug sa mga e , sa mga balaan, nga makita ang makasasalaong mga mantsa sa atong mga kalag, nga gihimo sa hulagway sa Dios, natawo pag-usab sa batis sa bunyag, o gihugas sa mga luha sa paghinulsol. Nakadungog ka ba sa gagmay nga mga bata nga, kung biyaan silang mag-inusara, magbuhat og kasaba, ing-ani sa saba ug kagubot? Ihubad kini ingon sa saba ug kagubot nga motumaw sa atong mga kalag kung moliko kita gikan sa Dios tungod sa kahadlok sa Dios. Masimhot nimo ang humot sa rosas o uban pang malimpyo nga baho, apan kon masugat nimo ang baho nga bahô, moliko ka ug tutupan nimo ang imong ilong. Hubara kini ingon niini: ang matag kalag nagpagawas sa kaugalingong baho: ang maayong kalag nagpagawas og malimpyo nga baho, ang mapinangaong kalag nagpagawas og bahô nga bahô. Ang Apostol miingon, "*Kita mao ang humot ni Cristo*" (2 Cor. 2:15). Ang mga anghel sa Dios ug ang mga balaan, ug kasagaran ang mga matarong sa yuta, makabati niining humot ug malipay sa maayo, apan masubo sa dautan.

Ginasulti ko kini kanimo ingon usa ka pananglitan lang, apan ang matag butang makapukaw og lain-laing espirituhanong hunahuna, ang uban sa usa ka tawo, ang uban sa lain. Sumala sa imong makita nga labing angay para sa imong kaugalingon, ingon usab nimo hubita ang tanan sa imong palibot ug ang tanan nga imong masugat. Sugdi sa imong panimalay ug hubita ang tanan nga naa niini: ang balay mismo, ang mga bungbong, ang atop, ang pundasyon, ang mga bintana, ang mga kalan, ang mga lamesa, ang mga salamin, ang mga lingkoranan, ug uban pang mga butang. Padayon ngadto sa mga pumoluyo ug usbon pagsabot ang imong mga ginikanan, mga anak, mga igsoon nga lalaki ug babaye, mga paryente, mga sulugoon, mga bisita, ug uban pa. Usbon pagsabot ang kasagarang dagan sa kinabuhi: pagmata, pag-abiabi, paniudto, trabaho, mga pagwala, pagbalik, pag-inom og tsa, mga pagtagay, pagkanta, adlaw, gabii, tulog, ug uban pa, ug uban pa, ug uban pa.

Kuhaa pag-usab si San Tikhon isip imong giya. Nagsulat siya og upat ka libro sa ingon nga mga reinterpretasyon ubos sa titulo nga "Espirituhanong Bahandi nga Gikolekta gikan sa Kalibutan." Kuhaa kini ug basaha. Human nimo mabasa ug makita kung giunsa niya kini pagbuhat, makat-on ka usab sa pagbuhat sa susama. O mahimo ra nimo i-angkon ang iyang mga reinterpretasyon ingon imoha. Kung ang pagbasa niining mga libro makapahuyang sa imong oras, naa usab siyay gipamubo nga bersyon sa tanan niyang reinterpretasyon nga giulohan og "Chance and Spiritual Reasoning" (volume 2). Dinhi, gi-interpretar pag-usab niya ang 176 ka kaso, nga mubo ra ang matag-usa. Gamay ra kaayo ang paningkamot nga kinahanglan nimo aron susihon kini pag-ayo, ug naglangkob kini sa tanan nga kinahanglan nimong i-interpretar pag-usab. Bisan pa, sama sa imong nahibaloan, siguroha nga buhaton nimo ang gisugo kanimo.

Sa pagbuhat nimo niini, ang tanang butang mahimong sama sa balaang libro o artikulo sa libro para kanimo. Unya, ang tanang butang magdala kanimo sa paghunahuna sa Dios, ingon man usab ang matag buhat ug lihok. Ug maglakaw ka sa tunga sa makalibog nga kalibutan sama sa pag-anaa sa espirituhanong gingharian. Ang tanan mopakigsulti kanimo bahin sa Dios ug magpabilin ang imong pagtagad kaniya. Kung kanunay nimo idugang niini nga pahimangno ang kahadlok sa Dios ug pagrespeto sa Iyang kadako, unsa pa nga mga magtutudlo ug giya ang imong gikinahanglan?

Apan siyempre, kinahanglan ang kusog nga pagpaningkamot ug paningkamot, sa pangisip ug emosyonal. Ug ayaw pag-uyon sa imong kaugalingon. Kung imo kang pasayloon, ikaw mismo ang madaut. Kung dili nimo pasayloon ang imong kaugalingon, ikaw ang makaluwas sa imong kaugalingon. Ilabay ang dautang buhat nga kanunay mosulong kanato: nga dili nato ipasaylo ang bisan unsang paningkamot alang sa ubang buluhaton, apan ipasaylo kini alang sa buluhaton sa kaluwasan. Nagtuo kita nga ang tanan nga kinahanglan natong buhaton mao ang paghunahuna ug paghandum, ug andam na ang tanan. Apan sa tinuod, dili kini ingon ana. Ang buhat sa kaluwasan mao ang labing importante nga buhat. Busa, kini usab ang labing lisod. Ang kahinungdanon sa buhat maoy nagtino sa kalisod. Paningkamoti, alang sa Ginoo! Makita nimo sa dili madugay ang bunga sa imong paningkamot. Apan kung dili ka maningkamot, wala kay mabilin ug mahimong walay pulos. Hinaut nga luwason ka sa Ginoo gikan niini!

Karon nahuman na kini. Ang nahabilin na lang para nimo mao ang pagtuman niini. Ug ang rason nganong daghan kaayo kog gisulti bahin sa paghinumdom sa Dios mao nga didto nahimutang ang tanang gahum. Sa diha nga mapahimutang nimo ang imong kaugalingon niining paghinumdom, dili nga walay sulod, kondili uban sa pagrespeto ug uban pang pagbati ngadto sa Ginoo, nan kining paghinumdom maghimo kanimo nga matarong sa tanang butang, ug ingon ka matarong nga sa kining pagkamatarong adunay ka usa ka talagsaong kaanyag, kay ang pagkamatarong mahimong magaspang ug palpak. Kini nga paghinumdom mao ang imong magwawara, ang imong manedyer ug magtutukod sa tanan nimong mga buluhaton, labi na sa imong sulod nga kinabuhi. Unya ang gipangamuyo sa apostol alang sa mga taga-Efeso, ug pinaagi kanila alang sa tanang Kristohanon, matuman kanimo, nga nag-ingon: *"Igahatag unta kaninyo, sumala sa kadato sa Iyang himaya, nga kamo pakusgon uban sa gahum pinaagi sa Iyang Espiritu sa sulod nga tawo, aron si Cristo magpuyo sa inyong mga kasingkasing pinaagi sa pagtuo"* (Efe. 3:16-18). Mao kini ang akong gipasabot. Gikonsiderar sa apostol nga kini kaimportante kaayo nga nag-ampo siya alang niini uban sa talagsaong kadasig: *"Gitiko ang akong mga tuhod sa atubangan sa Amahan sa atong Ginoong Jesu-Kristo"* (Efe. 3:14). Unsaon man nato nga dili kini hisgutan? Sa diha nga ikaw napalig-on sa imong sulod pinaagi sa paghinumdom sa Dios, unya si Cristo nga Ginoo magpuyo kanimo. Mag-uban sila.

Ug ania ang usa ka timaan nga makapahibalo kanimo nga kining katingalahang buhat nagsugod na sa pagtuman sa imoha—mao ang usa ka mainit nga pagbati ngadto sa Ginoo. Kung buhaton nimo ang tanan nga gisugo, kining pagbati dali ra nga mosugod sa pagpakita, kanunay ug kanunay, ug unya kini magpadayon. Kini nga pagbati tam-is ug malipayon, ug sukad sa unang higayon nga kini motungha, kini mopukaw og tinguha ug pagpangita niini, aron kini dili molayas sa kasingkasing, kay sa sulod niini anaa ang paraiso.

Gusto ba nimo mosulod niining paraiso sa labing dali nga panahon? Anya kini ang angay nimong buhaton: sa diha nga mag-ampo ka, ayaw pagbiya sa pag-ampo hangtud nga una nimong pukawon sa imong kasingkasing ang usa ka pagbati ngadto sa Dios: bisan pagrespeto, debosyon, pagpasalamat, pagpasidungog, pagpaubos ug paghinulsol, o paglaum ug pagsalig; Usab, sa diha nga magsugod ka og pagbasa pagkahuman sa pag-ampo, ayaw biyai ang imong pagbasa nga wala pa nimo dad-a ang kamatuoran nga imong nabasa ngadto sa imong pagbati. Kining duha ka pagbati (pagdawat), nga nagpainsit sa usag usa, makapabilin kanimo ilawom sa ilang impluwensya tibuok adlaw kon magmatngon ka sa imong kaugalingon. Paningkamoti nga buhaton kining duha ka pagdawat sa husto ug makita nimo sa imong kaugalingon unsay mahitabo.

Kung ang usa ka butang magpabilin sa adlaw sa dugay nga panahon, kini mahimong init kaayo; mao usab kini kanimo. Pinaagi sa pagpabilin sa imong kaugalingon ilawom sa mga sinag sa hinumduman sa Dios ug ilawom sa mga pagbati ngadto Kaniya, ikaw mag-init ug mag-init pa uban sa dili-kalibutanong kainit, ug unya ikaw mahimong hingpit nga init, ug dili lang init, kondili nagdilaab. Ug kini matuman kanimo: *"Miabot ako aron magdala og kalayo sa yuta, ug unsa kaha kon nagdilaab na kini!"* (Lucas 12:49).

I-aplikar ang mosunod nga pagtandi niini: kung ang usa ka bultuk motama sa usa ka butang nga dali masunog, ang maong butang hinay-hinay nga mosiga, unya mosiga pag-ayo, ug sa katapusan ang tanan malukop sa kalayo, ug, bisan pa man nga kangitngit kini sa kinaiyahan, mahimong kahayag ug masidlak tungod sa kalayo nga nagpadayag niini; mao usab kini kanimo. Sa hinay-hinay nga pag-init, mag-init ka, mosiga ang usa ka espirituhanong kalayo ug, mosulod kini kanimo sa matag bahin, molukop kanimo ug magpadan-ag kanimo, bisan pa ikaw mismo kangitngit. Hinumdumi nga sa sinugdanan gihisgutan ang usa ka partikular nga panit sa kalag, ug unya ang kahayag sa bulahan nga kalag (Mga Sulat 13-14, 27). Mao kini ang mahitabo kanimo ug sa sulod nimo! Tinuod gayud kini. Apan una, kinahanglan adunay paningkamot ug singot — ug pila ka panahon, ang Dios ra ang nakahibalo, kay ang tanan gikan kaniya. Hibal-i lang nga ang Dios dili malupigon, aron dili niya kalimtan ang paningkamot sa imong gugma.

Sa diha nga mapainit ang imong kasingkasing sa kainit sa Dios, magsugod na ang imong sulodnong pagbag-o. Kana nga siga mosiga ug motunaw sa tanan nga naa nimo, o sa laing pagkasulti, magsugod kini sa pag-espiritwalisa sa tanan hangtud hingpit na kini nga espirital. Hangtud moabot kana nga siga, walay

espirituwalidad, bisan unsa pa ka paningkamot nimo nga mahimong espirituwal. Busa karon, ang tanan nagdepende na sa pagkuha sa siga. Ug kinahanglan nimo itudlo ang tanan nimong paningkamot niini.

Apan hibaloa kini: dili mosidlak ang siga samtang kusgan pa ang mga kahiligon, bisan pa dili kini tugotan. Ang mga kahiligon sama sa kabasa sa kahoy. Ang basa nga kahoy dili mosiga. Kinahanglan magdala ka og uga nga kahoy gikan sa gawas ug pasigaon kini. Samtang nagdilaab kini, magsugod kini sa pagpagawas sa kabasa ug, samtang uga na kini, mosiga usab ang basa nga kahoy. Hinay-hinay, palagson sa kalayo ang kabasa ug molapad, nga magdilaab sa tibuok kahoy.

Ang atong kahoy mao ang tanang gahum sa atong kalag ug tanang gimbuhaton sa atong lawas. Hangtud nga magtagad ang usa ka tawo sa iyang kaugalingon, ang tanan niini napuno sa kabasa — mga pagbati — ug, hangtud nga mapalayas ang mga pagbati, mapugos kini sa pagsukol sa espirituhanong kalayo. Hinumdumi, sa dihang gihulagway nako ang naa sa atong sulod, gisulat nako nga adunay usa ka matang sa magubot ug magubot nga dapit sa atong sulod, diin ang mga hunahuna, tinguha, ug pagbati magubot ug magubot, sama sa abog nga gipukaw sa mga pagbati. Gibutang nako kini nga dapit tali sa kalag ug lawas, nga nagpasabot nga ang mga pagbati dili kabahin sa kinaiyahan, kondili langyaw. Apan dili sila magpabilin dinhi sa mga pagkahingawa, kondili mosulod sila sa kalag ug sa lawas, ug dad-on pa gani ang espiritu — ang kahibalo ug kagawasan — sa ilang gahum, ug busa maghari sila sa tibuok tawo. Tungod kay nakig-alyado sila sa mga demonyo, pinaagi kanila ang mga demonyo maghari sa usa ka tawo nga nagdamgo nga siya ang iyang kaugalingong agalon.

Una sa tanan, ang espiritu makagawas gikan niining mga gapos. Ang grasya sa Dios mopikas niini. Puno sa kahadlok sa Dios ilawom sa impluwensya sa grasya, ang espiritu moputol sa tanang panag-uban sa mga kahiligon ug, sa paghinulsol sa nangagi, naghimo og lig-on nga determinasyon nga palipay-on ang Usa ka Dios ug mabuhi alang Kaniya ra, nga naglakaw sa Iyang mga sugo. Sa pagbarog niini nga determinasyon, ang espiritu, uban sa tabang sa grasya sa Dios, gipahawa ang mga kahuyang gikan sa kalag ug lawas ug gihimo nga espirituhanon ang tanan sulod niini. Busa, sa imo, nakagawas ang espiritu gikan sa mga gapos nga nagbilanggo niini. Pinaagi sa imong pagkahibalo ug kabubut-on, nagbarug ka sa kiliran sa Dios. Gusto nimong iya sa Dios ug siya ra ang imong pahimulosan. Mao kini ang basihan sa imong lihok sa espiritu. Apan samtang nabawi sa espiritu ang iyang katungod, ang imong kalag, ug lawas nagpabilin ubos sa impluwensya sa mga pagbati ug nag-antos sa bayolenteng pagtratar niini. Karon kinahanglan nimong armahan ang imong kaugalingon batok sa imong mga pagka-ugalingon ug daogon kini — pahawaa sila sa imong kalag ug lawas. Ang pakigbisog sa imong mga pagka-ugalingon dili malikayan. Dili nila buhian ang ilang pagkupot, bisan pa nga dili kini matarong.

Sa wala pa niini, akong gipasabot kanimo ang tanan mahitungod sa paghinumdom sa Dios, mahitungod sa pagpuyo uban sa Dios ug sa paglakaw sa Iyang atubangan. Ug nangutana ka: ngano man nga ako naghigot sa parehas nga butang? Ang paghinumdom sa Dios mao ang kinabuhi sa espiritu. Kini nagdala og kadasig alang sa kalipay sa Dios ug naghimo sa imong determinasyon nga mahimong alagad sa Dios nga dili matandog. Uli-on ko, kini mao ang sentro sa kinabuhi sa espiritu ug, idugang pa nako, ang basihan sa imong estratehikong operasyon batok sa mga pagbati.

Mahimo kang mangutana: giunsa man kini mahitabo? Sa dihang gitutok nako ang akong pagtagad ug tinguha sa Dios, unsaon pa man paglungtad sa mga pagbati? Apan nganong mangutana pa man? Tan-awa, naa pa man kini sa imoha, dili ba? Bag-ohay lang, nagsulat ka nga nasuko kaayo ka. Dili ba kana usa ka pagbati? Apan dili kini moabut nga nag-inusara; naa usab ang garbo, pagkamahilig sa kaugalingon, ug pagdumot. Ug sa wala pa ana, imong giingon nga imong gisalikway ang usa ka tawo nga nangayo kanimo og usa ka butang. Unsa man kana? Dili ba kana pagkagumatay? Ingon usab, imong giingon nga dili nimo makaya ang usa ka partikular nga tawo. Dili ba kana usa ka pagbati? Ug ang imong paghigugma sa pagkatulog — dili ba kana ang pagbati sa pagkamakarne? Ug tanan niini napadayag lang sa paglabay, apan kon susihon nimo pag-ayo ang imong kaugalingon, unsa may imong makaplagan didto?

Busa, dili na kinahanglan pang mangutana. Siguro kabalo ka nga aduna kay mga hilig ug kinahanglan nimo kini ipahawa, kay ang ilang presensya supak sa balaod ug makadaot, tungod kay kini makababag sa imong pag-uswag sa espirituhanong kinabuhi. Andama ang imong kaugalingon batok kanila. Ayaw kahadlok. Yano ra kaayo kini: duha o tulo ka pamaagi — ug kana ra. Apan hisgutan nato kini pag-usab sa lain nga panahon.

Magpadayon ko. Ang mga pagbati naa sa atong sulod, apan wala silay kagawasan sa atong sulod. Ang hunahuna, pananglitan, usa ka hinungdanon nga bahin sa kalag, ug dili kini matangtang nga dili madaut ang kalag. Dili ingon ana ang mga pagbati. Nisulod sila sa atong kinaiyahan ug mahimong mapalayas gikan niini nga dili mapugngan ang usa ka tawo nga mahimong tawo. Sa kasukwahi, sa diha nga mapalayas na sila, mobiya sila ug usa ka tinuod nga tawo, samtang ang ilang presensya makadaot kaniya ug makahimo kaniya, sa daghang mga kaso, nga mas daotan pa kaysa hayop. Kung mapuno na nila ang usa ka tawo ug higugmaon siya niini, mahimong susama kaayo kini sa kinaiyahan sa tawo nga kung molihok ang usa ka tawo subay niini, mura'g nagbuhat siya subay sa iyang kaugalingong kinaiyahan. Ingon ana kini tungod kay ang usa ka tawo, nga misumite na kanila, nagbuhat subay niini nga malipayun ug kombinsido pa gani nga dili na kini mausab: kinaiyahan na kini.

Tanan niini (mga pagbati) naggikan sa sobra nga pagtagad sa kaugalingon, paghigugma sa kaugalingon, ug pagpasigarbo sa kaugalingon, ug kini ginapabuhi niini. Sa diha nga ang usa ka tawo mosalikway sa iyang kaugalingon ug mapukaw sa determinasyon nga malipay ang Usa ka Dios, niining espirituhanong buhat, mawala ang suporta sa mga pagbati, mahimong walay hunahuna ug pabayaon, nga kaniadto ilang gipanag-iya. Sa pagkawala sa ilang suporta, nawala usab ang ilang kaniadto nga pwersa nga nagadiktar, nga maoy nakadani sa tawo nga mosunod kanila, sama sa asno nga gisapnan sa pisi nga nagsunod sa iyang agalon. Kaniadto, sa diha nga motungha ang usa ka mahiligon nga pagdani, dayon dayon gihatag sa tawo ang tanan niyang kusog aron kini matuman, apan karon dili na ingon ana. Mopakita gihapon kini, apan imbis nga mudali sa pagtuman niini, ang mga tawo mosukol niini ug palagson kini gikan sa ilang panan-aw.

Mao kini ang imong nahuptan karon human ka mipahinungod sa imong kaugalingon nga mainit kaayo sa pag-alagad sa Ginoo, nga wala gyud magtipid og paningkamot. Tinuod, wala pa'y igong panahon ang imong mga pagbati nga motubo ug molig-on sa sulod nimo, apan naa na silang tanan didto, ug gisunod nimo sila nga wala ka magmatngon nga nagasupak ka sa imong kaugalingon, ug usahay gipasigarbo pa nimo ang imong mahimayaong kasuko o ang imong mahimayaong garbo, bisan pa sa ilang mahimayaong porma pareho ra gihapon sila ka-walay dungog sama sa bisan unsang lain. Ana na sila sauna ug usahay nakapugong kanimo nga wala pa nimo mabantayi; magpadayon sila'g pakita, apan dili sila angay makapugong kanimo. Moingon ko: dili na nila mahimo, kay karon, sa imong determinasyon, naputol na ang ilang gahum — naputol sa samang higayon nga nakahukom ka nga dili maluoy sa imong kaugalingon alang sa Dios. Apan wala ko kahibalo unsaon kini pag-abot para kanimo, kay dili igo ang pagdesisyon, kinahanglan usab nimo kini buhaton — buhaton kini kanunay, nga walay kompromiso. Ang pag-uyon sa kaugalingon makapahimuot kaayo, ug usahay ang mga pagbati magpakita og ingon ana ka nindot nga dagway nga dili na katingalahan kung mobalik ka sa imong daang pamaagi sa pagtagbaw sa imong mga pagbati, bisan pa wala ka kahibalo niini ug wala nimo kini nabantayi.

Makita nimo gikan niini nga, bisan pa nga nakahukom na ka nga malipay lamang sa Dios ug klaro na kanimo unsa ang *"kabubut-on sa Dios, nga maayo ug madawat ug hingpit"* (Roma 12:2), kinahanglan ka nga hugot nga mosunod sa mosunod nga mga lagda: *"Tan-awa kamo nga mag-amping sa inyong paglakaw, dili ingon sa mga buang, kondili ingon sa mga maalamon, nga nagapahimulos sa takna, kay dautan ang mga panahon"* (Efe. 5:15-16). Kini nga mga malimbongon nga adlaw usa ka malimbongon nga panahon, usa ka malimbongon nga kahimtang diin kita makita tungod sa malimbongon nga mga pagbati sulod kanato. *"Magpugong kamo, magbantay kamo"* (1 Ped. 5:8). *"Magbantay kamo, magmatngon, ug mag-ampo kamo"* (Marcos 13:33).

Unsa ang angay natong bantayan ug bantayan? Pagbantay pag-ayo aron walay bisan unsang pagbati nga makalusot kanimo, ug pag-amping nga dili ka kini limbongon ug pugson ka sa pagbuhat og bisan unsa aron kini malipay, dako man o gamay. Bisan pa kon dili nimo mabantayan nga matintal ka sa usa ka pagbati ug dili nimo tuyo nga buhaton ang usa ka butang aron kini mapahimakas, magpabilin gihapon kini nga dautang buhat, nga gibuhar aron malipay ang kaaway, dili ang Dios. Kinahanglan nimo nga ipahimutang ang tanan aron ang kaaway dili makab-ot bisan unsa gikan kanimo, bisan pa ang labing gamay nga butang. Ug alang niini, kinahanglan ka magbantay, magmatngon, magpahimangno, ug magbantay.

Kining tanan nga mga lihok nagpasabot og usa ka butang: pagbantay sa kaaway nga nagpanuko kanimo. Ang pagka-mapagmatngon ug alerto nagpasabot nga dili matulog, dili mosugot sa kapabayaon, kondili ipabilin nga alerto ang imong kalag ug lawas. Ang pagka-hinapsang nagpasabot nga dili i-uyon ang imong kasingkasing sa bisan unsa gawas sa Dios. Kining pag-uyon magpahubog sa kalag, ug magsugod kini sa pagbuhat sa bisan unsa nga dili masayran. Ang pagbantay nagpasabot sa hugot nga pagbantay aron walay dautang mosulod sa

kasingkasing. Kung imong ipabilin nga andam ang imong kusog ug dili i-uyon ang imong kasingkasing sa bisan unsa, samtang hugot ka nga nagbantay sa tanang mahitabo sa sulod, unya matuman nimo sa tinuod ang mga sugo sa Ginoo ug sa mga apostoles nga nahisgutan sa ibabaw — magbantay ka.

Kini ang unang lakang sa pakigbisog batok sa mga tinguha. Sa diha nga ang kaaway dili na matagad ug mawala sa panan-aw, magdahom ka og samad o hingpit nga kapildihan. Apan ang kaaway nga napansin dili angay kahadlukan. Hulгаа lang siya, ug modagan siya. Ingon ana ka limbong sa atong mga espirituhanong kaaway nga sa diha nga makita nila nga napadayag sila, dali dayon sila modagan, bisan pa man dili kini kanunay mahitabo, siyempre. Aduna usab dinhi mga maldito nga bisan unsa pa man, padayon lang sa pagpugos.

Hisgutan nato kini tanan unya. Apan karon — luwasa ang inyong kaugalingon!

| 55 |

Atong hunahunaon nga ginabantayan nimo ang imong kasingkasing. Imong bantayan ba kini?

Una, isulti nako nga aduna kay abilidad nga bantayan kini. Kung nangitngit kini, dili nimo makita ang dagkong butang, apan kung hayag, bisan ang gagmay nga butang makakuha sa imong mata. Ang kalag ngitngit hangtod kini mobalik sa Diyos, nagpuyo sa pagpalipay sa kaugalingon; apan sa diha nga kini mobalik sa Diyos, mosulod ang kahayag niini, ug ang mga hunahuna sa Diyos, sama sa adlaw, naghatag kahayag sa tanan niini. Ang mga nagpuyo sa pagpalugot sa kaugalingon dili na kinahanglan mosulti pa: magbantay sa bisan unsang pagbati nga mosulod, kay ang pagpalugot sa kaugalingon mao ang lungib sa tanang pagbati; gidawat kini niini, gitabonan, gihustipikar, ug gibuhat ang ilang gusto nga walay pag-amping. Apan kadtong nangalihok ngadto sa Dios ug, sa pagsalikway sa ilang kaugalingon, nagtinguha sa pagpalipay sa Dios, makakita na pinaagi niini gayud unsay dili makapahimuot sa Dios ug dali dayon nila kini mapansin. Ang tanang mapinangusgan dili makapahimuot sa Dios, kay ang mga pagbati supak sa mga sugo sa Dios, nga mao ra ang makapahimuot sa Dios, nga nagpadayag sa Iyang kabubut-on. Busa nakahukom ka, nga walay pag-uyon sa imong kaugalingon, nga palipayon ang Dios, ug pinaagi niini gipahawa nimo ang kangitngit sa imong kalag ug nakadawat ka og kahayag sa imong espiritu. Kung buhaton nimo ang gisulat para kanimo bahin sa paghinumdom sa Dios, nan ang espirituhanong adlaw mosidlak kanimo. Nahimo nang posible kaayo para kanimo nga makita kon adunay makapahinam nga pagbati nga moabot kanimo.

Ikaduha, isulti ko nga imong giandam ang imong kaugalingon alang niini. Sa dihang imong gisusi ang imong kaugalingon sa wala pa ang kumpisal ug gipahibalo ang husto nga buhaton nimo sa umaabot, imong gilaraw usab kung unsa ang angay nimong likayan. Ang angay nimong likayan mao ang gingharian sa mga kahiligon, nga kanunay mosupak sa angay buhaton. Kinahanglan nga mapainubuson ang usa ka tawo, apan ang kahiligon nagtudlo og garbo ug pagpasigarbo; kinahanglan nga malumo ang usa ka tawo, apan ang kahiligon nagmugna og kasuko ug kalagot; kinahanglan nga malipay ang usa ka tawo sa kaayohan sa uban, apan ang kahiligon nagpukaw og pag-inggit; kinahanglan pasayloon ang mga insulto, apan ang kahiligon nagdala og panimalos. Busa, ang tanan nga matarong gisupak sa mga emosyonal ug makahiligong pagbati ug lihoc sa usa ka tawo. Nasabtan na nimo kining tanan alang sa imong kaugalingon ug gipalig-on nimo ang imong determinasyon ug saad nga buhaton ang husto ug balibaran ang sayop, nga mao ang mga pagbati nga sobra. Nagaingon ako nga tungod niini, andam ka dili lang sa pagbantay sa imong kaugalingon, kondili usab sa pagbantay sa uban: sa pagmatngon sa bisan unsang hinay-hinay nga motumaw nga pagbati nga sobra.

Ang bugtong rason nganong mapakyas ang imong pagbantay sa imong kaugalingon mao nga ang pagbati dili kanunay magpakita sa iyang hilaw nga porma, apan kasagaran kini magpakita sa usa ka paborableng kahayag nga dili nimo mabantayan nga pagbati kini, apan imong hunahunaon nga kini usa ka maayong butang. Ang kasuko, pananglitan, kon mosidlak, klaro kaayo sa tanan nga usa ka pagbati. Apan dili kini kanunay makita sa iyang hilaw nga porma, ug kasagaran kini moabot sa porma sa mahimayaong pagkasuko. Busa, ang matag pagbati adunay batasan nga magsul-ob og respetado nga panagway ug magpakaaron-ingnon nga mahimayaon. Ikaw mahimayaon ug dali ra kaayo masangit niini nga bitag. Pag-amping! Kinahanglan balibaran ang tanang emosyonal nga butang, bisan sa labing gamay nga pagpakita ug sa labing pino nga dagway. Balibaran?! Busa, bantayi kini ug ayaw tugoti nga mosulod.

Apan unsa man ang angay buhaton? Sa katapusan, mosulod kini ilawom sa porma sa ingon ka makatinuod! Una, kung tibuok kasingkasing ka nga misalig sa Diyos ug hingpit nga nagsumiter sa Iyang kamot, dili ka Niya biyaan nga walay giya. Ang Iyang anghel, ang imong manalipod, kanunay maghatag kanimo og pahimangno nga

hunahuna. Hatagi og pagtagad ang imong kaugalingon ug paminawa ang tingog nga nagasaway sa sayop. Ikaduha, sa diha nga magsugod ka sa pakigbisog sa imong mga pagbati — ug nagsugod na ka — magsugod ka sa pagpalambo sa espirituhanong kasinatian: ang abilidad nga dayon mailhan ang husto gikan sa sayop. Siguroha lang nga dili nimo pasagdan bisan unsang butang nga tinuyo nga gipalihok sa imong pagbati, bisan pa gamay ug mapasaylo kini. Kung buhaton nimo kini nga walay kaluoy sa imong kaugalingon, motubo dayon ang imong kasinatian. Gihisgutan ni San Pablo sa usa ka dapit ang mga pagbati nga natudloan "*aron makalahutay sa maayo ug dautan*" (Heb. 5:14). Mao kini ang motubo kanimo. Sama sa pagtilaw nga makalahi sa mga pagkaon, ingon ana usab ang kasingkasing, nga natudloan sa iyang mga pagbati, mosulti kanimo unsay maayo ug unsay dili maayo.

Mahimo nimong isulti: hangtud makat-on ka, tanang butang nga madanihon makalusot ra ug makalusot ra. Tinuod nga mahitabo kini — ug mahitabo kini kanimo. Apan ikaw, siyempre, dili nimo tugotan bisan unsang pagbati sa hilaw nga porma. Baroga nga lig-on niini. Ug kung adunay pagbati nga mosulod nga tinago sama sa usa ka kawatan, dili ka silotan sa Dios tungod niini. Siya mosilot lamang sa mga butang nga tinuyoang gipasagdan tungod sa pagbati, apan dili Siya mosilot sa mga butang nga nakalusot nga wala damha. Kung adunay usa ka pagbati nga wala nimo nabantayi, ug unya imong masabtan nga dili unta kini angay, limpyoha kini pinaagi sa paghinulsol sa atubangan sa Ginoo ug magtinabangay kamo sa paghunahuna kon giunsa kini pagsulod, ug maghimo og mga lakang para sa umaabot. Pinaagi niini, makat-on ka unsaon pagdumala sa imong mga pagbati ug sa tanang butang nga may kalabotan sa pagbati.

Apan adunay usa ka pamaagi nga, kon sundon nimo kini uban sa imong tibuok pagtagad, lagmit dili na makalusot nga walay mabantayan bisan unsang butang nga gikan sa pagbati — mao ang paghisgot sa imong mga hunahuna ug pagbati, kung asa kini nagpadulong, kung kini ba makapahimuot sa Dios o sa pagpalipay sa kaugalingon. Dili kini lisod mahibal-an. Bantayi lang ang imong kaugalingon. Hibal-i nga sa diha nga buhaton nimo ang bisan unsang supak sa pagpalugway sa kaugalingon, walay sayop. Sa usa ka higayon, miingon ang usa ka tigulang sa iyang disipulo, "Siguroha nga dili ka magpuyo ug traydor." "Kinsa ang traydor?" pangutana sa disipulo. "Ang pagpalugway sa kaugalingon," tubag sa tigulang. Ug sa tinuod, kini mao ang hinungdan sa tanang kalisdanan. Kung hunahunaon nimo, makita nimo nga ang tanan nga dautang mga butang nga nahitabo naggikan niini. Busa, kung supakon nimo kini uban sa dili matuyok nga determinasyon, lagmit dili ka magtugot nga adunay bisan unsang sayop nga mahitabo. Ug tinuod nakong gipangandoy kanimo kini: ayaw pag-uyon niining dautang traydor sa sulod nimo.

Gikan sa tanan nga nahisgutan, akong konkludon nga dali ra nimo mapanalipdan ang imong kaugalingon kung dili ka mahimong tapulan, dili nimo pasagdan ang imong pagmatngon, ug dili nimo pahuyangon ang imong kadasig (hinumdumi ang imong pulong?) aron mapadayon ang imong pagkatawo. Panalangini ka, Ginoo!

| 56 |

Gusto tika dayegon — o mas tukma, gusto ipakita ang mga bentaha sa imong kahimtang bahin sa mga pagbati.

Gamay ra kaayo imong nabuhi ug wala pa ka makasinati og lawom nga kadasig. Bisan pa man nga naa nimo ang tanang kadasig, huyang pa kini sama sa mga bata, ug makasamok ra. Dako kaayo kini nga bentaha para nimo, kay sa daghang higayon, igo na nga makabantay ka og usa ka kadasig aron malikayan kini o palagson. Dili kini ang kaso sa mga tawo nga dugay na nagkinabuhi ug daghang higayon nakatagbaw sa ilang mga pagka-apasionado. Didto sila mosinggit sama sa mga leon ug mosulong batok sa mga mosupak kanila uban sa kabangis. Apan aduna usab kini dakong disbentaha, nga tungod sa pagka-magaan sa imong mga hunahuna, pagbati, ug lihok nga puno sa kadasig, mahimo ka nga walay pagtagad niini, nga naghunahuna: dili kini dako nga problema, molabay ra kini sa iyang kaugalingon, dili man nimo puwede sundon ang matag gamay nga butang! Kini nga hunahuna, nga natural kaayo kanimo, delikado. Ang paglihok sa ingon nagpasabot sa pagtugot sa mga pagbati ug lihok sa pagka-apasionado nga motubo ug molig-on sumala sa ilang gusto. Molig-on sila ug motubo gikan sa gamay ngadto sa dako. Unya dili na sila mobalik bisan pa sa usa ka dili pabor nga pagtan-aw gikan kanimo.

Gikan niini, mahimo nimong makuha ang konklusyon nga bisan unsa pa ka gamay ug kahuyang ang usa ka mabangis nga pagbati, kini kinahanglan tratuhon nga daw kini mao ang labing dako ug labing kusgan. Sa diha nga moinom ka ug tubig, tangtangon nimo bisan ang labing gamay nga langaw nga nahulog niini; kung makasulod ug sukol sa imong tudlo, bisan pa halos dili makita tungod kay gamay ra kaayo, dali ka sa pagtangtang sa kasamok nga gidala niini; kung ang pinakagamay nga tipik sa abog mosulod sa imong mata ug makalabo sa imong panan-

aw, buhaton nimo ang tanan aron tangtangon kini sa pinakadali. Busa himoa nga lagda ang paglihok sa samang paagi bahin sa mga pagbati: bisan unsa pa kini ka gamay, dali sa pagpahawa niini, ug walay kalooy aron walay bisan gamay nga bakas nga mabilin.

Unsaon man pagpalayas kanila? Pinaagi sa usa ka masuko nga lihok, o pinaagi sa paglagot batok kanila. Sa diha nga makamatikod ka og usa ka pagbati, paningkamoti dayon nga pukawon ang kasuko batok niini. Kini nga kasuko usa ka hugot nga pagdumili sa maong pagbati. Ang pagbati dili mapadayon gawas sa simpatiya niini; apan ang kasuko makaguba sa tanang simpatiya — ang pagbati molayas o mawala sa unang pagpakita niini. Ug kini ra ang usa ka dapit diin ang kasuko gitugotan ug mapuslanon. Nakaplagan nako sa tanang balaang amahan nga gihatag kanila ang kasuko aron gamiton ingon armas batok sa mga madasigon ug makasasala nga lihok sa kasingkasing ug aron palagson kini. Dinhi ila usab gisubli ang mga pulong sa propeta David: "*Masuko kamo, ug ayaw pagpakasala*" (Salmo 4:5), nga ulahi gibalik ni balaan nga apostol Pablo (Efe. 4:26). Masuko kamo sa mga kahiligon, ug dili kamo makasala, kay kung mapalayas ang kahiligon pinaagi sa kasuko, maputol ang tanang kahigayunan sa pagkasala.

Andama ang inyong kaugalingon batok sa mga pagbati. Ang kasuko batok sa mga pagbati kinahanglan nga naka-ugat kaninyo sukad sa higayon nga inyong gituyo ang inyong kasingkasing sa pagpaninguha alang sa Ginoo, sa pagbuhat sa makapahimuot Niya. Dinhi misulod kamo sa usa ka pakigsaol sa Dios hangtod sa kahangturan. Ang kinauyokan niining pakigsaad mao kini: ang inyong mga higala mao ang akong mga higala, ang inyong mga kaaway mao ang akong mga kaaway. Ug unsa man ang mga hilig sa Dios? Mga kaaway. Sa tibuok pulong sa Dios, gipahayag ang Iyang hingpit nga pagdumot batok niini. Ang Dios supak sa mga hambog; ang paghigugma sa kuwarta idolatriya; ikalat sa Dios ang mga bukog sa mga nagapalipay sa tawo, ug uban pa. Mao nga gitudloan sa apostol ang mga Kristohanon bahin sa mga kahakog: nga dili gani kini ipangalan sa taliwala kaninyo (Efe. 5:3). Busa, aron masuko ka sa mga kahiligon, kinahanglan nga mosiga ka sa diha-diha dayon nga mogawas kini. Apan tungod sa atong pagkadautan, dili kini kanunay mahitabo. Ngano man nga ang kasuko batok sa mga kahiligon nagkinahanglan og espesyal, tinuyo, ug mapintas nga lihok, paningkamot, ug tensiyon?

Aron molampos niini, sa diha nga imong mabantayan ang kadasig sa sulod nimo, kinahanglan ka magdali sa pag-ila ug pag-angkon niini nga kaaway sa imong kaugalingon ug sa Diyos. Ngano man nga kinahanglan magdali? Kay ang unang pagpakita sa pasyon kanunay magmugna og simpatiya alang niini. Kay ang pagtagad sa kaugalingon nagpuyo nga tinago sa atong sulod sulod sa dugay nga panahon human nato kini klarong gisalikway ug gisumite ang atong kaugalingon kang Dios, ug dili nato gustong supakon kini nga desisyon bisan gamay. Kini nga natago nga pagpalabi sa kaugalingon, o kaugalingong kabubut-on, kanunay modawat sa pasyon, ug kini nga pagdawat gipadayag pinaagi sa mas dako o mas gamay nga simpatiya niini. Busa, kinahanglan natong supakon kini nga simpatiya ug pukawon ang kasuko. Ang duha gipasiugdahan ug gipadali sa kahibalo ug pag-ila sa kaaway sa mapinatikang hunahuna o lihok nga mitumaw, bisan unsa pa ka makapahimuot kini. Sa higayon nga mailhan na ang pagka-kaaway sa kahiligon, dili na gayud lisod nga masuko niini. Kining kasukoha motungha ra sa iyang kaugalingon.

Dili kini magkinahanglan og daghang mental nga paningkamot aron mailhan ang kaaway sa pasyon. Igo na nga ibalik ang pagtuo nga ang Dios dili mosuporta sa bisan unsang pasyonal, ug busa dili usab Niya paboran ang mga tawo nga midawat ug nagpasiugda sa pasyon sa ilang sulod. Busa, ang pasyon nagpahimutang sa Dios batok kanato ug nagpalayo kanato gikan Niya. Ug kini mao ang atong katapusang pagkaguba. Kining mga hunahuna ug pagtuo dayon mosidlak sa hunahuna sa usa ka matitud-anong tawo ug dayon motunog sa kasingkasing uban sa pagdumot batok sa kahiligon, kasuko ug kalagot batok niini. Apan ayaw pakigbisog sa kahiligon, nga maghimo og lain-laing mga kaso batok niini. Duda kaayo ang kalampusan niini. Samtang imo kining giatubang, ang akusado — ang kahiligon — naglingkod ra gihapon didto, bisan pa sa bangko sa akusado, ug nagkupert gihapon sa iyang abogado — ang simpatiya. Ug kini nagpasabot sa pagbati sa hugaw sulod sa imong kaugalingon nga walay rason, nga delikado. Dili, nga walay pagduha-duha, sa diha-diha nga makabantay ka sa kahilig sa imong sulod, ilhi dayon kini nga kaaway ug masuko ka niini.

Ang pagpakita sa maong pagbati sa atong sulod dili pa usa ka dili malikayan nga kasakit. Nagpasabot kini nga kita hugaw, apan dili kini naghimo kanato nga salarin. Ang atong sala magsugod sa dihang atong paboran ang pasyon nga atong mabantayan, sa ato pa, sa dihang dili nato dayon maila kini nga kaaway ug dili kita mag-andam

batok niini uban sa kasuko, kundili, sa sukwahi, dawaton nato kini ug dayegon, malingaw sa lihoc diin kini mitungha. Ipakita na dayon niini nga dili kita supak sa pagka-amigo sa kahinam, ug, ingon nga sangputanan, kaaway sa Dios, "*kay ang hunahuna nga unod supak sa Dios*" (Roma 8:7).

Kung asa nagsugod ang pagka-arbitraryo, didto usab nagsugod ang pagbasol, nga motubo samtang mas mosulod kita sa lawom sa pagbati. Ihulagway ko kanimo kung giunsa kini tanan mahitabo. Ang atong kasagarang kahimtang mao kini: ang atong hunahuna maglibot-libot dinhi ug did , ang atong pagbati ug tinguha mag-usab-usab, apan walay klarong direksyon. Mahitabo kini kanunay. Usahay, molabay ang tibuok adlaw nga ingon ani. Kadaghanan niini nga mga hunahuna walay pulos, nalambigit sa kasamtangang adlaw-adlaw nga mga buluhaton ug sa mga praktikal nga kalihokan. Sa taliwala niini, kasagaran adunay paglingaw-lingaw o pagdamgo nga walay klarong sulod. Ang duha ka matang sa walay sulod ug walay pulos nga hunahuna kasagaran nagpunong-punong sa nawong sa kalag. Giingnan na ka kaysa kaysa unsaon pagpugong ug paghan-ay niining kalibog sa hunahuna, nga nagpugong kanimo sa paghinumdom sa Dios ug sa mga butang nga langitnon.

Apan tan-awa, usa ka butang nahimong espesyal taliwala sa uban ug nangayo og pagtagad. Pansini kining higayona: nahimong espesyal kini ug nangayo og pagtagad. Ug ayaw kini pasagdi. Karon pangutan-a ang imong kaugalingon: kinsa kini, asa kini gikan, ug unsa ang gusto niini? Makaplagan nimo dayon ang mga tubag sa niining mga pangutana pinaagi sa pagtan-aw sa napakita. Pananglitan, mao kini ang nawong sa usa ka tawo nga kaniadto nakapasakit kanimo. Klaro kaayo nga adunay gustong makuha ang imong pagtagad ngadto niining tawoha ug sa iyang mga lihoc aron ikaw masuko, masuko kaayo, ug bisan gusto pa nga magpanimalos. Mao kini ang mahitabo kung dili ka mohimo sa gikinahanglan nga mga lakang. Unsa nga mga lakang ang angay nimong buhaton aron mapapas kini nga hulagway? Ang gusto niini mao nga madala ka sa dautang kahimtang. Busa, siya ang imong kaaway. Trataa siya ingon ana, sa ato pa, ayaw siya tagad-i og dungog, kondili gamita ang teknik nga nahisgutan sa miaging higayon — mao ang masuko nga pagdumili.

Kung buhaton nimo kini, hingpit nimong masamok ang limbong o bitag sa kaaway. Apan kung itutok nimo ang imong pagtagad sa tawo nga mitungha, unya kana nga tawo, sa sinugdan nga hubo ug nag-inusara, palibotan sa daghang ubang hunahuna ug hulagway nga magpintal og usa ka hayag kaayo nga litrato sa imong hunahuna kung giunsa ka niya pagpasipala, uban sa tanang detalye sa maong hitabo. Kauban niini, motungha pag-usab sa imong kasingkasing ang kaniadto nga pagbati sa insulto, kasuko, ug kalagot. Ang maalabong butang o hunahuna bahin niini nagmugna og maalabong pagbati. Nilalom na ang pagbati. Kung makabalik ka sa imong paghuna-huna ug masabtan nga sayop ang imong gibuhay pinaagi sa pagtugot nga malunop ka sa pagbati, nan, siyempre, makita nimo ang kaaway niini usab ug atimanon kini uban sa pagdumot, pahawaon ang dautang pagbati gikan sa imong kasingkasing ug palagson ang mismong butang nga hinungdan niini gikan sa imong hunahuna. Molabay ang kagubot, ug mabalik ang kalinaw sa hunahuna.

Apan kung dili nimo kini buhaton, mosalmot pa ang ubang pagbati sa daan nang mapanghimagsik nga pagbati ug mopalala pa niini. Musugod ka na og pangatarungan: unsaon man niya pagka-dili mahadlok? Kinsa kaha iyang gihunahuna nga siya? Dili ko mas daotan kaysa kaniya. Dili, dili kini pasagdan nga ingon ani. Ambot nganong wala nako kini nabantayi sauna. Kung pasagdan nato nga makalusot ang tanan ani, dili na gyud posible ang mabuhi. Kinahanglan nimo ipakita kaniya nga dili siya makabuhay niini nga walay silot. Ug kini nga tinguha sa pagpanimalos — bisan dako o gamay, wala'y kalainan — naa na sa sulod nimo. Ang pagbati nahimong mas lawom pa. Mao na kini ang ikatulong hugna. Kung makabawi ka sa imong paghuna-huna dinhi, mapalayas nimo ang tinguha. Kay ang tinguha dili pa nagpasabot og determinasyon. Niabot kini sa usa ka gutlo, ug sa lain nga gutlo mahimo kini nga mawala. Buhata kini, ug maayo ang mahitabo; kung dili, magpadayon ang imong kahadlok.

Timan-i: ang hunahuna nagmugna og pagbati, ug ang hunahuna ug pagbati nagmugna og tinguha. Ang kalag puno sa pagbati. Apan kining tanan mental nga hugaw pa gihapon ug pagkasalawayon. Layo pa kaayo ang dalan sa dili pa ang paglihok. Tali sa tinguha ug lihoc, kanunay adunay determinasyon sa paglihok, uban sa paghunahuna kung giunsa kini pagbuhaton. Dili kanunay klaro kung giunsa paghulma ang determinasyon. Anaa na kini sa huyang nga porma sa tinguha, unya motubo kauban ang paghunahuna sa buhat, mao ang pagpili sa mga paagi ug pagtukod sa mga pamaagi ug kahimtang. Kung nahunahuna na ang tanan, kompleto na ang determinasyon. Unya nahuman na ang buhat sa sulod. Sa atubangan sa Dios ug sa konsensya, nahimo na ang sala: gipasipala na ang mga sugo, gitatakan na ang konsensya. Usahay, molabay ang taas nga panahon tali sa tinguha ug determinasyon samtang ginahuna-huna ang butang. Makita ang kahadlok sa Dios, mahinumdoman ang mga sugo, ug dili magpabilin nga hilom ang konsensya. Apan ang tanan nilang makaluwas nga sugyot gisalikway

uban sa pagdumot. Busa, adunay na daan krimen ug sala sa determinasyon. Ang mga hunahuna, pagbati, ug tinguha, bisan pa nga nakontrol na nila ang tibuok kalag, daw nagpadayon pa sa nawong sa kalag. Wala pa'y hilig sa pagpakasala, tinguha ra niini. Magsugod ang hilig sa dihang magsugod ang kalag sa paghunahuna kung paunsa mapahimakas ang iyang kahiligon. Dinhi, misulod na ang kalag sa dalan sa sala.

Sa dihang nahimo na ang usa ka desisyon, napugngan ang kagawasan, ug ang kalag mobati nga kinahanglan gyud kini buhaton sumala sa iyang gipangplano. Apan wala'y kinahanglanon niini. Kini usa ka matang sa sulod nga pagpanglimbong sa kaugalingon. Ang desisyon mahimong dili matuman tungod sa kalit nga mga babag. Mahimo kini biyaan tungod kay ang tawo mismo mausab ang hunahuna tungod sa pipila ka rason, o tungod sa konsensya ug kahadlok sa Diyos, kung kinahanglan nilang mobangon gamit ang tibuok nilang kusog.

Sa katapusan, nahuman na ang tanan — ug nabuhat na ang binuhatan. Nakabawi ka sama sa imong gipangandoy. Nasatisfy na ang imong pagbati, nabuhat na gayud ang sala. Unsa may nadugang sa desisyon nga nakahamtong na daan? Murag wala'y bisan unsa, kay dinhi gipatuman lang ang usa ka plano nga nahunahuna na daan. Ingon ana ang pagtan-aw, apan sa tinuod, ang pagka-kriminal dinhi misaka og o sa labing hataas nga lebel. Una, kaniadto gisalikway ug gipasipala lang ang kahadlok sa Dios ug ang konsensya, apan karon gipyatakan na kini. Sa una, sama kini sa usa ka inahan nga naghangyo sa iyang anak nga dili magbuhat og dautan, ug siya nagpalayo o midagan gikan kaniya, apan karon sama kini sa usa ka anak nga misumbag sa dughan o nawong sa iyang inahan isip tubag sa iyang paghangyo. Ikaduha: karon ang sulod nga butang gisulod na sa dagan sa gawasnong mga panghitabo ug kinahanglan kini nga kauban sa kaugalingong gawasnong mga sangputanan — adlaw-adlaw. Dili kini mapapas gikan sa lingin sa mga panghitabo gamit ang bolpen o negatibong pulong. Magpabilin kini dinhi hangtod sa kahangturan ug kanunay kini magdikit sa tawo nga nagbuhat niini, nga mapugos siya sa pagtilaw sa bunga niini. Ikatulo: Mibulag ang grasya sa Diyos, ug ang tawo mobiya sa gingharian sa Diyos ug mosulod sa gingharian sa kaaway sa Diyos ug sa iyang kaugalingon. Siya malubong, nabug-atan, nabati nga gipugos sa usa ka kabug-aton. Matuman kaniya ang panultihon: ang yawa mobalik uban sa pito pa ka uban. Kaguliyang, kabalaka, kabug-aton — mao kini ang ganti sa natagbaw nga kahiligon, bisan unsa pa kini ka klase. Ug kini usa ka milagro! Hangtud nga matagbaw ang kahiligon pinaagi sa buhat, ginlikayan ang paraiso tungod sa pagtagbaw niini: mahimo kamo nga sama sa mga dios. Apan sa diha nga matagbaw na kini, mawala ang giluyohan, ang ilusyon mawala ug mabilin lamang ang kawad-on, pangandoy, kaguol ug kabug-aton — makita niya nga siya hubo. Napanimalos siya sa iyang kaaway, unta malipay siya, sama sa gipaabot, apan lahi kaayo ang resulta.

Nakita ba nimo kung unsa ka delikado nga dalan ang pagpasagad sa bisan unsang pagbati ug mahulog sa sala ingon nga resulta? Karun, atong balikon ang atong pagtagad kanimo. Unsa sa tanan nga gisulti ang posible para kanimo? Kung tinuoray ang imong determinasyon sa pag-alagad sa Ginoo, kung, pagkahuman nimo sa ingon nga desisyon, imong gisunod ang tambag nga kanunay nimong hinumduman ang Dios uban sa kahadlok ug pagrespeto, kung hugot nimo nga bantayan ang imong kaugalingon, nan ang hilig sa pagtuman sa mga mainit nga tinguha ug ang tanan nga mosunod niini imposible para kanimo. Apan posible ang mga mainit nga hunahuna, pagbati, ug tinguha. Ug kini mao ang mga hilisgutan sa imong sulod nga pakigbisog.

Ang mainit nga mga hunahuna, pagbati, ug tinguha usahay mosidlak sa hunahuna sa usa ka gutlo, nga walay panahon sa paglihok. Sa ingon ani, dili kini makapahimo kanato nga makasasala, basta sa diha nga masabtan nato bisan ang labing gamay nga tinguha, atong palagson kini uban sa masuko nga kasuko. Ang atong sala sa hunahuna, pagbati, ug tinguha nagdepende sa atong paglangan sa pag-atubang kanila pagkahibalo nato niini ug dili nato sila palagson, apan atong hunahunaon pag-ayo. Palagsa ang hunahuna, ug dili na maglungtad ang pagbati o simpatiya. Palagsa ang pagbati uban sa hunahuna, ug dili na maglungtad ang tinguha. Pahawaa ang tinguha, ug wala nay katalagman nga magsugod ug mopadulong sa pagka-apasionado. Kung, sa pagkahibalo nimo sa usa ka apasionadong hunahuna, imong pabilin ang imong pagtagad niini sa bisan unsang paagi, ikaw manulub-on sa pag-apil sa usa ka butang nga nahibaloan nimong kaaway sa Dios ug kanimo. Apan kung ang imong pagtagad dili boluntaryo nga madani sa hunahuna, dili ka manalaw kon dali ka dayon mobalhin sa imong pagtagad gikan niini ug palagson kini. Kung, ingon nga resulta sa imong boluntaryong pagtagad sa usa ka mapinatikang hunahuna, mosubang ang usa ka mapinatikang pagbati kanimo, nan modako gamay ang imong sala. Apan kung, sa pagkahibalo nimo sa pagsubang sa usa ka mapinatikang pagbati, magpadayon ka sa pagpunting sa mapinatikang hunahuna ug, ingon nga resulta, boluntaryo nimong gipainit ang pagbati, nan modoble ang imong sala kumpara sa una. Kung, sa pagkahibalo nimo sa paglitaw sa usa ka mabaskog nga pagbati, mahadlok ka ug pahawaon nimo kini kauban ang hunahuna, unya makasasala ka lamang sa boluntaryong pag-apil sa usa ka

mabaskog nga hunahuna, apan dili ka makasasala sa pagbati, kay ang mga pagbati motumaw nga dili boluntaryo ilawom sa impluwensya sa mga hunahuna. Kung, ilawom sa impluwensya sa mga madasigon nga hunahuna ug pagbati nga imong gipahintulutan, mosidlak kanimo ang tinguha alang sa usa ka madasigon nga buhat (pananglitan, pagpanimalos), nan mosaka usab gamay ang imong sala, kay ang tinguha awtomatikong gimugna sa hunahuna ug pagbati. Nagpabilin nga pareho ang imong sala: ngano man nga misalmot ka sa usa ka makapahinam nga hilisgutan, ug sa dihang mitumaw ang makapahinam nga pagbati gikan niini, ngano man nga gitugotan nimo ang pagbati ug ang hunahuna nga nagpahinabo niini nga magpadayon sa sulod nimo? Busa, ang imong sala duha ka bahin. Apan kon, sa diha nga imong namatikdan ang usa ka mainit nga tinguha, tugotan nimo kini nga magpabilin sa sulod nimo ug dili ka dayon mag-andam batok niini, nan ang imong pagbati sa sala mosaka pa sa lain nga lebel — mahimong tulo ka beses.

Dili ko na molapas pa niini, kay hangtod lang niining puntoha akong gihunahuna nga posible pa nga pahimangnoan ka.

Makita nimo mismo nga kung imo dayon palagson ang mainit nga hunahuna, mapahunong nimo ang tibuok pakigbisog. Wala na'y mubati, labi na gani ang tinguha. Ug buhata kini. Ngano pa man nga ipapas-an nimo sa imong kaugalingon ang dugang kaguol sa pakigbisog, ug usahay peligro, inig kinahanglan na unta nga dili nimo tugotan ang pagka-mainit, kay supak kini sa Dios? Kung, dili tuyo, mosidlak ang pagbati kauban ang hunahuna, dayon palagsa ang pagbati ug ang hunahuna. Kung, dili tuyo, mosunod ang tinguha kanila, dayon palagsa ang tinguha kauban sila. Bisan asa nimo makita ang lihok sa pagbati sulod kanimo, palagsa kini gikan didto. Himua nga lagda nga dili ka magpahimulos sa mga hunahuna, pagbati, o tinguha sa pagbati nga walay pagpili-pili, kondili palagsaon sila dayon uban sa hingpit nga pagdumot sa diha-diha nga masabtan nimo sila. Ug kanunay kang mahimong inosente sa atubangan sa Dios ug sa imong konsensya. Adunay hugaw sa mga pagbati sa sulod nimo, apan adunay usab pagka-inosente. Buhaton nimo ang trabaho sa usa ka mananahi, nga nagpaningkamot pag-ayo aron maputi ang imong kalag.

Panalangini ka, Ginoo!

| 58 |

Sa miaging higayon, gisaysay nako kanimo ang tibuok proseso, gikan sa usa ka yano nga hunahuna paingon sa usa ka mainitong tinguha ug gikan didto ngadto sa aksyon. Sa tinuod, ang dagan sa aksyon dili kanunay ingon ka taas sama sa papel. Kasagaran, kung dili man gani kadaghanan sa panahon, dali ra kaayo mahuman ang tanang hugna, nga sa dili pa mosulod ang hunahuna, nahitabo na ang aksyon, labi na gayud ang pulong. Walay kinahanglan nga analisahon ug ilain tali niining tanang mga kahimtang. Dili kini makatabang sa pakigbisog batok sa mga pagka-pasyon. Pabilin sa usa ka butang: sa diha nga makabantay ka sa usa ka pagka-pasyon, dayon dayon pag-andam ang imong kaugalingon batok niini uban sa kasuko ug mabangis nga kalagot. Kining kalagot sa mental nga pakig-away adunay parehas nga kahulugan sama sa kusog nga paghampak sa dughan sa usa ka dautang tawo kon siya mosulong kanimo. Apan sama sa ingon ana nga pag-atake, ang usa ka hampak sa dughan dili kanunay makapahawa sa dautang tawo, ingon ana usab sa espirituhanong pakig-away, ang kasuko sa mga madasigon nga hunahuna, pagbati, ug tinguha dili kanunay makapahawa kanila gikan sa kalag ug makatapos sa pakigbisog batok kanila. Sumala sa natural nga kahimtang, ingon ani unta kini, ug mao kini, apan dili kanunay. Kay kasagaran ang mga demonyo moapil sa pagpukaw sa mga hunahuna, ug sila walay bayhon. Bisan unsa pa ka-nasuko ka kanila, magbarug gihapon sila sa ilang mga hunahuna. Siyempre, pagkahuman ka masuko, kinahanglan nga mogamit og lain nga paagi. Unsa kini?

Unsaon man buhat sa usa ka tawo nga giatake sa usa ka dautang tawo? Iyahag niya kini sa dughan ug mosinggit, "Tabangi ko!" Sa iyang pagsinggit, modagan ang mga guwardiya ug luwason siya gikan sa kalisdanan. Ingon ana usab ang angay buhaton sa mental nga pakig-away batok sa mga kahuyang: kon masuko ka sa usa ka kahuyang, kinahanglan kang mosinggit og tabang: Ginoo, tabangi ko! Ginoong Hesukristo, Anak sa Dios, luwasa ako! Dios, paminawa ang akong pagtu-aw alang sa tabang, Ginoo, tabangi ako! Sa pag-adto nimo sa Ginoo sa ingon niini nga paagi, ayaw pagbiya kaniya pinaagi sa pagtagad sa unsay nahitabo sa sulod nimo, kondili pagtindog sa atubangan sa Ginoo, nga nagpakakusog kaniya alang sa tabang. Gikan niini, ang kaaway, sama sa natandog sa kalayo, dali nga molayas. Usa sa mga balaan miingon: patumb-a ang mga mananakop sa ngalan sa Ginoong Jesus. Walay makasukol sa Ginoo, ug Siya duol: *"Ang Ginoo duol sa tanan nga nagatawag kaniya, sa tanan nga nagatawag kaniya sa pagkamatuod. Ihatag niya ang tinguha sa mga nagahadlok kaniya; paminawon*

niya ang ilang pag-ampo ug luwason sila" (Salmo 144:18-19). Siya mismo ang naghimo niini nga saad sa mga nagatawag kaniya uban sa paglaum sa ilang oras sa panginahanglan: *"Tungod kay gibutang niya ang iyang pagsalig kanako, luwason ko siya; panalipdan ko siya, kay nahibalo siya sa akong ngalan. Mooag siya kanako, ug tubagon ko siya; anaa ko uban kaniya sa kalisdanan, luwason ko siya ug hatagan ko siya og dungog"* (Salmo 90:14-15). Ayaw kalimti ang pagbuhat niini, ug malampuson nimo nga mapildi ug mapalayas ang tanang pagbati nga motumaw kanimo.

Ang uban nagbuhat, ug tingali nagpadayon gihapon, sa mosunod: sa diha nga makamatikod sila og usa ka pagbati ug masuko niini, ilang sugdan ang pagdenunsyar sa pagka-dili angay niini. Pananglitan, kon motungha ang hunahuna sa garbo, magsugod sila og basa: "Ang garbo usa ka kasuklam-suklam sa Dios; ikaw, yuta ug abo, giunsa man nimo pagdungog sa imong kaugalingon sa hunahuna, hinumdumi ang imong mga sala" — ug uban pa. Ang tanan mopili og mga hunahuna batok sa garbo, nga nagtuo nga kini makapalayas sa garbong hunahuna. Usahay makapalayas gayud kini, apan sa kasagaran sayop kini nga pamaagi. Pinaagi sa pagsaway sa mapanghambog nga hunahuna, nagpabilin gihapon kini sa atong hunahuna, ug sa samang higayon kini mopukaw sa pagbati ug magmata sa mga tinguha, nga mao, nagpadayon kini sa paghugaw sa kalag. Ug ang presensya niini sa atong hunahuna usa na ka hugaw. Apan kon, nga dili mosulod sa maong pakigbisog sa pulong batok sa makalilisang nga hunahuna, magbalik kita diretso sa Ginoo uban sa kahadlok, pagrespeto, paglaum, ug debosyon sa Iyang gahum nga labaw sa tanan, ang makalilisang nga hunahuna matangtang gikan sa panan-aw sa hunahuna nga nagtutok sa Ginoo. Sa pagputol niini gikan sa kalag pinaagi sa ingon nga pagtagad, kini natural nga molakaw kon kini natural nga nabati; ug kon ang kaaway mosamok dinhi, siya matandog sa sinag sa kahayag sa hunahuna, nga nagagikan sa pagpamalandong sa Ginoo. Ug mahitabo nga ang kalag dayon malinaw gikan sa mga pag-atake sa pagbati sa diha-diha dayon nga kini motuyok sa Ginoo ug motawag Kaniya.

Aron mas klaro kini ipakita, isugilon ko kanimo ang usa ka alamat. Aduna'y usa ka tigulang nga nagpuyo sa hilom nga disyerto. Gidumala siya sa mga demonyo ug gisugdan siyang guyogon gikan sa iyang selda, aron hingpit siyang pahawaon sa disyerto. Nagsugod siya sa pakigbisog batok kanila, apan napildi siya nila ug gidala siya ngadto sa pultahan. Gamay na lang unta ug gilabay na siya nila. Sa pagkakita sa grabeng katalagman, misinggit ang tigulang: "Ginoong Hesukristo! Ngano nga gibyaan Mo ako? Tabangi ako, Ginoo!" Sa diha nga siya misinggit, ang Ginoo mitungha ug gipalayas ang mga demonyo, ug miingon sa tigulang: "Wala ko ikaw gibyaan, apan tungod kay wala ka nagtawag kanako ug nagtuo ka nga makaya nimo ang imong mga kaaway sa imong kaugalingon, wala ko miabot aron motabang kanimo. Ikaw ang masayop tungod kay nagsalig ka sa imong kaugalingon. Tawga Ako, ug kanunay kang makakaplag og andam nga tabang." Sa pagkahuman Niya niini, nahimong dili makita ang Ginoo. Kini nga hitabo nagtudlo og leksyon sa tigulang, ug nagtudlo usab kanato tanan og leksyon nga dili nato pakigbisog ang atong mga madasigon nga hunahuna pinaagi sa pagdebate kanila sa atong hunahuna, kondili dayon motagad sa Ginoo pinaagi sa pag-ampo batok kanila.

Tanan nga maalamong nakig-away sa mental nga pakig-away batok sa ilang mga pagka-pasyon nagbuhat niini. Miingon si Santo Juan Kolov mahitungod sa iyang kaugalingon: "Naga-himo ko sama sa usa ka tawo nga naglingkod ilawom sa usa ka kahoy ug nagatan-aw pag-ayo sa palibot. Sa diha nga makakita kining tawo og mga hayop nga nagaduol aron kan-on siya, mosaka dayon siya sa kahoy, ug ang mga hayop, pagkahuman nga nakaduol, molibot-libot unya molakaw. Ug sa diha-diha nga makabantay ko nga nagkadool kanako ang mga hayop sa hunahuna pinaagi sa mainitong paghunahuna, dali dayon nakong itudlo ang akong hunahuna ngadto sa Ginoo, ug kining mga hayop sa hunahuna wala gani'y panahon nga makaduol kanako, kay napugos silang magkawalat sa walay pulos."

Hinumdumi ang akong gisulat kanimo kaniadto, nga kinahanglan itukod ang pagtagad sa hunahuna sa kasingkasing ug didto kanunay maglantaw ug magtawag sa Ginoo. Pareho kini sa gisulti karon, nga kinahanglan mag-adto sa Ginoo pinaagi sa pag-ampo kon motumaw ang mainit nga mga hunahuna, pagbati, o tinguha. Kinahanglan kita molingi ngadto sa Ginoo pinaagi sa pagpaubos sa atong pagtagad gikan sa hunahuna paingon sa kasingkasing ug pagtawag Niya didto. Kung atong kanunay nga masunod kining gamay nga lagda: ang pag-establisar sa atong hunahuna sa atong kasingkasing, pagbarog sa atubangan sa Ginoo uban sa kahadlok, pagrespeto, ug debosyon, nan dili lang nga ang mga mainit nga tinguha ug pagbati dili na motungha kanato, apan bisan ang mga hubad nga hunahuna. Apan ang atong kasubo mao nga atong giliko ang atong hunahuna gikan sa Ginoo ug nagalibot-libot ang atong mga hunahuna sa halayo nga mga yuta. Niining taknaa, mosulod ang mga mainit nga hunahuna, ug kung dili kita mag-amping, makita nato nga ang mainit nga pagbati misidlak na, ug ang susamang mga tinguha nagsugod na sa paglihok. Busa maglisod kita. Ug kinsa may masisi?! Kung wala nato

gitugotan nga maligaw ang atong hunahuna, wala untay panagbangi. Apan bisan pa nakasala kita pinaagi sa pagbalhin sa atong kasingkasing gikan sa Ginoo ug busa nagdala og kalisdanan sa atong kaugalingon, karon nga nabantayan na nato ang kalisdanan, magdali kita sa pagpanalong pag-usab didto — sa atong kasingkasing sa atubangan sa Ginoo — aron tawgon Siya alang sa tabang.

Mahitungod niini nga hilisgutan, si San Juan Kolov misulti sa mosunod nga parabula: Aduna'y usa ka matahum nga babaye nga dautan ang dungog sa usa ka lugar. Ang magmamando sa maong nasud nakaluoy kaniya, sa dihang nakita niya nga nasayang ang ingon ana ka matahum nga babaye, ug sa husto nga higayon miingon kaniya: "Biyaa na ang imong dautang binuhatan, dad-on tika sa akong balay ug ikaw ang mahimong akong asawa ug tag-iya sa daghang bahandi. Siguraduhang matinud-anon ka, kay kon dili, makasinati ka og ingon ana ka grabe nga kasakit nga dili nimo damha." Miuyon siya ug gidala siya sa balay sa magmamando. Ang iyang mga kaniadto nga higala, pagkakita nga nawala siya, nagsugod og pangita ug pagpangutana ug nahibal-an nila nga kauban siya sa magmamando. Bisan pa man katingalahan ang magmamando, wala sila mawagtang paglaum nga madani pagbalik ang maanyag ngadto kanila, kay nahibalo sila sa iyang kahuyang. Kinahanglan lang nato moadto sa luyo sa balay ug mag-huyop, ug masabtan niya unsay nahitabo ug modagan dayon paingon kanato. Mao gyud nila gibuhat. Niduol sila sa likod sa balay ug misipol. Ang maanyag, pagkadungog sa sipol, mibati og paglihok. Naay mibati sa sulod niya sama sa una. Apan nakabawi na siya sa iyang pagbati, ug imbis nga mudagan gawas sa balay, midali siya sa sulod nga mga kwarto sa atubangan mismo sa maghuhari, diin dali siyang nakahupay; wala na'y nadungog nga sipol didto. Nag-uyog-uyog ang mga higala ug nilakaw nga walay dala. Klaro ang kahulugan niining panultihon. Ang maong kaanyag nagrepresentar sa usa ka nahulog nga kalag nga nibalik sa Ginoo sa paghinulsol ug naghiusa kaniya aron iya ra gayud ug aron siya ra gayud ang pag-alagad. Ang iyang kanhing mga higala nagrepresentar sa mga kahiligon. Ang ilang pag-uyog mao ang lihok sa mga madasigon nga hunahuna, pagbati, ug tinguha. Ang pag-ikyas ngadto sa sulod nga mga lawak mao ang pagpangita og dalangpanan sa kalawom sa kasingkasing aron didto motindog sa atubangan sa Ginoo. Kung kini matuman sa sulod, bisan unsang madasigon nga butang nga nakapaguol sa kalag molakaw sa kaugalingon niini, ug ang kalag malinaw.

Dawat-a kini nga panultihon ug kanunay nga buhata sumala sa kahulugan niini. Makita nimo kung unsa kadali mabalik ang imong kalinaw sa sulod, nga naabala sa paglitaw sa mga kahiligon.

Kauban unta kaninyo ang kalooy sa Dios! Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon!

| 59 |

Gisulti na kaninyo karon ang tanan **mahitungod** sa kinatibuk-ang pakig-away sa hunahuna. Daghan ang mga pagbati, apan bisan unsa pa kadaghan niini, mosulod silang tanan sa paagi nga gihulagway ug mapalayas ug mapildi silang tanan, sama sa nahisgutan na. Ang matag pagbati, siyempre, adunay kaugalingong kinaiya nga makapukaw niini; daghan usab nga pagkasinabtanay sa paagi sa ilang pagpakita. Apan kini dili mag-usab sa kinatibuk-ang pamaagi sa pakigbatok kanila. Buhata ang gisulti na, ug malampuson nimo mapalayas ang matag pagbati, bisan unsa pa ka kusgan kini motumaw sa imo.

Aron mas masayran nimo kini tanan ug mas masaligan nimo nga mao kini ang paagi sa paglihok, maghimo ako og usa ka sipi gikan kang Reverendo Isichius, Presbyter sa Jerusalem, kinsa nga libro, nahinumduman nako, akong gipadala kanimo.

Mao ni ang iyang giingon: "Ang nagpaningkamot sa sulod kinahanglan adunay mosunod nga upat ka butang sa matag higayon: pagpaubos, labaw nga pagmatngon, pagsupak (sa mga hunahuna) ug pag-ampo. Pagpaubos — tungod kay ang iyang mga kaaway sa gubat mao ang mga hambog nga demonyo — aron mapadayon ang tabang ni Kristo sa kamot sa kasingkasing, kay ginadumtan sa Ginoo ang mga hambog. Pagmatngon — aron dili tugotan ang kasingkasing nga adunay bisan unsang hunahuna, bisan pa kon daw maayo kini. Pagsupak — aron sa diha-diha nga moabot ang hunahuna, kini dayon mapalayas uban sa kasuko. Pag-ampo — aron pagkahuman sa pagsupak, makatawag dayon sa Kristo uban sa usa ka gininhawa nga dili mailhan. Ug unya makita niining asketiko ang kaaway nga napugngan o napalayas pinaagi sa gidayeg nga ngalan ni Jesus, sama sa abog sa hangin, o sama sa aso, nga mawala uban sa iyang mga damgo" (parapo 20).

Aniay laing susamang talata: "Sa mental nga pakig-away, kinahanglan molihok sama sa (ordinaryong) pakig-away. Una, kinahanglan magmatngon; ikaduha, sa dihang mapansin nga ang kaaway nagpagawas og

hunahuna, kinahanglan kini patyon sa panalangin, uban sa kasuko sa kasingkasing; ikkatlo, kinahanglan kita mag-ampo batok kaniya, pagtawag kang Jesu-Cristo sa atong kasingkasing, aron ang demonyong hulagway dali nga mawala, aron ang hunahuna dili mosunod sa damgo, sama sa usa ka bata nga nadani sa pipila ka manlimbong (madyikero, payaso)" (105).

"Kung kanunay nimong ginatrat ang imong kasingkasing uban sa pagpaubos, paghinumdom sa kamatayon, paghusga sa kaugalingon, pagsupak sa imong mga hunahuna, ug pagtawag sa ngalan ni Hesukristo, ug uban niining mga armas magpadayon ka adlaw-adlaw sa usa ka matin-aw, masipit, malipayon, malalangon, ug makalipay nga agianan sa hunahuna, nan mosulod ka sa balaan nga mga pagkontemplasyon sa mga balaan ug mapahayag sa lawom nga mga misteryo ni Kristo, *"kinsa ang natagoan ang tanang bahandi sa kinaadman ug kahibalo,"* kinsa *"nagpuyo ang tibuok pagka-Diyos sa lawasnon"* (Col. 2:3, 9). Kay imong mabati kang Jesus nga ang Espiritu Santo mibaba sa imong kalag, Nga nagahatag kahayag sa hunahuna aron kini makakita uban sa hayag nga nawong. *Walay* bisan kinsa, ingon sa apostol, *"makasulti nga si Jesus mao ang Ginoo gawas sa Espiritu Santo"* (1 Cor. 12:3). Siyempre, pinaagi niini misteryoso niyang gipamatud-an ang mananap" (29).

Niining mga bersikulo ug uban pang susama, ang Reverendo Hesyichius naghigot sa kinatibuk-an bahin sa dagan sa espirituhanong pakig-away. Mas tukma, ang iyang libro naghigot sa matag teknik sa pakig-away nga gipakita, ug labi na sa pagtagad sa kasingkasing, pagpuyo didto, ug sa pangisip nga pag-atubang sa Ginoo sa pag-ampo gikan didto. Palihug tan-awa ang tibuok libro karon. Ug isulat ko kanimo ang pipila ka mga punto bahin niini.

"Ang dakong maghatag sa balaod nga si Moises, o mas tukma pa, ang Balaang Espiritu pinaagi sa iyang baba, miingon: *'Mag-amping ka sa imong kaugalingon; ayaw pagpasagdi nga adunay tinago nga pulong sa paglapas sa balaod sa imong kasingkasing'* (Deut. 15:9). Pinaagi sa tinago nga pulong, iyang gipasabot ang usa ka mental nga hulagway sa usa ka dautang (madasigon) butang, nga gikaligsan sa Dios, nga gitawag usab sa mga amahan nga usa ka sugyot nga gidala sa kasingkasing sa yawa, nga sa diha nga mosidlak kini sa hunahuna, dayon dayon kini makadani sa atong mga hunahuna ug madasigon nga makig-uban niini" (2).

"Ang pagmatngon mao ang kanunay nga kahilom sa kasingkasing gikan sa matag hunahuna, diin ang kalag, pinaagi kang Jesu-Kristo, ang Anak sa Dios ug ang Dios mismo, kanunay ug walay hunong nga nagaginhawa ug nagatawag Kaniya; maisugong nagasukol uban Kaniya batok sa mga kaaway; naga-ikumpisal sa Iyang atubangan, nga adunay gahum sa pagpasaylo sa mga sala; kanunay nga nagakugos kang Kristo, ang Usa nga nakahibalo sa kasingkasing, pinaagi sa usa ka tinago nga pagtawag" (5).

"Ang pagka-matngon mao ang lig-on nga pagbarug sa hunahuna ug ang pag-atubang niini sa ganghaan sa kasingkasing, aron makita niini ang mga hunahuna nga hinay-hinay nga mosulod ug masabtan kung unsang hulagway ang gisulayan sa mga demonyo nga buhaton ug ipamatang sa hunahuna aron limbongan kini pinaagi sa imahinasyon" (6).

"Ang hunahuna nga nagbarug (sa kasingkasing) ug nagtawag kang Kristo batok sa mga kaaway ug nag-adto kaniya sama sa usa ka hayop nga napalibotan sa daghang mga iro ug nagdepensa sa iyang kaugalingon sa usa ka kuta. Makita niini gikan sa gilay-on ang mga bitag sa hunahuna sa mga dili makita nga kaaway ug, kanunay nga nag-ampo kang Jesus nga tigpahimangno batok kanila, nagpabilin nga dili masamdan niini" (8).

Ang wala'y pag-ampo nga limpyo gikan sa hunahuna wala'y armas alang sa pakig-away. Pinaagi sa pag-ampo, pasabot nako mao ang kanunay nga ginabuhat sulod sa kalag, aron ang kaaway nga nag-away sa tago mapukan ug masunog pinaagi sa pagtawag kang Kristo. Kay kinahanglan magbantay ka uban sa hait ug kusgan nga mata sa hunahuna aron mailhan nimo kadtong mosulod, ug sa diha nga mailhan na nimo sila, dayon pug-onga ang ulo sa bitin pinaagi sa pagsupak ug sa samang higayon pagtuaw kang Kristo uban sa pag-agol — unya masinati nimo ang dili makita nga tabang sa Dios, unya makita nimo pag-ayo ang matarong nga kahintang sa kasingkasing" (21, 22).

"Busa, ang kalag magpakaisog alang kang Kristo, tawga Siya ug ayaw kahadlok bisan gamay: kini dili makig-away nga nag-inusara, kondili kauban ang makahadlok nga Hari, si Jesu-Kristo, ang Magbubuhat sa tanang butang, lawasnon ug dili lawasnon, makita ug dili makita" (40).

Limitahan ko na lang ang akong kaugalingon niining mga gipiling teksto, kay kung isulat pa nako ang tanan nga may kalabutan dinhi, kinahanglan pa nako isulat pag-usab ang katunga sa libro. Ug gihimo nako kining mga gipiling teksto aron ipahinumdom kaninyo nga Dugay na kaayo ko nga nakig-istorya kaninyo bahin sa paghinumdom sa Dios ug sa sulodnong pakigbisog batok sa mga pagka-ugali. Hibal-i nga kini mao ang tibuok kinauyokan sa buhat sa kaluwasan.

Pagkahuman nimo og basa niini, ayaw ingna sa imong kaugalingon: "Unsa man ko, usa ka monghe, nga mosunod pa ko sa ingon ani nga mga lagda?!" Dili ka nag-inusara sa pag-ingon niini; daghan kaayo ang ingon ana, apan dili kadtong tinuod nga misugod sa buhat sa kaluwasan. Kadtong misugod na niini nga buhat dili makasulti og ingon ana. Busa ikaw usab, kung gusto ka nga mabuhi sa espiritu, nga mao ang gikinahanglan aron makab-ot ang imong kaluwasan, kinahanglan nimo nga dali-dali nga buhaton ang gisugo. Ug kung gusto ka nga mabuhi nga walay tibuk kasingkasing, nan siyempre, dili kini angay para nimo. Nagsugod ko sa pagsulat bahin niini, kay nagtuo ko nga matitud-anon ang imong pagbuot nga mahimong kabahin sa Ginoo. Kay kinsa man ang adunay ingon ana ka matitud-anong pagbuot dili makalikay sa gitudlo nga dalan. Mahimo siyang magpaningkamot pag-ayo ug molihok sa lain-laing paagi, apan hangtud nga dili niya makita kining dalan, walay pulos kini. Gipahibalo ko kini kanimo diretso aron dili ka maligaw. Paningkamoti pag-ayo, ug makita nimo ang kalampusan sa dili madugay. Apan ang tanang trabaho gikinahanglan; walay makab-ot nga walay paningkamot.

Ayaw tugoti ang ingon nga pagka-mapahitas-on. Bisan pa man nagpuyo sa disyerto, sa monasteryo, o sa kalibutan, ang labing importante nga balaod para sa tanan mao ang paghinlo sa kasingkasing gikan sa mga tinguha; ug dili nila kini mahinloan gawas sa gihulagway nga paagi. Ayaw pagdumili ug ayaw pagsukol.

Hinaut nga panalanginan ka sa Ginoo!

| 60 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo!

Nagtuo ko nga gidawat nimo ang buluhaton sumala sa angay ug masigasig kang naningkamot nga kanunay hinumduman ang Ginoo, maminaw sa imong kasingkasing ug supakon ang matag dili matarong nga lihok niini pinaagi sa masuko nga pagdumili, samtang sa samang higayon nag-ampo ka sa Ginoo alang sa tabang. Apan sa samang higayon, dili ko motuo nga sa diha-diha nga nagsugod ka, nakab-ot na nimo ang hingpit nga kalampusan: nga ang tanan nimong hunahuna putli, ug ang imong mga pagbati ug tinguha balaan. Kay walay bisan kinsa nga ingon ana. Ang imong mga hunahuna mahimong mas malinaw, ug ang kusog nga paglihok sa pagbati ug tinguha mahimong labi pang talagsaon. Apan kini mosidlak gihapon, ug usahay uban sa dakong kusog.

Nalusot sila — ipahawa sila; mulusot sila pag-usab — ipahawa sila pag-usab. Apan mao kana ang angay buhaton. Karon gusto lang nako isulti kanimo kung unsaon nimo pagtratar niining mga paglapas sumala sa imong konsensya. Dapat ba nimo kini tratuhon nga walay pagtagad o maghinanakit ka sa nahitabo ug maghinulsol sa Ginoo? Dili ka mahimong walay pagtagad niini nga mga paglapas, apan human nimo kini mapalayas, kinahanglan kanunay ka maghinanakit ug maghinulsol sa Ginoo tungod sa nahitabo. Bisan pa kon kalit nga motumaw ang mga hunahuna, pagbati, ug mainitong tinguha nga walay kalambigitan sa kabubut-on, nagpasabot gihapon kini nga hugaw ang kasingkasing ug nga "*ang dautang hunahuna gikan niini*" (Mateo 15:19). Ug obligado ka nga adunay putli nga kasingkasing. Busa, paghinulsol nga hugaw ang imong kasingkasing, ug paghinulsol sa Ginoo tungod niining kahugaw, sa pagsaad nga paningkamotan nimo nga limpyohan kini ug sa pagpangayo Niya og tabang niini. Apan sa tinuod, talagsa ra nga wala'y kalambigitan dinhi ang gawasong kabubut-on. Pinaagi sa kawalay pagtagad, gitugotan nimo ang usa ka mapaso nga hunahuna, ug kini nakapahinungdan sa usa ka mapaso nga pagbati — ikaw ang masayop tungod kay wala ka magtagad. Tungod sa parehas nga kawalay pag-amping, o bisan sa katam-is sa pagbati, wala ka magdali sa pagpangandam batok niini ug pagpahawa niini, ug nakahimo kini og kusog nga tinguha — ikaw ang masala tungod kay wala ka dayon mipangandam, apan gitugotan nimo ang imong kaugalingon nga malingaw sa makasasala ug mapaso nga kalipay. Dili ko ikaw tugutan nga tugotan ang imong tinguha nga mohimo og hilig sa paglihok, apan mahimo nimo tugotan nga magpadayon ang tinguha ug dili dayon mag-andam batok niini. Ug kini naghimo kanimo nga labi pang makasasala. Busa, gitugotan ang usa ka dautang hunahuna — sala; gitugotan nga motumaw gikan niini ang usa ka dautang pagbati — ikaduha; gitugotan nga motumaw gikan sa dautang pagbati ang usa ka dautang tinguha — ikatulo; gitugotan nga magpabilin ang usa ka dautang tinguha — ikaupat. Unsa kadaghan nga mga sayop!

Ug ayaw pagpanamastamas, pagpanago sa likod sa mga dahon sa igos, ug pag-uyog sa mga palungpong gikan sa Ginoo, nga miduol kanimo sa imong konsensya ug nagasaway kanimo. Hinuon, basola ang imong kaugalingon ug hangyos ang pasaylo, nga walay pagpasangil sa bisan kinsa pa. Kung nasuko ka, pananglitan, sa katabang — ug labi na gayud kung nakasulti ka og mapait nga mga pulong kaniya — ayaw basola ang katabang. Tugoti nga nakasayop siya, apan dili kini bahin kaniya, kondili bahin kini sa ngano nga nasuko ka. Dili ba nimo siya matul-id nga dili masuko? Bisan pa kung dili na kini matul-id, ang tanan masulbad nga walay kasuko. Dinhi

adunay kasuko, adunay pagpanamastamas, adunay pagkainggit, adunay garbo. Siyempre, adunay mga eksternal nga hinungdan niini tanan. Apan dili ang mga hinungdan ang angay basulon, kundi ikaw ang angay basulon tungod kay gitugotan nimo nga motumaw ang ingon nga dautang pagbati. Busa, nga walay pagtago, basola ang imong kaugalingon diretso sa atubangan sa Ginoo ug hangyoa ang kapasaylo. Buhata kini matag higayon nga makabantay ka og dautang butang ug pahawaa kini. Pinaagi niining paghinulsol ug pag-ampo sa kasingkasing, ikaw makig-uli sa Ginoo ug sa imong konsensya, ug makatan-aw ka pag-usab sa Ginoo uban ang kalinaw. Apan kon dili ka maghinulsol, dili ka makatan-aw Niya, ug kini maglisod ug delikado para kanimo.

Ayaw pagbilin nga dili malimpyo sa paghinulsol ang ingon nga mainit nga mga sala hangtod sa gabii, kondili limpyoha dayon kini sa diha-diha nga imong mapalayas kini sa ngalan sa Ginoo. Ang tibuok adlaw molabay kanimo sa paghinulsol, kay kining mga paglapas kanunay mahitabo sa sinugdanan. Ug sa gabii, sa dili pa ka mag-ampo, balika pagtan-aw ang tanan nimong mga paglapas nga puno sa kadasig, balika paghinulsol uban sa pagbati sa kasubo, ug maghinulsol. Mao kini ang buhat sa adlaw-adlaw nga paghinulsol. Aniyay laing pagtulonan gikan kang Reverend Isichius. "Kinahanglan timbangon nato pag-ayo ang atong adlaw-adlaw nga mga buhat matag oras ug, kutob sa mahimo, pagaanon ang gibug-aton niini sa gabii pinaagi sa paghinulsol, kon gusto nato nga mapildi ang atong mga pagbati uban sa tabang ni Hesus. Kinahanglan usab nato tan-awon kung ginabuhat ba nato ang tanan natong makita nga mga buhat sumala sa kabubut-on sa Dios, sa atubangan sa Dios ug alang lamang sa Dios, aron dili kita limbongon sa atong (mapaso) nga pagbati, sama sa usa ka buang" (124).

Kung molihok ka sumala sa gisugo uban sa walay kalooy nga determinasyon batok sa imong kaugalingon, makita nimo dayon ang bunga: ang imong kasingkasing mahupay ug ang kalipay sa Ginoo mosidlak niini. Ngano man nga walay kapahulayan ang kasingkasing? Tungod kay ginakagat kini sa mga pagka-ugalingon. Pildi-a ang mga pagka-ugalingon, ug makadawat kini og kalinaw. Usa sa mga amahan gipaka-sama ang kasingkasing sa usa ka lungib nga puno sa mga bitin. Kining mga bitin mao ang mga pagkahilig. Kung adunay pagkahilig nga mogawas gikan sa kasingkasing, sama kini sa usa ka bitin nga nagpagawas sa iyang ulo gikan sa lungib. Hibuga kini sa ulo sa ngalan sa Ginoo, ug kini matago. Moulit ug lain — patya usab kini. Ug patya ang tanan. Human sa dose ka ingon ana nga hampak sa bitin — ang kahiligon — malimot na kini sa pag-awas sa iyang ulo, o mamatay na gani gayud. Sa bisan unsang kaso, kung imo pun-an ang lungag o dili nimo pakan-on ang mga bitin, mamatay sila. Ingon ana usab mamatay ang mga pagka-ugalingon kung dili nimo sila pakan-on sa simpatiya sa ilang mga sugyot, apan imbis ana, putlon sila sa kasuko sa diha-diha nga mogawas sila.

Kini ang pinakamaikling dalan aron maputli ang imong kasingkasing gikan sa mga kahiligon. Kung gihigugma nimo kini nga pagkaputli, sundi kini nga dalan, kay walay lain. Kung dili ka mouyon sa paglihok sa ingon ani, magpabilin ang mga kahiligon sa imong kasingkasing. Mahimo nimong matul-id ang imong pamatasan ug himuon kini nga walay kapintasan bisan wala niini, apan magpabilin nga puno sa mga pagbati ang imong kasingkasing ug dili ka tugutan nga makita ang Ginoo. Ayaw kalimti ang mga balaan nga buang!

Tabangon unta kamo sa Dios! Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon!

| 61 |

Sa miaging higayon gisultihan tika sa mga hinungdan sa mainit nga mga hunahuna, pagbati, ug tinguha, nga dili nimo sila pasanginlan. Karon mosulti ko og pipila ka pulong bahin kanila.

Ang mga mainit nga hunahuna, gisundan sa mga pagbati ug tinguha, usahay motungha sa kalag sa ilang kaugalingon, nga wala'y nakahibalo kung giunsa. Apan sa kadaghanan, kini gimugna sa mga impresyon gikan sa gawas. Ang mga butang, tawo, ug mga panghitabo nga atong masinati natural nga makapukaw og hunahuna sa atong sulod. Ang maayong mga butang makapahimugso og maayong hunahuna, ug ang dautang mga butang makapahimugso og dautang hunahuna. Apan mahimo usab nga baliktaran: ang maayong mga butang makahatag og dautang hunahuna, ug ang dautang mga butang makahatag og maayong hunahuna. Nakasalalay kini tanan sa kanunay o aksidenteng kahimtang sa pagbati sa tawo nga nakasinati niini. Busa, ang tubag hingpit nga naa kaniya. Unsa man ang buhaton?

Una: ayaw paghatag og hingpit nga kagawasan sa imong mga pagbati, labi na sa imong mga mata ug dalunggan. Ayaw tugoti ang imong kaugalingon nga makakita, makadungog, ug makahikap sa tanan nga walay pagpili-pili. Ang atong mga pagbati sama sa mga bintana o pultahan, o mas tukma pa, sama sa usa ka slos. Ang bisan kinsa nga magbukas sa mga bintana ug motugot sa pagsulod sa dautang hangin nagbuhat og sayop. Ang mga nag-abli sa ilang pultahan ug nagtugot sa tanang klase sa peste mosulod sa ilang panimalay dili

makalingkawas sa pasangil. Apan unsa man imong isulti bahin sa usa ka tawo nga, nagkuha og sandok, tasa o baso, mitabok sa hugaw ug dili limpyo nga lat-ang, nanghuyop og tubig gikan niini ug gisabwag sa iyang kaugalingon? Unsa pa kaha ang mas buang kaysa niini? Apan dili ba kini eksakto nga gibuhat sa usa ka tawo nga mohunong tungod sa kuryosidad sa atubangan sa usa ka dautang butang ug maminaw sa malain nga mga pulong? Pinaagi niini, makuha nila ang malain nga mga hunahuna, nga mosangpot sa malain nga pagbati ug tinguha — ug sila molakaw nga nagkurog sa kahadlok, sama sa naglakaw sa ulap. Busa, ang pagka-maampingon ug ang katungdanan sa pagpreserba sa kaugalingon (sulod nga kalinaw) nagkinahanglan nga dili nato tan-awon ang tanan, paminawon ang tanan, o hikapon ang tanan nga atong masugat nga walay pagpili. Kung adunay butang nga daw makapukaw sa atong mga pagbati, kinahanglan nato nga iliko ang atong mga mata gikan niini, tabunan ang atong mga dalunggan, o makita nga dili makakita ug maminaw nga dili maminaw.

Ikaduha: mahitabo nga adunay butang nga makahatag ug dautang impresyon ug mosangpot sa dautang hunahuna. Kinahanglan nimo dayon nga paningkamotan nga pahimungtan ang impresyon ug pugngan ang mga hunahuna sa paagi nga gipakita sa ibabaw, ug siyempre, hunongon daan ang pagdagsa sa mga impresyon. Dili maalamon nga magpabilin sa ilawom sa dautang impresyon o ipaabot ang pagwagtang niini ug pagbalik sa kalinaw sa hunahuna hangtod sa lain nga panahon. Pinaagi sa pagpabilin ilawom sa usa ka dautang impresyon, boluntaryo kitang nakatampo sa pagdagsa sa dautang hunahuna ug pagbati, ug pinaagi sa pagbilin niining dautang impresyon sulod sa atong kaugalingon sa dugay nga panahon, gihatagan nato kini og kahigayunan nga mas mopangagamot paglawom ug unya mas molungtad ang pagsukol niini sa pagpahawa ug paghinlo, kung dili man gani hingpit nga makuha ang kalag.

Ikatulo: sa higayon nga nakasinati ka na og dautang impresyon gikan sa usa ka butang, dili nimo dapat pasagdan nga makasugat pag-usab ang imong kaugalingon sa mga butang nga hinungdan niini. Nagpasabot kini nga ang tawo nga naglihok sa ingon ganahan magpahimulos sa dautan ug, busa, hugaw sa kahiladman sa iyang kasingkasing. Kung ang panginahanglan mopugos kanato nga masugat kini, kinahanglan mag-andam ta daan ug ihanda ang atong kasingkasing aron supakon ang dautang impresyon ug dili kini tugotan nga makaapekto kanato. Ang pagmatngon, kusganong pagsukol sa kaugalingon, ug pag-ampo ang makahimo niini nga posible.

Ika-upat: Nagsulat na ako kanimo bahin sa paghubad sa tanan nimong masinati ug posibleng masinati sa espirituhanong paagi. Kinahanglan usab kini buhaton sa mga butang nga daotan ang kinaiya. Pagkahuman ana, sa diha nga masugat nimo kini, makamatngon ka dili sa dautang hunahuna, kondili sa maayong hunahuna, sama sa gibuhat ni San Efren nga Siryano, sa dihang nakasugat siya og usa ka gwapa nga babaye nga dili matarong ang sinina, miingon siya sa iyang mga tinun-an: "Tan-awa kung giunsa niya pag-amuma sa pagdekorar sa iyang lawas, nga sa dili madugay mahimong abog — unsaon man nato nga dili pag-amuma sa pagdekorar sa atong imortal nga kalag?"

Igo na kining mga lagda. Kinahanglan unta nga ipunting ang ingon nga mga hitabo nga dili paborable sa imong sulodnong kinabuhi sa imong adlaw-adlaw nga kinabuhi. Apan nagtuo ko nga wala'y ingon ana sa imong pamilya o sa imong mga paryente. Makasugat ra nimo sila sa gawas sa imong balay, pananglitan, sa katilingban diin naa ka dili pa dugay, sama sa imong gisulat. Mahitungod sa ingon nga mga kahimtang, palihug sundi ang gisulti sa ikatulong punto. I-aplikar ang parehas nga prinsipyo sa tanang susamang kahimtang nga imong masinati sa umaabot. Sa kinatibuk-an, himoa nga lagda ang pagsukod sa gitugotan pinasikad sa epekto niini sa imong sulod. Tugoti ang imong kaugalingon sa mga butang nga makapauswag kanimo, ug ayaw tugoti bisan unsang makabalisa kanimo bisan unsang kahimtang. Kinsa bay tawo nga husto ang panghuna-huna ang moabot sa usa ka baso nga adunay lason nga ilimnon, nga nahibalo siya unsa ang sulod niini?

Dili ko nagpasabot nga kinahanglan nimo nga pugngan kaayo ang imong kaugalingon hangtud nga mahimo kang usa ka mongkukulong. Apan gusto lang tika dasigon nga ayaw pag-inom o pagkaon og bisan unsang makadaot sa imong espiritu, human nimong masuta nga ang kinabuhi sa espiritu ra ang tinuod nga kinabuhi, ug dili lang kini nimong nasuta, apan nasinati usab nimo.

Panalangini ka sa Diyos!

Ang nahisgutan sa ibabaw igo na nga giya aron mapahapsay ang imong mga pagbati, bisan pa man gamay ra kini. Apan tungod kay natandog na nato kini nga hilisgutan, magdugang pa ko og usa ka butang nga mahimong mapuslanon kanimo, dili sa umaabot, kondili karon dayon.

Ang gitudlo nga pakigbisog batok sa mga pagbati kay mental. Ug epektibo kini tungod kay pinaagi sa dili pagtugot nga makakaon ang mga pagbati sa bisan unsa, mapugngan sila. Apan aduna usab usa ka aktibo nga pakigbisog batok kanila, nga naglangkob sa tinuyo nga pagbuhat sa mga butang nga supak gayud kanila. Pananglitan, aron mapugngan ang pagkagumatay, kinahanglan magsugod sa pagkamahinatagon; batok sa garbo, kinahanglan mopili og mapainubuson nga mga buhat; batok sa kahiligon sa kalingawan, kinahanglan mopili og malipong nga estilo sa kinabuhi ug uban pa. Tinuod nga kining paagi sa paglihok dili direkta nga magdala sa tumong, kay tungod sa pag-antos sa eksternal nga mga pagpugong, ang kahiligon mahimong mopukan sa sulod — o sa kaugalingon niini o mosugot nga mapulihan sa lain. Apan kon kini nga aktibong pakigbisog ipares sa usa ka sulodnong, mental nga pakigbisog, ang duha magkahiusa nga dali rang mapildi bisan unsang hilig nga ilang gikontrolar.

Ug mao kini ang akong tambag kanimo. Paningkamoti nga mahibal-an unsa ang imong pangunang hilig ug atubanga kini dili lang sa pangisip kondili usab sa aktibo nga pakigbisog. Dili ko matino kung unsa gyud ang imong pangunang hilig. Tingali wala pa kini matino, apan bisan pa niana, kung masusi nimo pag-ayo ang lihok sa imong kasingkasing, mahibal-an nimo kini. Unya, kung mosalig ka kanako, magtinabangay kita sa pagpangita og paagi aron masulbad dayon ang imong pangunang kahuyang.

Pasabta ko ikaw nga aduna'y hugot nga mga pamaagi niining aktibo nga pakigbisog batok sa mga kahuyang. Ang kasagaran para kanato mao ang kinabuhi nga pagsalikway sa kalibutan sa porma nga walay labot, diin, human sa hugot nga pagbiya sa tanan ug pagbutang sa tanang paglaum sa Ginoo, mosulod ang usa sa monasteryo aron mabuhi sa matinumanon nga pagsunod nga walay reklamo, hugot nga pagpuasa, pag-ampo, bug-at nga trabaho, ug matinud-anong pagbantay. Dinhi, ang pagka-imol, ang pagputol sa kaugalingong kabubuton, ug ang pagsakripisyo sa kaugalingon dali nga nagwagtang sa tanang pagbati gikan sa kalag. Unya, ang malinawon nga disposisyon sa kasingkasing ug pagkabalaan sa kasingkasing maestablisar — ang katapusang tumong sa usa ka kinabuhi sa pagsalikway. Dili ko kamo gipahawa sa kalibutan. Maluwas kamo niini kon atong ipahimutang ang kaugalingon nga daw wala kita naglungtad niini. Gihinumduman lang nako kini kaninyo isip usa ka paagi sa kinabuhi nga labing angay sa paghinlo sa kasingkasing gikan sa mga pagka-ugalingon.

Idugang pa nako nga usa sa mga balaod sa probidensya sa Dios alang kanato mao ang paghan-ay sa kinabuhi sa matag tawo ug sa dagan sa mga panghitabo niini sa ingon nga paagi nga, pinaagi sa maalamon nga paggamit niini, siya makapahapsay sa iyang kaugalingon gikan sa mga pagka-ugalingon sa pinakapaspas ug pinakasayon nga paagi. Gipahinumduman tika niini tungod kay kaniadto nangutana ka nganong lain-lain ang kapalaran sa mga tawo ug nganong kini mausab-usab, ug sa akong huna-huna wala tika tubaga. Busa mao ni ang akong tubag. Kay, sumala sa paghan-ay sa Ginoo, mas sayon alang sa mga tawo nga limpyohan ang ilang kaugalingon gikan sa mga pagka-ugalingon, o tungod kay gusto Niya nga pinaagi niini pagapis-on Niya ngadto sa abog ang atong nadaut nga kaugalingon, ang atong masilakon nga pagka-makasarili, nga mao ang basihanan sa mga pagka-ugalingon nga nagaguba sa tawo.

Ug idugang pa nako ang usa ka butang. Pakigbisog sa imong mga pagbati sa sulod ug sa gawas, ug palambuha ang imong mga maayong kinaiya, hatagi sila og luna ug ehersisyo. Ang labing importante dinhi mao ang pag-ampo. Nakasulti na kita bahin niini. Kini angay sundan sa pagbuhat og mga maayong buhat. Nakasulti usab kita bahin niini sa dihang naghunahuna ka sa pipila ka dagkong tumong sa kinabuhi. Uban niini, kinahanglan usab ang mga pagbasa ug pakighinabi nga makaluwas sa kalag, ang pagtuman sa mga katungdanan sa simbahan, ug mga buhat sa pagsakripisyo sa kaugalingon: ang pagdumili sa imong kaugalingon, kon kinahanglan, hinay-hinay sa pagkaon, tulog, kalingawan, ug sa tanang matang sa makalipay nga kalipay, ug ang pagpabilin sa imong kaugalingon sa kanunay nga pagsukol ug pagpugos sa kaugalingon. Nahisgutan na nato kini.

Mao kana ang tibuok agi sa pagpanglimpyo sa kaugalingon gikan sa mga pagbati. Gibuhat na nimo kining tanan. Hinaut nga hatagan ka sa Ginoo og kalampanan.

Nagdali ko sa pagtapos sa akong diskurso bahin sa pakigbisog batok sa tinguha — bisan pa dili gyud kini matapos sa tinuod — ug wala nako matubag kadaghanan sa imong gisulat niadtong panahona. Makakaplag ka og tubag sa pipila sa imong mga pangutana sa akong gisulat, ug karon motubag ko sa uban.

Nisulat ka nga daghan ka og buluhaton sa balay. Buhaton nimo uban sa pagkamaseinsakitan ang tanan nga gisugo kanimo. Mao kini ang imong katungdanan. Apan ayaw kabalaka. Ang kabalaka (pag-alala) kauban sa sulod nga kagubot, ug dili kini husto. Dili ba nimo mahimo nga hupayon nimo nga hisgutan ang tanan nga gisalig kanimo ug unya buhaton kini nga walay kabalaka, nga malinaw-on ang hunahuna? Sa adlaw-adlaw nga kinabuhi, kung adunay bisan unsa nga makasamok sa espirituhanong kinabuhi, dili kini ang trabaho ug mga kalihokan, kondili ang walay pulos nga kabalaka nga nagakagat sa kasingkasing, samtang sa samang higayon dili makapalihok sa butang bisan gamay, ug kining mga samok nga nagadala palagpot sa hunahuna sama sa usa ka alimpulos. Kini kanunay magdala og kalibog, ug ang butang dili gyud matuman. Busa, ilain ang husto nga pagamping ug ang dili angay nga kabalaka ug kaguol, ug kat-oni nga buhaton ang tanan nga matin-aw ang hunahuna, nga dili malipat ang imong hunahuna sa Ginoo, kondili magpabilin nga hugot ang imong pagtuo nga nagapahimuot ka Niya sa tanang butang.

Nangutana ka: "Unsaon man sa pagkanta ug pagtugtog og piano ug harmonium? Sa una, motugtog ug mokanta ko nga wala magtagad sa sulod sa mga kanta, apan karon mosulod na kini sa akong hunahuna. Ilado man nga dili tanang kanta adunay maayong sulod, bisan pa man nga hapsay kaayo ang komposisyon." Unsaon nako? Dili nimo kalit-kalit mausab ang tanan. Makabantay dayon sila. Padayon sa pagkanta ug pagtugtog sa imong kaniadto nga gikanta ug gitugtog, paningkamoti nga dili na pagtagdon ang sulod. Samtang naghulat, hinay-hinay pagpili og mga piyesa nga maayo o bisan makaya ra ang sulod, ug kanta ug tugtoga kini kanunay, aron sa katapusan malimtan na nimo ang uban nga makapugos kanimo sa pagkanta ug pagtugtog. Ang harmonium kay dako kaayo og ikatabang sa husto nga pagpadayag sa pag-awit sa simbahan. Pangitaa ang mga komposisyon ni Turchaninov ug tun-i kung unsa ang imong labing ganahan gikan niini. Tun-i ang "God Save the Tsar", "How Glorious is Our Lord in Zion" ug uban pang susamang mga piyesa. Kung imo kining mga klase sa piyesa pag-awit uban sa pagbati, gisaad ko kanimo nga kini mas mapasalamaton kaysa bisan unsa pa. Ug unya, hangyoon ka sa pag-awit ug pagpatugtog dili sa walay sulod nga gagmay nga piyesa, kondili kining mga halangdong binuhat. Sa miaging panahon, imong giingon nga ang imong tingog ug pag-awit gidayeg. Naga-himo sila sa ilang trabaho, ug ikaw sa imoha. Kung maayo silang duha, unsaon man nga dili sila dayegon? Apan dili ka angay magpasigarbo bahin niini, kondili magpaubos ka. Asa nimo nakuha ang imong tingog ug panlasa sa pagkanta? Gihatag kini kanimo sa Dios. Ngano man kini gihatag kanimo sa Dios? Aron lang malingaw ang dalunggan sa uban o para sa lain nga butang?! Wala nay lain nga tuyo kondili aron imo silang dalhon sa himaya sa Dios. Ug gibuhat ba nimo kana? Dili. Naglingaw-lingaw ra ka sa imong kaugalingon ug sa uban, ug wala gyud nimo gihisguti ang Dios, . Busa gigamit nimo sa dili angay ang gasa sa Dios, ug gisayang lang kini sa walay pulos. Karon nga ang imong hunahuna nakatutok na sa pagpalipay sa Dios, gamita usab ang gasa sa Dios alang niini. Kung ang pagkaon ug pag-inom angay buhaton alang sa himaya sa Dios, labi pa gayud ang pagkanta ug pagtugtog. Kung motugtog ka ug mokanta ug usa ka butang nga makahikap sa kalag sa mga nakadungog niini ug makapahingas sa ilang gininhawa ngadto sa Ginoo o motindog sila kaniya uban sa pagdayeg ug pagpasalamat, nan buhaton nimo ang parehas nga gibuhat sa usa ka maayong magwawali sa simbahan. Ug kini mao ang makaluwas nga bunga sa imong gasa! Busa itudlo ang paggamit niini sa maong direksyon. Pilia ang mga sekular ug espirituhanong tugtug nga makapadasig sa espirituwalidad, ug kana ra ang imong kanta ug patugtug. Para kini sa uban; ayaw gayud pag-awit og bisan unsang sekular nga kanta para sa imong kaugalingon, kondili mga espirituhanong tugtug ra. Apan usab, akong balikon: ayaw pag-usab kalit, kondili hinay-hinay.

Ug sa kinatibuk-an, ayaw pagpakita og bisan unsang katingalahan. Pagpabilin nga mahigalaon, buotan, ug malipayon sa tanan sama sa kanunay nimo. Likayi lang ang pagkatawa, pagbinuang, ug tanang walay pulos nga pakig-istorya. Mahimo ka nga mahigalaon, malipayon, ug mahigalaon bisan wala niining mga butanga. Ayaw gayud pagmahay bisan unsang kahimtang. Sa dihang gisugo sa Manluluwas ang mga nagapuasa nga maghugas sa ilang kaugalingon, pahiran ug lana ang ilang ulo, ug suklon ang ilang buhok, tinuod gayud nga iyang gipasabot nga dili sila magmahay.

Hinaut nga hatagan ka sa Ginoo og kinaadman!

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo!

Nakasulat ka: "Nag-inusara ko ug nabore ko." Natural ra kana nga pagbati. Apan sa akong hunahuna, basin dili na nimo mabati kini pagkahuman sa imong mga desisyon ug sa gitanyag nga buhaton nimo ingon resulta. Kung ang ikaduha nakagamot bisan gamay lang sa imo, dili gyud ka mabati nga nag-inusara, bisan pa man nga nag-inusara ka. Dili ka mabati nga nag-inusara kay masabtan nimo nga ang Ginoo duol kaayo, ug nga ang imong anghel bantay anaa uban nimo, dili lang sa imong hunahuna, kondili sa tinuod. Ug unya ang pagbati sa pag-inusara dili na angay, ug ingon man usab ang kakulba nga kauban niini. Apan nagtuo ko nga kini nga pagbati sa kakulba kay sagad lang ug dali ra nga milabay.

Apan, sa umaabot, matag higayon nga ikaw mag-inusara, dali nga ibalik ang imong pagtuo nga ang Ginoo anaa uban nimo, ingon man ang imong anghel nga magbabantay, ug dali nga gamiton kining mga higayon sa pag-inusara alang sa walay samok nga pakig-uban sa Ginoo ug matam-is nga pakighinabi Niya. Ang pag-inusara sa ingon ani nga espiritu matam-is. Gusto nako nga matilawan nimo kini nga katam-is sa umaabot, aron imong handumon kini sama sa paraiso dinhi sa yuta.

Niaging adlaw, samtang nagbasa ko sa usa ka libro, nakit-an nako ang pipila ka tambag gikan sa usa ka amahan (Si Count Speransky) ngadto sa iyang anak nga babaye. Lakip sa uban, naghisgot kini kung giunsa paglikay sa kagul-anan. Mao kini ang iyang tambag. Ang tanan, ingon niya, adunay lingin sa adlaw-adlaw nga mga buluhaton nga ilang ginabuhat sama sa usa ka buwis. Apan daghan ang mga tawo nga alang kanila kining mga buluhaton nga sama sa buwis dili komplikado ug dili molungtad og dugay. Daghan silang nahibilin nga oras, ug kung dili nila kini pun-on sa bisan unsa, dili nila malikayan ang kagul-anan. Mao ni ang pinakasiguro nga paagi aron malikayan kini: ipahimutang ang mga butang aron wala kay bisan usa ka minuto nga bakante ug napuno ang tibuok nimong oras sa angay nga mga kalihokan, aron sa diha nga mahuman nimo ang usa ka buluhaton ug mahimong bakante ka, naa na dayon kay lain nga buluhaton nga andam na buhaton. Unsa man kini nga mga buluhaton? 1. Mga hilig sa estetika: musika, pagkanta, pagpintal. Apan kini dili panginabuhi adlaw-adlaw; kini mga tam-is. 2. Usa ka matang sa pananahi — paghabi, pagburda ug uban pa. 3. Apan ang labing maayong tambal sa kagul-anan mao ang pagpangita og kalipay sa seryosong pagbasa ug pagtuon sa mga hilisgutan nga wala pa nimo masuhid. Dili ingon kaayo ang pagbasa ang makapawala sa kagul-anan kondili ang pagtuon.

Niadtong panahona, nagdesisyon ko nga ipaambit kini nga resipe kanimo bisan pa tingali dili nimo kini kinahanglan. Apan karon, gikinahanglan na kini. Palihug timan-i kini ug andama ang imong kaugalingon sumala niini. Ug sigurado, dili na nimo masinati ang kagul-anan. Nailhan nako ang usa ka tawo nga kanunay nag-inusara, dili gyud molakaw bisan asa ug dili gayud magdapit og bisan kinsa sa iyang balay. Mangutana ang mga tawo kaniya, "Giunsa man nimo nga dili ka malain?" Motubag siya, "Wala koy oras. Daghan kaayo kog buhaton nga sa pagkabukas pa lang sa akong mga mata pagkahuman sa pagkatulog, magsugod na dayon ko sa pagtrabaho ug dili nako mahuman tanan sa dili pa ko matulog pag-usab."

Gusto nakong ipunting nga ang pagtuon nga gihisgutan sa amahan sa iyang anak nga babaye nagpasabot sa pagtuon sa tibuok siyensya o sa mga bahin niini nga wala pa hingpit nga natuki. Kini klarong nagwagtang sa bisan unsang pagbasa sa walay sulod nga mga libro. Murag dili ka ganahan niini. Ug maayo kana. Ayaw pagbiya niining batasan. Basaha pa ang daghang espirituhanong mga libro. Kini ang larangan sa labing seryosong mga hilisgutan ug, labing importante, sa labing gikinahanglan. Niining larangana, bag-o ang tanan ug dili gayud magkatigulang. Sa mas daghan nimong pagkat-on, mas daghan nimong makita nga bag-o ug kaila nga mga hilisgutan. Ang tinguha sa pagkat-on niini nga mga hilisgutan ug ang abilidad sa pagkat-on niini motungha lamang kon ang usa ka tawo mosugod gayud sa dalan sa espirituhanong kinabuhi. Sukad sa higayon nga nakahukom ka nga pahimulosan ang Ginoo, giisip ko nga dili ka na estranghero niini nga dalan. Busa, basaha ang mga libro bahin niini nga hilisgutan ug mahimong maalamon. Panalangini ka sa Diyos!

Kinsa may nagpaila kanimo kang Santo Pimen, nga gusto ka makahibalo mahitungod kaniya? Apan bisan kinsa pa ang nagpaila kanimo, nalipay kaayo ko niini. Imong mahibal-an kinsa si Santo Pimen ug unsaon niya pagkinabuhi sa Cheti Minei ilawom sa ika-27 sa Agosto ug usab sa libro nga "Memorable Tales of the Asceticism of the Saints and Blessed Fathers." Sa duha ka dapit makit-an nimo ang daghan niyang mga pagtulon-an. Yano

ug walay pormal nga edukasyon siya, apan ang iyang mga kasinatian sa espirituhanong kinabuhi ug ang grasya sa Dios naghayag sa iyang hunahuna pag-ayo nga, sumala sa iyang pinong ug tukmang kahibalo sa mga balaod sa pagsaka paingon sa pagkahingpit sa espiritu, angay siya nga ihap sa unang mga maalamon ug Diosnon nga mga amahan.

Samtang wala pa ka makabasa bahin kaniya, isulat ko para nimo ang labing importante nga mga punto gikan sa iyang mga pagtulon-an ug mga instruksyon nga may kalabotan sa akong dugay na nga pagpasabot kanimo.

Ang sinugdanan sa dalan paingon sa Dios mao ang paghinulsol ug paghilak tungod sa mga sala. Mao kini ang atong makita kang San Pimen. Nakakita siya ug usa ka babaye nga naglingkod sa lubnganan ug nagahilak sa kasakit, ug miingon: "Kung ang tanang kalipay sa kalibutan motungha dinhi, dili gihapon nila makapawala sa kasubo sa iyang kalag. Busa kinahanglan gayud kitang maghilak kanunay" (26). (Mga punto gikan sa "Memorable Tales of the Asceticism of Saints and Blessed Fathers"). Sa ika-27 nga punto, gihulagway pag-ayo ang maong kahimtang, ug gikutlo ang mga pulong ni San Pimen ingon niini: "Ginasiguro ko kanimo nga kung ang usa ka tawo dili patyon ang tanang tinguha sa unod ug dili maghilak sa ingon ani nga paagi, dili siya mahimong usa ka buo sa Dios. Ang tibuok kalag ug kinabuhi niining babayea nalunod sa kasubo."

Ang usa ka tawo nga maghinulsol ug maghilak tungod sa iyang mga sala, natural nga molayo sa dautan ug buhaton ang maayo. Dili siya magbuhat og dautang buhat samtang naa siya niining kahimtanga, apan dili siya makalingkawas sa dautang hunahuna. Busa, ang iyang paglikay sa dautan hapit hingpit nga naglangkob sa pakigbisog batok sa iyang mga hunahuna. Mao kini ang gisulti ni Santo Pimen bahin niini. Usa ka igsoon miadto kang Abba Pimen ug miingon kaniya, "Abba! Daghan ko'g hunahuna, ug delikado kini para kanako." Gidala siya sa gawas sa tigulang ug miingon, "Ablihi ang imong dughan ug ayaw pasudla ang hangin!" "Dili nako kana mahimo," tubag sa igsoon. "Kung dili nimo kini mabuhat," ingon sa tigulang, "nan dili nimo mapahunong ang pagbaha sa mga hunahuna. Apan ang imong buluhaton mao ang pagsukol kanila" (28).

Supak, apan giunsa? Una, bantayi ang imong kaugalingon ug magpamalandong. Busa, usa ka igsoon, nga miingon mahitungod sa iyang kaugalingon nga sa dihang makigkita siya sa uban, malingaw siya ug mobalik sa iyang kaugalingon nga dili na pareho sa dihang mibiya siya, nangutana unsa ang iyang buhaton. Miingon ang tigulang kaniya, "Gusto ba nimo nga mobalik sa imong kaugalingon ug makit-an nimo ang imong kaugalingon sama sa dihang nilakaw ka? Bantayi ang imong kaugalingon sa sulod sa balay ug bantayi usab ang imong kaugalingon sa gawas sa balay" (137). Sa kinatibuk-an, si Abba Pimen kanunay moingon, ang labing gikinahanglan nato mao ang matin-aw nga hunahuna (135).

Sa diha nga makamatikod ka og kahiligon, bantayi ang imong kaugalingon, ampo dayon, ug molayas kini. Usa ka igsoon nangutana kang Abba Pimen bahin sa pakigbisog sa mga suway nga hunahuna, ug mitubag ang tigulang: "Kini nga butang sama sa usa ka tawo nga adunay kalayo sa usa ka kilid ug usa ka panaksan nga puno sa tubig sa pikas. Sa diha nga mosiga na ang kalayo, kuha siya og tubig gikan sa baso ug patyon ang kalayo. Ang kalayo mao ang mga sugyot sa kaaway (mga pagbati), ug ang tubig mao ang mainitong pag-ampo ngadto sa Dios" (146).

Aron dili kaayo mag-antos sa mga hunahuna nga puno sa kahinam, kinahanglan tangtangan ang mga hinungdan sa pagbangon niini. Kinahanglan tangtangan ang tanan nga makapahinam, matod ni Abba Pimen. Ang usa ka tawo nga duol sa makapukaw sa kahinam sama sa nagbarog sa ibabaw sa usa ka lawom nga bangin, ug dali ra kaayo siya itaktak sa kaaway sa tawo ngadto niini. Apan ang nagpalayo sa iyang kaugalingon gikan sa makapukaw sa kahinam sama sa usa ka tawo nga nagbarog layo sa kal-ang. Bisan pa man pugson siya sa kaaway nga ibutang sa kal-ang, samtang gipugos siya, manawag siya sa Diyos, ug ang Diyos motabang kaniya (59).

Ang labing importante mao ang paningkamot sa tanang paagi nga dili mosugot sa mga hunahuna. Ingon pagdasig niini, atong mabasa ang mosunod sa mga pulong ni San Pimen: "Usa ka igsoon nangutana kaniya, 'Makahimo ba ang usa ka tawo nga pirmi mapugngan ang iyang mga hunahuna ug dili mosugot sa kaaway bisan sa usa niini? Ug mitubag ang tigulang: "Aduna'y tawo nga makapugong sa napulo, apan mapildi sa usa." Ang maong igsoon nangutana usab kang Abba Sisoos bahin sa samang butang, ug miingon siya: "Tinood, aduna'y tawo nga wala gyud magpadaog sa kaaway" (88, 89).

Ug dugang pa: "Nangutana si Abba Anuvi kang Abba Pimen bahin sa hugaw nga mga hunahuna nga motumaw sa kasingkasing sa tawo ug sa walay pulos nga mga tinguha. Mitubag si Abba Pimen: '*Magpasigarbo ba ang lagari batok sa tawo nga naglagari niini?*' (Isaias 10:15). Ayaw sila tagda, ug wala silay mahimo."

Unsa man ang mahitabo sa ingon nga pagka-matig-a? Mamatay ang mga pagbati. Kini gisulti ni Abba Pimen kang Abba Isaiah sa dihang nangutana siya kaniya bahin sa hugaw nga mga hunahuna, nga nag-ingon: "Kung ang usa ka kaha nga adunay sinina pasagdan, ang mga sinina madaut sa paglabay sa panahon; ingon usab, kung dili nato tagdon ang atong mga hunahuna, mawala o madaut kini sa paglabay sa panahon" (20).

Nangutana si Abba Joseph kang Abba Pimen bahin sa maong butang, ug miingon siya: "Kung adunay tawo nga magbutang ug bitin ug alacdan sa usa ka garapon ug isira kini, nan, siyempre, mamatay ang mga reptilya sa paglabay sa panahon; ingon usab, mamatay ang dautang mga hunahuna nga gikan sa mga demonyo kung atong mapailubon nga supakon kini ug dili pasuhon" (21).

Apan samtang nagpalayo kita sa dautan pinaagi sa walay puas nga pagsukol sa mga mainit nga hunahuna ug tinguha, kinahanglan usab nga buhaton nato ang maayo, pinaagi sa pagtamnan sa atong kaugalingon sa matag hiyas. Ang duha dali nga makapahapsay sa kasingkasing. Ug daghan ang mga pagtulun-an ni San Pimen bahin sa pagtamnan sa mga hiyas. Aniyang labing importante niini. Gikutlo niya ang usa ka panultihon ni Abba John Kolov, nga miingon: "Gusto nakong makab-ot ang tanang hiyas, bisan pa sa pipila ka bahin" (46). Ug unya iyang gihatag ang iyang kaugalingong pagtulon-an bahin niini, nga nag-ingon: "Kung ang usa ka tawo nagtuyo sa pagtukod og balay, siya magtigom og daghang materyales ug lain-laing matang sa mga butang aron siya makatukod og balay. Busa kita kinahanglan makab-ot, bisan sa pipila ka bahin, ang tanang hiyas" (130).

Apan adunay mga bata kang ug giya nga hiyas, diin kita kinahanglan magpokus sa tanang paningkamot. Kanunay kini itudlo ni Santo Pimen. Mao kini sila: pagpugong sa kaugalingon, pagkahibalo sa kaugalingon, ug pagka-maampingon — kini ang tulo ka hiyas nga naggiya sa kalag (35).

Ang pagpahiubos sa kaugalingon sa atubangan sa Dios, ang pagkamainumon, ug ang pagsalikway sa kaugalingong kabubut-on — kini mao ang mga galamiton sa kalag! (36).

Ang Kasulatan nagaingon: "*Kon kining tulo ka tawo, sila Noah, Daniel, ug Job, naa unta sa sulod niini, ila unta lang maluwas ang ilang kaugalingong kalag pinaagi sa ilang pagkamatarong*" (Ezekiel 14:14, 20). Si Noe nagrepresentar sa dili pagka-gahaman, si Job nagrepresentar sa pagkamapailubon, ug si Daniel nagrepresentar sa pagka-maampingon. Kung anaa kining tulo ka hiyas sa usa ka tawo, nan ang Ginoo nagpuyo kaniya (60).

Ang kahadlok sa Dios, ang pag-ampo, ug ang pagkamabuotan sa isigkatawo mao ang tulo ka basihan sa pagkahingpit (160).

Gipabuhat ni Abba Pimen sa laiko ang mosunod: "Wala ko kahibalo unsaon paghisgot gikan sa Kasulatan, apan isugilon ko kanimo ang usa ka panultihon. Usa ka tawo miingon sa iyang amigo, 'Gusto ko makakita sa hari, uban ka nako.' Mitubag ang iyang amigo, 'Moadto ko uban nimo hangtod sa tunga-tunga.' Miingon siya sa lain, 'Adto ug dad-a ko sa hari.' Ako ang magdala kanimo sa palasyo sa hari.' Miingon siya sa ikatulo, 'Uban kanako ngadto sa hari.' 'Munta ta,' tubag sa ikatulo nga higala, 'ako ang magdala kanimo sa palasyo, magpasulod kanimo, mosulti sa hari bahin kanimo, ug ipaila kanimo kaniya.' Gipangutana siya nila, 'Unsa ang kahulugan niining parabula?' Mitubag siya, "Ang unang higala mao ang pagkamapainubsanon sa lawas, nga nagdala sa tinuod nga dalan; ang ikaduha mao ang pagkabalaan, nga makaabot sa langit; ang ikatulong higala mao ang pagkamabuotan, nga walay kahadlok nagdala ngadto sa Hari mismo, ang Dios" (109).

Kung, sa usa ka bahin, walay pagkompromiso sa mga kahuyang ug, sa pikas bahin, gitanum ang mga hiyas, ang kasingkasing hinay-hinay nga malumo (182), mo-init ug modawat sa balaan nga kalayo, nga kinahanglan lang nimo alagaan — ug luwas ka. Si Abba Pimen miingon bahin niini: "Kung ang kalaha gipainit gikan sa ilawom sa kalayo, walay langaw o bisan unsang uban nga reptilya ang makahikap niini; apan kung mobugnaw na kini, moupo sila niini. Ingon usab ana sa kalag: basta kini magpabilin sa espirituhanong kalihokan (ang pagdilaab sa espiritu paingon sa Dios), dili kini masakitan sa kaaway" (111).

Igo na kining mga sipi. Makakaplag ka pa og ubang mga butang nga gikinahanglan ug bililhon para kanimo sa mga sinulat sa balaan nga abá. Gusto ra unta nako gamiton kining mga sipi aron mabag-o ang imong hinumduman sa tanan nakong gisulti kaniadto. Mao ni ang tibuok dalan nga imong gisugdan. Bisang unsang amahan ang imong basahon, makit-an nimo ang parehas nga butang sa kinauyokan, bisan pa man lain ang paghulagway ug pagpatin-aw.

Pag-maalamon! Panalangini ka sa Dios!

Busa siya diay ang nagdala kanimo kang Santo Pimen?! Usa ka tawo nga mapasig-ugon sa paghisgot sa mga butang sa langit. Sa akong huna-huna. Siya unta kana nga kauban nako ug nimo. Nalipay kaayo ko sa niining kahimtanga — nalipay, nga adunay usa ka tawo nga duol nimo nga makasulti ingon ana. Gamita siya, ug sa matag higayon nga kuyog ka niya, hisguti siya bahin sa ingon ana nga mga hilisgutan ug kuhaa ang tanan gikan kaniya ug tun-i kini para sa imong kaugalingon.

Moadto ka sa Sergiev! Maayo. Panalangini ka sa Diyos. Ug maglakaw ka! Doble o triple pa gyud ka maayo! Aron dili mag-istorya ang uban, mahimo nimo kini itago sa bisan unsang paagi. Kung dili nimo mahimo, pasagdi sila nga mag-istorya. Apan sayop ka sa paghunahuna nga kini usa ka malipayong paglakaw. Lima ka pulo ka verste, tingali makalakaw ka nga walay kakulian, apan unya magsugod ka'g bati og butang nga wala nimo damha. Moabot ka sa duha ka adlaw. Sa unang gabii, masayran nimo unsa gyud ang kahulugan sa paglakaw, kung wala pa nimo kini nahibaw-i kaniadto. Ayaw kalimot sa pagdala ug botelya nga adunay vodka nga adunay asin aron ipahid sa imong mga tiil sa gabii. Pag-abot sa gabii, dili na nimo mabati nga imo na sila. Pahida kini, ug sa buntag mas maayo na sila gamay. Sa buntag, dili ka na molakaw og ingon kaayo sama sa imong paglakaw gikan sa Moscow, apan makalihok ra gihapon ka. Pwede ka mobalik og tren, kung dili, halos dili na ka makalakaw sulod sa lain pang duha ka adlaw. Apan buhata ang gisulti sa imong kasingkasing. Pag-alagad sa Ginoo, ug Iya kang hatagan og kusog. Ug pagkahuman ana, Iya kang hatagan og usa ka butang, makita man o dili makita. Ug si Reverend Sergius hatagan ka usab og usa ka butang. Ang Diyos nagahatag sa mga santo og abilidad nga makita unsa ang gibuhat sa mga magtutuo alang kanila ug madungog unsa ang ilang gipangayo kanila. Kung ang tanan gikan sa kasingkasing. Sama sa telegrapo nga dali dayon magpadala og balita gikan sa Moscow paingon sa St. Petersburg ug sa uban pa, ingon usab, ang motumaw sa kasingkasing sa usa ka gutlo dali dayon maila sa tawo nga kini gitumong. Sa diha nga makahukom ka nga moadto kaniya, gitan-aw na ka ni San Sergius; sa diha nga mosugod ka sa imong panaw, labi pa gyud niya kang tan-awon, ug labi pa gayud pag-abot nimo sa iyang monasteryo, human nimo mapailubon ang kalisud sa panaw uban sa maayong panghuna-huna ug kalipay. Busa panalangini kami, Ginoo! Ayaw lang pagdahum og kahupayan, kondili kakapoy, mga kaligo, ug kasakit sa mga bukog. Andama ang imong kaugalingon sa paghalad og sakripisyo, dili sa pagpangita og kalipay.

Samtang naglakaw ka sa dalan, balik-balik nga ipangamuyo ang mubo nga pag-ampo nga gisulat nako para nimo, aron dili ka madala sa layo sa imong hunahuna. Mahimo kining magdala kanimo sa paghunahuna sa mga butang nga dili angay hunahunaon, labi na gayud alang sa mga nagapang-pilgrimage. Kung mapul-an ka na sa pagbalik-balik niini nga pag-ampo, kuhaa lang ang bisan unsang salmo ug basaha kini gikan sa imong hunahuna samtang nagpamalandong. Basaha ang "Kaluy-i ako, O Dios," o "O Dios, tabangi ako," o bisan unsa pa nga imong nahibaloan. Ayaw kabalaka sa pagbasa niini gikan sa sinugdanan hangtod sa katapusan, kondili sa paghunahuna ug pagbati sa sulod niini. Susiha pag-ayo ang matag pulong, pangutan-a ang imong kaugalingon ngano kini gisulti ug asa ka niini dad-on. Pinaagi sa ingon ani nga pagsusi, dili na nimo mabantayan kung giunsa ka paglabay sa mga milya. Ang pagbasa sa mga salmo gikan sa hunahuna uban ang pagpamalandong atol sa pagbiyahe usa ka lagda sa unang dagkong mga amahan, sila Anthony ug Pachomius. Kini ang ilang balaod nga bisan kinsa nga moanha kanila isip usa ka disipulo kinahanglan makahinumdom sa daghang mga salmo. Ang mga dili makabasa kinahanglan una makahinumdom sa mga salmo gikan sa uban sa dili pa sila makat-on mobasa. Pagkahuman makat-on og pipila ka salmo, kinahanglan nilang basahon kini samtang naglingkod sa trabaho ug labi na samtang naglakaw. Paninguhaa nga sundon ang mga karaang buhat.

Ayaw kalimot sa pag-ikumpisal ug pagdawat sa mga sakramento ni Kristo sa monasteryo. Ang paningkamot sa pagbiyahe mopuli sa paningkamot sa pag-ayuno. Dili na kini lisod para nimo nga magkumpisal karon human sa imong miaging hingpit nga kumpisal. Ayaw pagtago sa bisan unsa nga dili aprobahan sa imong konsensya, gamay man o dako. Apan ayaw kalimti ang labing importante — usa ka luha sa paghinulsol. Usa ka luha — ug ikaw mahimong sama sa nahugasan sa paliguan.

Gusto unta nako isulat kanimo kaniadto bahin niining makaluha nga sugilanon, apan nakalimot ko. Isulat na nako karon. Kuhaa nimo ang mga libro sa librarya aron mabasa. Kuhaa ang Zhukovsky ug basaha ang artikulo nga "Peri and Angel." Murag naa kini sa ikalima nga bolyum. Makapahingangha kaayo kini. Taas kini. Ipasabot ko kanimo sa mubo ang sulod niini. Peri, usa ka espiritu, usa sa mga naligaw gikan sa Diyos, mibalik sa iyang pagkahibalo ug mibalik sa paraiso. Apan sa dihang milupad siya paingon sa mga ganghaan niini, nakit-an niyang sirado kini. Ang anghel nga nagbantay niini miingon kaniya, "Aduna'y paglaum nga makasulod ka, apan dad-a

ang angay nga gasa." Nilupad si Peri paingon sa yuta. Nakita niya ang usa ka gubat. Usa ka maisugong mandirigma ang namatay ug, sa iyang mga luha sa pagkamatay, nag-ampo siya sa Diyos alang sa iyang yutang natawhan. Gidakop ni Peri kini nga luha ug gidala kini. Gidala niya kini, apan wala magbukas ang mga ganghaan. Miingon ang anghel kaniya, "Maayo kini nga gasa, apan dili kini igo ka gamhanan aron mabuksan ang mga ganghaan sa paraiso para kanimo." Nagpasabot kini nga ang tanang maayong hiyas sa pagkamamamayan maayo, apan kini dili mag-inusara magdala ngadto sa paraiso. Mibalik si Perry sa yuta. Nakita niya ang usa ka salot. Usa ka gwapong lalaki ang nag-antos sa kamatayon. Ang iyang nobya nag-atiman kaniya nga walay pagduha-duha, apan siya mismo naimpeksyonan. Bag-o lang niya napiyong ang iyang mga mata sa dihang siya mismo nahulog patay sa iyang dughan. Aduna usab dinhi mga luha. Gikuha ni Perry ang usa ug gidala kini, apan wala gihapon mabukas ang mga ganghaan sa paraiso alang niini. Miingon ang anghel kaniya: "Maayong gasa kini, apan dili igo ang usa ra aron mabukas ang langit para kanimo." Nagpasabot kini nga ang mga birtud sa pamilya ra dili usab magdala ngadto sa paraiso. Pangitaa! Aduna'y paglaum. Mibalik si Perry sa yuta. Nakakaplag siya og usa ka tawo nga naghinulsol. Gikuha niya ang luha niini ug gidala kini. Ug sa wala pa siya moduol sa paraiso, abli na kaayo ang tanang pultahan niini para kaniya. Busa, mao kini ang klase sa luha nga angay nimo dalhon ngadto sa Ginoo. Adunay kalipay sa langit kung ang usa ka tawo maghilak ug maghinulsol, nga mobati sa iyang pagkasalawayon. Ug kini mao ang labing kasaligan nga dalan para kanato: "*Maghinulsol kamo ug motuo sa Maayong Balita*" (Marcos 1:15). Panalangin kanimo, Ginoo!

| 67 |

Natapos na nimo ang imong panaw! Himaya sa Dios! Makita nimo, natuman ang akong prediksyon sa kakapoy ug kasakit. Ang gisaad sa imong kalag natuman usab. Gikomfortar ka sa Ginoo pinaagi sa kalipay sa Balaang Komunyong, ug gipahawa ni San Sergius ang imong kalibog.

Nisulat ka: "Usa ka kusgan ug nabalaka nga kalibog ang mitumaw sa akong kalag, mituon ko kang Santo Sergius — ug ang kalibog kalit nga nawala, napulihan sa usa ka hilum ug malinawong kalinaw." Busa makita nimo, ang pagtu-aw gikan sa kasingkasing dayon madungog sa langit, ug ang tubag dayon ipadala gikan didto. Tun-i gikan niini kung asa mangita og kahupayan ug pagsabot.

Apan bisan unsang sala nga wala nimo ikumpisal dili maayo. Bisan dako o gamay, buhat o pulong, kung ang imong konsensya mosulti nga sala kini, kinahanglan nimo nga limpyohan ang imong kaugalingon pinaagi sa kumpisal ug paghinulsol. Ang kinauyokan sa sakramento sa paghinulsol mao ang pagpasaylo sa sala nga gikumpisal. Ang sala nga wala ikumpisal dili pasayloon ug magpabilin sa kalag ug mosunod niini paingon sa sunod nga kalibutan. Mahimong usa ka itom nga mantsa, nga labi pang makita sa puti nga sinina. Dili makatabang ang pagka-mapaniid didto. Kinahanglan buhaton ang gisugo, dili sa mga tawo, kondili sa Ginoo mismo. Nagaingon ang Ginoo: "*Ipahayag daan ang inyong mga kalapasan, aron kamo matarong*" (Isaias 43:25-26). Ug aron pahupayon kita ug pasayon kining usahay lisod nga buluhaton, Iyang gitukod ang balaod: "*Bisan unsa nga inyong pagapugngan sa yuta, mapugngan usab sa langit; ug bisan unsa nga inyong pagagapuson sa yuta, magagapuson usab sa langit*" (Mateo 18:18). Ihatag kini sa kasingkasing ug hinumdumi pag-ayo nga ang tanan nga dili pasayloon dinhi sa yuta subay sa han-ay nga gitukod sa Dios magpabilin nga dili pasayloon sa langit. Ug pagdali sa pagbaylo niining kalimti. Karon kinahanglan ka maghinulsol sa sala nga imong gikalimtan sa kumpisal, ug maghinulsol usab sa imong tinuyo nga gikalimtan.

Maayo nga wala nimo pasagdi ang mubo nga mga pag-ampo sa halos tibuok nga dalan. Ug kanunayng kat-oni nga dili ka mapabulag kanila. Kini magtapok sa imong pagtagad, mopugong sa walay pulos ug bakak nga mga hunahuna, ug magpabilin kanimo sa kahintang sa pagdawat og giya gikan sa Ginoo pinaagi sa imong anghel nga magbabantay sa husto nga panahon. Ang usa ka mubo nga pag-ampo usa ka dakong bahandi. Walay makatupong niini sa mga espirituhanong butang. Paninguhaa nga ipabilin ang imong pagtagad sa imong kasingkasing ug dili lang maglitok og mga pulong nga walay hunong, kondili ipabilin usab ang handumanan sa Ginoo, nga isagol sa matinahuron nga kahadlok. Ang Dios anaa bisan asa. Bisan pa man maghunahuna kita kaniya o dili, anaa gihapon siya uban nato ug nakakita sa tanan. Sumala sa sukdanan sa tawo, unsa kaha siya kasubo kung walay motagad kaniya, bisan pa man siya ang nagguni sa tanan, nag-atiman sa tanan, ug nagahatag sa tanan og tanang maayong butang. Ayaw pag-apil sa imong kaugalingon sa gidaghanon niining mga walay pagtagad nga tawo ug ayaw kalimti nga itutok ang mata sa imong hunahuna ngadto sa Ginoo, o bisan pa, hinumdumi nga Siya duol, sama sa atong pagbati nga ang adlaw naa sa ibabaw nato ug nagpainsit kanato, bisan pa man dili nato kini

tan-awon. Ang usa ka maalamon, matinahuron nga pag-apil sa Diyos gikan sa kasingkasing usa na ka pag-ampo. Buhatia kini bisan kanus-a nimo makaya. Ug ayaw kabalaka kaayo nga dili ka makabarog sa atubangan sa mga ikon ug mohalok sa tibuok adlaw. Sa baylo, ihatag ang tanan nimong oras sa buntag ug sa gabii sa Ginoo. Dinhi, makabasa ka, makahunahuna, ug makapangamuyo og dugay. Murag natulog ka, apan sa samang higayon, mata ka sayo, bangon dayon ug magpakig-istorya nga malumo sa Ginoo. Pahimangnoa ang imong kaugalingon sa maayong mood sa buntag, ug molihok og maayo ang tibuok adlaw. Ang paghinumdom sa Dios, ang pagbasa sa Ebanghelyo, sa mga Apostol ug sa ubang mga libro nga makapahimsog sa kalag magpadayag ug magpamatuod kanimo sa mga konsepto sa unsay husto. Ang imong konsensya modawat niini nga mga konsepto ug magsugod sa pagbuhat niini, nga dili ka tugotan nga maliso gikan sa mga buhat nga gipakita niini. Ug ang imong kinabuhi mahimong hayag. Himua lang nga lagda nga dili gyud ka magbuhat bisan unsa, dako o gamay, nga supak sa imong konsensya, ug kung masayop ka, dayon kini tubaga sa paghinulsol — ang imong sulod, pribadong paghinulsol. Unya, ipangumpisal kini sa imong espirituhanong amahan. Dako kaayo ang bili sa konsensya. Mao kini ang tingog sa Dios nga Anaa sa Tanan sulod sa kalag. Ang bisan kinsa nga naa sa kalinaw uban niini, naa usab sa kalinaw uban sa Dios.

Panalangini ka sa Diyos!

| 68 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo!

Unsa ka masakit sa akong kasingkasing ang imong mga pulong nga "naglapta ang mga hungihong"! Oh, unsa ka makalilisang ug makaguba ang kalayo sa mga pulong ug sa mapanusisaong mga mata sa tawo! Ug masabtan ngano sa mga salmo nga ang balaan nga propeta David kanunay nga nag-ampo sa Diyos uban sa bug-at nga kasingkasing, nga hangyoon Siya nga luwasa siya gikan sa dila sa tawo.

Asa nimo makaplagaan ang kahupayan ug suporta? Sa pagpamatuod sa imong konsensya. Ibutang sa imong hunahuna ug kasingkasing ang kahibalo sa moral nga dignidad sa imong mga lihok atubangan sa Dios ug sa tanang makatarunganong tawo. Pinaagi niini, maisugon nimo nga atubangon bisan unsang pakigpulong, unsa pa man kini. Samtang naghulat, tratara ang tanan nga murag wala kay nahibalo.

Sa adlaw-adlaw nga kinabuhi, dili gyud nimo hingpit nga pasagdan ang gisulti o isulti sa mga tawo. Apan ang pagka-maampingon angay lang moabot sa mosunod: pagdumala sa imong mga buluhaton sa paagi nga dili makapasuko sa mga tawo sa imong mga pulong o makapasakit sa ilang panan-aw. Dili kini angay molapas pa niini: pananglitan, ang paglangan sa mga butang nga giisip nga obligasyon.

Apan unsa na ang espesyal nga imong nabuhat hangtod karon? Dili ba ang pag-adto aron makakita kang Reverend Sergius? Apan kana gihimo ra sa hilom, ug natago ka sa luyo sa imong kaugalingong mga tawo. O ang pag-adto sa simbahan matag Domingo ug sa mga pista alang sa tibuok gabii nga pagbantay ug liturhiya? Apan kini usa ka katungdanan nga matitud-anon nga ginatuman sa tanang Kristohanon nga nagahinumdom nga sila mga Kristohanon. Ang labing grabe nga panginahanglan ra ang makaluwas sa usa ka tawo gikan sa pagtuman niini, nga dili siya masaway sa katamaran ug pagpasagad sa iyang pagka-Kristohanon. Ayaw pagtan-aw sa dautang batasan sa mga babaye sa Moscow ug ayaw pagpaminaw sa ilang walay sulod nga pakig-istorya. Duol na ang kamatayon. Dili kini motan-aw sa mga gwapa, ginaputol usab sila niini. Ug pagkahuman sa kamatayon, adunay dayon nga paghukom. Ug ang maalamon nga mga pahayag sa mga batan-ong babaye dili na ikonsiderar didto.

Busa ayaw kabalaka sa mga pulong. Gibuhat na nimo ang tanan sa imong bahin aron dili sila masuko. Kung, bisan pa niini, mobiya sila, pasagdi lang sila. Sama sa akong giingon, ang pagpamatuod sa imong konsensya sa atubangan sa Dios igo na aron pahupayon ug palig-onon ang imong kaisog. Pasagdi nga hukman ka sa tanan, apan kung gipamatud-an ka sa Dios nga matarong sa imong konsensya, walay pulos kining tanan nga mga paghukom. Usa sa mga maampingon misulti kanako nga ang mga pulong sa tawo, basta dili kini magdikit sa bisan unsang tinuod nga dautan, molutaw-lutaw sa ibabaw sa usa ka tawo sama sa panganod nga walay tubig unya mawala. Ang bakas niini mawala, ug walay bisan kinsa nga maghinumdom pa niini. Nagtuo ko nga pareho ra kini ang mahitabo kanimo. Gipaabot ko kini para kanimo gikan sa tibuok nakong kasingkasing. Pabilin kang kalmado, sama sa kanunay, ingon nga wala kay nabantayi.

Imbis sa asetikong pagka-istrikto, nga dili magamit sa imong kinabuhi, kuhaa ang kahadlok sa Dios ug ang paghinumdom sa kamatayon, ug kini magtudlo kanimo sa tanan.

Sulat bahin sa tanan. Ang pagka-sekreto sa adlaw-adlaw nga kinabuhi dili dautan, apan sa espirituhanong kinabuhi kini ang labing delikado. Importante nga adunay ka usa ka tawo nga imong kaistorya bahin sa tanan nga mahitabo, sa gawas ug labi na gayud sa sulod. Tungod kay nahisgutan na nato kini, nan sulat. Adunay dautang pwersa sa atong palibot ug sulod nato nga naglimbong kanato pinaagi sa lain-laing bakak nga mga birtud ug naglibog sa atong mga buluhaton, nga nagdala kanato sa katamaran ug bisan sa dautang mga buhat. Ang kaaway naglingkod duol ug nagduso kanato. Dako kaayo ug tabang batok kaniya ang atong kaugalingong pangatarungan: dili dayon buhaton ang tanan nga daw maayo, kondili hisgutan kini pag-ayo daan. Sa diha nga magsugod ka na sa paghisgot niini, ang bakak nga kaayo nga gigamit sa kaaway aron tabunan ang iyang mga sugyot dali ra kaayong mawala. Apan ang imong pangatarungan dili kanunay makabuhay niini, kay ang kaaway kasagaran makalibog niini pinaagi sa iyang mga sugyot (gitawag kini sa atong mga tigulang nga "podsady"). Sulat ug isulti ang tanan. Ug kung makakita ka og uban didto, istorya kanila bahin sa tanan kutob sa mahimo.

Hinaut nga luwason ka sa Dios ug kalooyon ka! Kinahanglan makat-on sa pagkinabuhi.

Obserba ang imong kaugalingon. Ang mga sayop ipakita kanimo kung giunsa nimo pagbuhat og mas maayo sa sunod.

| 69 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo!

Ang imong kabalaka bahin sa insurance dili masabtan. Unsa man imong gusto? Maayo ra man ang tanan nimo: sa balay ug sa imong espirituhanong kinabuhi. Pagpailub. Unsa may imong mabuhay? Mag-ampo sa Diyos ug ihatag kaniya ang imong kapalaran ug ang kapalaran sa tanan nimong hinigugma. Mao kini ang labing kasaligan nga dalan paingon sa kalinaw! Magpokus ka sa usa ka butang: nga dili ka magbuhat og bisan unsa nga makapasuko sa Diyos. Gikan niini, makabaton ka og lig-on nga paglaum ug malungtaron nga kalinaw.

Walay sayop sa paglingaw-lingaw uban sa pamilya. Ayaw lang pagpasobra. Ayaw kalimti ang Dios ug pasalamat siya sa matag kahupayan, daw gikan kini sa Iyang mga kamot. Sa baylo, kon ikaw nag-inusara, duola ang Ginoo, hangyoa siya og giya ug direksyon sa imong kinabuhi. Apan mahitabo usab nga ang kalingawan, bisan pa man ang makalipay nga kalingawan, makapamunga og kasubo, kay bisan dili kini makasasala, dili kini makatagbaw sa kasingkasing. Bisin pa, ang pagbag-o-bag-o sa pagbati mao gyud ang kinaiya nato. Kinahanglan kini pag-antos ug pag-agwanta, nga ang importante mao nga ang pangunang desisyon — ang tumong sa kinabuhi nga imong gipili para sa imong kaugalingon — dili mausab kondili magpabilin nga buhi.

Unsa pa kaha kini?! Sa katapusan, ang Diyos nangayo sa imong kasingkasing, ug ang imong kasingkasing nangandoy sa Diyos. Kay kung walay Diyos, kini dili gyud mapuno, kanunay kini nangandoy; tan-awa ang imong kaugalingon gikan niining panan-aw. Tingali dinhi nimo makita ang pultahan sa mga lawak sa Diyos.

Maayo kaayo nga nakabulag ka sa usa sa imong mga higala, nga pinaagi sa iyang mahigugmaon ug mapang-insinuar nga pamatasan, nakaapekto kanimo sa paagi nga dili paborable sa tumong sa kinabuhi nga imong gitakda para sa imong kaugalingon. Nahisgutan na nimo kaniadto kini nga impluwensya, apan wala nako gisulti kanimo: pag-amping. Maayo na lang! Karon, nausab na ang dagan sa mga butang ngadto sa mas maayo. Bisin pa, dili nimo tugotan nga mosulod ang kasuko sa imong kasingkasing. Limita lang nimo ang imong kaugalingon sa dili na pagsalig kaniya ug dili na pagdawat sa iyang mga matam-is nga pulong sa kasingkasing. Pabilina ang kalinaw sa imong kasingkasing ug ayaw samoki ang malinawon nga relasyon.

Nangutana ka unsa ang hunahunaon bahin sa usa ka Ingles nga apostol (Redstock). Apan ang imong kaugalingong mga pulong naglangkob sa tubag kung unsa siya ang angay hunahunaon. Nagaingon siya nga ang Ginoo nagpakita kaniya ug nagsulti kaniya unsa ang buhaton ug unsa ang isulti. Dili ba nimo makita, o dili ba nila makita didto, nga siya usa ka manlimbong? Kung ang Ginoo nagpakita kaniya, dili unta Niya siya gipadala kanamo, kondili sa mga Turko, pananglitan, o sa ubang dili motuo. Ang Ginoo mismo kanunay nga nagpamatuod sa atong pagtuo ug nagpadayon sa pagpamatuod niini pinaagi sa mga milagro, balaang relikyas, ug sa Iyang kaugalingong mga pagpadayag ug sa mga pagpadayag sa Iyang mga balaan. Wala kami'y ikatudlo. Sa kabalikaran, siya mismo ang kinahanglan makat-on gikan kanamo. Kining apostol dili nagrepresentar sa kasagarang pagtuo sa mga Ingles, kondili usa ka espesyal nga bag-o lang mitumaw. Bag-ohay lang mitungha didto ang usa ka sekta sa mga espiritista. Naisip sa usa ka tawo nga ang Simbahan ni Kristo kinahanglan ipaulit ang nahitabo sa mga apostoles, nga mao, nga ang Espiritu Santo kinahanglan makita nga mounaog ug makita nga molihok sa mga magtutuo. Pipila ka tawo ang mituo kaniya, kadaghanan mao ang mga gwapa nga babaye.

Nagsugod sila og hunahuna kung giunsa nila kini makab-ot. Nagpamalandong sila'g nagpamalandong — ug nakahunahuna og usa ka ideya. Sa dili matugkad nga paagi, napasig-uli sila nga ang Espiritu Santo tinuod gayud nga naglihok sa ilang sulod, ug gisugdan nila pagpahibalo niini sa uban. Nakahimo sila og pipila ka dili klaro nga milagro ug gisugdan nila paglapta ang balita bisan asa. Busa, nakatigom sila og daghang mga tawo nga dali katuo. Nagbulag sila sa uban ug nagtukod sa ilang kaugalingong han-ay sa simbahan. Ug karon naa na tay sekta!

Ang inyong apostol naggikan sa ilang taliwala. Kanunay siyang maghisgot bahin sa Espiritu Santo, nga ang tanan kinahanglan mapuno sa Iyang grasya aron maluwas. Husto kaayo kini nga ideya. Gipadayag ko kini kaninyo sa akong unang mga sulat. Apan kana ra ang kamatuoran sa iyang mga pulong. Ang tanan nga uban bakak! Nagaingon siya: motuo, motuo, ug moanha ang Espiritu Santo. Mao kana ang iyang pangunang bakak! Ang pagtuo tinuod nga usa ka dinalian nga kondisyon aron madawat ang gasa sa Espiritu Santo, apan ang gasa mismo dili madawat pinaagi sa pagtuo lang, kondili pinaagi sa pagtuo sa mga sakramento nga gitukod sa Dios. Ingon ana kini sa mga adlaw sa mga apostoles. Ani-a ang usa ka pananglitan! Miabot si San Pablo sa Efeso ug sa dihang nakasugat siya og pipila ka mga magtutuo didto, nangutana siya kanila kon nadawat ba nila ang Espiritu Santo. Mitubag sila nga wala pa gani sila makadungog bahin sa Espiritu Santo. Nahibal-an nga nabunyagan ra sila sa bunyag ni Juan. Unya gibunyagan sila ni San Pablo sa bunyag ni Cristo, ug pagkahuman sa bunyag gipahimutang niya ang iyang mga kamot kanila, ug napuno sila sa Espiritu Santo. Nabag-o sila pinaagi sa bunyag, apan wala nila madawat ang gasa sa Espiritu Santo. Gipahatag kini kanila pinaagi sa apostolikong pagpahimutang sa kamot, ug ang bunyag lamang ang naghimo kanila nga andam madawat sa gasa ug takus niini. Sama sa nahitabo niining mga magtutuo, mao usab ang nahitabo sa tanang apostoles ug sa mga misunod kanila. Mao gihapon kini ang nahitabo sa Simbahan sa Dios, pinaagi sa balaan nga krismasyon, nga gipaila sa mga apostoles isip kapuli sa pagbutang sa mga kamot.

Kita tanan nga nabunyagan ug nakumpirma adunay gasa sa Espiritu Santo. Ang tanan adunay kini, apan dili tanan nagalihok niini. Giunsa kini pagpaandar gipatin-aw sa akong unang mga sulat. Palihug usisaa kini pag-usab. Idugang lang nako dinhi nga walay lain pa nga paagi aron kini buhaton.

Karon, tan-awa ang Ingles nga apostol ug pangutan-a siya kon siya ba mismo adunay gasa sa Espiritu Santo. Wala siya. Kay ang mga Ingles wala'y sakramento sa kumpirmasyon, nga kung wala kini, sama sa wala'y pagbutang sa kamot sa mga apostol, ang Espiritu Santo wala gayud moubos ug dili moubos. Ang mga Ingles adunay duha ra ka sakramento: binyag ug komunyon, apan walay sakramento sa kumpirmasyon. Busa, wala sila'y gasa sa Espiritu Santo. Ug kining apostol wala usab kini. Busa, naghigot siya og butang nga wala niya masayri ug nagwali bahin sa pagdawat og butang nga wala man gani siya. Sa iyang mga pamulong, dili nimo makit-an bisan unsang paghisgot kon giunsa pagdawat ang Espiritu Santo. Naghigot lang siya kon unsa kaimportante ang pagbaton Niya ug unya moingon, "Tumoo!" Murag, abli lang imong baba ug molupad dayon ang Espiritu Santo paingon nimo.

Giunsa pag-aplikar sa pulong sa Ginoo niining apostol: doktor, tambala ang imong kaugalingon!

Palihug uyon kamo niini ug ipahibalo ang akong hunahuna sa uban, labi na sa mga tawo nga masigasig maghisgot kaninyo bahin sa mga butang sa pagtuo. Pinaagi kanila, kining panan-aw sa apostol mahimong mas lapad ang pagkatap.

Panalangini ka sa Diyos! Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon!

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios uban kanimo!

Sa inyong hangyo, gipadala ko kaninyo si San Antonio uban sa iyang mga sinulat. Basaha ug lawom nga pagtuon. Ug katingalahan. Dili siya usa ka eskolar ug wala magbasa og mga akademikong libro, kondili nag-awit lang sa Salmo ug nagbasa sa Ebanghelyo uban sa Apostol. Ang grasya sa Dios nagpadayag sa mga pagmumuni-muni sa iyang hunahuna, ug tan-awa, unsa ka maalamon ang iyang mga pulong. Aduna'y testimonya sa mga nakakita mismo bahin kaniya nga sa dihang nagsugod siya sa pagsulti, ang iyang panultihon misanib sama sa suba ug, nga gikan sa iyang kasingkasing, napuno ang mga kasingkasing sa tanan nga maminaw. Usahay, tibuok gabii gigahin sa ingon ana nga mga pakighinabi, ug siya ug ang iyang mga mamiminaw wala gayud gikapoy o nabati ang tinguha sa pagkatulog. Dinhi usab, si Padre Seraphim sa Sarov dili man edukado, apan ang iyang mga kasinatian sa espirituhanong kinabuhi, ang iyang pagpalalom sa pulong sa Dios ug sa mga sinulat sa mga Amahan naghimo kaniya nga maalamon sa taliwala sa mga maalamon. Sa espirituhanong kinabuhi, ang mga libro giya ra.

Ang kahibalo mismo makuha pinaagi sa paglihok. Bisan pa ang makat-unan sa pagbasa, nga daw klaro ug detalyado, magpakita sa hingpit nga lain nga kahayag kon masulayan sa buhat. Ang espirituhanong kinabuhi usa ka talagsaong kalibutan nga dili masudlan sa kaalam sa tawo. Masinati nimo kini sa imong kaugalingon, o nasinati na nimo kini. Paningkamoti ang imong kaugalingon ug paminawa ang imong kaugalingon. Hinay-hinay, makaabot ka sa punto nga magsugod ka sa pagsulti og mga pulong sa kinaadman, nga angay nimong lingkoran ug isulat. Panalangini ka sa Diyos!

Nisulat ka: "Daghan kog gibasa; dautan ba na?" Mahimo kini nga maayo ug dautan, depende sa imong gibasa ug sa paagi sa imong pagbasa niini. Basaha kini uban sa paghuna-huna ug susiha ang imong gibasa sa dili masayop nga kamatuoran sa atong pag-angkon sa pagtuo. Dawata ang uyon niini, ug dayon balibara ang dili uyon niini ingon usa ka hunahuna nga walay Diyos, ug ilabay ang libro diin gipadayag ang ingon nga mga hunahuna. Gisupportahan nimo ang pagtuon sa espirituhanong kinabuhi. Kini nga hilisgutan lapad, halangdon, ug matam-is sa kasingkasing, nga dili mapakyas sa pagtan-aw niini sa katapusang kaayohan. Gikuha ninyo kini sa inyong kaugalingon nga buhaton — pagtuon niini, gikan sa mga libro ug, labi na gayud, pinaagi sa lihok. Kabalo na kamo unsang mga libro ang basahon, ug kabalo kamo unsaon pag-andam sa inyong kaugalingon alang sa katugbang nga kinabuhi. Kung seryoso gayud kamo nga mosulod niining dalan, wala na kamo'y oras sa pagtuon og ubang mga hilisgutan. Nakat-on na kamo ug adunay kinatibuk-ang pagsabot sa tanan, ug igo na kana para kaninyo.

Mahimo nimong isulti: mahulog ka ba sa likod? Unsa man diay ang dakong problema! Mahimo kang mahulog sa likod sa usa ka bahin, apan molabaw ka sa lain, ug sa maong bahin mas taas kaayo ang imong kahimtang. Kung, sa pagkahulog sa likod sa kina-iyaong kinaadman, wala ka molabaw sa kinaadman sa Dios, usa kini ka kapildihan. Apan tungod kay walay duhaduha nga magmalampuson ka sa ikaduha kon husto ang imong pagbuhat niini, dili ka mag-antos og bisan unsang kawad-on, kundili makab-ot pa nimo ang mas dako nga bentaha. Kay ang kinaadman sa tawo dili ikatandi sa espirituhanong kinaadman.

Sa pag-ingon niini, dili nako pasabot nga dili na pwede mobasa og lain, kondili nga pwede ra ka mabuhi nga walay kini nga walay kadaut, samtang kon mosalig ka niini, mahimo kang mawad-an sa imong pangunang paningkamot. Kon duha ka butang ang imong sundon, dili ka magmalampuson sa bisan usa.

Apan nagpabilin nga walay tubag ang pangutana: busa unsaon man sa pagbasa sa bisan unsa gawas sa mga espirituhanong buhat? Nagaingon ko kanimo nga nagkagisi ang ngipon, hapit dili madungog: tingali mahimo nimo, apan gamay ra ug dili bisan unsa. Himoa nga lagda para sa imong kaugalingon: kung naa ka sa maayong espirituhanong kahimtang ug magsugod ka og basa og libro sa tawhanong kinaadman ug magsugod na og kawala kana nga maayong kahimtang, ibutang na lang ang libro. Kini usa ka unibersal nga balaod para kanimo.

Apan bisan kining mga libro sa kinaadman sa tawo makapabaskog sa espiritu. Mao kini ang nagpakita kanato sa mga bakas sa kinaadman, pagkamaayo, kamatuoran, ug sa mapinanggaong pag-atiman sa Diyos alang kanato sa kinaiyahan ug kasaysayan. Basaha ang ingon nga mga libro. Ang Dios nagpadayag sa Iyang kaugalingon sa kinaiyahan ug kasaysayan sama sa Iyang pagpadayag sa Iyang pulong. Ug kini mao ang mga libro sa Dios para sa mga nakahibalo unsaon pagbasa niini.

Sayon ra ang pag-ingon, "Basaha ang ingon nga mga libro," apan asa man kini makit-an? Dili ko kini masulti kanimo. Karon, daghan na kaayong mga libro bahin sa natural nga siyensya ang gipatik. Apan halos tanan niini sayop ang direksyon — naningkamot kini pagpatin-aw sa gigikanan sa kalibutan nga walay Diyos ug sa tanang moral, relihiyoso, ug uban pang mga pagpadayag sa espirituhanong kinabuhi sa atong sulod — nga walay espiritu ug kalag. Ayaw sila pagkuha. Aduna'y mga libro bahin sa natural nga siyensya nga walay ingon ana nga panikas sa pangatarungan. Kadtong mga libro ang angay basahon. Maayo nga masabtan ang estruktura sa mga tanom, hayop, labi na sa tawo, ug ang mga balaod sa kinabuhi nga makita niini. Dako kaayo ang kinaadman sa Dios sa tanan niini! Dili masukod! Pangutan-a ang usa ka tawo nga makapaikag maghisgot bahin sa mga butang sa pagtuo unsang mga libro ang anaa nga ingon ani.

Unsa man kaha ang mga nobela ug mga sugilanon? Aduna'y pipila ka maayo niini. Apan aron mahibal-an kung maayo ba kini, kinahanglan nimo basahon kini, ug sa diha nga mabasa na nimo kini, mapuno ka sa ingon ana nga mga sugilanon ug mga hulagway nga dili unta pasagdan sa Ginoo! Punoa ang imong limpyo nga hunahuna. Unya paningkamoti nga limpyohan kini. Ngano man nga magdala ka og ingon ana ka dakong samok sa imong kaugalingon? Busa, sa akong hunahuna, mas maayo nga dili na lang sila basahon. Kung adunay tawo nga nakabasa na niini ug maayo ang tuyo mosugyot og usa ka sugilanon, pwede na nimo kini basahon.

Aduna'y maayong mga paghulagway sa yuta. Ug mahimo nimo kini basahon. Apan gamay-gamay lang sa usa ka higayon ug aron lang sa lain-laing klase. Pabilin sa imong kaugalingong buluhaton ug ayaw pagpalipat gikan niini.

Panalangini ka sa Ginoo!

| 71 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Diyos mag-uban kanimo!

Nakasulat ka: "Dili maayo ang akong pag-ampo." Kung dili maayo ang imong pag-ampo, dili ang pag-ampo ang angay basulon, kondili ang tawo nga nag-ampo. Paninguhaa nga mag-ampo sa husto, ug molampos ang imong pag-ampo. Ang mga nagsulat og dili maayo gisaway ug gihulga, unya magsugod sila og husto nga pagsulat. Sawayi ang imong kaugalingon ug hulгаа kini sa paghukom sa Dios, ug magsugod ka sa husto nga pag-ampo. Maampingon kita sa pag-ayo sa mga kalihokan sa tawo kay makita ug pasanginlan kita sa mga tawo, apan ang buhat para sa Dios ginabuhat nato nga walay pag-amping kay hilom ang Ginoo ug dili dayon kita pasanginlan, kay giisip Niya ang pag-alagad kaniya ingon nga kadasig sa Iyang mga anak nga Iyang gipanalanginan pag-ayo. Oh, unsa kaha ka-pait sa dihang kinahanglan natong ikumpisal ang atong sala sa atubangan mismo sa Ginoo.

Asa na nawala ang imong pag-ampo?! Maayo pa man kini, ug nabati na nimo ang mapuslanong epekto niini sa imong kasingkasing. Isulti ko kanimo asa kini naadto. Pagkahuman nimo sa pag-ampo kaisa o kaduha nga mainit ug matitud-anon, ug nakasinati ka dayon og tabang gikan kang San Sergius tungod sa imong pag-ampo, nagtuo ka nga nakagamot na kini ug wala na'y rason nga kabalaka pa kaayo: molampos ra kini sa kaugalingon. Sa dihang gitugotan nimo kining hunahuna nga mosulod sa imong hunahuna, nagsugod ka sa pag-ampo nga walay pag-amping ug dali-dali, wala na nimo tagda ang imong mga hunahuna. Ingon niini, nabahinbahin ang imong pagtagad, ang imong hunahuna nanglata sa lain-laing direksyon, ug ang imong pag-ampo dili na gyud pag-ampo. Usa o duha ka beses nimo nabuhat kini, ug nawala na gayud ang pag-ampo. Sugdi pag-usab ang pag-angkon sa pag-ampo ug hangyoha kini gikan sa Ginoo.

Gikan niini, kat-oni nga dili nimo angay hunahunaon nga ang bisan unsang espirituhanong buhat, labi na gayud ang pag-ampo, natukod na, kondili kanunay kang molihok nga daw sa unang higayon pa nimo kini buhaton. Ang buhaton sa unang higayon gihatagan sa unang kadasig. Kung imong duolon ang pag-ampo uban sa panghunahuna nga wala ka pa gayud nakapangamuyo sa husto kaniadto ug karon gusto nimo kini buhaton sa unang higayon, kanunay nimo buhaton ang imong pag-ampo uban sa unang kadasig. Ug molampos kini.

Nagtuo ko nga nagsugod ka sa pagbuhat sa imong lagda sa pag-ampo nga paspas-paspas, aron lang mahuman na kini. Himua nga lagda sa imong kaugalingon nga dili gayud mag-ampo nga paspas-paspas. Walay makapasuko sa Ginoo sama niini. Mas maayo pa nga dili na lang basahon ang tanang gitudlo nga pag-ampo, apan buhaton kini uban sa kahadlok sa Dios ug pagtahod, kaysa basahon silang tanan nga paspas-paspas. Mas maayo pa gani nga mobasa ka bisan usa ka pag-ampo o mag-ampo sa imong kaugalingong mga pulong samtang nagluhod, kaysa buhaton kini nga paspas. Nagsugod ka sa pag-ampo ingon ani, ug karon walay bunga. Siguroha nga pagsawayon pag-ayo ang imong kaugalingon tungod sa ingon nga kapabayaon. Hibal-i kini: walay bisan kinsa sa mga nag-ampo nga matitud-anon ug masinabtanon ang mibiya sa pag-ampo nga wala makadawat sa bunga sa pag-ampo. Oh, unsa kadako nga kaayohan ang atong gipahilayo sa atong kaugalingon pinaagi sa pag-ampo nga walay pag-amping!

Ngano man ang pagdali sa pag-ampo? Dili kini masabtan. Naggahin kita og daghang oras sa ubang butang, ug daw dili kini taas, apan sa diha nga motindog kita aron mag-ampo, mura'g dili na nato mahibal-an pila na ka dugay kita nagtindog. Ug magdali-dali kita aron lang mahuman dayon. Walay pulos ang pag-ampo nga ingon ani. Unsa man ang buhaton nato? Ang uban nagbuhat sa mosunod aron malikayan ang ingon ani nga pagpanglimbong sa kaugalingon: magreserba sila og kwarter sa oras, o tunga ka oras, o usa ka oras para sa pag-ampo, sumala sa ilang kahimut-an, ug i-time nila ang ilang pagbarog sa pag-ampo aron ang pagtunog sa orasan — tunga ka oras o usa ka oras — maoy mopahibalo kanila nga nahuman na ang ilang pagbarog. Unya, sa dihang motindog sila aron mag-ampo, dili na nila kabalak-an ang pag-ampo og piho nga gidaghanon sa pag-ampo, kondili ang pagduol sa Ginoo sa pag-ampo sumala sa gitagana nga oras. Ang uban mubuhat niini: human magtakda og oras para sa pag-ampo, ilang ihap pila ka beses nilang ma-ampo ang rosaryo sulod niining panahona, samtang hinay-hinay kini nilang gihapuhap. Unya, sa dihang magsugod sila sa pag-ampo, hinay-hinay nilang gipadaghan ang pag-ampo sa rosaryo, ug sa maong takna motindog sila sa atubangan sa Ginoo sa ilang hunahuna, bisan pakighinabi kaniya sa

ilang mga pulong, o pagbasa sa pipila ka mga pag-ampo, o matinahuron nga pagsimba sa Iyang walay kinutuban nga kadako pinaagi sa pag- , nga walay bisan usa niini. Ang duha ka grupo naanad kaayo sa pag-ampo nga ang mga minuto nga gigahin sa pag-ampo mahimong matam-is nga mga higayon para kanila. Rara ra nga motindog sila sa pag-ampo sulod lang sa gitudlo nga oras, kay ilang doblehon ug triplehon pa kini. Pilia ang usa niini nga mga pamaagi para sa imong kaugalingon. Ug sundi kini dayon nga walay paglangan. Dili kita makabuhat kung walay tukmang lagda. Apan alang sa mga nag-ampo nga masigasig, dili na kinahanglan ang bisan unsang lagda.

Nakasulat na ako kanimo nga kinahanglan nimong hinumduman ang mga pag-ampo ug, sa diha nga mag-ampo ka, isulti kini gikan sa imong hunahuna nga wala magkuha sa imong basahon sa pag-ampo. Maayo kaayo kini! Sa diha nga mag-ampo ka, isulti ang hinumduman nga pag-ampo o salmo ug yakpa ang matag pulong dili lang sa imong hunahuna, apan usab sa imong kasingkasing. Kung, sa pagbuhat niini, magsugod ang imong kaugalingong mga pag-ampo nga motungha gikan sa bisan unsang pulong sa salmo o pag-ampo, ayaw kini pugngi, kondili pasagdi nga modagan. Dili na nimo kinahanglan kabalaka sa pagbasa og piho nga gidaghanon, kondili sa pagbarog sa pag-ampo sulod sa gitudlo nga oras, nga ipahibalo sa imong rosaryo o sa orasan. Dili kinahanglan magdali sa imong pag-ampo. Usa ka salmo o usa ka pag-ampo ra ang basaha sa tibuok nga oras. Miingon ang usa ka tawo nga kasagaran usa ra ka "Amahan Namong" ang iyang mabasa sa tibuok oras nga gitagana para sa pag-ampo. Kini tungod kay ang matag pulong nahimong tibuok pag-ampo para kaniya. Usa pa miingon nga sa dihang gipasabot kaniya nga posible diay ang pag-ampo sa ingon ani nga paagi, mitindog siya sa matinahuron nga pag-ampo sa tibuok buntag nga serbisyo, nga nagbasa og "Kaluy-i ako, O Dios," ug wala niya nahuman ang salmo.

Paningkamoti nga makat-on sa pag-ampo sama niini, ug, kung buot sa Ginoo, dali ra kang makahimo og batasan sa pag-ampo. Ug unya dili na nimo kinahanglan ang bisan unsang lagda. Paningkamoti pag-ayo, kay kung dili, walay mahimo gikan kanimo. Kung dili ka molampos sa pag-ampo, ayaw pagdahum nga molampos ka sa bisan unsa pa. Kini ang gamot sa tanan.

Panalangini ka sa Diyos.

| 72 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo.

Ang imong katapusang sulat naghatag kanako og dili masukod nga kalipay. Busa, sa katapusan nakahukom ka na nga ihatag ang imong kinabuhi sa pag-alagad sa Ginoo, nga dili na malumos sa mga butang sa adlaw-adlaw. Hinaut nga malugwayong dawaton sa Ginoo kining halad ug panalanginan ang imong maayong pagbuot! Nakahimo ka na sa imong panata sa atubangan sa Ginoo, busa tuman-a kini ug sugod karon, ipasiya sa imong hunahuna nga hiwalay na ka sa kalibutan. Nadungog ko na gikan kanimo kaniadto nga ang imong kalag dili hilig niining kinabuhi, tingali tungod sa imong huyang nga panglawas o tungod sa kahadlok sa kapakyasan nga imong nakita sa ubang mga pamilya. Apan lahi na kana kaniadto, ug lahi na karon. Ang butang pareho ra, apan lahi ang espiritu nga nagpaluyo niini. Kaniadto, kini kay pagdumot sa kinabuhi sa kalibutan tungod sa mga rason sa kalibutan, apan karon ginabuwag nimo ang imong kaugalingon gikan sa kinabuhi sa kalibutan aron hingpit nga iya ka sa Ginoo. Daghan ang mga tawo nga nagpuyo nga walay pamilya, apan nagpuyo sila sama sa mga adunay pamilya, uban sa parehas nga kabalaka ug panan-aw. Ang imong desisyon dili niini nga espiritu. Gikan kini sa hingpit nga lain nga tinubdan ug iya sa lain nga paagi sa kinabuhi, ug kini nagpugos kanimo niini. Busa painita pag-usab ang espiritu diin gihimo ang imong desisyon.

Nahimo na ang desisyon, apan ang paghulat sa husto nga panahon ug paagi sa pagpatuman niini nagkinahanglan og mapailubon nga paghulat. Dili nimo kini kalit nga buhaton sa imong kahimtang, labi na kay tanan, sumala sa imong gipaabot, supak kanimo. Ang panalangin sa ginikanan mao ang unang kondisyon. Kinahanglan nimo kini hulaton. Pagpaabot ug pag-ampo. Ang Ginoo, nga nagbutang og ingon ana ka maayong tinguha sa inyong kasingkasing, Siya mismo ang magtuman niini sa paagi nga dili ninyo mabantayan, sama sa usa ka sled nga nag-uyog paingon sa ubos sa bungtod. Ayaw kini hisguti, apan usa ra ka hunahuna ang buhata sa inyong kasingkasing ug pag-ampo sa Ginoo nga matuman Niya ang inyong tinguha, sumala sa nahibaloan sa Iyang maalamon nga kabubut-on.

Samtang nagpaabot, ipahiangay ninyo ang inyong kaugalingon sa ingon nga kinabuhi — dili pinaagi sa pag-usab sa inyong mga kahimtang sa gawas, kondili pinaagi sa pag-usab sa inyong sulod nga estruktura. Wala ko magpasabot og bisan unsang espesyal niini, kondili mao gihapon kana nga daghan na ang nasulat kaniadto ug

nga inyong gisugdan na. Kuhaa karon uban sa mas hugot nga determinasyon ang tanan nga gipakita. Napahimutang na ang pundasyon; tukora ang tukod.

Gibali na nimo ang imong likod sa mga butang sa kalibutan, busa ayaw na pag-atubang pag-usab kanila.

Karon mahimo na nimo hingpit nga biyaan ang tanang makalingaw nga kalipay ug magpuyo sa mas kanunay nga pag-inusara, nga nagbuhat og pipila ka kalihokan, ug taliwala niini ug sa ubang mga hilig nga angay sa imong pagbati. Karon mahimo na ka molihok nga mas determinado bahin niini.

Isulti nako ang labing importante nga butang. Pinaagi sa pagbiya sa mga butang sa kalibutan, kinahanglan nga magduol ka sa Diyos. Nasayud ka niini, apan panalanginan ka kung magsugod ka sa pagbuhat niini. Hunahunaa pag-ayo ang Dios ug ang mga buhat Niya. Hinumdumi nga ang Dios anaa bisan asa, uban kanimo ug sa sulod nimo — ipahimutang kini nga handumanan sa imong hunahuna ug paglakaw uban niini nga dili mabulag: sa trabaho, sa paglingkod, sa pagkatulog ug sa pagmata. Ihusa kini nga handumanan sa lain — ang handumanan sa kamatayon ug unsay mosunod pagkahuman sa kamatayon — ang paghukom ug ang daan nga pagtino sa walay katapusang kapalaran. Kining duha ka handumanan mao ang duha ka gamhanang magbantay sa tanang maayo. Sila mismo ang magtudlo kanimo sa tanan, nga magdala sa imong kasingkasing og makaluwas nga kahadlok sa Dios — ang tinubdan sa langitnong kinaadman.

Nasayud na ka niini tanan. Gihisgutan ko kini aron mas seryosohon nimo. Aduna'y usa ka pulong nga labi ka kinahanglan karon: panalangini, Ginoo! Apan paghulat nga mapailubon sa pagtuman niini.

| 73 |

Dali ko nga magdugang pa ug usa ka butang mahitungod sa maong hilisgutan.

Ang balaan nga apostol Pablo, nga nagtukod sa pagtuo ni Cristo sa Corinto, sa kahadlok nga basin maligaw ang mga taga-Corinto ngadto sa dili matarong nga dalan, misulat kanila: *"Kay nasehos ako kaninyo sa selos sa Dios; kay gipangasaw-an ko kamo sa usa ka bana, aron mahatod ko kamo nga putli nga birhen kang Cristo. Apan nahadlok ako nga, sama sa paglimbong sa bitin kang Eba pinaagi sa iyang ka-astig, basin malimbong usab ang inyong hunahuna gikan sa pagkamapuro ug pagkamatitud-anon kang Kristo"* (2 Cor. 11:2-3). Masigasig ako alang kaninyo uban sa pagkasigasig sa Dios, sama sa inyong nakita sukad pa sa sinugdanan sa among pakighinabi. Kinahanglan nga motindog kamo sa atubangan ni Cristo nga Ginoo ingon usa ka putli nga birhen nga iyang gihatag ang iyang kaugalingon kaniya! Apan ang inyong pakasal sa Ginoo dili ako ang nakahaman niini. Nahitabo kini gawas sa akong paningkamot ug bisan sa akong tinguha. Sa dihang nagsulat ako kaninyo, wala koy lain tuyo kondili ang pagbutang kaninyo sa dalan sa tinuod nga Kristohanong kinabuhi — usa ka lig-on nga dalan diin, sama sa usa ka luwas nga sakayan, makatabok kamo sa mapanganuron nga dagat sa kinabuhi dinhi sa yuta. Apan, usa ka mas dako pa ang nahitabo. Ug himaya sa Dios! Naa kay natural nga hilig niini — gihatag kini kanimo sa Dios. Ang grasya sa Dios mihuyop niini. Ug tan-awa — ang desisyon!

Ang desisyon! Apan ang buluhaton layo pa kaayo sa pagkahuman. Pila kaha ka mga disgrasya ang mahitabo nga makabaliktad sa tanan? Busa, dili ka angay mahadlok, basig malimbongan ang imong hunahuna sa pagka-simple, basig tuksuhon ka sa kaaway sa iyang kalimbungan, sama sa iyang pagtuksot kang Eba kaniadto. Hinaut nga luwason ka sa Ginoo gikan sa ingon nga mga disgrasya. Bisin pa, kung kanunay nga gikinahanglan alang sa mga sulugoon ni Cristo nga magmatngon ug magbantay, nga magbantay ug mag-ampo, labi pa gayud karon nga gikinahanglan kini para kanimo, human ka makahimo sa imong desisyon. Wala koy masulti kanimo nga klaro, gawas lang niini: pagbantay ka. Ang kaaway mahimong mosulong bisan kanus-a. Sulat dayon kanako sa dili madugay. Samtang naghulat ka, baroga nga lig-on.

Palalom pa gayud ang imong pagtuo nga ang dalan sa kinabuhi nga imong gipili gipanalanginan sa Dios. Gipaboran kini sa Manluwas pinaagi sa Iyang mga pulong mahitungod sa mga eunuko alang sa Ginghamlan sa Langit. Gihatagan Niya kini og prayoridad, sa pag-ingon mahitungod kang Maria, nga naglingkod sa Iyang tiilan ug nagpaminaw lamang sa Iyang mga pulong, nga napili niya ang maayong bahin, ang nag-inusarang butang nga gikinahanglan. Makita nimo ang nagdan-ag nga mga ehemplo niini sa mga tawo sa daghang mga propeta ug mga apostoles, sa Balaang Mawagtang sa Ginoo, ug labi pa gayud sa Labing Putli nga Ginoo-baba, ang Inahan sa Dios, ang higala ug tinubdan sa pagkabalaan. Hinaut nga ang iyang pag-amuma sa pagka-inahan magpanalipod kanimo kanunay. Ang mga birhen usa ka espesyal nga tinutukan sa iyang pag-amuma.

Ang mga birhen, sama sa mga birhen, nagtukod sa ilang kaugalingon sa Simbahan ni Kristo bisan pa sa mga adlaw sa mga apostoles ug nagpabilin niini sukad pa niadto ug magpabilin didto hangtud magbarug ang

balaang Simbahan, nga mao, hangtud sa katapusan sa panahon. Kay kining paagi sa kinabuhi dili langayo sa atong kinaiyahan ug gipalabi sa espiritu sa pagtuo ni Kristo. Sa Korinto, daghang mga birhen ang wala magtinguha nga magminyo, tungod kay ilang gihigugma si Kristo nga Ginoo sa tibuok nilang kasingkasing, ang Usa ka bana sa tanang kalag. Ang ilang mga amahan mibalik kang San Pablo uban ang pangutana kung unsa ang ilang buhaton. Gitudloan sila ni San Pablo nga hatagan ang ilang mga anak nga babaye og kagawasan nga mag-alagad sa Ginoo, nga dili pugson nga magminyo. Misunod ang mga amahan sa maong tambag, ug nagpabilin nga mga birhen ang mga dalaga. Ang ubang mga Simbahan misunod sa ehemplo sa mga taga-Corinto, ug milambo ang pagkabirhen bisan asa. Sa ubang mga lugar, ang mga birhen nagtigom aron magpuyo sa usa ka balay, nagtrabaho ug nag-ampo sa Diyos, nga wala magpakig-uban sa uban. Daghan kanila ang gikoronahan sa pagkamartir, ingon sa pagpamatuod sa ilang tinuod nga kinabuhi.

Tan-awa unsang panulondon ang imong gisulod, kinsang mga tiil ang imong gisundan, kinsang panalipod ang imong nadawat, ug kinsang mga pulong ang imong ginapaminaw. Busa, sa diha nga nagsugod na ka sa pag-arado, ayaw pagbalik. Hinumdumi ang mga pulong sa Apostol bahin sa mga wala magminyo ug balik-balika kini sa imong hunahuna: *"Ang usa ka dalaga nagatagad sa mga butang sa Ginoo, unsaon pagpalipay niya sa Ginoo, aron mahimong balaan sa lawas ug sa espiritu"* (1 Cor. 7:34). Dili na kinahanglan hisgutan pa ang pagkabalaan sa lawas. Apan dili nato mapakyas sa paghisgot og daghan bahin sa pagkabalaan sa espiritu ug sa pag-atiman niini pag-ayo. Mahimo kini mawala sa usa ka gutlo. *"Tan-awa kinsa kamo maglakaw nga maampingon"* (Efe. 5:15). Unsa ang angay natong bantayan? Ang atong mga kasingkasing, aron kini dili mosandig sa bisan unsa, dili lang sa usa ka tawo — nga klaro kaayo — kondili sa bisan unsang butang. Ang bisan unsang ingon nga pagkapilit mahimong paglapas sa inyong pakasal sa Ginoo, usa ka kawalay pagkamatinud-anon kaniya. Ug siya masero. Ug iyang silotan pag-ayo ang mga kasingkasing nga dili matinuod-anon kaniya.

Dili ko kini gisulat aron kahadlukan kamo. Ang kahadlok dili usa ka gamhanang himan! Apan ginapahinumduman ko kamo sa posibilidad nga usahay kinahanglan ninyo nga pugson ang inyong kaugalingon pinaagi sa kahadlok aron makabalik sa hustong panghuna-huna, kon ang ubang paagi sa pagdani dili molampos. Dili nato masaligan ang atong selos ug pagkamatinud-anon. Karon ing-ana pa, apan kinsa may nakahibalo unsay madala sa ugma. Busa hibaloa kung unsa ka grabe kung maliso ka gikan sa imong mga tuyo.

Panalangini ka sa Diyos!

| 74 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios uban kanimo!

Nakasulat ka: "Oh, unta mas sayo pa! Molupad ko karon dayon paingon sa disyerto, aron dili ko makakita o makadungog bisan unsa." Dili, dili. Dili ka magdali. Kung asa adunay pagdali ug ingon ana ka-kugi — dali, dali — wala'y buhat sa Dios. Ang naglibog nga mga tinguha, bisan pa ang maayo, dili maayo ug dili magdala sa maayo. Ang buhat sa Dios hilom, dili dayon mapansin, apan lig-on.

Pag-ampo ug paghulat nga mapailubon, nga nagbantay kon ang pultahan sa paggawas mabuhat ba. Ang Ginoo maghan-ay sa mga butang sa ingon nga paagi nga dili nimo matagna kung giunsa pagkahuman sa tanan. Ipangakong ang imong kaugalingon sa Ginoo karon — sa sulod nimo, sa Iyang atubangan ra. Ug kung kanus-a ka moapil sa koro sa Iyang mga nobya — ihatag kana nga desisyon kaniya. Isumite ang imong kaugalingon hingpit sa Iyang mga kamot.

Pilia nimo ang usa ka monasteryo. Apan ang monasteryo dili ra ang lugar para sa mga dili gustong mapugos sa mga panag-iya sa pamilya. Sa sinugdan, wala pay mga monasteryo. Kadtong nagpili nga mosilbi sa Ginoo nga walay samad sa mga kabalaka sa kalibutan magtukod og usa ka hilit nga kwarto sa ilang kaugalingong balay ug magpuyo didto nga nagbulag sa tanan, nagapuasa, nag-ampo, ug nagtuon sa Balaang Kasulatan. Sa ulahi, sa dihang nahimong dili kombinyente ang pagpuyo sa mga balay, ang uban misugod sa pagbiya sa mga siyudad ug baryo ug nagpuyo sa natural nga mga langob, mga lubnganan, o sa mga payag nga gitukod nga susama sa tolda. Pagkahuman nila, natukod ang mga monasteryo aron mag-uban sa pagpuyo ug pagtrabaho, aron masuportahan ang ilang kaugalingon, ug aron buhaton ang buhat sa kaluwasan pinaagi sa espesyal nga mga buhat. Apan bisan sa taliwala nila, ang uban, nga nagpili sa paghalad sa ilang kinabuhi sa Ginoo pinaagi sa pagkamahigawa, wala mosulod sa mga monasteryo, kondili nagpahinungod sa pag-alagad sa ilang mga igsoon sa mga ospital, balay-panghimagas, ug mga hospisyo. Kining tanan nga mga paagi sa kinabuhi, nga misugod pa sa sinugdanan sa Simbahan ni Kristo, wala gipugngan, kondili naglungtad kanunay ug nagpadayon hangtod karon.

Ug karon, ang uban nga wala magminyo maluwas sa ilang mga panimalay, ang uban mosulod sa mga monasteryo, ug ang uban motagad sa mga masakiton isip mga Madre de la Misericordia.

Ug mahimo ka mopili sa bisan asa niini nga mga paagi sa kinabuhi. Apan asa kini, kinahanglan ka maghulat ug makita kung asa ang Dios ipakita kanimo. Sakto ka sa imong giingon nga mas sayon maluwas sa usa ka monasteryo. Didto, mas sayon makab-ot ang paghinlo sa kasingkasing ug kana nga kahintang nga kalipay sa Espiritu Santo. Ang tanan didto angay niini. Sa akong hunahuna, tungod sa kahintang sa imong panglawas, ang usa ka monasteryo mao ang labing angay nga lugar para nimo. Busa, ayaw biyai ang ideya nga moadto didto sa husto nga panahon. Ang Ginoo ipakita kanimo kung kanus-a na ang hustong panahon. Hangtud niadto, kinahanglan ka magpailub. Hangtud niadto, buhata ang imong unang kinabuhi — mao kana, ang pagpuyo sa balay. Kuhaa ang imong kaugalingong kwarto — itratado kini ingon usa ka selda sa monghe ug puyo didto nga mura'g naa ka sa usa ka monasteryo. Pasagdi ang imong amahan ug inahan nga sila ang imong abbess, ang imong pamilya ingon imong mga igsoon nga babaye, ug ikaw mahimong usa ka permanente nga nobis para sa tanan.

Nagdali ka paingon sa monasteryo sama sa pagdali paingon sa kagawasan ug paraiso. Sa tinuod, adunay hingpit nga kagawasan alang sa espiritu, apan dili alang sa lawas ug sa mga butang sa gawas. Sa niini nga bahin, adunay hingpit nga pagkaulipon, usa ka hugot nga balaod — nga dili magbuot sa imong kaugalingong kabubuton. Ug adunay paraiso didto, apan kini dili kanunay makaplagnan pinaagi sa paglakaw sa dalan nga puno sa mga bulak. Tinuod nga naa kini didto, apan gilibotan kini sa mga tinik ug mga tunok, nga kinahanglan pag-agi aron maabot kini. Walay makab-ot niini nga dili masaksak ug makagagas. Hinumdumi kini ug usabaha ang imong gipaabot sa kagawasan ug paraiso gikan sa monasteryo.

Pagpaabot nga mapailubon. Hinumdumi ang governess! (Tan-awa ang sulat 28) Naghulat siya og pito ka tuig, gisulay ang kusog sa iyang determinasyon. Ug nahimo siyang masigasig nga madre.

Ngano man ka magdali? Dili man mawala ang mga monasteryo. Aduna pa kay panahon aron makasulod sa usa niini. Samtang naghulat ka, mapalig-on nimo ang imong determinasyon ug molig-on usab ang imong lawas. Hapsay na ang tanan sa balay. Ang imong mga ginikanan ug paryente kay mga tawo nga mahadlok sa Ginoo (). Dili nimo ikapahimo ang bisan unsa nga supak sa imong desisyon nga ihalad ang imong kaugalingon sa Ginoo. Motubo ka sa ingon ana nga palibot ug sa ingon ana nga dapit nga nag-amuma niini.

Busa nakahukom na: paghulat. Hinay-hinay nga iangay ang imong kinabuhi ug mga batasan sa kinabuhi sa monasteryo.

Panalangini ka sa Ginoo!

| 75 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Diyos mag-uban kanimo!

Nakasulat ka: "Masubo ko, wala koy makaplagnan nga kalinaw bisan asa. Naay nagpabug-at kanako, bug-at ug ngitngit ang akong kasingkasing. Kalit lang kini nga misakop kanako."

Ang gahum sa krus anaa kanato! Pagpakaisog ug baroga nga lig-on. Nasayud ang kaaway nga gusto nimo makalingkawas gikan sa lingin diin dali ra niya mapahimulosan ang mga Kristohanon, busa giatake ka niya uban sa dakong pangandoy ug kasakit. Dili ka nag-inusara; ang tanan nakasinati og ingon ani nga mga pag-atake, apan dili tanan makasinati sa parehas nga mga pag-atake. Gikuyaw ka sa dakong pangandoy; ang uban nabug-atan sa kahadlok; ang uban gibug-atan sa mga babag nga sama sa kahitas-on sa bukid sa ilang hunahuna; ang uban kumbinsido nga ang paningkamot dili makatarunganon. Moadto siya sa matag tawo sa paagi nga labing angay kaniya, pun-on ang ilang hunahuna sa mga hunahuna, samokon ang ilang kasingkasing, ug pukawon sila sa sulod. Ug kini mahitabo kalit, sama sa usa ka bagyo. Ingon ana ang mga limbong sa atong mga kaaway. Sila usa ka magubot nga mga tawo. Nagalibot-libot sila bisan asa. Kung makita nila nga abli ang mga pultahan ug walay magbabantay, mosulod sila sa atong balay ug baliktaron ang tanan. Gagantihan nila ang ilang kaugalingon ug dayon modagan. Ug unya, ikaw na ang kinahanglan mo-atubang niini sa imong makaya. Apan walay kadaut ana. Dili kita ang angay basulon sa kamatuoran nga mosalakay ang mga kaaway kanato; dili kita ang angay basulon sa kagubot sa atong sulod nga kaayusan nga ilang hinungdan; dili kita ang angay basulon sa mga hunahuna ug pagbati nga ilang gipukaw kanato. Ug ang Dios dili usab kita basulon niini. Dili kita angay mouyon sa bisan unsa, kondili magpadayon — ug molabay ra ang tanan.

Wala nimo gihulagway ang imong kasakit sa bisan unsang paagi, tingali tungod kay dili gyud kini mailhan; kining dili mailhan mao ang pinakasina nga ebidensya nga mga pag-atake kini sa kaaway. Baroga nga lig-on!

Gitugotan ka sa Ginoo nga moagi niini nga pagsulay aron mapakita nimo nga dili ka nagdula-dula sa imong saad. Atoa ang imong nasinati ingon usa ka butang nga gipadala sa Ginoo ug ingna, sama ni Job: Bulahan ang ngalan sa Ginoo! Malinaw kini, ug karon lisod na! Pasalamata ang Ginoo sa kalinaw, ug pasalamata usab kining kalisod. Ingna ang Ginoo: Magsugakod ako, mahitabo pa Sugo Mo! Tabangi lang ako, Ginoo, sa pagsugakod. Ug kamo tanan, pagkapit kamo sa Ginoo. Ug tawga ang Inahan sa Dios.

Gi-atake ka. Kini usa ka oportunidad aron ipakita ang imong abilidad sa pagbarog nga lig-on sa pagkamakasaranganon, sama sa usa ka mandirigma — usa ka oportunidad aron ipakita ang imong kaugalingon sa dihang moatake ang kaaway. Pasagdi nga mosalakay ang kaaway. Baroga nga lig-on sa pagkamakasaranganon. Ingna sa imong dila: Dili ko usbon bisan usa ka tuldok sa akong tuyo ug desisyon. Dili ko gusto bisan unsa sa gipukaw sa kaaway; ug listaha kung unsa ang iyang gipukaw, balibara ug sumpa kini. Ug tawga ang Ginoo alang sa tabang. Mawala ra ang tanan. Usa ka espiritu sa panamastamas ug kawalay pagtuo ang misalakay sa usa ka maayong laiko. Miingon siya: "Nadungog nako ang mga kaaway nga nag-ungol sa akong mga dalunggan: walay Dios, walay Kristo. Ug padayon lang nako giingon: 'Nituo ko, Ginoo! Nituo ko, nituo ko, nituo ko!' Ug gipalayas nako ang kaaway." Busa buhata usab kini. Pag-eyak: Dili nako gusto ni, dili nako gusto ni, dili nako gusto ni nga lain — dili nako gusto bisan unsa nga gisugyot sa kaaway. Gusto ra nako ang akong gipahayag sa Ginoo sa akong kasingkasing.

Ingna: "Tinuod, usa ko ka dakong makasasala, ug ginasilotan ko sa Ginoo." Maayo nga pagbati ang pagbati nga usa ka makasasala. Ug kung mobati ka nga mas dakong makasasala pa, dili ka molapas sa utlanan.

Kita tanan dagkong makasasala ug dili takus. Kung imong ikabit kini nga kaso sa imong pagkamakasasala, walay problema. Ayaw lang usab-a ang imong sulod nga mga desisyon ug ayaw pag-uyon sa pagkawalay paglaum. Bisana unsa ang gitugotan sa Ginoo, sa sulod man o sa gawas, nagtumong kini sa atong paghinlo ug kaluwasan. Siya mismo anaa duol ug motabang kanato. Ug Siya duol kanimo. Buhi-a pag-usab kini nga paglaum ug pag-ampo uban sa pagkamapailubon.

Gitugotan sa Ginoo kini ug susamang mga butang alang sa mga korona. Ang bisan kinsa nga magpadayon hangtod sa katapusan maoy mananaog ug makadawat og korona. Makakuha kita og mga korona alang sa tanan sa atong palibot ug sa tanan natong masugat. Ang atong gikinahanglan mao ang pagtagad, kaisog, ug ang abilidad sa pagdawat sa tanan gikan sa Diyos ug pag-ila niini nga gikan sa Diyos.

Pag-amuma ug ayaw tugoti ang pagduha-duha. Panalangini ka, Ginoo!

| 76 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios kanimo!

Aw, aw! Wala pa gani natapos ang unang kalisud, naa na dayon lain nga mas tinago ug delikado nga giandam na. Kinsa man kana nga nag-insulto nimo?! Pila kaha ka bakak ug pila kaha ka walay pulos nga gipuno niya sa imong hunahuna?! Gitinguha niya nga yugyogan ang imong pagtuo ug dili lang ka palayo kang Kristo nga Ginoo, apan himuon ka usab nga hingpit nga walay Diyos. Ang kaaway maoy nagpadala kanimo og usa ka maalamon ug intelihenteng tawo.

Maayo nga imong gilikayan ang pakighinabi sa mga dili motuo ug bisan unsang pakig-uban kanila. Ang dautang pakighinabi makaguba sa maayong kahintang sa kalag. Unya kinahanglan ka nga makigbisog ug ibalik ang nabungkag. Apan dili nimo kini malikayan. Kining mga dautang binuhat nagpanago bisan asa. Motan-aw ka, ug anaa na siya diay. Busa, padayon ug buhata kini: kon makadungog ka ug butang nga supak sa pagtuo, paningkamoti sa tanang paagi nga ayaw tugoti nga mosulod sa imong kasingkasing ang imong nadungog, kondili pasagdi lang kini nga mosulod sa usa ka dalunggan ug mogawas sa pikas. Sa samang higayon, samtang ginalikay nimo ang imong pagtagad gikan sa mga pulong sa kawalay pagtuo, siguroha nga mapuno nimo ang imong kasingkasing sa pagtuo nga ang atong pagtuo walay duhaduha nga tinuod sa tanang aspeto niini, ug kon adunay mosupak niini, tungod kini sa sayop nga pagsabot sa maong butang. Mahimo'g mosupak sa tanan, bisan pa sa kamatuoran sa atong paglungtad. Ang pagtuo nga nabalik sa imong kasingkasing sa paghunahuna sa pagkagamay sa panghunahuna ug pagkamasuko sa mitultol maghimo sa imong kalag nga sama sa bato, diin ang dautang mga pulong mobalik-balik ra ug dili magbilin og bisan unsang bakas. Kung, bisan pa niini, mosulod gihapon ug dautang butang sa imong kalag, dayon pag-ampo dayon, sama sa gibuhay nila kang San Sergio: tawga ang imong anghel nga magbabantay, ang Inahan sa Dios, ug labi na gayud, ang Ginoong Manluluwas mismo. Ug Sila mopapas sa kangitngit nga gibubo kanimo. Pagkahuman, hisguti ang kalibog nga misulod, o pangitaa ang

pagsupak niini sa usa ka libro, o pakig-istorya sa uban, apan siguroha nga walay bisan gamay nga bakas niini nga mabilin sa imong kalag. Bisan unsang bakas nga mabilin mopahugot sa imong kalag ug mahimong sama sa mga bato nga gisabwag sa ilawom sa tiil sa naglakaw.

Sulat kanako. Maayo nga gisulat nimo ang tanan nimong nadungog. Bisan pa wala kay pagduha-duha ug nawala na ang tanan nga misulod sa imong hunahuna gikan niadtong mga pulong, mosulti ko ug usa o duha ka pulong batok niini.

"Ang pagtuo gipahimutang sa pagpadako." Dili kini gipahimutang, kondili gipalambo ug gihatagan og piho nga porma. Ang bisan kinsa nga natawo pag-usab mosulod sa usa ka katilingban nga adunay pagtuo. Ang pagtuo sa katilingban mahimong iyang pagtuo, ingon man usab ang tanan. Apan ang abilidad sa pagtuo ug ang pagka-kinahanglan niini alang sa kalag dili gipahimutang sa katilingban. Pareho kini sa kahibalo: pinaagi sa edukasyon, ipasa sa katilingban ang nakuha nga kahibalo ngadto sa bag-ong miyembro niini, apan dili kini magahatag kaniya sa abilidad sa pagkahibalo. Kini nga abilidad usa ka dili ikawagtang nga kinaiya sa kalag. Ingon usab, ang pagtuo sa paglungtad sa Dios ug sa Iyang gahum sa tanan usa ka dili ikawagtang nga kinaiya sa espiritu, nga kusganong nagpakita sa matag usa sa diha nga motubo na ang ilang mga abilidad. Ang katilingban nagbalhin lamang sa hulagway sa iyang pagtuo, dili sa gahum sa pagtuo mismo ug sa panginahanglan niini.

Ang katilingban nagtudlo sa pagtuo pinaagi sa edukasyon. Apan asa kini gikan sa sinugdanan? Ang tanan nga mosulod sa katilingban naggikan sa kalag. Kini usa ka tipunan, sama sa usa ka reservoir, diin modagayday ang tanan nga gikan sa kalag. Busa, adunay pagtuo sa katilingban tungod kay naglungtad na kini sa kalag. Gikan kini sa kalag ug mipuyo sa katilingban. Mas karaan ang pagtuo kaysa sa katilingban ug pamilya, ug busa mas karaan pa kaysa sa edukasyon mismo. Ang edukasyon nagahatag sa bag-ong natawo sa mga butang nga kaniadto nadala sa pamilya ug katilingban gikan sa kalag.

Busa, hugot nga itukod sa imong hunahuna ang pagtuo nga ang edukasyon nagpalambo lamang sa mga butang nga anaa na sa kinaiyahan sa tawo, apan wala kini magdala og bag-ong butang niini. Kung kini magpalambo sa pagtuo, tungod kay ang pagtuo anaa na sa kinaiyahan sa tawo. Walay bisan kinsa ang makatudlo sa uban sa pag-ila sa Dios ug pagsimba kaniya kon kini dili usa ka mapugos nga balaod sa espiritu sa tawo. Ug busa makita nato nga ang pagtuo anaa sa tibuok katawhan. Bisan ang labing mabangis adunay niini, kay kung wala kini, ang usa ka tawo dili na tinuod nga tawo. Kung ang uban nga mga edukado dili motuo, dili kini nagpasabot nga nakahimo sila og dakong lakang paabante o misaka sa kahitas-an, kondili nga nilapas sila sa kinaiya sa tawo, giliko nila ang ilang kaugalingon ug gipangdaut ang ilang dagway, sama sa pagkuha nila sa ilang kaugalingong mga mata o pagputol sa ilang kaugalingong mga ilong. Kung ang tanan adunay pagtuo, mosunod nga ang pamantayan sa kinabuhi sa tawo kinahanglan maglakip sa pagtuo. Busa, kadtong walay pagtuo misala niini nga pamantayan ug mga katingalahan sa moralidad — mao kana ang kinauyokan sa tanang dili motuo.

"Ang usa ka tawo nga gilibotan sa mga hayop sukad pagkabata mahimong sama kanila." Gisulat kini sa mga Pranses nga sugilanon ug nobela sa katapusan sa miaging siglo. Wala ko kahibalo kung tinuod ba kini. Ang tawo, tawo gihapon bisan asa. Bisan pa man og motubo siya taliwala sa mga hayop, dili gyud niya malikayan nga kuhaon ang tanan nga iya. Apan bisan pa man tinuod kini, kuhaa kini nga tawo nga mitubo taliwala sa mga hayop, ug kuhaa usab ang duha sa maong mga hayop ug ipaila sila sa imong sirkulo. Sa usa ka semana, makita nimo kung unsa ka layo ang pagpalayo sa tawo gikan sa mga hayop. Ngano? Kay naa sa sulod niya ang mga binhi sa mas halangdong kinabuhi. Ug motungha ang pagtuo kaniya. Anaa na kini, apan ngitngit kini, gipugngan. Gikan sa pinakaunang mga timailhan, kini mamata ug sa dili madugay mosidlak ang gahum niini. Ang mga hayop, bisan pa, magpabilin nga mga hayop.

Ang mga dili motuo nga nalayo sa kina-iyang sa tawo kasagaran mosalig sa mga abnormalidad aron kumpirmahon ang ilang kawalay pagtuo. Ingon ana ang ilang paghisgot sa mga tawo nga natural nga buang, dugang pa sa ilang giimbentong ideya sa dili normal nga pagpadako sa mga hayop. Ug unsa kaha ang ilang dili isulti bahin niini?! Walay Diyos, ug walay kalag. Samtang, kung huna-hunaon sa matarong, walay angayng konkludon gikan niining mga kaso, kay kining mga kaso mismo wala pa masaysay. Hunahunaa kini nga paagi sa paghuna-huna bahin kanila. Aduna silay kalag sama sa tanang tawo, apan wala silay kahigayunan nga hingpit nga ipadayag ang ilang kaugalingon: napugngan sila. I-aplikar kini sa mga lihok sa probidensya sa Diyos. Mahitabo nga ang usa ka tawo gihulga sa katalagman gikan sa mga kahimtang nga hapit na mahitabo, kon siya masangkot niini. Ang Dios magpadala kaniya og sakit, ug samtang siya naghigda sa higdaanan, molabay ang maong mga kahimtang nga wala siya'y partisipasyon. Busa, siya maluwas gikan sa kalisdanan. Kung sila unta himsog, siguradong masangkot sila sa mga kalihokan ug mahulog sa kalisdanan. Hunahunaa kini nga may kalabotan sa

mga buang sa kinaiyahan. Ang ilang mga kalag napugngan sa tibuok panahon sa ilang paglungtad dinhi sa yuta, kay kung kini buhian, walay katapusan ang mga kalisdanan nga ilang hinungdan — dili sa uban ug dili usab sa ilang kaugalingon. Sa lain nga kinabuhi, ipadayag nga tinuod kini. Ang ilang mga kalag moagi didto, sama sa mga kalag sa mga sanggol nga nag-antos sa kamatayon. Kung matarong man o dili kini nga pagtuo, makita nato sa sunod nga kalibutan. Apan sa sunod nga kalibutan, usa ka pagsupak buhaton gikan niining kahimtanga, kon mahimo pa man nga makabuhat og usa. Ug niining kalibutana, walay masayran nga konklusyon gikan niini.

Dili nako hisgutan ang uban pang mga kabuang nga inyong nadungog. Nasabtan na ninyo kini pag-ayo. *"Tan-awa ninyo nga mag-amping kamo sa inyong paglakaw, dili ingon sa mga buang, kondili ingon sa mga maalamon"* (Efe. 5:15).

Hinaut nga panalanginan ka sa Ginoo!

| 77 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo!

Aniay usa pa! Gusto sa kaaway nga himuon ka nga dili motuo, ug karon ginahimo ka niyang rebelde, ug batok kinsa? Batok sa imong mga ginikanan.

Sus, unsa kaha ka reklamo nga sulat imong gisulat! Unsa kaha gyud ang nahitabo?! Pusta ko nga gikaon ka sa pulgas. Makahuna-huna ko nga gamay ra kaayo na nga butang, dili man gani angay hisgutan. Apan sa imong hunahuna, mitubo na kini sa ingon ka dako nga sukod nga dili na gani nimo masabtan. Ang tanan mao ang kaaway, ang tanan mao ang kaaway. Gipahawa ka niya gikan sa balay sa imong ginikanan aron mabungkag ang imong espiritu. Busa iyang gipadako ang matag gamay nga butang, nga sobra kaayo para nimo. Dili nimo kini mailhan kung unsa gyud kini. Masulti ko na dayon nimo nga walay angay isaysay. Kasagaran nga limbong sa kaaway mao ang paglibog sa atong hunahuna pinaagi sa kawalay kasiguroan. Ug kabalo siya unsaon pagtago sa kasubo nga iyang hinungdan ug sa iyang buang nga paglipay pinaagi sa mga ilusyon aron, bisan pa nga walay klaro nga makita niini, magtuo gihapon ang mga tawo nga kini usa ka dakong butang. Apan kung sugdan nimo kini pag-analisar, matumba ang tanan, ug dili na adunay kasubo o paglipay diin kaniadto gipakita ang kabukiran niini. Panlimbong lang kini tanan. Ug karon, nagbutang siya og panlimbong batok kanimo. Paghimo og krus sa imong dughan ug iluwa ang mga tambag sa kaaway.

Kasakit, kasakit! Sigurado ko nga wala gyud niini. Apan bisan pa kon tinuod gayud nga aduna, angay ba ka molayas niini? Kinahanglan kini pag-antos uban sa maayong pagbati ug uban sa pagpasalamat sa Ginoo. Ang kaaway nagpukaw kanimo. Kung ang usa ka mandirigma makig-atubang sa kaaway, angay ba siya molayas? Kinahanglan siya makig-away. Ug ingon ana usab ikaw. Unsa man imong gibuhat? Ang kaaway nagpakita lang sa iyang sungay, nagmugna og pipila ka problema, ug nagpalagyo na ka dayon. Ayaw gani hunahunaa kana. Human ka maghimo og desisyon nga dili magminyo, duha ra ka imong kapilian: monasteryo o kumbento, uban sa panalangin sa imong mga ginikanan. Samtang wala pa maareglo ang bisan usa niini nga mga kapilian, pabilin lang sa balay ug pag-antos sa tanan. Barog karon sa atubangan sa Ginoo, tinuoray nga maghinulsol sa imong dautang kalibog, ug paghimo og lig-on nga desisyon: Maghulat ko, pag-antos ko sa tanan uban sa maayong grasya. Matuman ang imong kabubut-on sa tanang butang, Ginoo!

Dili ko masabtan kung giunsa nimo pagsupak sa imong ginikanan bisan unsa pa man. Kung kini mahitungod sa paghukom sa usa ka butang, ngano dili ka mosugot kanila uban sa pagpaubos matag higayon? Mas tigulang ug mas eksperyensyado sila kaysa nimo. Kinahanglan imong i-angkon ang imong kaugalingong sayop sa paghukom kaysa magdahom sa sayop nila. Busa hunahunaa sa imong kaugalingon: oo, nasayop ko — ug uyon sa ilang opinyon. Kung kini mahitungod sa bisan unsang han-ay sa panimalay, usab, buhata ang ilang gisulti, ug kana na ang katapusan niini. Kung dili nimo makaya buhaton ang usa ka butang, ipasabut nga dili nimo kaya, ug mao na kana ang katapusan niini. Kung, bisan pa niini, magpugos gihapon sila, buhata lang ang imong makaya. Wala ko'y mahuna-huna nga panagbangi tali ninyo nga dili masulbad. Ang kaaway naghimo ug bukid gikan sa gamayng lungag.

Dili ba nimo gusto nga ang tanan mosuway sa imong gusto? Ka hambog nga babaye! Dili lang kini supak sa balaod sa bisan unsang butang sa balay, apan bisan pa sa imong kaugalingon. Pagsugot nga isumite nimo ang imong kaugalingon sa hingpit sa imong mga ginikanan ug buhata ang tanan aron malipay sila, aron mapakalma ang ilang espiritu. Kini mahimong usa ka paunang pag-andam alang sa umaabot nga monastikong pagsunod o pagkamaunongon sa komunidad sa mga madre de la misericordia. Gitudlo sa apostol ang balaod para sa tanan

nga "sumilot kamo sa usag usa sa kahadlok sa Dios" (Efe. 5:21). Apan kamo misuway sa pagsupak sa inyong mga ginikanan ug dili mouyon kanila, nga walay kahadlok sa Dios. Unsa man kini nga hitsura? Sa kinsa ka eskwelahan ka nakakat-on og ingon ana nga kinaadman?!

Pag-amping, balik-balikon nako kanimo, unsa ka delikado ang imong agianan! Hinaut nga panalanginan ka sa Diyos!

| 78 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Dios mag-uban kanimo!

Usab?! Dili patas, panamastamas! Kini siguro gikan sa gawas. Apan bisan asa kini gikan, isulti ko kanimo: ayaw kahadlok, kundi lig-on ug malipayon. Nagpasabot kini nga maayo ang dagan sa imong espirituhanong buhat. Ang Ginoo nagadala kanimo sa paghinlo, ug ang kaaway nakakaplag og kusgan nga kontra kanimo. Baroga nga lig-on sa imong mga pagtuo. Dili kinahanglan nga maulaw ka sa kawalay-hustisya ug panamastamas. Ang Dios ang mohukom sa mga hinungdan niini, ug ang mga nag-antos niini kinahanglan mag-antos niini uban sa maayong pagbuot ug magpasalamat sa Dios. Ayaw kalimti nga aduna pay lain kinabuhi diin ang tanan dinhi pagadaw-an, pinaagi sa pagdayeg o pagpasipala. Mupailub ka ba sa kawalay-hustisya? Adunay pagdayeg. Dili ka ba mupailub niini? Adunay pagpasipala. Didto dili ka mosulti, "Apan dili kini patas." Patas man o dili, dili imong buluhaton ang paghukom, ingon nila. Ngano wala ka mupailub niini?

Walay dili-hustisya nga gikan sa Dios, apan gitugotan kini sa Dios alang sa kaayohan sa mga tawo nga kini gipahamtang kanila. Sa tinuod gayud alang sa kaayohan! Dili kini usa ka yano nga hugpong sa mga pulong, kondili usa ka tinuod nga butang. Ihatag ko kaninyo ang pananglitan sa mga martir. Giunsa sila pagpanlupig. Ug unsa man ang gibuhay sa Ginoo? Naa Siya didto, nga daw nagpakita kanila, naglipay kanila, nagpamenos sa ilang pag-antos, apan gihapon gibyaan sila sa kasakit — aron magpadayon hangtod sa katapusan, aron sila makoronahan og hingpit nga korona. Busa ang matag kawalay-hustisya ug matag panamastamas nag-andam og korona. Apan kadtong ilang matagana kinahanglan mag-antos niini. Niabot na karon kaninyo kining panginahanglanon. Ug kinahanglan ninyo nga mapailubon nga pag-antuson bisan unsa pa man ang inyong masinati. Gusto kini sa Dios gikan kaninyo alang sa inyong kaugalingong kaayohan.

Ingon ka: kahadlok kaayo nga ihatag ang imong kaugalingon sa mga bakak sulod sa tibuok kinabuhi. Siyempre, kahadlok gayud kini. Mao nga giingon sa mga nagsunod sa Ginoo: "*Pagpakalig-on ug pagpakaisog*" (Salmo 26:14). Ang krus nagpaabut sa unahan. Nahitabo nga wala nay lain nga mabilin gawas sa paghatag sa imong kaugalingon sa kasubo, kakulang, ug bakak nga mga pasangil. Niining pag-isuko, ginasulti ko kanimo, anaa ang sinugdanan sa tinuod nga dalan. Ihatag ba nimo ang imong kaugalingon niini? Sa diha-diha nga buhaton nimo kini, mosunod ka sa Ginoo. Palihug hisguti kini tanan ug paghimo og desisyon sumala sa kabubut-on sa Dios. Ang kalampusan sa tibuok niini nga butang nagdepende sa husto nga desisyon niining puntoha.

Ug midagan ka gikan sa balay sa imong ginikanan, nga wala gani ka kahibalo asa ka paingon, nga mura'g gipugngan ka nila sa pipila ka paagi. Katungdanan sa ginikanan ang pagpanalipod kanimo; ginapanalipdan ka nila, sa akong tan-aw, sama sa itom sa ilang mata. Kung kini supak sa imong gusto, kinahanglan ka mosunod. Dili patas nga tan-awon sila nga ang ilang tuyo lang mao ang ilang kaugalingong gusto; mas natural nga tan-awon sila nga ang ilang tuyo mao ang pagpanalipod kanimo ug pagpanalipod kanimo gikan sa tanan. Ug kini mao ang bunga sa gugma. Magsalig ka niini ug pahamoyi ang kapait sa pagsunod, kung imong mabati kini tungod sa imong pagsuway.

Uban niining pagsunod, kinahanglan nimo bayran ang imong nadawat sa pamilya. Ang pagkaon, sinina, ug puy-anan dili walay bili, apan dili kini ang labing importante. Ang labing importante mao ang proteksyon gikan sa mga kalisdanan sa gawas. Ang pako sa agila nagatabon kanimo. Ang tuka ug mga kuko sa agila andam nga mosalakay batok sa bisan kinsa nga mosulay sa pagpahimulos o paghatag kanimo og kalisdanan. Kini nga panalangin dili mapulihan. Sa diha nga mawala na ang agila nga nagpanalipod kanimo, ikaw pagatukmoon. Karon walay mosulong kanimo, apan unya ang tanan mosulong. Dili nimo masukod kung unsa kadako ang kahadlok sa kawalay-dependa, kay wala pa nimo kini masinati. Ug dili unta ka unta makasinati niini. Aduna ka bay proteksyon? Pahimusli kini ug ayaw pagdali paggawas gikan sa ilawom niini. Gikan sa ilawom niini, kinahanglan ka molihok pag-usab ngadto sa lain nga dapit nga protektado — bisan sulod sa mga pader sa usa ka monasteryo o sa komunidad sa mga madre de la misericordia. Apan ang pagsulod sa pakig-away nga nag-inusara — dili, dili, dili. Tuklon ka nila, ug wala kay makit-an nga dapit nga matagoan.

Unsa ang kahulugan sa imong kusgan nga tinguha alang sa kagawasan? Daotan kini nga tinguha. Gideterminar na ang imong agi. Asa ka nagdali? Nasuta na ba nimo kung unsa gyud imong gusto, nga ingon ana ka ka-gusto sa kagawasan? Dili na kinahanglan pang pangitaon ang sulod nga kagawasan, kay anaa na kini, ingon usa ka dili matangtang nga kinaiya sa espiritu. Walay makakuha niini. Nagpasabot kini nga ang imong gipangandoy mao ang gawasnong kagawasan. Apan hunahunaa, hangtod kanus-a man tugot ug makab-ot ang ingon nga kagawasan? Bisan asa ka moadto, palibotan ka sa mga kagawasan nga katumbas sa imoha. Bisan unsa pa ang atong buhaton, kinahanglan kanunay natong hunahunaon ang atong mga lihok base sa lihok sa uban ug limitahan nato ang atong kaugalingon pinaagi niini, nga mao ang pagdili sa atong kagawasan. Ang matag lakang usa ka pagpugong sa kagawasan, ug labaw pa, usa ka legal nga pagpugong, nga dili malalis bisan pa sa kaugalingong konsensya. Kung mao kini, ang tinguha sa kagawasan sama sa pagdakop sa bahaghari, o mas grabe pa, sama sa pagsulay pagdakop sa multo. Sa kinatibuk-an, ang imoha libo ka beses nga mas walay pulos.

Busa, paningkamoti nga mapugngan ang imong mga tinguha. Ang mga bata kinahanglan maminaw sa ilang ginikanan ug mosunod sa ilang tambag sa paghan-ay sa ilang mga butang ug kinabuhi, nga malipayong mosunod kanila. Mao kana ang balaod sa kagawasan! Ug unsa man imong gihunahuna? Mudali ko dinhi, mudali ko didto, ug walay bisan kinsa ang mangahas mosulti og usa ka pulong. Usa ka tinuod nga babayeng na-emansipar! Apan tan-awa, dili ka ba masakit sa garbo? Ang tanan nga mga babayeng na-emansipar garboso.

Maayo ba nga magdali-dali bisan asa? Kanunay nato makita ang mga tawo nga nagdali-dali, apan wala nato sila makita nga malipayon. Unsa may pulos sa ingon ana nga pagdali-dali? Wala, puro lang pagpanghambog: layo kamo! Gusto kaayo nako! Kinsa may makapugong nako? Ug kining mga walay pag-amping nga tawo mudali-dali, nga wala magtan-aw asa sila paingon, hangtud mahulog sila sa usa ka kal-ang diin walay makalingkawas. Palihug hunahunaa kini kon mabati nimo ang tinguha: Buhaton nako kini, magdesisyon ko nga buhaton kini.

Usa sa imong mga tinguha maayo kaayo. Ug tingali kini usa ka timailhan kung giunsa nimo paghan-ay sa imong kinabuhi? Ang akong pasabot mao ang pag-apil sa Sisters of Mercy. Apan ang kamatuoran nga kini nagpakita taliwala sa ingon ana ka gubot nga mga tinguha dili maayo. Wala pa'y timailhan kung giunsa nimo paghan-ay sa imong kinabuhi. Hulat, sama sa akong gisulat daghang beses na. Ang Ginoo ang maghan-ay sa tanan. Mainit ug komportable ang imong salag. Pabilin ka niini hangtod moabot ang panahon nga molupad ka.

Panalangini ka sa Diyos!

| 79 |

Hinaut nga ang kaluoy sa Diyos mag-uban kanimo!

Nabalaka ka gihapon. Ug sultih ko, asa man kini gikan? Maayo man ang imong kahimtang sa gawas, nasusi ug naayos na nimo ang imong sulod nga kahimtang, ug nakumpirma na ang imong desisyon. Asa man gikan ang imong kabalaka? Ang tanan mao ang kaaway, ang tanan mao ang kaaway. Wala nay lain pa.

Unsa pa kaha? Wala ba ka nagtuo nga kaya nimo i-areglo ang imong kinabuhi sa imong kaugalingon, pinaagi sa imong kaugalingong kusog ug abilidad, bisan pa sumala sa gitudlo nga plano? Tan-awa pag-ayo ug, kung tinuod man gani kini bisan gamay, dali ug usaba ang imong kaugalingon. Uban niining estruktura, dili ka makagawas sa kalibog. Mao na kana! Tan-awa pag-usab o balik-balika sa imong hunahuna ang tanan nga gisulat, ang tanan nga nahitabo kanimo, ug kung giunsa nimo sa katapusan pagdesisyon sa butang sa imong kinabuhi, ug itudlo kini nga pagrepaso aron sa katapusan niini makaabot ka sa usa ka lig-on nga desisyon nga kinahanglan nimo nga dili na mausab itugyan ang imong kapalaran sa kamot sa Dios. Unya, motindog ka sa pag-ampo ug, human sa mainit nga pag-ampo, ingna gikan sa imong kasingkasing sa atubangan sa Ginoo: "Sa Imong mga kamot, Ginoo, gisugyan ko ang akong kapalaran. Ihan-ay ang akong kinabuhi sumala sa Imong pagbuot, uban sa tanang koneksyon ug koincidensya niini. Sugod karon, biyaan ko ang tanang kabalaka alang sa akong kaugalingon ug dawaton ko ang usa ra ka kabalaka: nga kanunay buhaton ang makapahimuot Kanimo." Ingna kini ug tinuod nga itugyan nimo ang imong kaugalingon hingpit sa kamot sa Dios, nga walay kabalaka sa bisan unsa ug dawaton ang matag kahimtang nga kalmado, ingon usa ka butang nga espesyal nga giandam para kanimo sa Dios, bisan kini makalipay o dili makalipay. Ang imong bugtong kabalaka mao ang paglihok subay sa sugo sa Dios sa matag kahimtang. Kini ra ang gikinahanglan para kanimo.

Sa diha nga mosulod ka niining panghunahuna, mahuman na ang tanan nimong kabalaka. Karon ikaw na ang mag-atiman sa imong kaugalingon ug gusto nimo nga planuhon ug balhinon ang tanang aksidente aron kini

mahimong pabor kanimo. Kung dili molihok ang mga butang, mag-antos ka sa hunahuna bahin sa unsay sayop ug unsay husto. Apan kung isumite nimo ang tanan sa Ginoo ug dawaton nimo nga maayo para kanimo ang tanan nga gikan Niya, wala kay kabalaka, apan maglibot-libot ka lang sa pagtan-aw unsay ipadala sa Ginoo kanimo, aron makalihok ka sumala sa kahulugan sa gipadala. Ang matag kahimtang mahimong atubangon sama sa usa ka sugo. Atubanga kini ingon ana, ug lihoc sumala sa sugo, naningkamot nga malipay ang Dios, ug dili magpugos sa pagtuman sa imong kaugalingong mga tinguha . Hunahunaa pag-ayo ang akong gisulti, ug buhata ang determinasyon nga makab-ot kini nga kahimtang sa hunahuna. Kinahanglan nimo makat-on, kay kalit lang kini nga imposible. Ug pag-ampo bahin niini.

Nag-ampo ako sa Ginoo nga pahalayon ka gikan sa kahimtang nga imong gibati nga dili maayo, apan idugang ko nga kon kini makapahimuot sa Iyang balaan nga kabubut-on ug mapuslanon kanimo. Ug siyempre, siya magpahawa kanimo niini sa Iyang kaugalingong panahon. Isul-ob ang imong kaugalingon niining pagtuo ug paglahutay. Ug sa yano nga pagtan-aw sa kasamtangang kahimtang, makita nato nga kini kanunay nga nagbag-o. Walay magpabilin nga pareho. Ang mga kabug-aton nga nagpabug-at kanimo mausab usab. Moabot ang mga adlaw nga makaginhawa ka nga gawasnon, ug dili lang makaginhawa, kondili molupad ka sama sa usa ka paruparo taliwala sa mga bulak; kinahanglan lang nimo nga pag-antus sa gikinahanglan nga panahon sa pagkamapailubon. Ang usa ka maybahay magbutang og pie sa hurno ug dili niya kini kuhaon hangtud masiguro niya nga naluto na kini. Ang Ginoo sa kalibutan gibutang ka sa hurno ug ginapabilin ka didto, naghulat nga maluto ka. Busa paglahutay ug paghulat. Sa diha nga maluto na ka, dili na ka magpabilin sa hurno bisan usa ka minuto pa. Kuhaon ka dayon nila. Kung magdali ka paggawas, mahimo kang sama sa pie nga dili pa luto pag-ayo. Busa andama ang imong kaugalingon sa paglahutay. Mosulti pa ko og dugang: sumala sa atong pagtuo, kinsa man ang mag-antos sa mga kasakit nga moabot kaniya uban sa maayong pagdawat, nga dawaton kini nga gikan sa kamot sa Dios, mahimong kauban sa pagkamartir. Timan-i kini pag-ayo sa imong hunahuna ug kuhaa ang kahupayan niini sa imong kasingkasing.

Dili posible nga mabuhi nga walay pagbati, apan sayop nga pasagdan sila. Kinahanglan nimo silang pasig-ulihon ug pabag-ohon pinaagi sa rason, ug hatagan sila og husto nga direksyon. Madali ka maimpluwensyahan, ug ang imong kasingkasing molabaw sa imong hunahuna. Buhaton nimo sama sa akong gisulat na kanimo: hunahunaa daan kung asa mahimong mubangon ang usa ka partikular nga pagbati, ug mosulod ka sa maong kahimtang, samtang nagbantay ka batok sa kagubot sa kasingkasing, o pagkupot sa imong kasingkasing sa lig-on nga mga kamot. Kinahanglan nimo kini praktison, ug pinaagi sa pagpraktis makab-ot nimo ang hingpit nga pagkontrol sa imong kaugalingon.

Apan ang tanan gikan sa Diyos. Kinahanglan nga mobalik ka Niya. Ug nagsulat ka nga dili ka mag-ampo. Maalamon nga babaye! Unsa ka, pagano ba, o unsa?! Giunsa man nimo nga dili mag-ampo? Ayaw pagbasa sa mga andam nga pag-ampo, kondili isulti Niya sa imong kaugalingong mga pulong ang naa sa imong kasingkasing ug hangyoha Siya og tabang. Tan-awa, Ginoo, unsa ang sayop kanako? Kini ug kana. Dili nako makontrolar ang akong kaugalingon. Tabangi ko, Ikaw nga Labing Maloloy-on! Isulti Nimo kaniya ang matag detalye sa imong panginahanglan ug hangyoha ang angay nga tabang para sa tanan. Ug kini mao ang pinakatinuod nga pag-ampo. Kanunay ka makahimo sa pag-ampo sa imong kaugalingong pag-ampo, nga dili magbasa og gi-imprinta nga mga pag-ampo, basta dili ka magpadaog sa katamaran.

Apan nganong maminaw ka sa nag-ingon nga undang na sa pag-ampo? O wala ba nimo makita nga siya mao ang kaaway? Klaro kaayo nga kaaway. Mungungaw siya sa imong dalunggan: undang na; ug usahay, mura'g gilibotan ang tibuok nimong lawas, dali ka niyang dad-on sa higdaanan. Kini tanan iyang mga limbong. Apan ginabuhat niya ang iyang trabaho, ang pagpanghilabot kanimo gikan sa pagbuhat sa maayong buhat. Ug kinahanglan nato buhaton ang atong buluhaton, nga dili maliso gikan sa pagbuhat sa maayo hangtud mahuman nato kini. Busa, pag-andam sa imong kaugalingon og kaisog ug ayaw pagpaminaw sa kaaway, ug ayaw tagda ang iyang pag-ungol-ungol. Mas maayo pa gani nga pasukoon nimo siya. Ang kasuko sa kaaway sama sa usa ka hampak sa dughan. Molupad dayon siya palayo.

Tinuod nakong gipanghinaut nga makapahilum na ka sa katapusan.

Panalangini ka sa Ginoo!

Salamat sa Diyos! Nagsugod ka sa pagbatok sa imong kabalaka pinaagi sa pag-ampo, o mas tukma pa, batok sa kaaway nga nagpataas niini, ug miabot ang kalinaw. Hinaut nga tabangan ka sa Diyos sa pagpadayon niini nga buhat.

Tan-awa lang unsa ka kusog nga bagyo ang imong naagian! Natuman kanimo ang pulong sa Ginoo: "*Gipangayo ni Satanas nga isala ka sama sa trigo*" (Lucas 22:31). Asa man diay siya wala ka gipanglabay?! Gitugotan kini sa Ginoo, ug gisala ka niya: gipanglabay ka una sa usa ka direksyon, unya sa lain. Unsa ka dako nga kaluoy sa Diyos nga sa katapusan giluwat ka! Busa, pagkat-on. Ang siyensya sa kinabuhi naggikan sa kasinatian. Hinumdumi pag-ayo ang nahitabo kanimo sa tibuok niining dautang kahimtanga, ug ipatin-aw kini nga mas tukma. Sa tibuok niining panahona, giatake ka sa kaaway. Ug karon nahibalo ka na unsa kini nga mga pag-atake, unsaon nila pag-abot ug unsaon nila pagbiya. Busa, tun-i nga mailhan kung naa ka sa ilawom sa pag-atake sa kaaway. Ang kaaway kanunay magpakaaron-ingnon nga usa ka hulagway sa pagkamatarong. Apan ayaw pagtan-aw ana, tan-awa unsay nahitabo sa imong kalag — mao ang kanunay nga kabalaka ug walay klarong pagduha-duha. Busa, dali ra nimo mabantayan nga miabot na ang kaaway, ug padayona siya nga walay kalooy pinaagi sa pagdumili ug pag-ampo. Ug ang impluwensya sa Diyos kanunay nga nagahatag kahayag. Ang imong anghel nga magbantay maoy mihuyop sa mga pulong sa kahupayan sa imong dalunggan. Pahimusli ang pagpaminaw kaniya, ug tudluan ka niya sa tanan.

Nalipay kaayo ko nga nagsugod na ka sa imong dalan. Ug paningkamoti ang imong kaugalingon, pag-andam alang sa imong gipangandoy. Ang kaaway nag-awhag kanimo nga magdali. Kanunay ka niyang gahadlukan aron malibog ang tanan. Apan ang dalan sa Ginoo malinawon ug hilom. Walay lain pa nga paagi gawas sa paghulat. Ang tanan adunay kaugalingong panahon. Moabot ang panahon nga mudagayday ka paubos sama sa usa ka sled, sama sa akong gisulat na.

Moadto ka sa baryo ug nagdamgo sa katam-is sa kinabuhi sa baryo. Maayo, maayo! Aduna'y kamatuoran kana nga kinabuhi. Sa mga siyudad, labi na sa mga kapital, walay kamatuoran. Dinhi, ang tanan nagdula og komedya. Hinaut nga hatagan ka sa Ginoo og paspas ug luwas nga pagbiyahe paingon niining dapita diin ka nagdako ug gipadako nga malinawon. Unsaon nimo paghinumdom sa imong pagpuyo sa karaang kapital? Nakatudlo kini kanimo og maayong leksyon, labi na sa katapusan, sa dihang gisug-o ka pag-ayo niini sa kawali.

Sa baryo, mahimo kang monghawa. Gusto ko unta nga idugang ang usa ka butang nga ako mismo sa imong mga damgo. Pangitaa ang usa ka natural nga langob o hukawa kini gamit ang imong kaugalingong mga kamot. Sa usa ka kilid, kung mahimo, pasagdi nga adunay gamay nga tinubdan sa tubig, sa pikas — bisan unsang matang sa kahoy nga mamunga; sa atubangan — usa ka gamay nga tanoman sa mga bulak. Tudloi ang pipila ka nag-awit nga langgam sa pag-anhi sa kahoy ug sa mga bulak. Bangon sayo ug, samtang nag-inusara dinhi, awita uban sa mga langgam alang sa himaya sa Magbubuhay sa tanang butang!

Bendisyona, Ginoo, ang imong dalan!